

CUPRINS

Porunca Iubirii apare cu binecuvântarea **Arhiepiscopiei Sibiului**

C R E D I N Ț A		Veniți la Mine! Predici, convorbiri, conferințe	C A L E A
	7	Cum trăiesc creștinii în lume - <i>Panten</i>	
	9	Locul vieții Sfinților în viața spirituală - <i>Ierom. Damaschin</i>	
	29	Credinciosul creștin și Biblia. Aspecte inedite - <i>Pr. C. Galeriu</i>	
		Războiul nevăzut. Isihasmul	
	40	Ascetismul, o cale și model spre sacru - <i>Spiridon Constantin</i>	
	45	Scrisori ale Sfântului Ignatie Briancianinov	
	62	Valoarea creștină a bunurilor - <i>Prof. Stelian Gomboș</i>	
		Orizonturi spirituale. Flori de pateric	
	69	Minunata întâmplare din Bernalul... - <i>Claudia Vasilievna</i>	
N Ă D E J D E A	79	Tradiția spirituală de la Simonopetra - <i>Arhim. Elisei</i>	A D E V Ă R U L
	97	Omagiu adus preotului Ștefan Popica - <i>Prof. Maria Gabor</i>	
		Ecumenism - Globalizare - Apostazie	
	100	Prigoana împotriva Bisericii în Uniune Sovietică - <i>Vlasi Agțian</i>	
	106	Pelerinaj în ocupatul Kosovo - <i>Rasoforul Andrew</i>	
	109	Big Brother. Pregătire pentru dictatura universală - <i>Pr. Mihai Ciprian</i>	
	114	Big brother-i suntem noi, fraților!	
	120	Buletinele electronice și 666 - <i>Dorin Simtion</i>	
	124	Codul cu bare și 666. Să primim buletinele electronice?	
		Știință și religie. Medicina creștină	
D R A G O S T E A	134	Predică la o vindecare - <i>Mitropolit Antonie de Sourozh.</i>	V I A Ț A
	136	De ce caută omul semne, minuni și vindecări paranormale? - <i>Ieromonah Mihail Stanciu</i>	
		Arta creștină. Poezia religioasă	
	139	Poezii. Concurs	
		Dumnezeu este iubire	
	148	Îndumnezeire – iubire – Rugăciune - <i>Pr. Miron Mihăilescu</i>	
		Educația creștină și tinerii	
	165	Naștere și moarte de prunc la toaletă - <i>George Will</i>	
	168	Doamne, scapă-ne! - <i>Prof. Ion Lazăr</i>	
		Familia creștină	
α	172	Homosexualitatea - <i>Pr. Prof. Marius Ioan Turcu</i>	ω
		Biserica în mileniul III (7)	
	180	Unitatea Bisericii și primatul papal - <i>ÎPS Serafim Joantă</i>	
	190	Declarația vaticană <i>Dominus Iesus</i> - <i>Arhid. Ioan I. Ică jr.</i>	

Veniți la Mine !

Cum trăiesc creștinii în lume

Panten

Creștinii nu se deosebesc de ceilalți oameni nici prin pământ, nici prin grai, nici prin haine; fiindcă nu locuiesc în orașe proprii, nu se folosesc de un dialect paralel și nici nu duc o viață paralelă. Învățătura lor n-a fost găsită printr-o invenție sau excogitare a unor oameni curioși, nici nu promovează vreo doctrină omenească, ca alții.

Locuind în cetăți grecești ca și barbare, cum s-a hărăzit fiecăruia și urmând obiceiurile locului în ce privește hainele, regimul hranei și restul vieții, arată minunata și recunoscut paradoxala constituție a cetățeniei lor.

Locuiesc în patrii proprii, dar ca niște emigranți, iau parte la toate (treburile publice) ca niște cetățeni și suportă toate (îndatoririle) ca niște străini. Orice pământ străin le este patrie, și orice patrie le este străină.

Se căsătoresc ca toți, nasc prunci, dar nu-și aruncă odraslele.

Stau la o masă comună, dar nu și la un pat (comun).

Sunt în trup, dar nu viețuiesc după trup.

Petrec pe pământ, dar au cetățenia în cer.

Se supun legilor hotărâte și prin viețile lor biruie legile.

Iubesc pe toți și sunt prizonieri de toți; sunt necunoscuți și condamnați.

Sunt omorâți și fac vii pe alții.

Sunt săraci și îmbogățesc pe mulți; sunt lipsiți de toate și prisosesc în toate.

Sunt necinstiți și se slăvesc în necinstiri.

Sunt huliți și sunt îndreptați. Sunt defăimați și binecuvântează; sunt ocărăți și cinstesc (pe aceia ce-i ocărăsc).

Fac binele și sunt pedepsiți ca niște răi; pedepsiți fiind, se bucură ca unii făcuți vii.

Sunt combătuți de iudei ca fiind de altă seminție cu ei și sunt persecutați de păgâni, dar cei care-i urăsc nu ar putea spune cauza dușmăniei lor.

Simplu spus, ceea ce este sufletul în trup aceasta sunt creștinii în lume.

Sufletul e răspândit ca o sămânță în toate mădularele trupului, iar creștinii sunt răspândiți în cetățile lumii.

Sufletul locuiește în trup, dar nu este din trup; iar creștinii locuiesc în lume, dar nu sunt din lume.

Sufletul nevăzut e deținut într-un trup văzut, iar creștinii sunt cunoscuți că sunt în lume, dar cinstirea pe care o aduc lui Dumnezeu rămâne nevăzută.

Trupul urăște sufletul și se războiește cu el deși nu e cu nimic nedreptățit de el, pentru că e împiedicat să se bucure de plăceri, și pe creștini lumea îi urăște deși nu e cu nimic nedreptățită de ei, pentru că se împotrivesc plăcerilor.

Sufletul iubește trupul care-l urăște și mădularele lui; iar creștinii iubesc și ei pe cei ce îi urăsc pe ei.

Sufletul e închis în trup, dar el ține la un loc trupul; creștinii sunt deținuți în arestul lumii, dar ei țin la un loc lumea.

Sufletul nemuritor locuiește într-un cort muritor; iar creștinii locuiesc și ei în corturi stricăcioase așteptând nestricăciunea în ceruri.

Sufletul se face mai bun suferind cele rele în ce privește hrana și băutura, iar creștinii pedepsiți în fiecare zi se înmulțesc tot mai mult.

Într-o atât de mare poziție i-a pus Dumnezeu, pe care nu le este îngăduit a o părăsi.

Epistola către Diognet V – VI scrisă de către Panten (primul profesor al școlii creștine din Alexandria).

Locul vieții Sfinților în viața spirituală

Ieromonahul Damaschin

**O cuvântare rostită la Adunarea Anuală a Diacezei
Ortodoxe Sârbe din Vestul Americii pe data de 16 februarie/
1 martie 2002**

Semnificația Vieții Sfinților

Pentru a începe să înțelegem importanța Vieții Sfinților în viața noastră spirituală, cred că nu ne putem îndrepta spre un izvor mai bun și mai complet decât *Introducerea* scrisă de Sfântul Justin Popovici la propria sa ediție a Vieții Sfinților. În calitatea sa de teolog, nu vedea nici o linie de despărțire între Viețile Sfinților și scrierile teologice ale Bisericii. Pentru el, ca și pentru Biserică, teologa și Viețile Sfinților alcătuiesc un întreg organic. El numea Viețile Sfinților „*teologie empirică*” sau „*teologie dogmatică pusă în practică*” (aplicativă), le-a văzut și a scris despre ele în manieră teologică. Similar, a văzut scrierile teologice ca o expresie a vieții Harului în Biserică și nu drept un exercițiu intelectual, abstract sau polemic.

Cum a privit teologic Sfântul Justin, Viețile Sfinților? În centrul întregii gândiri a Sfântului Justin se află viziunea theanthropică: faptul că Dumnezeu S-a făcut om în Iisus Hristos, unind firea omenească cu firea dumnezeiască. Faptul Dumnezeu-Omul, Theanthropul, este osia întregii lumi, este realitatea ce ține de natura Bisericii, de problemele și drumurile vieții de zi cu zi.

Așadar, atunci când privește Viețile Sfinților, Sfântul Justin o face în lumina Dumnezeu – Omului. Viața reală, veritabilă – viața veșnică în Dumnezeu – a devenit cu puțință doar odată cu Întruparea, Moartea și

această viață este Viața Sfinților. Sfântul Justin a văzut Viețile Sfinților ca purtând mărturie a unei unice vieți: viața în Hristos.

Sfântul Justin scrie: „*Ce sunt creștinii? Creștinii sunt Purtători de Hristos și în virtutea acestui fapt, ei sunt purtători și părtași ai vieții veșnice. Sfinții sunt cei mai desăvârșiți creștini, pentru că ei au fost sfințiți cu cea mai de sus treaptă a lucrării (podvig – în slavonă în textul original , n. Trad.) sfintei credințe în Hristos Cel înviat și veșnic viu , iar moartea în nici un chip nu mai are putere asupra lor. Viața lor este în întregime viața lui Hristos; și mintea lor este în întregime mintea lui Hristos, și felul lor de a vedea lucrurile este cel al lui Hristos. Tot ceea ce au ei este mai întâi al lui Hristos și abia apoi al lor. În ei nu este nimic dintru al lor ci totul și în toate Domnul Hristos*”.¹

Sfinții trăiesc în Hristos, dar totodată și Hristos trăiește în ei prin Energiile (Puterile) Sale Dumnezeiești, Harul Său. Iar acolo unde este Hristos, este de asemenea și Tatăl și Sfântul Duh. Hristos spune: “*Rămâneți întru Mine și Eu întru voi*” și „*de Mă iubește cineva , va păzi cuvântul Meu , și Tatăl Meu îl va iubi și Noi vom veni la el și ne vom face locaș la el*” (Ioan 15, 4; 14, 23).

Așadar, Sfântul Justin se încumetă să afirme că Viețile Sfinților nu sunt doar mărturie a vieții în Hristos, ci se poate spune că ele sunt chiar continuarea Vieții lui Hristos pe pământ.

Viețile Sfinților, spune Sfântul Justin, „*nu sunt nimic altceva decât Viața Domnului nostru Iisus Hristos repetată în fiecare Sfânt într-o măsură mai mare sau mai mică, într-un chip sau într-altul. Mai precis: este Viața Domnului nostru Iisus Hristos continuă prin Sfinți, Viața Dumnezeu – Cuvântului întrupat, a Dumnezeu – Omului Iisus Hristos Care S-a făcut om*”.²

Uimitor și minunat, ne spune Sfântul Justin, când citim Viețile Sfinților, citim Viața Domnului nostru Iisus Hristos. Atâta și ar fi îndeajuns ca să înțelegem cât de însemnat lucru este să ne umplem sufletele cu Viețile Sfinților.

Sfântul Justin mai spune și că Viețile Sfinților sunt o continuare a Faptelor

Apostolilor. „*Ce sunt*

<<Faptele Apostolilor>>?” se întreabă el. „Ele sunt faptele lui Hristos, pe care Sfinții Apostoli le săvârșesc prin puterea lui Hristos, sau, mai bine spus: ei le împlinesc prin Hristos Carele este în ei și Care făptuiește prin ei. Și ce sunt <<Viețile Sfinților>>? Nu sunt nimic altceva decât un anume chip de continuare a <<Faptelor Apostolilor>>. În ele se află aceeași Evanghelie, aceeași viață, același adevăr, aceeași dreptate, aceeași iubire, aceeași credință, aceeași veșnicie, aceeași <<putere de sus>>. Același Dumnezeu și Domn. Pentru că Iisus Hristos este același ieri și azi și în veci (Evr. 13, 8). Același pentru toate popoarele tuturor timpurilor, dăruind aceleași daruri și aceleași *Energii Dumnezeiești* tuturor celor ce cred în El”.³

Având în față acest cuvânt al Sfântului Justin ne putem întreba cu toată îndreptățirea dacă ar fi cu puțință viața duhovnicească dreptmăritoare (ortodoxă) fără mărturia Vieții Sfinților? Cred că singurul răspuns la această întrebare este „Nu!”. Adevărata viață spirituală începe atunci când noi trăim în Hristos și Hristos trăiește în noi, chiar aici pe pământul acesta, în lumea aceasta de aici. Iar Viețile Sfinților ne aduc mărturie că Viața lui Hristos pe pământ nu s-a sfârșit odată cu Înălțarea Lui la Cer și nici cu mucenicia Apostolilor Lui. Viața Lui continuă în ziua de azi în Biserica Sa și se vede cel mai strălucitor în Sfinții Săi. Noi toți, de asemenea, în viața noastră duhovnicească, suntem chemați și trebuie să intrăm în această Viață continuă, fără de sfârșit.

Vorbeam de curând unui preot ortodox care fusese anterior protestant. Îmi spusese că atunci când a fost primit în Biserică, preotul slujitor i-a spus: „Nu veți fi niciodată cu adevărat un ortodox, un dreptmăritor creștin, fără să citiți Viețile Sfinților”. Mai târziu, după ce devenise el însuși preot, a descoperit că cei mai evlavioși oameni din biserici sunt tocmai cei ce citesc Viețile Sfinților și cei ce înaintează cel mai mult în viața duhovnicească sunt tot cei ce citesc aceste Vieți.

Credința Dreptmăritoare (ortodoxă) nu este în primul rând una a capului. Înainte de toate este a inimii; este simțită și

crezută de inimă. Prin Viețile Sfinților noi creștem o inimă dreptmăritoare (ortodoxă). Unul din întemeietorii de seamă ai mănăstirii noastre, părintele Serafim Rose a pus accentul în mod constant pe această „*ortodoxie a inimii*”, mai ales în scrierile și cuvântările dinspre sfârșitul vieții lui și s-a referit frecvent la Viețile Sfinților ca mijloc de cultivare și dezvoltare a ei.

Cum să ne folosim de Viețile Sfinților

După ce am văzut importanța și semnificația Vieții Sfinților, să cercetăm acum diversele moduri în care le putem folosi în viața noastră spirituală.

Mai întâi, privim la Sfinți ca pilde pentru noi: „*Fiți următorii mie, precum și eu sunt lui Hristos*” (1 Cor. 11, 1) ne spun Sfinții împreună cu Sfântul Apostol Pavel. În calitatea noastră fundamentală de creștini, dorim să sporim întru asemănarea cu Hristos, să avem această lumină a asemănării în noi. Și ca să ajungem la aceasta, trebuie să privim adesea la Sfinți, să vedem strălucind asemănarea; trebuie să căutăm la ei exemple practice și concrete despre felul în care se cuvine să trăim. Sfântul Vasile cel Mare ne oferă o analogie: „*Așa cum pictorii când lucrează după model, privesc mereu cu atenție la acesta și se străduiesc astfel să treacă expresia originalului în propria lor operă, tot astfel cel ce dorește să se desăvârșească în toată dreptatea (în toate virtuțile cucerniciei) trebuie să privească la Viețile Sfinților ca la niște opere de artă, așa să vorbească, așa să se miște și să făptuiască [cum vede acolo], trebuind să-și însușească desăvârșirea lor, prin urmarea aceloră*”²⁴.

În al doilea rând, trebuie să privească la Sfinți ca la prietenii noștri din cer, ca la frații și surorile noastre întru credință, ca la învățătorii noștri. Citim despre ei nu ca despre niște oameni care au decedat, ci ca oameni în viață. Este ceva mai direct chiar decât latura biografiei unui personaj contemporan în viață. Să zicem că am citit biografia cine știe cărei persoane faimoase. Citim și ne putem închipui că poate, vom întâlni într-o zi omul acela, sau îi vom scrie o scrisoare și că îl vom întâlni efectiv sau vom

primi măcar un răspuns de la el, cu toate că este atât de plin de faimă și mii de entuziaști îi trimit scrisori. Dar citirea Vieții Sfinților ne oferă mult mai mult, pentru că Sfinții sunt vii în Dumnezeu și nu sunt condiționați de timp și loc în felul în care suntem noi. Ne putem adresa lor în rugăciune imediat și oricând chiar și în timpul când citim Viețile lor. Și ne vor auzi!

Pe lângă rugăciunile noastre particulare, Biserica ne oferă multe alte căi de comunicare cu ei ca prieteni ai noștri și de cinstire a lor în calitate de învățători. Le psalmodiem troparul, le venerăm icoanele, săvârșim slujbe în cinstea lor și, cu binecuvântarea episcopului, putem să compunem textul unor slujbe pentru ei.

Citind Viețile Sfinților în fiecare zi, vom descoperi încet-încet sfinții mai apropiați de inima noastră. Ei vor deveni prietenii noștri apropiați, cei cărora ne rugăm mai mult decât altora, cei cărora le încredințăm bucuriile și necazurile. Așa cum scrie arhimandritul Emilianos, starețul Sfintei Mănăstiri *Simon Petru* din Multele Athos: „*Acești prieteni apropiați vor fi călăuzitoii aleși de noi și o mare mângâiere și sprijin pe drumul îngust ce conduce la Hristos. Nu suntem singuri pe cale, nici în nevoie. Avem cu noi pe Maica noastră, Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu, Îngerul nostru păzitor, Sfântul al cărui nume îl purtăm, precum și acei prieteni apropiați pe care i-am ales din Marea Mulțime de Sfinți care stau în fața Mielului (Apocalipsa 7, 9). Când ne poticnim în păcat, ei ne vor ridica din nou; când suntem ispitiți să ne pierdem orice nădejde, ei ne vor reaminti că au suferit pentru Hristos înainte de noi și mai mult decât noi – și sunt acum în bucuria fără de sfârșit. Așadar, pe pietrosul drum al vieții de acum, acești sfinți însoțitori ne vor face în stare să întrezărim lumina Învierii. Să căutăm, deci, în Viețile Sfinților, după acești prieteni apropiați și împreună cu toți Sfinții să facem drumul nostru spre Hristos*”⁷⁵.

Sfântul Iustin Popovici, așa cum am spus deja, denumea Viețile Sfinților „*teologie dormitică aplicată*”. Sfinții dovezi și ilustrări ale realității lui Hristos, ale lucrării Lui mântuitoare. Sfinții sunt ființe omenești transformate, dovedesc în mod

pozitiv, concret, că omul este restaurat, curățit, iluminat, transformat și recreat de Iisus Hristos. El numea Viețile Sfinților și „etică aplicată”. Ei sunt întrupări ale vieții și dreptății (virtuții) dumnezeiești, ceea ce este posibil numai în Iisus Hristos. Ei sunt întrupări ale vieții Harului în Biserică, prin Sfintele Taine, prin Trupul și Sângele de viață dătător al Domnului.

Părintele Seraphim Rose a sfătuit odată pe un scriitor ortodox începător să folosească Viețile Sfinților ca „*teologie dogmatică aplicată*” și „*morală aplicată*”. Părintele Seraphim a spus că atunci când scrie ceva despre un subiect duhovnicesc, trebuie să se străduiască să nu scrie în mod abstract, ci să dea pilde vii din Viețile Sfinților. Părintele Seraphim i-a scris: „*Dacă am vreo sugestie pentru viitoarele dumneavoastră articole, atunci ea este ca pur și simplu să aveți mereu în minte Viețile Sfinților. În articolul dumneavoastră există un punct care ar fi mult mai plin de forță printr-o referință la viața autorului citatelor reproduse, care este un Sfânt. Îl citați pe Sfântul Ioan de Kronstadt despre <<i>iubire*>> - dar el nu este doar un mare Sfânt ortodox al acestui veac, este o adevărată întrupare a iubirii despre care vorbește și cu greu putem găsi o paralelă în Viețile Sfinților pentru totala sa iubire întru răstignirea – de – sine și slujirea altora, binecuvântată de Dumnezeu cu o mulțime de minuni ce pot fi comparate doar cu cele ale Sfântului Ierarh Nicolae”⁶.

Un exemplu despre felul în care ne putem folosi de Viețile Sfinților

Voi încerca în cele ce urmează să pun în aplicare sfatul dat de părintele Seraphim. Vorbind despre felul în care putem să folosim Viețile Sfinților, voi da exemplul unui Sfânt care le-a folosit într-un grad uimitor. Acesta este povătuitorul părintelui Seraphim, un prieten al Sfântului Justin Popovici și episcopul care a binecuvântat întemeierea Frăției noastre: Sfântul Ioan Maximovici, arhiepiscop de Shanghai și San Francisco.

Arhiepiscopul Ioan s-a

născut în 1896 în Harkov

(oraș din Sudul Rusiei) și a primit la botez numele de Mihail. De copil i-a plăcut să adune cărți religioase și de istorie, dar îi plăcea cel mai mult să citească Viețile Sfinților. Fiind fratele cel mai mare, a avut o mare influență asupra celorlalți patru frați și o soră, care au cunoscut Viețile Sfinților prin el. La vârsta de 11 ani, Mihail a fost trimis la Corpul de Cadeti Poltava (Academia Militară). După ce a absolvit academia în 1914, a vrut să intre la Academia Teologică din Kiev. Dar părinții lui insistau să urmeze Școala de Drept din Harkov și din ascultare de ei a renunțat la dorința sa și a început să se pregătească pentru cariera juridică.

În anii de universitate, educația și perspectiva ortodoxă primite de Mihail în copilărie s-au maturizat. Tânărul Mihail a văzut punctul central al educației lui. A văzut că Viețile Sfinților, în mod special, cuprind o înțelepciune profundă care nu este percepută de cei ce le citesc superficial și [și-a dat seama] că buna cunoaștere a Vieții Sfinților este mai importantă decât orice curs universitar. Astfel se face că Mihail, așa cum remarcă și colegii lui, dedica mai mult timp citirii Vieții Sfinților decât audierii cursurilor universitare, deși înainta foarte bine și în studiul dreptului. S-ar putea spune că a studiat pe Sfinții Ortodocși exact <<la nivel universitar>>. Și-a asimilat concepția lor despre lume și viață, orientarea lor existențială, și a studiat felurile lor lucrări, nevoițe și chipuri de a se ruga. A ajuns să-i iubească din toată inima, era pătruns de duhul lor și a început să trăiască așa cum trăiau ei.

Mulți ani mai târziu, în predica pe care a rostit-o în ajunul ungerii sale întru episcop, el spunea: „*În timp ce studiam științele lumești, am pătruns tot mai adânc în studiul stinței științelor, în studiul vieții duhovnicești*”.

În 1921, pe când făcea ravagii Războiul Civil Rus, Mihail – avea atunci 24 de ani – a fost evacuat împreună cu întreaga familie la Belgrad. A intrat la Universitatea din Belgrad și a absolvit acolo, în 1925 facultatea de teologie. Un an mai târziu, în Serbia, era tuns în monahism și primea numele de Ioan, după numele unei rude mai îndepărtate. În cursul aceluiaș

Timp de 5 ani, ieromonahul Ioan a fost profesor și povătuitor (tutore) la Seminarul Sfântul Ioan Teologul din Bitolia, Serbia. Atât colegul său de profesorat de la Seminar, viitorul Sfânt Justin Popovici, cât și ieromonahul ce păstorea diaceza, viitorul Sfânt Nikonai Ueliminrovici, au intuit că ieromonahul Ioan – viitorul Sfânt Ioan Maximovici – era un om cu totul extraordinar. Nu odată a putut fi auzit Episcopul Nikolai spunând: „*Dacă vrei să vezi un sfânt în viață, mergeți în Bitolia la părintele Ioan!*”.

Unul din seminariștii de atunci din Bitolia, își amintește: „*Episcopul Nikolai vizita des seminarul și discuta cu profesorii și elevii. Pentru noi, întâlnirea cu Părintele Ioan era ceva ieșit din comun. După ce-și puneau metanie unul altuia, urma o convorbire neobișnuit de cordială, plină de iubire. Odată, înainte de a pleca, Episcopul Nikolai s-a întors spre un mic grup de elevi seminariști - printre care mă aflu și eu - cu aceste vorbe: <<Copii, să-l ascultați pe părintele Ioan ; este un înger al Domnului sub înfățișare de om>>. Ne-am convins noi înșine, de altfel, că aceasta era caracterizarea lui; viața lui era îngerească. Se poate spune pe bună dreptate că aparținea mai mult Cerului decât pământului. Blândețea și smerenia lui erau asemeni celorla despre care se vorbește în Viețile celor mai mari nevoitori și pustnici*”.

Tocmai elevii părintelui Ioan au fost cei ce au descoperit primii ceea ce a fost, poate, cea mai mare nevoință a sa. Au observat mai întâi că părintele rămânea treaz mult timp după ce se culcaseră toți! Mergea prin dormitoare noaptea și ridica pături căzute pe jos și acoperea pe cei ce dormeau neștiutori, făcând semnul Sfintei Cruci asupra lor. În cele din urmă s-a descoperit că dormea de fapt foarte puțin și niciodată pe un pat, îngăduindu-și doar o oră sau două în fiecare noapte de odihnă inconfortabilă șezând [pe scaun] sau încovoiat pe podea rugându-se în fața icoanelor. Mulți ani mai târziu, a recunoscut el însuși că de când rostise făgăduințele călugărești nu mai dormise pe pat. O astfel de nevoință este foarte rară, dar nu este necunoscută în tradiția ortodoxă a Vieții Sfinților. În secolul al patrulea, Sfântului

i s-a spus de către un înger să se îngrijească ca și monahii lui să aibă această lucrare ascetică.

În 1934, părintele Ioan a fost uns episcop în Biserica Rusească din Belgrad și desemnat pentru eparhia de Shanghai din China. Primul lucru pe care l-a făcut în Shanghai a fost să refacă unitate Bisericii, stabilind legături cu sârbii, grecii și ucrainenii. A dat o atenție specială educației religioase. A participat activ la activități caritabile, mai ales după ce a văzut condițiile deosebit de grele în care se zbăteau cei mai mulți din enoriașii lui, în majoritate refugiați din U. R. S. S.. A organizat un orfelinat și casă de copii pentru cei cu părinți nevoiași. A adunat el însuși copii bolnavi și sfârșiți de foame de pe străzile și ulițele dosnice din mahalalele Shanghaiului: copii ruși, copii chinezi și alții. Orfelinatul a găzduit de la 100 până la vreo 3500 de copii deodată.

Pentru credincioșii episcopiei a devenit curând limpede că arhiepiscopul Ioan era un mare ascet. Inima nevoinței lui era rugăciunea și postul. Mânca o dată pe zi, la orele 11 p. m. (ora 23). În prima și ultima săptămână a Postului Mare nu mânca deloc, iar în restul Postului și în Postul Crăciunului mânca doar pâine de la altar. Noptile și le petrecea de obicei în rugăciune și când se simțea epuizat își punea capul pe podea și fura puține ceasuri de somn acolo jos.

Apoi, a devenit cunoscut că arhiepiscopul Ioan nu era doar un drept (virtuos) și un mare nevoitor (ascet), dar era atât de apropiat de Dumnezeu încât fusese înzestrat cu darul vederii și era un mare făcător de minuni. Sunt foarte, foarte multe relatări directe, <<de la prima mână>>, atât pentru faptul că era văzător cu duhul, cât și pentru facerea de minuni, care îl arată a fi asemeni marilor Sfinți din vechime. În mai multe împrejurări a fost văzut înconjurat de Lumina Necreată a îndumnezeirii în timp ce se ruga.

În 1949, comuniștii au pus stăpânire pe China. Arhiepiscopul Ioan a fost silit să-și mute turma sa, trebuind să asigure și evacuarea întregului orfelinat. A adus 5000 de refugiați în lagăre din Filipine, iar el a plecat la Washington D. C. ca să le facă loc în America. S-a schimbat o lege și aproape

Nouă, mulțumită Sfântului Ioan. Ulterior a fost numit în Europa de Vest și după aceea a revenit la San Francisco, unde a adormit în Domnul (în anul 1996)⁷.

Poate că cel mai remarcabil lucru din viața Sfântului Ioan este acela că s-au arătat în ea atâtea chipuri diferite ale sfințeniei. A fost așa, ca și când prin intensul studiu al Vieții Sfinților pe care l-a realizat încă de la o vârstă fragedă, el și-a interiorizat și impropriat (și-a însușit și asumat) întreaga lume a sfințeniei din ortodoxie, în toate variatele ei forme. A fost cu adevărat un ucenic al sfinților, unul care a căutat să meargă pe urma pașilor lor și astfel să pășască pe urma pașilor lui Hristos. Trăind ca Sfinții, a ajuns unul din ei!

Să aruncăm o privire asupra unora din felurile chipuri ale sfințeniei care pot fi văzute în arhiepiscopul Ioan:

1. Înainte de toate, a fost un mare nevoitor (ascet) în tradiția Sfinților călugări din vechime: ca Sfântul Macariei cel Mare, Sfântul Pahomie cel Mare și alții.

2. Era un văzător cu duhul al inimilor și putea cunoaște și chema pe nume oameni pe care nu-i mai văzuse niciodată. Luminat de Harul lui Dumnezeu, putea auzi și răspunde gândurilor înainte ca ele să fie rostite. Prevestea de asemenea, viitorul – printre altele și timpul propriei morți. Se afla astfel cu adevărat în tradiția marilor stareți din trecut, mai ales al stareților văzători ruși de felul lor de la mănăstirea Optina.

3. Era un miluitor ajutător al săracilor ca Sfântul Filaret Milostivul sau Sfântul Ioan Milostivul. Am arătat cum se jerfea pe sine pentru copii orfani, mergând personal prin mahalale atât de primejdioase și prin bordeluri pentru a salva copii de la înfometare și din mediile vicioase. Făcea mereu pomeni celor în nevoie și lucra cu ajutorul lor, în timp ce el însuși purta cele mai ieftine veșminte chinezești. Umbla adesea desculț, uneori după ce-și dăruise sandalele vreunui sărac.

4. A fost ierarh și teolog, scriitor bisericesc și apologet care a apărut Biserica de greșală, asemeni Sfântului Atanasie cel Mare, Sfântului Grigore Teologul și altora. Pe lângă numeroasele

sale predici publicate, bogate în conținutul teologic, el a scris și valoroase tratate teologice pentru a apăra învățăturile dreptei credințe (tradiția ortodoxă), atacate și subminate în timpurile moderne. Una din aceste lucrări, în care prezintă învățătura ortodoxă despre Maica Domnului în contrast cu distorsiunile protestante și romano-catolice a fost publicată în limba engleză⁸. A scris de asemenea un eseu întins semnalând erorile doctrinei moderne a Sofiologiei.

5. A fost apostol, evanghelizator și misionar în țări noi, precum Sfinții Chiril și Metodiu, Sfântul Naum de Ohrida și alții. Când a fost în Europa de vest, a depus eforturi pentru a întemeia Biserici Ortodoxe autohtone în Franța și Olanda – biserici formate din oameni născuți în acele locuri și care au îmbrățișat credința dreptmăritoare. El era pătruns de adevărul că Biserica Ortodoxă este universală și spunea că Evanghelia lui Hristos trebuie să fie răspândită ortodox, dreptmăritor, în întreaga lume. Ulterior, după ce a venit în America, a început slujirea Sfintei Liturghii și în limba engleză într-o Catedrală în care nu slujise decât în limba slavonă. Tot Înalt Prea Sfinția Sa a binecuvântat și a sprijinit nou începuta Frăție monahală Sfântul Herman, care s-a dedicat aducerii Ortodoxiei în lumea de limbă engleză.

6. A fost un vindecător de boli și făcător de minuni, ca Sfântul Martin de Tours, Sfântul Nicolae în Mira Litiei și alții. Prin rugăciunile lui, a tămăduit oameni suferind de aproape orice fel de boală; și continuă să o facă și după moartea sa.

7. Era un păstor iubitor și jertfitor de sine, în tradiția Sfântul Ioan de Kronstadt și a altor ierarhi și Sfinți preoți din trecut. Atât de mare era iubirea sa, încât fiecare avea impresia că el era <<favoritul>> lui. Se revărsa din el o atât de mare iubire jertfelnică pentru turma sa, precum și pentru cei din afara turmei, așa cum a fost cazul cu femeia în vârstă, de neam evreiesc, aflată pe moarte, pe care a vindecat-o deodată rostind cuvintele „*Hristos a înviat!*”.

8. A fost un dezrobitor, un eliberator din captivitate ca Sfântul Moise de Dumnezeu Văzătorul și Sfântul Paulin de Nola. Am amintit că a scos 5000 de creștini ortodocși din China

comunistă și i-a adus în America.

9. Și, în sfârșit, într-o măsură limitată, a fost un nebun pentru Hristos, ca Sfântul Andrei cel nebun pentru Hristos și alții. Nu a putut fi un nebun pentru Hristos în sensul deplin al cuvântului, fiindcă ar fi făcut tulburare spre necinstea arhieriei sale. Cu toate acestea de multe ori a săvârșit lucruri care nu se potriveau deloc ideilor lumii de aici și care i-au adus reproșuri din partea oamenilor care nu vedeau cine era el de fapt: *omul lui Dumnezeu*. De pildă a fost criticat că umbla desculț și că purta o mitră foarte, foarte uzată, dar care îi fusese făcută de mult de orfanii ocrotiți de el...

Am arătat deci nouă chipuri diferite de sfințeniei lucrătoare în unul și același sfânt, Sfântul Ioan de Shanghai și San Francisco. Despre toate aflase și învățase studiind Viețile Sfinților.

Ceea ce spune hagiograful Constantine Cavernos despre Sfinții moderni în general se potrivește perfect pentru Sfântul Ioan: „*Sfinții moderni admiră și caută să urmeze pe cei din vechime; urmează strâns pilda lor, le cercetează cu luare aminte învățătura și – ceea ce este deosebit de semnificativ – o confirmă! Dintre Sfinții moderni, cei care scriu sau predică întăresc și aduc mărturie învățaturii sfinților dinainte și o leagă de realitățile lumii de acum*”⁹.

„Amintiți-vă de Sfinții lui Dumnezeu”

Să nu ne închipuim că după anii de formare la Corpul Cadeților și la Universitatea din Belgrad, Sfântul Ioan și-a încheiat studiul său aprofundat al Vieții Sfinților. Dimpotrivă, a continuat să învețe despre Sfinți chiar până în vremea morții lui.

Sfântul Ioan credea că, în orice țară a creștinătății dreptmăritoare s-ar fi aflat, era de datoria lui să venereze și să se roage Sfinților naționali și locali din acea țară. Oriunde a mers – Rusia, Serbia, China, Franța, Belgia, Olanda, Italia, Tunisia, America – Sfântul Ioan (Maximovici) a căutat și cercetat Viețile Sfinților din Biserica Ortodoxă locală. A mers în pelerinaj la bisericile care adăposteau moaștele lor, a slujit slujba întru cinstirea lor, a îndemnat preoții de acolo

vieții, cunoștințele lui despre Sfinții din Biserica ortodoxă de pretutindeni din Răsărit, ca și din Apus, erau ca și nelimitate.

Există o situație care ilustrează iubirea Sfântului Ioan pentru sfinți și cum ieșea el din rutina vieții tocmai pentru a învăța despre ei și a-i venera. Unul din fii duhovnicești ai Sfântului Ioan era arhimandritul Spiridon, care a devenit mai târziu părintele duhovnic al mănăstirii noastre în anii 1970. Ca și Sfântul Ioan, părintele Spiridon s-a născut în Rusia și a plecat în Serbia ca urmare a revoluției din 1917. L-a cunoscut pe Sfântul Ioan din tinerețe, de pe vremea când acesta mai urma cursurile la Universitatea din Belgrad.

Atunci când și Serbia a căzut în mâna comuniștilor, părintele Spiridon și mulți din compatrioții lui ruși s-au refugiat într-un lagăr de pe granița dintre Serbia și Italia, la Trieste. Părintele Spiridon a fost hirotonit preot în 1951 și a fost orânduit paroh al bisericii lagărului de refugiați din Trieste.

Pe vremea aceea, Sfântul Ioan tocmai ajunsese Episcop al Europei de Vest și a venit să viziteze pe părintele Spiridon și parohia lagărului de refugiați. Când a sosit Sfântul Ioan în Trieste, era deplin informat despre Sfinții din vechime de acolo – ca de pildă Sfântul Justin Martirul, orașul fiind numit inițial chiar Justinopolis; Sfântul Sergio Martirul și Sfântul Frugifer, primul episcop de la Trieste. Descoperind că nu se făcuse nimic pentru a venera Sfinții locali, arhiepiscopul Ioan a fost foarte dezamăgit. Părintele Spiridon spunea mai târziu ce mult regretase că nu se gândise la așa ceva. Nimeni nu o făcuse. Sfinții Triestului fuseseră în mare măsură uitați și abia Sfântul Ioan a restaurat venerarea lor locală. Înainte de a face orice altceva, l-a luat pe părintele Spiridon la moaștele Sfinților, purtând epitrahiliul și un mic omofor. Cu o cădelniță și o cruce în mână a coborât în cripta de sub Catedrala unde, în conformitate cu lungă lui listă de informații, fuseseră depuși Sfinții. A căutat troparele și condacele pe care le notase pe niște hârtii, rugându-i pe Sfinți să ocrotească prin rugăciunile lor orașul. Abia după aceea a mers să slujească cele de cuviință în biserica lagărului de refugiați.

Părintele Spiridon arată că Sfântul Ioan lucra întotdeauna având convingerea că vechii sfinți locali sunt prezenți oriunde se ducea. Înainte de a părăsi orașul Trieste, a luat legătura cu clerul romano-catolic din localitate, obținând diverse permise și autorizații ca Biserica Ortodoxă din Trieste să aibă liber acces la moaștele Sfinților și locurile de venerare. Apoi a dat părintelui Spiridon instrucțiuni stricte cum să-i pomenească și sărbătorească pe Sfinți, cum să-i adune pe parohienii lui la altarele Sfinților locali în zilele lor de pomenire, să le facă slujba de cinstire, ș. a. m. d.. Sfântul Ioan spune că nu trebuie săvârșită nici o slujbă fără de a li se adresa chemare și nici Liturghie fără a-i pomeni la proskomidie¹⁰ !

Pe timpul cât a fost în Europa de Vest, Sfântul Ioan a adunat Viețile Sfinților din tradiția dreptmăritoare și icoanele lor și multe țări ale Europei de Vest, adică cei care au trăit înainte de schisma Bisericii Latine – Întrucât mulți din acești sfinți se aflau cuprinși în Calendare de Sfinți ale unor confesiuni neortodoxe. Sfântul Ioan a alcătuit o listă cu acești sfinți, împreună cu informații asupra vieții lor și a supus-o sinodului său episcopal spre a fi inclusă în calendarul ortodox.

Fiind un Apostol al lui Hristos, Sfântul Ioan (Maximovici) ruga pe fiecare sfânt local de care afla să dobândească ajutor ceresc în evanghelizarea unor noi țări. Ca arhiepiscop de San Francisco, el se ruga tuturor Sfinților Americii, inclusiv celui mai „local” din toți sfinții, americanul de baștină, sfântul Petru Alentinul care a murit de moarte mucernicească în California.

Arhiepiscopul Ioan a avut o devoțiune deosebit de mare pentru sfântul Herman de Alaska, ca patron al misiunii Ortodoxe americane. Dorea canonizarea sfântului Herman, iar aceasta s-a împlinit patru ani după încetarea din viață a Sfântului Ioan, în 1970.

În 1966, pe 28 iunie, sfântul Ioan a vizitat librăria ortodoxă din San Francisco (această librărie a fost înființată cu binecuvântarea Î. P. S. Sale de Frățietatea noastră „*Sfântul Herman*”). După ce a binecuvântat magazinul și atelierul de pictură cu icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului de la Kursk, a început să vorbească fraților despre sfinții din diverse țări.

După cum își amintea Părintele Seraphim Rose ceva mai târziu: „*A promis să ne dea o listă cu sfinți români canonizați, ucenici ai lui Paisie Velicovski. A mai spus că pe vremea cât a fost în Franța a realizat și o listă a sfinților din Occidentul dinaintea schismei, pe care a prezentat-o Sfântului Sinod*”¹¹.

Sfântul Ioan a vorbit atunci fraților aflați în magazin în mod deosebit de sfântul Alban, primul martir al Britaniei. A scos din micuțul lui portofel o scurtă Viață a Sfântului, împreună cu o carte poștală având fotografia unei catedrale gotice din orașul sfântului Alban din apropierea Londrei unde a fost înmormântat sfântul. Sfântul Ioan (Maximovici) s-a uitat cu atenție în ochii fraților să vadă dacă au sesizat importanța faptului. Sfântul Alban, la fel ca cei mai mulți din sfinții Europei occidentale, nu se aflau în calendarele ortodoxe, iar sfântul Ioan îi învăța că se cuvine ca ei să fie cinstiți de dreptmăritorii creștini și în deosebi de cei din țările vorbitoare de limbă engleză.

A fost orânduit ca acesta să fie ultimul drum al sfântului Ioan la librărie și ultima întâlnire cu Frăția noastră din timpul cât a trăit pe acest pământ. Patru zile mai târziu a adormit în Domnul la Seattle.

Imediat după moartea sfântului Ioan, părintele Seraphim a scris în Cronica Frăției noastre redactată de el: „*În cadrul discuțiilor despre << Testamentul Vlădiciei Ioan >> ce are de oferit Frăția noastră? Aceasta pare clar indicat atât de propria noastră natură, cât și de poruncile ce ni le-a dat vlădica Ioan. În mod special în ultima vizită pe care ne-a făcut-o, el nu a vorbit de nimic altceva decât despre sfinți români, englezi, francezi, ruși. Așadar, nu este de datoria noastră să ne aduce aminte și să cinstim sfinții lui Dumnezeu, urmând cât mai îndeaproape pilda vlădiciei? Adică, să le cunoaștem viața, să ne hrănim viața duhovnicească citind mereu viețile lor, făcându-i cunoscuți și altora, vorbind despre ei și zugrăvind-le icoanele și rugându-ne sfinților*”¹².

Prin urmare, acesta este testamentul Sfântului Ioan (Maximovici) pentru Frăția noastră și cred că pentru toți dreptmăritorii creștini (ortodocși): Să ne aducem

aminte și să-i cinstim pe sfinții lui Dumnezeu.

Sfântul Ioan însuși a scris cuvinte minunate despre sfinți. Ele exprimă bine ce a văzut el ca fiind esența sfințeniei, dar și proiectul propriei sale vieți: „*Sfințenia nu este doar dreptate (virtute) pentru care celui drept (celui virtuos) i se cuvine bucuria binecuvântării în Împărăția Cerurilor; ci, mai curând, este o asemenea înălțime a dreptății încât oamenii sunt plini de Harul lui Dumnezeu într-o măsură atât de mare că el se revarsă din ei și asupra celor ce se alipesc de ei. Mare este binecuvântarea lor; ea izvorăște din experiența personală a slavei lui Dumnezeu. Fiind totodată plini și de iubirea de oameni, care pornește din iubirea de Dumnezeu, ei sunt simțitorii la nevoile oamenilor și la cererea acestora se fac cugetări și apărători ai lor în fața lui Dumnezeu*”¹³.

Chemarea la Sfințenie

Amintindu-ne și cinstind sfinții lui Dumnezeu așa cum ne-a lăsat moștenire și poruncă sfântul Ioan (Maximovici), trebuie să ne reamintim mereu, după cum ne spunea el, că fiecare din noi este chemat să fie un sfânt.

Sfinții, spune sfântul Justin (Popovici), sunt cei mai desăvârșiți creștini, sfințiți până la treapta cea mai de sus.

Sfinții, spune Sfântul Ioan (Maximovici) sunt cei ce vădesc în ei înșiși o înălțime a dreptății (virtuții) și sunt plini de Harul lui Dumnezeu într-o măsură atât de mare încât acesta se revarsă din ei asupra celor din jurul lor.

Atât sfântul Justin cât și sfântul Ioan spun același lucru. Sfinții sunt ființe omenești îndumnezeite, prin Har – Energiile (Puterile) Necreate ale lui Dumnezeu – și care trăiesc viața *dumnezeiesc – omenească* a lui Hristos în Biserică.

Fiecare dreptmăritor creștin (ortodox) are părtășie într-o măsură oarecare la această viață *dumnezeiesc – omenească*. Sfântul Justin Popovici scrie: „*Viața lui Hristos continuă prin toate veacurile; fiecare creștin este din acelaș timp cu Hristos și este creștin fiindcă trăiește viața*

acestui Trup al lui Hristos ca părticică vie a Lui, ca celulă organic integrată a acestui Trup.... Viață după învățătura Evangheliei, viață sfântă, viață dumnezeiască, aceasta este viața firească și normală pentru creștini – întrucât creștinii, potrivit chemării lor, sunt sfinți... Să ajungem desăvârșiți sfinți, atât cu sufletul cât și cu trupul – aceasta este chemarea noastră. Nu este o minune, ci norma, regula credinței... Unindu-ne spiritual și prin Har cu Unul Sfânt, Domnul nostru Iisus Hristos – cu ajutorul credinței, creștinii primesc de la El Sfintele Energii (Puteri) care le dau putința să ducă o viață sfântă”¹⁴.

Este, deci, datoria noastră de creștini să dobândim tot mai mult din această viață dumnezeiesc – omenească, să mergem tot mai în profunzimea ei, să creștem mereu în asemănarea cu Hristos, să ne umplem tot mai mult de Harul Său. Poate că nu vom dobândi niciodată un Har așa de mare cum s-a văzut la Sfântul Nicolae al Mirelor Litiei, Sfântul Sava al Serbiei, Sfântul Seraphim de Sarov, Sfântul Nectarie de Pentapolis sau Sfântul Ioan de Shanghai și San Francisco, dar suntem chemați să ne aflăm mereu în creștere spre o astfel de revărsare a Harului.

Mai avem cale lungă înaintea noastră în viața duhovnicească, dar nu suntem singuri, chiar cei mai mari dintre sfinți au avut mult de mers! „*Sfințirea îngăduie trepte și grade*”, explică într-o lucrare a sa Constantine Cavarnos – „*Sfințirea sau desăvârșirea ființei omenești atingând chiar și theosis-ul (îndumnezeirea) nu este deplină în viața aceasta*”. Este o <<nedesăvârșită desăvârșire>>, după cum o numește în <<Scara dumnezeiescului urcuș>> Sfântul Ioan Scărarul ¹⁵.

Mai mult încă; desăvârșirea sau sfințenia nu ajunge la completitudine, la un sfârșit al ei, nici chiar în viața din lumea cealaltă, ea crește fără de sfârșit în viața ce va veni. Sfântul Simeon Noul Teolog, el însuși o ființă omenească îndumnezeită, scrie privitor la aceasta: „*Printr-o limpede descoperire de sus, sfinții știu că în fapt desăvârșirea lor este fără de sfârșit, că înaintarea lor întru slavă va fi veșnică, că în ei va fi o continuă creștere în iradierea dumnezeiască și că un sfârșit, un capăt al înaintării lor nu se va produce nicicând*”¹⁶.

Biruind îndoiala și descurajarea

Sfinții lui Dumnezeu – mucenicii și nevoitorii, făcătorii de minuni și apostolii – au împlinit cu adevărat acele mari fapte despre care citim în viețile lor. Dacă avem dubii ascunse, subconștiente, privind veridicitatea relatărilor despre ei, trebuie să cercetăm mai îndeaproape Viețile Sfinților care au trăit în vremuri apropiate de noi – sfinți ca Arhiepiscopul Ioan de Shanghai și San Francisco, ca văzând ceea ce este posibil în chiar epoca noastră prin puterea lui Hristos, să putem crede și în cele ce s-au petrecut prin aceeași Putere în vremurile trecute.

Sfântul Nicodim Aghioritul în Introducerea sa la „*Noul Martirologiu*” spune în această privință, referindu-se la noii martiri ai Bisericii: „*Vechimea perioadei în care au trăit sfinții dintâi, timpul lung ce s-a scurs de atunci și până acum, poate trezi ceva îndoială și ezitare. Te poți mira, de pildă, cum de oameni slabi și timizi din fire, au îndurat atât de multe și îngrozitoare chinuri. Dar acești noi martiri pentru Hristos lucrând plin de curaj pe scena recentă a lumii, dezrădăcinează și alungă din inima creștinilor toată îndoiala și șovăiala, sădind sau reînnoind în ei neclătinată credința în vechii martiri. Așa cum hrana proaspătă întărește trupul slăbit de foame și așa cum ploaia de curând căzută face și înverzește iar pomii uscați de secetă, tot astfel acești noi martiri întăresc și reînnoiesc slăbănogita, ofilita, devitalizata credință a creștinilor din ziua de azi*”¹⁷.

Desigur, ceea ce spune sfântul Nicodim Aghioritul despre importanța noilor martiri pentru creștinii ortodocși, contemporani se poate aplica tuturor celorlalți sfinți din epoca modernă: ierarhi, misionari, monahi, etc.

Chiar dacă nu ne îndoim de adevărul celor cuprinse în Viețile Sfinților putem să ne lovim de o altă piatră de poticnire: descurajarea – ideea că faptele lor de credință și nevoiță ascetică ar fi peste puterile noastre. Dacă am avut asemenea cugete, trebuie neapărat să ne rugăm pentru mai multă smerenie. Așa cum spune arhimandritul Emilianos de

Simonos Petras: „*Citirea*

marilor fapte ale sfinților descurajează doar pe cel trufaș care se bizuie numai pe propriile lui puteri. Iar pentru cel smerit este prilej de a-și vedea propria slăbiciune, de a plânge propria sa neputință și nedeplinătate și de a cere fierbinte ajutorul lui Dumnezeu”¹⁸.

Sfântul Ioan Scărarul ne spune și el: „*E foarte lipsit de judecată cel care, auzind despre virtuțile mai presus de fire în sfinți, deznădăjduiește de sine însuși. Dimpotrivă, sfinții te vor învăța mai ales una din acestea două: sau îți va stârni râvna prin cuvioasa bărbăție a lor, sau te va întoarce spre multă defăimare de tine și spre vederea neputinței tale prin de – trei – ori cuvioasa smerenie”¹⁹.*

Când studiem Viețile Sfinților, smerenia trebuie să ne fie pază! Trebuie să aplicăm cu un sobru echilibru ceea ce citim la propriile noastre condiții și împrejurări, dându-ne seama de propriile noastre slăbiciuni și neputințe, fără să gândim prea înalt despre propria noastră persoană, să nu visăm la cine știu ce mari isprăvi ascetice care sunt de-a binelea mai presus de noi. Așa cum obișnuia să spună părintele Seraphim Rose, trebuie să luăm viața duhovnicească pas cu pas și să nu ne așteptăm că vom face un salt formidabil în sfințenie.

Dar, totodată, nu trebuie să ne dezvinovățim pe noi înșine ca și când am fi despărțiți de sfinți printr-o prăpastie de netrecut în vecii vecilor. Sfinții sunt frații noștri întru ortodoxie, dreptmăritori creștini – sfinții au trăit și continuă să trăiască aceeași viață în Biserică pe care o trăim și noi. Sunt și ei păcătoși, ca și noi, dar au rodit și au purtat roadele pocăinței și au fost schimbați, transfigurați de Hristos. Sunt mai desăvârșiți ca noi, dar și noi suntem chemați să dorim și să căutăm <<*nedesăvârșita lor desăvârșire*>> pe măsura puterilor dăruite nouă de Dumnezeu.

Fie ca sfântul Justin Popovici să ne călăuzească în înțelegerea dimensiunii teologice a Vieții Sfinților, iar Sfântul Ioan Maximovici să ne fie pildă de felul în care să folosim Viețile Sfinților în propria noastră viață duhovnicească. Fie ca și noi, amintindu-ne și cinstind pe sfinții lui

Dumnezeu, să licărim pe cerul

acestora. Și făcând pe sfinți povățuitori și prieteni ai noștri, fie să-i avem și de însoțitori în ceruri, în fără - de - sfârșita Împărăție a Luminii. Amin.

(*The Orthodox Word* nr. 221 / 2001; trad. Valentin Moga)

¹ Sf. Justin Popovici, *Orthodox Faith and Life in Christ* (Belmont, Mass: Institute Byzantine and Modern Greek Studies, 1994) p. 35 - 36

² Sf. Justin Popovici, *Orthodox Faith and Life in Christ*, p. 36.

³ Idem, p. 39.

⁴ Citat de Constantin Cavaros, *Sfințenia: Destinul Suprem al omului* (Belmont, Mass: Inst. for Byzantine and Modern Greek Studies, 2001) p. 35.

⁵ *Sinaxarul*, vol. I ((nu știu): Sfântul Sobor al Bunei Vestiri, 1998) pg. XII – XIV.

⁶ Păr. Alexeg Young, *Scrisori de la părintele Seraphim* Richfield Springs, N. Y.: Nikodemos Orthodox Publication Society, 2001, p. 23.

⁷ „Fericitul Ioan Făcătorul de minuni” (Platina, Calif.: Sf. Herman Brotherhood, 1987, p. 39 – 75.

⁸ Sf. Ioan Maximovici, *The Orthodox Veneration of Mary the Birthgiver of God* (Platina, Calif.: St. Herman of Alaska Brotherhood, 1996).

⁹ Constantin Cavaros, *Holiness: Man's Supreme Destiny*. p. 24.

¹⁰ V. Păr. Spiridon – „Sotainnik al binecuvântatului Ioan” *The Orthodox Word*, nr. 141/1988, p. 24 – 43.

¹¹ *Cronică a Frăției Sfântul Herman*, 28 iunie 1966.

¹² Idem, 3 Iulie 1966.

¹³ *Fericitul Ioan* ed. I (Platina, Calif: St. Herman Brotherhood”, 1979) p. 4.

¹⁴ Sf. Justin Popovici, *Orthodox Faith and Life in Christ*, p. 37 – 38.

¹⁵ Constantin Cavaros, *Sfințenia: Supremul Destin al omului*, p. 18 – 19.

¹⁶ *The Extant Works of St. Symeon the New Theologian, Part Two* (in Greek) (Syros, 1886) p. 41.

¹⁷ Citat în Constantin Cavaros, *Holiness: Man's Supreme Destiny* p. 23.

¹⁸ *Synaxarion*, vol I, p. 13.

¹⁹ Sf. Ioan Scărarul, *Scara dumnezeiescului urcuș*, treapta 26, partea a II – a, pag. 351 *Filocalia* rom. Vol. IX, ed. 1980.

Credinciosul creștin și Biblia

Aspecte inedite

Pr. Constantin Galertu

„Iată roaba Domnului” - Ieșirea din robia bărbatului

Vrednicilor de dragoste și distinși frați și surori - așa cum ne-a cerut Mântuitorul să ne numim - vedeți această chemare, acest apelativ, să-i spunem așa, e de-a dreptul de la Mântuitorul, atunci când spune: *“Pe nimeni să nu numiți între voi învățători, Unul este Învățătorul nostru, iar voi toți sunteți frați”*. Și altădată, când Mântuitorul era în mijlocul mulțimii și cineva îi spune: *“Iată mama ta și frații tăi te caută”*, Iisus, arătând către mulțime, i-a zis: *“Cine este mama Mea și frații Mei? - Voi toți care ascultați cuvântul lui Dumnezeu și faceți voia Lui”*. Un mic tâlc la acest cuvânt: toți cei care fac voia lui Dumnezeu și ascultă cuvântul, toți aceștia sunt frați, surori, mamă, tată.

Cei care au părăsit Biserica, sărmanii, nu știu, nu înțeleg taina Maicii Domnului. Care-i cea dintâi persoană care a făcut voia lui Dumnezeu și care a ascultat Cuvântul? Păi, Maica Domnului a zis: *“Iată roaba Domnului!”*. Evei i se spusese la izgonire: *„Vrăjmășie voi pune între tine (șarpe) și femeie, între sămânța ta și sămânța ei. Tu îi vei zdrobi capul iar acesta îți va înțepa călcâiul”*. Expresia aceasta totdeauna să ne ducă la o privire a tuturor neamurilor. Adică cuvântul lui Dumnezeu s-a adresat tuturor neamurilor și privea mântuirea tuturor neamurilor. Și apoi i-a zis mai departe: *“în dureri vei naște fii”* (apostolul, dumnezeiescul Pavel, va spune că *“femeia se va mântui prin naștere de fii”*) și ultimul cuvânt al sentinței divine: *“atrasă vei fi de bărbatul tău și el te va stăpâni”*.

Citim în Evanghelia după Luca: *“iar în luna a 6 – a fost trimis Arhanghelul Gabriel la o fecioară logodită cu un bărbat. Și intrând i-a zis: <<Binecuvântată ești tu între femei și binecuvântat e rodul pânteceleui tău. Iată ai luat har de Dumnezeu vei lua în pântece și vei naște fiu și vei pune numele lui Iisus. Acesta va mântui pe poporul Său de păcate>> și Maria privea și cugeta în sine ce să fie binecuvântarea aceasta. Și răspunde: <De unde mie aceasta, de vreme ce nu știu de bărbat>”*.

Care-i înțelesul, tâlcul adânc, autentic, al acestui cuvânt? Unul simplu: „*Că nu sunt măritată*”, zice Maica Domnului? Este cuvântul libertății, este cuvântul cel care stă față în față cu sentința dată atunci: *“atrasă vei fi de bărbatul tău și el te va stăpâni”*. Iar ea, Maica Domnului spune: *“Eu de bărbat nu știu!”*, adică – aici e taina – a ieșirii din robia bărbatului. Eliberarea de sub robie, pentru că Arhanghelul îi spune: *“Duhul lui Dumnezeu va fi peste Tine și puterea Celui Preaînalt de sus te va umbri și de aceea și Pruncul ce se va naște din tine Fiul lui Dumnezeu se va chema”*.

Deci e atât de limpede, aici e taina, taina unei noi nașteri. Iar arhanghelul îi mai dă un temei, căci *“iată și rudenia ta Elisabeta care se numea stearpă, acum a 6 – a lună este ei de când a primit și ea darul în felul ei”*; și acolo era un semn divin pentru că Zaharia și Elisabeta erau bătrâni și au primit ca un dar nașterea...

Așa ajungem la cuvântul Mântuitorului *“Cine este mama mea, cine sunt frații mei?”* - toți cei care ascultă cuvântul lui Dumnezeu și fac voia lui Dumnezeu și primesc cuvântul. Ce-a răspuns Maica Domnului când i s-a spus *“Duhul Domnului va pogori...”* – cuvântul ei a fost: *“Iată roaba Domnului fie mie după cuvântul tău”*. Deci, ea este cea dintâi care își dă mărturia de a face voia lui Dumnezeu, de a deveni roaba Domnului din roaba bărbatului, după ce și-a mărturisit libertatea zicând că *“nu știu de bărbat”*. Sfântul Pavel va spune mai departe *“bărbatul este cap femeii”* iar în sensul duhovnicesc ea dă mărturia: *“Iată roaba...”* numai că ea ascultă cuvântul lui Dumnezeu mai mult, căci a întrupat pe Dumnezeu Cuvântul. Atunci așa

înțelegem, așa cum a spus Mântuitorul *“mama mea și frații mei sunt toți cei care primesc, ascultă cuvântul lui Dumnezeu și fac voia Lui”*.

...Elisabeta o numește *“Maica Domnului”* pentru ca apoi la picioarele Crucii, Mântuitorul privind-o să spună ucenicului *“Iată mama ta”*. Și a luat-o ucenicul în grija sa. Să devină și Maica noastră, a ucenicilor lui Hristos.

Dumnezeul cel viu nu se odihnește în ziua a 7-a

La facultate la noi, la București m-am întâlnit cu o tânără care-și face doctoratul și era la frații noștri adventiști. A venit vorba, nu știu cum, că Dumnezeu S-a odihnit în ziua a 7-a. Dar eu am întrebat-o: *Ei, dar cum asta, s-a odihnit Dumnezeu?* Păi, cel veșnic se poate odihni? Spune Scriptura: *“Tatăl meu până acuma lucrează și eu lucrez”*. Numai cele mărginite se pot odihni, dar nu Dumnezeul cel viu. Doamne păzește-ne, asta e o blasfemie la adresa lui Dumnezeu! A rămas tânăra pe gânduri. Dar ce înseamnă *“a odihni”*? Noi rostim cuvântul frecvent când slujim și ne rugăm pentru cei adormiți: *“că Tu ești Învierea, Viața și Odihna”*. Ce înseamnă *“odihna”*? Odihna în înțelesul Scripturii este aceea când ajungi la o luminare, la un înțeles; atunci te odihnești, numai când ai dobândit un înțeles, când ai ajuns la un prag, la un hotar.

De zeci de ani port în mine mărturia de înțelepciune aflată de la un psiholog apusean, anume acea sentință: *Numai cel care n-a ajuns până la capăt se întoarce înapoi*. Nimeni din cei care au ajuns nu s-a mai întors. Ce înseamnă acest capăt? Înseamnă înțelesul, cunoașterea, spune Sf.Grigorie Sinaitul: *“Ia aminte, nu este cunoaștere fără să fi atins simțirea harului – simțirea dumnezeirii”*. Numai atunci ai ajuns la capăt când ai simțit lumina harului și atunci te odihnești. Adică, atunci ai căpătat pacea lăuntrică. Aceasta și înseamnă propriu-zis acel moment al adormirii: *“Tu ești Învierea, Viața și Dormirea”*. Atunci sufletul cu adevărat întâlnește acea lumină.

De la arvună la plinătate și de la chip la asemănare

Purtăm numele Lui prin botez, și darul Lui, și pecetluirea cu Duhul Sfânt, nu-i așa? De la început ortodoxul primește cele 3 taine: Botezul, Mirul și Împărtășania cu Trup și Sânge – deci toată făptura Lui, și poartă numele lui Hristos, de creștin. Și odată cu botezul, îmbrăcându-se în haina luminoasă *“dă-mi mie haina luminoasă, Cel ce te îmbraci cu Lumina ca și într-o haină, Mult milostive Hristoase Dumnezeu, mărire Ție”* – se botează, apoi se îmbracă: *“în Hristos, v-ați botezat, în Hristos v-ați și îmbrăcat”*.

Și cum te-ai îmbrăcat? Cum a spus Mântuitorul apostolilor înainte de înălțare: *“Iar voi rămâneți în Ierusalim până ce vă veți îmbrăca cu puterea de Sus”*. Și le-a dat în ziua învierii arvuna Duhului. Precum știți, în Ziua Învierii, în seara zilei de Înviere, intră Iisus la ucenici, cu ușile încuiate, și zice: *“Pace vouă”*. Se bucură ucenicii că-L văd pe Domnul viu și apoi din nou *“Pace Vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl și Eu vă trimit pe voi”*. În noua condiție – nașterea cea din nou - zicând aceasta a suflat asupra lor: *“Luați Duh Sfânt; căroră le veți ierta păcatele se vor ierta, căroră le veți ține ele vor fi ținute”*. A doua oară, zic Părinții (atât de frumos spune aici și Sf. Chiril al Ierusalimului în cateheza lui), *“a doua oară le dă Duhul Sfânt”*. Și Sfântul Grigorie Palama zice la fel. Se învechise firea - dacă suntem în timp ne învechim - și acum Mântuitorul le dă arvuna Duhului, pentru ca în ziua Cincizecimii arvuna Duhului să lucreze în ei. Atunci, în ziua aceea, ucenicii erau adunați la un loc și *“deodată, din Cer și fără veste s-a făcut ca un vuet de vânt care suflă repede și ca niște limbi de foc care au coborât peste apostoli”*. Iarăși tâlc de cuvinte din Scriptură - două acte deodată se întâmplă: privind timpul (*“din cer și fără veste”*) și privind locul (*„vuet de vânt”* și *„limbi de foc”*). Care-i condiția făpturii: de a fi limitată potrivit acestor 2 sau 3 categorii fundamentale: timp, spațiu și cauzalitate. Asta-i taina făpturii, nu-i așa? Ești în timp, în spațiu, dar cauza nu-i în tine ci în Dumnezeu, în Crea-

auziți: *“Vuiet de vânt ce vine repede”* (vântul nu știm de unde vine și încotro merge zice Mântuitorul așa este și Duhul în el însuși) și *“limbile de foc”*, lumina harului.

În ziua Învierii Mântuitorul a dat **arvuna Duhului**, iar acum, în ziua Cincizecimii, apostolii se **îmbracă în Duhul Sfânt** și toată făptura lor dă mărturie vestirii Celui Întrupat și născut din Fecioară, pe care voi prin mâinile celor fărădelege l-ați condamnat și răstignit, iar Dumnezeu L-a făcut Domn și Hristos. În ziua Învierii - m-a întrebat cineva - au primit apostolii Duhul Sfânt? Dacă da, ce au mai primit atunci la Cincizecime?! Au primit **arvuna Duhului** Sfânt la Înviere, iar în ziua Cinzecimii **plinătatea Duhului** Sfânt. Așa se arată omul într-o creștere continuă, că asta-i taina omului, și așa cum și noi lucrăm iubiților, taina Duhului Sfânt lucrează mereu.

La Liturghie preoții spun: *“Doamne, Căla ce în ceasul al 3 – lea L-ai trimis pe Duhul Tău cel Sfânt peste Apostolii Tăi, Doamne și acum trimite Duhul Tău Cel Sfânt și-L înnoiește nouă celor ce ne rugăm Ție”* – așa se roagă preotul în altar când invocă pe Duhul Sfânt. Observăm că lucrarea Duhului Sfânt mereu se înnoiește; că așa suntem noi zidiți în timp, mereu să primim și mereu creștem, pentru că așa a fost zidirea noastră, pentru că ne-a creat după chipul Lui. **Chipul**, după cum spune Sfântul Maxim, *“rămâne pe veci”*, dar **asemănarea**, zic Părinții, am lepădat-o. Am lepădat asemănarea, dar chipul rămâne în veci. Iar asemănarea mereu se lucrează; și cum se lucrează asemănarea?

Rățiunea și Conștiința – Chipul lui Dumnezeu din om

Când citești *„Cuvântul”* să **simți** în el prezența lui Dumnezeu și puterea lui Dumnezeu, în cuvânt s-o simți. Dacă în botez noi ne îmbrăcăm în Hristos, în taina Mirului se pecetluiesc cu pecetea Duhului Sfânt toate încheieturile, **toate simțurile** noastre, și ochii și urechile, nu-i așa? Și gustul și mirosul și pipăitul, tot, pentru ca să treacă omul **de la simțurile firești la simțurile duhovnicești**. Să simți în tine prezența Duhului Sfânt, a darurilor duhovnicești.

Toate încheieturile se pecetluiesc ca să dobândești toate simțurile duhovnicești. Problema simțurilor e foarte importantă în pedagogie. E o sintagmă pedagogică dedusă de unii de la Aristotel, formulată de Toma de Aquino și lansată în pedagogie de John Look, anume: *“nimic nu este în intelect dacă n-a fost mai întâi în simțuri”*. Și toată pedagogia noastră e plină de această sintagmă. Tinerilor care predați religia, luați aminte, nu uitați acest lucru capital! Pe noi ne privește, pe noi teologii mai ales. Auziți, ce **eroare** fundamentală privind omul și vocația umană: *“nimic nu este în intelect dacă n-a fost mai întâi în simțuri”*. Deci intelectul însuși e zidit de simțuri și nu numai în pedagogia din timpul marxismului și comunismului, ci așa a mers tot timpul. Omul este om din ce vine din afară, din simțuri, de la senzațiile din natură. Comunismul a fost proba acestei filosofii materialiste (marxiste) și a dat proba examenului în istorie a marxismului. De aceea, cum spunea cineva, Marx a iubit foarte mult istoria, dar istoria nu l-a iubit.

Probabil c-o să publicăm testamentul din 1957 al unui teolog francez, Boris Pradin, (1874 – 1958), care primul din Apus care și-a dat seama de „*eroarea din psihologie*”, eroare văzută de un psiholog care se ocupa de sufletul omenesc. Și aici vedem căderea, eroarea: în loc de guvernarea sensurilor raționale au pus guvernarea simțurilor. Adică simțurile să stăpânească în sine! O viață întreagă l-a preocupat asta. Tratatul îl începe prin 1940 iar mărturia o are de abia într-un testament al lui din 1957, chiar înainte de a muri și unde spune: „*Eroare. Nimic nu este în simțuri fără să fi fost mai întâi în intelect, care zidește simțurile, care formează simțurile*”.

Apusul gândește la rațiune, dar nu în adâncimea ei, pentru că nu poți gândi la rațiune fără logos. Căci omul cade în păcat; și păcatul în ce-a constată? Ne zice părintele Stăniloae în Mistica lui: în schimbarea gravitației, fraților; în loc să graviteze în jurul lui Dumnezeu, prin păcat omul a ajuns să graviteze în jurul eu-lui lui. Adică, cum spun Sfinții Părinți, să pui – prin tine - un nou început lumii. În loc de *“La început era*

Cuvântul... ” să spui că tu ești începutul.

Păcatul înseamnă a pune începutul lumii în tine, în făptură, în natură și rațiunea s-o vădești că tu ai zidit-o. Păi nici n-ai cum! Mai ales dacă susții că *“nimic nu e în intelect dacă n-a fost întâi în simțuri”*. În loc de guvernarea rațiunii – a sensului rațional, aș adăuga sensul creator - de aici a ajuns el apoi, adâncind, că nu totu-i din simțuri. Simțurile indică că există căi de comunicare cu lumea, dar nu ele îmi construiesc spiritul meu; eu numesc instanța care judecă întreg aportul care îmi vine mie din lume, spiritul, el zidește.

Așa am considerat, ca în ziua de azi să vă citez pe unul din cei mai cunoscuți antropologi. E vorba de Ioan Taterzal, care-i directorul Institutului de Antropologie la New York. În lucrarea lui (apărută în 1998, tradusă din limba franceză - cum o am eu - în 1999) apare acest cuvânt al lui capital: *„conștiința este unicitatea umană”*; în ce e omul e unic, spre deosebire de celelalte făpturi? În conștiință. Dar el spune așa: „uimitor e faptul că oamenii de știință n-au ajuns la un acord total pentru definirea conștiinței”. Unicitatea conștiinței din sufletul omului este că *„ea nu provine din exterior ci din interior”*. Sorbiți mărturia și s-o trăim: spiritul nostru nu e produs de lumea dinafară. Păi tot omul așa a fost învățat, că omul e o ființă socială ș.a.m.d., totul e din afară sau după dictonul lui John Look: *“ce ne vine prin simțuri”*.

Ce înseamnă Cuvântul Mântuitorului *“Împărăția lui Dumnezeu este înlăuntrul”*? Și ce înseamnă Taina Mirului, a simțurilor duhovnicești, să ai vedere duhovnicească, să ai auz duhovnicesc? Aceste două simțuri mai ales și toate simțurile să te înalțe la Taina prezenței lui Dumnezeu. Cum e prezent în noi Dumnezeu? Este prezent *„după chipul lui Dumnezeu”*. Zice dumnezeiescul Maxim: *“Dumnezeu este și absent și prezent”*, așa e tradus, dar eu aș zice: *“este și tainic și de față”*. E tainic în infinitatea Lui și ființa Lui; noi nu ne împărtășim din ființa Lui ci din harul, din Lumina Lui. Și e prezent – auziți! - prin **virtuți**.

Virtuțile – Asemănarea cu Dumnezeu

Dumnezeu este Lumină și nici un întuneric nu este în El. Dumnezeu este iubire, Iubirea divină, Bunătatea divină, Pacea divină, Cuvântul divin. El e prezent în noi prin Cuvântul Lui și prin Virtuțile Lui. Observați cum e prezent Dumnezeu în viață, adică prezența Lui nu dintr-o grație creată, cum s-a spus. Simțurile sunt virtuțile pe care ți le împărtășește Dumnezeu, o realitate care oglindește necreatul, oglindește ceva din ubicuitatea lui Dumnezeu din pretutindeniitatea lui Dumnezeu și din veșnicia lui Dumnezeu.

Când dai un lucru material, îi dai un pahar de apă cuiva, o bucată de pâine, o haină, un ban, aceste daruri pe care le dai lui, la mine nu mai sunt, nu-i așa? Ele scad la mine, dar când eu îi dau **Cuvântul**, Cuvântul lui Dumnezeu îl împărtășesc câtorva, la o mulțime, scade cuvântul la mine? Nu scade, dimpotrivă. Când se ceartă doi ce se întâmplă? Se înmulțesc cuvintele, chiar și cele rele, nu? Scapă numai o singură vorbă și apoi nu mai scapi de celălalt cuvânt.

Deci Cuvântul nu scade, dar **iubirea**? Când dăruiești cuiva iubirea. Ea scade când i-o dai iubind? Cu siguranță ea crește. Ori atunci iată că din cuvânt și din iubire înțelegem noi, ne dăm noi seama cum să trăim în viu Adevărul. Adică e ceva dumnezeiesc în noi iubitorilor credincioși, în toate acestea, în cuvântul lui Dumnezeu, în iubirea divină, în Înțelepciunea, în Bunătatea divină, în Pacea divină, e o prezență dumnezeiască cum spune Sfântul Maxim atât de adânc că **“Dumnezeu e de față prin virtuți”**.

Ce înseamnă Taina Mirului, Taina Botezului, iubitorilor? Că simțurile noastre sunt duhovnicești, toate încheieturile noastre, ochii noștri (spune Sf. Grigore de Nyssa că *“slava ochilor este, să fie ochii porumbelului”*), ochii Duhului Sfânt cu care poți pecetlui). Să te împărtășești deci de Lumina divină, auzul tău de Auzul divin. De aceea, Moise când a văzut rugul care ardea și nu se mistuia (rămânea tot verde), deodată cu ochii a văzut și cu urechile a auzit: *“Moise, Moise, descălță-te, scoate încălțăminte; pământul pe care calci este sfânt”*. Ce înseamnă *“scoate-ți”*? Adică mută-ți simțurile, asta înseamnă; mută-

afară, adică de la ceea ce vine prin simțuri și de care sărmanul om e dependent (este o expresie a căderii, adică dependența omului de cele dinafară): *“Că nimic nu este în intelect dacă n-a fost mai întâi în simțuri”*. Păi cum să nu se deschidă în tine simțurile duhovnicești. Dar ce vrea să ne spună aceasta? Virtuțile, fraților - mare taină și aici - virtuțile noastre sunt create; *virtuțile au viață numai când sunt în legătură cu atributele dumnezeiești, cu dumnezeirea*.

Sfântul Maxim în întrebarea a 2-a și răspunsul 22 către Talasie, tâlcuit de Păr. Stăniloae în introducerea la Ambigua, zice că **virtuțile noastre sunt formele umane ale însușirilor dumnezeiești, ale Logosului**. Virtuțile toate, și cele teologice: credința, nădejdea dragostea, bunătatea, pacea, îndelungă răbdarea, și cele morale: înțelepciunea, dreptatea, bărbăția sau curajul, înfrânarea și celelalte. Acest dar dumnezeiesc al virtuților își are rădăcina în Dumnezeu, numai așa ele devin vii. Cum devin ele vii? Când sunt în legătură mereu, când în iubirea mea e Iubirea divină, când în cuvântul meu (cum spunea Sfântul Petru) e cuvântul lui Dumnezeu. Când eu citez numai, mă cutremur în fața Lui, a cuvântului dumnezeiesc.

Dumnezeu este credincios

Virtuțile sunt darurile lui Dumnezeu zidite în noi, dar nu uitați, ele devin vii atunci când ele își recunosc și-și simt rădăcina în atributele dumnezeiești, când credința mea e credința Lui. O, parcă fac o chemare! Păi ce, vorbim de credința lui Dumnezeu când credința-i a noastră, nu a lui Dumnezeu? Doamne păzește! Este omisiune gravă atunci când în vreo Dogmatică nu ne apare între atributele divine și Credința. E foarte gravă lipsa! Credința întâi e fidelitatea Lui. Un singur lucru să vă spun. Priviți-l pe Toma la Cincizecime sau când Sfântul Apostol Petru a spus: *“Pe Acest Iisus pe care voi L-ați răstignit, Dumnezeu L-a făcut Om și Hristos”*. Păi aici nu se vede fidelitatea lui Dumnezeu față de taina creației și a mântuirii? Dumnezeu ne-a dat pe Fiul Său, noi L-am răstignit și atunci noi am zis

rămas atunci Dumnezeu credincios planului Lui? A rămas sau nu? Păi pe acest Hristos istoria L-a răstignit, a vrut să oprească planul lui Dumnezeu, iar Dumnezeu ce-a făcut? L-a înviat! Adică Dumnezeu care e Dumnezeul vieții și al nemuririi – observați - e credincios față de planul hotărât Lui, chiar față de necredința oamenilor? Ia gândiți-vă! Răspundeți! Simțiți Adevărul? Atunci Credința noastră e întâi un act divin, cum vi se pare? Avem temelia Scripturii? Avem, fraților, avem!

Gândiți-vă numai că m-ați provocat cu cuvânt din Scriptură. Citiți când veți ajunge acasă Evanghelia după Marcu la cap. 11 vers. 22 și veți găsi acolo că în momentul în care, în săptămâna aceea care s-a încheiat cu Paștele, cu Învierea, Mântuitorul a petrecut ziua în Ierusalim, iar seara se retrăgea fie în Betania, fie la Muntele Măslinilor, și să observați: luni seara Mântuitorul mergând spre Betania a întâlnit un smochin care n-avea roade, a căutat și n-a găsit decât frunze. Știți ce-a zis Mântuitorul: *“în veac să nu mai fie rod întru tine”*. Și a 2- a zi când s-a întors înapoi în Ierusalim ce observă apostolii? Că smochinul s-a uscat și unul din apostoli ia cuvântul: *“Învățătorule, iată smochinul pe care l-ai condamnat, la-i osândit, l-ai blestemat, s-a uscat”*. Cine dintre apostoli a spus? Petru, nu uitați! Rețineți! Cuvântul e de mare însemnătate: *“s-a uscat”* și ce spune Mântuitorul - citiți cuvântul cum este în original - *“aveți credința lui Dumnezeu”*. Noi am tradus, ne-am luat după apuseni și zicem: *“aveți credința în Dumnezeu”*, ca și cum credința pleacă de la noi spre Dumnezeu. Nu-i totuna! Când zic credința lui Dumnezeu eu o centrez în Dumnezeu, de la Dumnezeu vine la mine și așa-i în original.

Nu te mai poate zdruncina orice ți s-ar întâmpla; e atâta putere în cuvântul acesta negrăit, căci Dumnezeu este credincios. Îmi aduc aminte de un evreu, Victor Frankle care a trăit între 1905 – 1997. Omul acesta, care a fost la Auschwitz, crede că nimic din lume nu te poate zdruncina dacă-l ai pe Dumnezeu și credința în El. El spune așa: *“La Auschwitz nu se putea intra decât cu rugăciunea domnească ”* (*“Tatăl Nostru”*) și în orice

împrejurare a vieții cu nimic nu poți reuși decât cu *“Tatăl Nostru”*, cu credința în Dumnezeu, care e fundamentală iubiților și creează un echilibru deosebit în om. El răspunde altor psihoanaliști cu această teorie. Așa s-a zis în psihologie: echilibrul sau homeostazia - așa se numește în termeni specifici – homeostazia, adică un fel de așezare, de echilibru. Păi ce echilibru când te afli în fața camerei de gazare sau a gulagului, cum să-ți mai păstrezi echilibrul? Sau când dă năpasta pe capul tău? De ce credința în Dumnezeu? Pentru că numai ea este neclintită și se bazează pe fidelitatea Lui. Sfântul Apostol Pavel, în Epistola către Galateni, cap. 2, vers. 20, spune *“Credința aceea care este a Fiului lui Dumnezeu”*. Deci Mântuitorul e credincios! Asta-i capital pentru noi! (29 martie 2001 - Sibiu)

Ascetismul, o cale și model spre sacru

Teolog Spiridon Constantin

În zilele noastre psihiatria recunoaște originea multor boli organice în dezordinea psihică, în ignoranța principiilor elementare care regizează economia sufletului. Jung merge până la a socoti că problema fundamentală la toți bolnavii lui își are originea în ambiguitatea atitudinii lor religioase.

Analiza nu se oprește la nivelul psihicului. Mai adânc, psihiatrii credincioși descoperă dezordinea spirituală. Pentru Jung - în afara cazurilor clinice - oamenii suferă de faptul că viața lor este lipsită de sens și conținut pozitiv și creator.(1) Omul religios, în schimb, caută să dea un sens vieții sale ca individ, universului ca tot și ultimă valoare, care explică că totul este Dumnezeu, valoare transcendentă.(2) E adevărat că în căutarea acestui sens al vieții și al lumii, omul este călăuzit mai mult de sentiment decât de rațiune, iar această dialectică a transcendenței presupune o activitate devotată, neobosită, în veșnica oscilare între menținere și cădere; făptuire a lui Dumnezeu în sine, în lume, în noi; și făptuire a noastră către el sau îndepărtându-se de el când se numește transgresare, păcat, cădere și se prăvălește în neant. (3)

Drumul către maturitatea spirituală este un drum către esențial. Treptat, amănuntele, detaliile își pierd fascinația, dispare atracția lor. Odată au fost importante. În anumite etape ale vieții spirituale erau, poate inevitabile, dar treptat

privirea omului spiritual se îndreaptă spre lucrurile care rămân. Acestea sunt realități care dăinuie în inima omului din orice timp și faptul că rămân este o taină, faptul că fiecare epocă, fiecare om le simte ale “sale” și atât de familiare. Aceasta este cuminenția spirituală, înțelepciunea.(4) Totul apare acum ca o chestiune de voință față de care sfântul Maxim Mărturisitorul face o radicală distincție: este o “*voință naturală*” care este dorința dobândirii binelui prin natura rațională și “*voința care alege*” și aparține persoanei; natura voiește și acționează, însă voința alege - ea acceptă sau respinge ceea ce natura voiește. (5)

Omul poate alege în a transcende prin sfințenie condiția sa umană sau a rămâne împotmolit în ea. Însă, se constată surprinzător că atunci când vine vorba despre sfințenie se produce un blocaj psihologic. Gândul se îndreaptă spre uriașii de odinioară, eremiții și stâlpnici, unii ascunși în peșteri, ceilalți agățați pe stâlpi, până la nivelul la care acești “*iluminați*”, “*egali cu îngerii*” să pară că nu mai aparțin acestei lumi. Sfințenia pare oprimentă - aparține unui trecut devenit deja străin, inadptabil formelor discontinui, ritmului sincopat al vieții moderne! Un stâlpnic azi nici nu mai trezește măcar curiozitate, ci doar provoacă întrebarea, la ce folosește? Un sfânt nu mai este astăzi decât un fel de yogi sau, și mai rău, un bolnav, un neadaptat, în tot cazul o ființă inutilă.(6)

Lumea se desacralizează în ochii noștri fără ca măcar să întâlnească vreo rezistență. Sacrul era odinioară un semn format din materia acestei lumi cu referire la “*cealaltă lume*”, judecând această lume, mărturisind-o, iar sfinții, asceții, misticii erau persoaneenerate și adevărate, în continuă legătură cu societatea.

Grăitoare este existența, în acest sens, în societatea tracă a asceților solitari de o parte și de alta a Dunării, într-un număr foarte mare și influența pe care ei o exercitau asupra semenilor lor căci acești asceți și contemplativi erau vegetarieni (la fel ca și pitagoricii) și se hrăneau cu miere, lapte și brânză, iar Strabon spune despre ei că trăiau departe de femei în solitudine și erau onorați pentru că “se

de orice teama”.(7)

Atunci ne putem pune întrebarea: oare cealaltă lume mai vorbește astăzi omului? Observăm că transcendența pentru el nu mai transcende nimic, a pierdut orice corespondență cu realul. Cât de simptomatică este în raport cu această constatare brutală, apariția recentă a unei forme de ateism organic și normal! Departe de a apărea ca o nevroză a civilizației, el pare mai degrabă să traducă o oarecare sfințenie, o stare psihică, lipsită de orice neliniște metafizică, preocupat doar de viața acestei lumi, insensibilă pentru religiozitate.(8) O asemenea desacralizare, un astfel de scepticism surâzător și dezabuzat nu combate nimic, dar nici nu pune vreo întrebare asupra lui Dumnezeu. A fi azi inteligent înseamnă să înțelegi orice și să nu crezi nimic.

Ascetul propune - fiindcă el tinde să presupună o bază adevărată a lucrurilor - existența unei relație, o analogie între acest microcosmos al sinelui omului și macrocosmosul sinelui lumii. De aceea, experiența sa, geografia căutării sale individuale îi apare ca o bună dovadă a geografiei indivizibilului. De vreme ce el trebuie să-și transceadă viața naturală pentru a dobândii conștiința unirii cu divinul, îl concepe pe Dumnezeu ca fiind un mod esențial transcendent lumii naturale.(9) Descrierea pe care el o face acelei geografii - a cărării urmate de el într-un teritoriu unde nu există timp și spațiu, interior sau exterior, sus și jos - va fi, în orice caz, condiționată de transcendental sau de puterile sale de observație, de metafora care îi este mai la îndemână și, mai presus de orice, de educația lui teologică. Așa-zisa călătorie este ea însăși o experiență psihologică și spirituală: purificarea și pregătirea sinelui, deplasarea lui înspre nivele superioare ale conștiinței, unificarea lui cu acel sine spiritual în legătură cu ordinea transcendentă, și intrarea lui treptată sau abruptă în procesul de unire cu realul spre și în sfințenie.(10)

Înțelegem că, condiția omenească a sfințeniei este asceza ca încercare voită de transcendere. Dar asceza nu înseamnă numai lepădarea de lume ci, în plus, lepădarea de sine însuși, care e lucrul cel mai greu și cel mai eroic când izbuteste să fie realizat.

Sfântul nu cunoaște nici o satisfacție de sine. Voința lui, care nu e un act spontan ca genialitatea creatoare, se exercită împotriva ei însăși fără îndurare și fără milă. Lepădarea de lume în asceză nu are atât un sens exterior, cât unul lăuntric: lepădarea de lumea care exista în tine, de păcatul care te desfigurează.(11) Pentru omul înduhovnicit această stare presupune transfigurarea; *“nu că se schimbă ființa ta, ci pentru că trăsăturile ei caracteristice sunt schimbate de tot prin energiile cele dumnezeiești”* (12), ne spune părintele Gheron Iosif.

Acolo unde misticii necreștini au făcut o alegere forțată între cele două mari expresii dogmatice ale experienței lor: **a.** lungul pelerinaj înspre un absolut transcendent și necondiționat; **b.** descoperirea aceluia absolut în *“temelia”* sau principiul spiritual al sinelui - a fost posibil ca, prin intermediul doctrinei centrale a trinității, creștinismul să găsească loc pentru amândouă și să le prezinte drept ceea ce sunt de fapt, părțile complementare ale unui întreg. (13)

Atmosfera creștină este, apoi, cea în care misterul individual a fost mai capabil să-și dezvolte geniul într-un mod sănătos și rodnic, iar majoritatea covârșitoare a marilor contemplativi europeni au fost creștini de tip puternic, pătimaș și cu o notă personală.(14)

Abstenențele și privațiunile nu sunt însă lipsite de suferințe. Desprinderea prin toate fibrele de lumea profană este dificilă căci sensibilitatea noastră ne leagă de ea, viața noastră depinde de ea. Ea nu reprezintă doar teatrul natural al activității noastre ci ne pătrunde din toate direcțiile, face parte din noi. Nu putem prin urmare să ne desprindem de ea fără a ne violenta propria natură, fără a ne încăleca instinctele în mod dureros. Cu alte cuvinte, cultul ascetic, indiferent de natura lui, nu se poate dezvolta fără a trage după sine suferința.(15) Dar nu orice suferință este valabilă. Tâlharul cel rău nu a suferit mai puțin decât celălalt, dar nu i-a fost de folos. Virtutea și suferința, așadar, sunt și ele supuse relativității celor lumești, sunt valabile numai prin sensul lor. (16)

Suferința este prin urmare cale pentru creștinism și creștinismul este singura doctrină care valorifică

realmente durerea (17); celelalte religii nu o valorifică ci caută să o nege și aceasta este absurd, pentru că realitatea nu se neagă. Aici este, după Nae Ionescu, superioritatea creștinismului, că admite realitatea, dar o valorifică într-un anumit fel, și de aici - lucru care pare contradictoriu în aparență, dar fondat în realitate - aspectul acesta de voluptate al durerii ce se găsește în toată mistica creștină și care este caracterul misticii creștine. (18)

Suferința apare ca generatoare de cunoaștere - în termeni mistici *de vedere* - dar a nu se face confuzie între două fapte experimentale certe dar diferite. Chiar dacă în contemplația mistică avem de-a face cu un fapt experimental ca și cel estetic obișnuit, între aceste două experiențe este o mare deosebire. Experiența estetică e o vedere directă ce se produce prin simțuri, experiența mistică este tot o vedere directă ce se produce însă fără mijlocirea simțurilor și e, prin aceasta, infinit mai pură decât cea estetică. (19) Sfântul Evagrie Ponticul zice că, în contemplația mistică Hristos este cel ce ridică firea cugetătoare omorâtă și această ridicare se produce prin cunoașterea de sine, când mintea s-a dezbrăcat de omul cel vechi în stare de har. Atunci și propria-i stare și-o va vedea în vremea rugăciunii, semănând cu safirul sau cu fața cerului, iar pe această stare, Scriptura o numește și "*loc al lui Dumnezeu*".(20)

Așadar, durerile impuse nu sunt niște cruzimi arbitrare și sterile, ci fac parte dintr-o școală necesară la care omul se formează, unde dobândește calitățile de dezinteresare și de putere de îndurare, fără de care religia nu există. Mai mult, pentru ca acest rezultat să fie obținut, este bine ca idealul ascetic să se încarneze cu precădere în personaje particulare a căror menire este constituirea respectivului aspect al vieții rituale în vederea constituirii de modele vii care să invite la efort.(21)

Note Bibliografice:

1. Paul Evdokimov , Vârstele vieții spirituale , pag. 53
2. Petre Andrei, Filosofia Valorii, Ed. Polirom , Iași, 1997 pag. 192
3. Petru Dumitriu , Zero sau punctul plecării, Ed. Viitorul Românesc, 1992 , pag. 93
4. Tamas Spidlik, Calea spiritului, ARS Longa, Iași, 1996 , pag. 7

5. Vladimir Lossky , Introducere în Teologia Ortodoxă, Ed. Enciclopedică Orizonturi Spirituale , Bucuresti 1993 , pag. 183
6. Paul Evdokimov , Vârstele vieții spirituale , pag. 12
7. Mircea Eliade, De la Zalmoxis la Gingis- Han , Ed. Humanitas, 1995 , pag. 70
8. Paul Evdokimov , Vârstele vieții spirituale , pag. 13
9. Evelyn Underhill , Mistica, Biblioteca Apostrof, Cluj, 1995 , pag. 17 5
10. Ibidem, pag. 176
11. Nichifor Crainic, Nostalgia Paradisului, pag. 222
12. Gheron Iosif, Mărturii din viața monahală , Ed. Bizantină, București, 1995 , pag. 42
13. Evelyn Underhill, op.cit. , pag. 179
14. Ibidem, pag. 180
15. Emile Durkheim, op.cit. , pag. 287
16. Nicolae Seinhaidt , Jurnalul Fericirii, Ed. Dacia, Cluj-Napoca , 1991 , pag. 229
17. Nae Ionescu, Curs de metafizică, Ed. Humanitas, 1995 , pag. 156
18. Ibidem, pag. 156
19. Nichifor Crainic, Nostalgia Paradisului, pag. 121
20. Ibidem, pag. 184
21. Emile Durkheim, op.cit. , pag. 191

Scrisori ale Sfântului Ignatie Briancianinov

1. Darul Cuvintelor (*O scrisoare către părintele stareț Antonie (Bracikov) al mănăstirii Ceremeț*)

Cuvioșia voastră, Preacuvioase Părinte Antonie,

Vă mulțumesc din inimă pentru vizita pe care mi-ați făcut-o mie, un [biet] păcătos; mi-a adus o adevărată mângâiere. Vă sunt deosebit de recunoscător pentru dorința de a-mi aduce la cunoștință poeziile dumneavoastră de a mă familiariza cu minunatul dumneavoastră talent, pe care îl prețuiesc așa cum se cuvinte înaltei sale valori. După plecarea dumneavoastră, Maica Maria mi-a citit mai multe din compozițiile dumneavoastră. Toate darurile făcute omului de Dumnezeu sunt vrednice de respect. Dar fără îndoială că darul elocinței, darul cuvintelor, fac parte din cele mai mari daruri. Prin aceasta omul este făcut întru asemănare cu Dumnezeu Care are Cuvântul Său. Asemeni Cuvântului lui Dumnezeu și cuvântul omului sălășluiește

mereu cu tatăl lui și în tatăl lui, mintea fiind una cu el, dar totodată fiind și inseparabil separat de el. Cuvântul omului este dependent numai și numai de minte, care îi dă neconținut naștere și prin care ea își exprimă existența. Nu ne putem închipui existența minții fără cuvânt, sau cuvântul fără minte. Când mintea vrea să comunice cu mintea semenului, ea se folosește în acest scop de cuvintele ei. Cuvântul, pentru a dobândi mijloace de comunicare, se îmbracă în sunete sau litere. Cuvântul imaterial se face, astfel, material, rămânând însă de neschimbat în esența lui. Și Cuvântul lui Dumnezeu pentru a intra în legătură cu oamenii și a-i mântui, s-a făcut om.

O chibzuită cugetare asupra cuvântului omului ne face să înțelegem pricina hotărârii atât de aspre a Domnului prin care se orânduiește și ni se aduce la cunoștință că oamenii vor da seama de fiecare cuvânt rău. Scopul Dumnezeiesc al cuvântului pentru scriitori, pentru toți învățătorii și mai ales pentru păstorii sufletești este instruirea și mântuirea oamenilor. Ce răspuns înspăimântător va fi dat de cei ce răstoarnă mijloacele de zidire și mântuire în mijloace de destrăbălare și distrugere! Sfântul Grigore Teologul a scris versuri având o țință nobilă, de profundă pioșenie: să ofere tineretului creștin scrieri și imagini poetice și astfel să nu mai fie nevoie să studieze poezii păgâni, care dau frâu liber senzualității și altor patimi, care împrăscă pângăririle.

Cu sinceritate vă doresc țința Teologului, întrucât vă consider ca fiind într-un anumit grad la măsura unui asemenea țel și mare va fi răsplata noastră pe pământ și în cer. Luați asupra voastră jugul acestui țel, ca unul ce trebuie să dea răspuns Dăruitorului pentru talentul ce vi l-a dăruit. Luați asupra voastră munca necesară pentru a atinge acest țel. Alungând orice neliniște, lucrați cu silință, neîncetat și smerit, rugăciunea de căință pe care o faceți în prezent, luând inspirație din ea pentru scrisul vostru. Apoi supuneți scrierile voastre celei mai aspre critici chiar din partea voastră și, în lumina conștiinței voastre, curățiți prin rugăciunea de pocăință, scoateți afară și îndepărtați din operele voastre fără milă tot ceea ce aparține duhului lumii, care este străin de duhul lui Hristos.

Voi celor ce râd acum! Acestea sunt cuvintele lui Hristos! Aceasta este hotărârea de la Dumnezeu! Este peste putință să o dăm de o parte orice pretext am închipui. Singur judecându-vă și cercetându-vă, veți vedea că fiecare cuvânt rostit sau scris în duhul lumii

acesteia își pune un semn al său pe sufletul vostru, semn prin care sunt pecetluite sufletele pentru prințul lumii de aici. Este lucru de temelie să ne căim de astfel de vorbe pe care le-am slobozit din aprindere și neștiință. Este lucru de temelie să ne întemeiem în inimă un plin de credință bine întărită în Hristos și să tămăduim de îndată orice risipire și cădere a inimii din acest plin al credinței din pricina slăbiciunii noastre – să facem aceasta prin căință și izgonind de la noi ori fapte sau îndeletniciri strecurate de nedeplinătatea credinței și săvârșite sub inspirația duhurilor care ne linguesc în timp ce ard de dorința de a ne nimici.

Cu ochii închipuirii eu văd deja o carte de versuri a voastră, o carte cu poeme vrednice de a fi numite și sfinte și de aleasă gingășie. O, de mi-aș vedea așteptările împlinite, cât m-aș bucura de aceasta cu o duhovnicească bucurie! Despre mine însumi nu pot spune nimic: ați văzut mai mult decât pot eu spune. Vă mulțumesc din nou pentru truda la care v-ați supus vizitându-mă și rog pe Dumnezeu să trimeată asupra voastră binecuvântarea Sa.

Nădăduind să nu mă uitați în Sfintele voastre rugăciuni și cu simțămintele celui mai sincer atașament și respect, am cinstea de a fi,

Al Cuvioșiei Voastre preasmerit slujitor, *Episcop Ignatie*

2. Despre ispite și purtarea de grijă a lui Dumnezeu *[Dintr-o scrisoare către arhimandritul Ignatie (Vasiliev)]*

Notă din „The Orthodox Word”: scrisă în perioada unei călătorii către arhimandritul care îl înlocuia pe Superiorul său ierarhic în cursul absenței acestuia.

Când vă rechem în minte, pe cuvioșia ta și mănăstirea noastră, un gând mă mângâie: fără voia lui Dumnezeu nu se poate petrece nimic. Astfel este și cu voi și cu mănăstirea – nu se poate întâmpla nimic ce nu ar fi îngăduit de Dumnezeu. Iar asupra celor pe care-i iubește El îngăduie ispite și după ispite le dăruiește slobozire din ele. Mângâiați și întăriți de salvarea noastră, ne grăbim la rugăciune către Dumnezeu; astfel, primind eliberare de sub ispite, dobândim spor în credința în Dumnezeu – o credință care nu e moartă și teoretică, ci vie și lucrătoare. Situația de acum a cuvioșiei tale atrage după sine greutăți, dar ele sunt deosebit de folositoare ție – sunt chiar întru totul necesare; ele vă

vor zidi. „*Omul necercat este fără îndemânare*” spun Scripturile. Cel supus cercărilor va primi cununa vieții și va dobândi darul de a-i ajuta pe cei ce sunt la rândul lor supuși ispitelor. Crede că până și perii capului sunt numărați de Dumnezeu – cu cât mai mult sunt astfel în fața ochilor Lui toate câte ni se întâmplă. Stai la cârma mănăstirii și condu plin de credință în Dumnezeu, cu răbdare și cu frică de Dumnezeu. Când se află cineva în loc înalt trebuie să privească în sus, nu în jos – dacă se uită în jos cu ușurință îl va cuprinde amețeala și se va prăbuși.

Așadar, caută cu credință în sus spre cer, spre Purtarea de grijă a lui Dumnezeu și capul nu-ți va fi cuprins de amețeală și nu vei cădea în tulburare sau deznădejde, care vin când privești în jos – adică atunci când în loc de rugăciune și rugăciune te încrezi și te bizui pe cugetul și socotințele gândirii noastre [omenești] și vei să dai răspuns celor câte se ivesc doar prin propria noastră rațiune și putere de înțelegere. Hristos să fie cu tine! Nădăjduiesc la rugăciunile preacuvioșiei tale și ale întregii frățietăți.

Nevrednicul arhimandrit Ignatie 12 iulie 1847

3.Despre moarte [Dintr-o scrisoare către o monahie care pierduse o rudă apropiată (Scrisoare nedată)].

Noi cei ce am plecat din mijlocul lumii mergând la sânul sfințelor mănăstiri, prin chiar această faptă am pus început morții noastre cea după trup și vieții noastre în Hristos. Sunt morți năpraznice și morți care vin abia după o boală îndelungată. Din vremea în care părăsim lumea, murim în fiecare zi – mărturia Sfântului Apostol Pavel. În această moarte vedem condiția absolut necesară pentru adevărata viață. Momentul trecerii noastre de pe pământ, nașterea noastră întru eternitate, nu este pentru vcredincioși atât de ciudată, necunoscută și străină ca pentru cei ce trăiesc în mijlocul lumii, asurziți de zarva ei, alipiți de ea în minte și inimă, cei ce uită că există moarte și nu se mai gândesc la veșnicie, care va fi fără greș și soarta lor.

Aflând de moartea rudei voastre, să nu vă lăsați pradă plânsului de nemângâiat, în care se prăbușește îndeobște lumea – ați arăta astfel că nădejdea vă este doar trupul. Nădejdea voastră este însă în Hristos! Vărsați lacrimi pline de rugăciune pentru cel ce a

adormit, întoarceți-vă inima și gândurile către singurul Care vă poate mângâia și în fața Căruia va trebui să stați la vremea hotărâtă de El. Nu vă lăsați ademenită și răpită de nimic pământesc; roada unor asemenea împătămiri – închipuiri ispititoare și înșelătoare – este stricăciunea, decăderea. Să aveți pace în Dumnezeu și lăsați-vă cu totul supusă sfintei Lui voințe. În aceasta se află deplinătatea cucerniciei și înțelepciunii; să ne plecăm adânc voii Lui și să cădem la picioarele Lui, încedințându-ne sufletele și trupurile Domnului. Amin.

4. Despre căință, rugăciune și cum trebuie să fim gata de a primi ispite grele și suferințe *(Dintr-o scrisoare către o monahie, fiică duhovnicească a sa)*

Dacă învinovați inima mea atât de plină de păcate că singura ei bucurie este să aud că toți copii mei duhovnicești merg pe calea adevărului (3. Ioan V,4), atunci de ce mă întristați cu tăcerea voastră? – pentru că nu am auzit de la voi acele cuvinte de recunoștința care se cuvin numai lui Dumnezeu.

Lăsați-le așadar să zboare spre El pe aripile rugăciunii, pe aripile suspinelor din adâncul inimii. Domnul nostru Iisus Hristos (Cel ce stă sub o înfățișare umilă înaintea lui Pilat care-L întreba despre adevăr, privea la El și nu-L recunoștea așa cum până în zilele noastre robii lumii acesteia văzându-L nu văd, auzindu-L nu aud), El este Adevărul ceresc, Cel ce coboară pe pământ la omenirea căzută și slăbănoagă, „*pentru că cugetul inimii omului se pleacă la rău din tinerețile lui*” (Facere 8, 21). El și-a început propovăduirea prin cuvintele „*Pocățiți-vă!*”. Dar cât timp trebuie să se pocăiască un slăbănog care cade mereu - dacă nu trupește totuși în gând și în inimă? Atât timp cât este supus schimbării, nestatorniciei care este urmare a căderii în păcat a protopărinților, deci chiar până la cea din urmă suflare! Fiindcă este limpede: Adevărul Care a poruncit pocăința nu i-a orânduit acestuia nici un hotar sau capăt aici pe pământ altul decât cel firesc, odată cu sfârșitul vieții pământești a omului. Așadar, să nu vă mire când vedeți neîncetată schimbare în sine înșivă. Să nu nădăjduiți că veți scăpa de ea înainte de moarte; sau, mai bine zis, să nu fiți amăgită de o astfel de nădejde; altfel vă va cuprinde totdeauna mare tulburare pe neștiute și pe neașteptate și de aceea va lucra asupra voastră cu

neasemănat mai multă tărie și chiar vă va birui. Minunați-vă și dați slavă Adevărului, Care vindea neîncetata schimbare a omului cu porunca Sa de neîncetată pocăire. Stând întinsă pe patul vostru – căiți-vă; și sculându-vă – căiți-vă; așa cum într-un lanț fiecare verigă ține de alta, astfel în viața voastră faceți ca suspin să urmeze după suspin! În acest chip să vă treceți zilele, lunile și anii. Să vă cercetați cu asprime slăbiciunile și neputințele. În simțămintele inimii voastre să fiți asemeni unuia care se află zvârlit pe viață într-o temniță; asemeni unui lepros alungat în afara cetății.

Prin urmare, vi se vor sfârși suferințele atunci când vi se va sfârși viața! Ultimul suspin va fi scos de ultima voastră respirație. Pentru un monah, mângâierea lui pe pământ este plâns și căință. Ce este aceasta – plâns? Este lucrarea a harului, dată la Botez; este mijlocirea pentru păcătos din partea Duhului care își face sălaș în voi la Sfântul Botez. Tocmai de aceea plânsul sfânt este ceva necunoscut celor ce nu-L cunosc pe Hristos și pentru eretici.

Doriți să simțiți ușurare de patimile ce vă războiesc? Vreți să găsiți căința în chilia voastră, căința fără de care mintea voastră, ca o corabie fără ancoră, va fi luată și purtată de vânturi sălbatice pe valurile visărilor și închipuirilor și zvârlită în prăpăstiile deznădejii? Doriți să vedeți lumina din Lumină? Doriți să gustați iubirea ce porcede din Iubire și conduce spre Iubire? Luați-vă mintea și smeriți-o la picioarele fraților și surorilor voastre, fără a face deosebire între cei răi și cei buni. Spuneți aceasta minții voastre și repetați-o cât mai adeseori cu putință, astfel încât din cuget să se nască și simțământul: <<Aceștia sunt îngerii lui Dumnezeu și numai eu, numai eu, prin păcatul meu, prin întunericul meu sunt ca un diavol>>.

Așa vă este așezarea – să găsiți alinarea sufletului la picioarele frățietății, ale semenilor; rugăciunea Vameșului vi se potrivești cu Rugăciunea lui Iisus. Pentru voi Împărăția Cerurilor vi se va deschide prin mărturisirea Tălharului, nu prin sfințenia lui Ioan. Să spunem din străfundul inimii: „*Ascultă fică și vezi și pleacă urechea ta*” (Ps. 44, 12), iar când veți fi împodobită cu pocăința, Împăratul împăraților și Domnul Domnilor „*va pofti frumusețea ta*” (Ps. 44, 13) care vine din pocăință.

Scrieți despre gânduri și dorințe pentru a afla cum se înșiruie ele și ce vrea să ne spună Apostolul prin cuvintele: „...

lupta noastră nu este împotriva trupului și a sângelui” (Ef. 6, 12), precum și celelalte. Nu vă este nici de folos că în orice clipă se poate ridica împotriva voastră fie propriile voastre patimi, fie duhurile înșelăciunii care însetează după nimicirea tuturor și că voi, fiind cea mai neputincioasă persoană, trebuia să strigați neîncetat și cu tărie către Domnul „miluiește-mă, Doamne, că neputincios sunt” (Ps. 6, 2)!

Dacă, așa cum aveți nădejdea, Domnul este tăria voastră și, după cum aveți ascultarea primită, El este cântul vostru, atunci Domnul va fi și mântuirea voastră: „*Tăria mea și lauda mea este Domnul și mi-a fost mie spre izbăvire*” (Ps. 117, 14). Atunci nu veți muri ci veți trăi în pocăință și veți povesti lucrările Domnului – cum slobozește El suflete din iad și le conduce în Rai. O, când va binevoi Domnul și nouă întru acestea! Pregătiți-vă pentru ispite și suferințe și ele vi se vor face mai ușoare; ocoliți orice mângâiere și ele vor veni la cel ce se socotește nevrednic de ele. Vă cer sfintele voastre rugăciuni pentru mine, care spun dar nu fac. (9 Oct. 1842)

5. Despre întristări, ca parte a fiecărui din cei care-L urmează pe Hristos *(o scrisoare către aceeași monahie)*

Am primit scrisoarea cuvioșiei tale și am văzut din ea că drumul vieții voastre trece prin strâmtorări și necazuri, așa cum s-a provocat tuturor celor ce doresc să-L urmeze pe Hristos. Cel care-L urmează pe Hristos, ca odinioară Apostolii Petru și Andrei, întâiul chemat, este sortit crucii. Partea, soarta celui ce se întoarce spre Hristos, ca tâlharul, este tot crucea. Pentru cei dintâi, crucea devine o cunună, pentru cel de-al doilea este ca o scară. Dar oricare ar fi împrejurările vieții noastre și oricare ar fi timpul cu care ne asemănăm -după cele două pilde dinainte-, este cu neputință să fim ai lui Hristos fără cruce. Așa cum se spune la tunderea întru monahism: „*că pururi trebuie să fim pregătiți pentru toată ispita și întristarea care ar putea cădea asupra noastră din îngăduința purtării de grijă a lui Dumnezeu*”.

Domnul să vă întărească!

20 mai 1846

6.Despre Distracții (dintr-o scrisoare către aceeași monahie)

Marea răscolită de vânturi rămâne involburată mult timp după ce vântul s-a potolit. Tot astfel mintea, dacă a fost supusă influenței distracțiilor, continuă să resimță acea influență chiar și după ce s-a smuls din distracții și chiar multă vreme. Se poate suporta o astfel de stare prin calm, echilibru și silința de a abate mintea de la distracții prin aducerea aminte de moarte și judecata lui Dumnezeu.

Fie ca milostivul Dumnezeu să adumbrească nevoița voastră cu îndurarea Sa. (29 Aprilie 1863)

7. Este nevoie de ispite pentru mântuire *[Către cineva călugărit de curând și care este încercat de ispite (nedată)]*

Drumul vieții noastre este asemeni unei călătorii peste o mare foarte întinsă. Uneori e liniște pe mare, alteori bat vânturi potrivite; dar foarte adesea sunt furtuni. Dar de vedem apropiindu-se furtuna, de vedem furtuna însăși, nu trebuie să ne tulburăm, nici să ne pierdem cu firea sau să cădem în deznădejde; trebuie să luptăm împotriva valurilor și vânturilor potrivnice. Altfel, corabia sufletului nostru poate naufragia sau se poate chiar scufunda. Iar dacă în timpul unei furtuni se sparge sau se strică ceva în corabia sufletului nostru – iarăși, nu trebuie să ne descurajăm, nu trebuie să ne tulburăm. Trebuie să căutăm în taină un port sigur, să reparăm ce s-a stricat și să ne reluăm călătoria cu nădejde în Atotputernicul Dumnezeu. Și Atotputernicul Dumnezeu nu-l va părăsi pe cel ce-și pune nădejdea în El. Furtunile sunt spre folosul adevăratului slujitor al lui Hristos – fac din el un marinar încercat, cu experiență. Portul în care se repară corabia sufletului este rugăciune în duh de pocăință, citirea Sfintelor Scripturi și din scrierile Sfinților Părinți ai Bisericii și sfatul cuiva din apropiere, dacă acela este în măsura de a da un sfat întru Domnul. Liniștiți-vă: *binecuvântat și fericit omul, spun Scripturile, care îndură ispite.*

Pe de altă parte, cel ce nu a trecut prin încercări este neiscusit. Fie ca furtuna ce tocmai a trecut să vă fie o pregătire timpurie și plină de învățăminte pentru viitoare furtuni. Gândiți-vă din timp care se cuvine să vă fie

dinainte, cercetați și studiați purtarea voastră. Fără nici o îndoială vor urma și alte furtuni. Atotînțeleptul, Domnul nostru, a orânduit că străbătând prin multe necazuri trebuie să intrăm în Împărăția Cerurilor pe care am pierdut-o și pe care o pierdem căutând să ajungem la o stare de mulțumire neîndeptățită (neorânduită) și înainte de vreme.

Noi toți, fiecare din noi, la fel ca strămoșul nostru, avem înclinația să întindem o mână îndrăzneată spre fructul oprit al cunoașterii binelui și răului; suntem înclinați spre confort material și suntem seduși cu ușurință de fantoma înșelătoare a unei aparente puteri de discernământ spiritual și virtuți, sub aparența căora se ascunde răul care ne ucide.

Ispitele și necazurile lucrează împotriva stării de mulțumire și desfătare și prin aceasta lucrează împotriva căderii noastre și ne ajută să ne ridicăm. Prin toate acestea, ispita și întristarea ce stau la temelia mântuirii noastre, sunt ceva esențial. Iată de ce și-a condus Mântuitorul Sfânta Lui turmă spre locul fericirii veșnice pe cărarea ispitelor și suferințelor. Celui care se ferește de necazuri, El îi spune cu hotărâtă limpezime: „*Cel ce nu-și ia crucea și nu-Mi urmează Mie nu este vrednic de Mine*” (Matei 10, 38).

Hristos să fie cu tine! Nădăjduiesc să vă văd și să vă împărtășesc tot ce-mi va da Dumnezeu spre întărirea sufletului vostru care a părăsit lumea în căutarea Domnului. Cred că vă voi întâlni în cursul iernii la mănăstirea Babaev. Aș dori să ne vedem cel târziu în primăvară. Dar, cum va orândui Dumnezeu! Rugați-vă pentru mine!

8.Despre boală și căderea în amărăciune

[Către un ieromonah, fiu duhovnicesc (nedată)]

Vă mulțumesc pentru scrisoarea dumneavoastră și felicitările pentru onomastica mea. Simt deja o mare mângâiere pentru că am văzut scrisul dumneavoastră. Nu din iubire pentru dumneavoastră – eu încă nu am ajuns la măsura iubirii [creștinești] – ci din obișnuitele simțăminte ce le am față de dumneavoastră spun că și numai vederea scrisului preacuvioșiei voastre m-a mângâiat foarte mult. Nu m-am necăjit din cauza tăcerii dumneavoastră: am pus-o pe seama stării de boală, pe seama muncii pe care o depuneți la împovărătoarele dumneavoastră îndatoriri și pe seama gândurilor stârnite de boală care zic: „*Așteaptă până la poșta următoare!*”.

Și iată, poșta următoare a venit – am primit scrisoarea! Acum iertați-mă la fel cum v-am iertat și eu! În tot timpul acesta din urmă nu am mai scris aproape la nimeni, sau chiar nu am scris deloc bine și nici atât de mult cât aș fi avut de scris. Dar credeți-mă, am scris până la punctul epuizării de oboseală, până în punctul de unde începea suferința. Cineva care înțelege cum poate măsura boala pe om și-l poate înlănțui îmi va ierta tăcerea.

Și sunteți încă bolnav! Ce ați putea face?! Un om bolnav nu mai poate fi numărat în întregime printre cei vii, fiindcă el trăiește o semi-viață, un fel de umbră de viață. Facultățile sufletului i-au amorțit – ele nu mai funcționează în modul în care ar trebui. În zilele noastre creștinii nu mai suferă de lanțuri, cătușe și sabie, ei îndură chinurile bolilor și altor năpaste. Fiecărei perioade de timp îi sunt date propriile ei forme de suferință; vremurilor noastre îi sunt orânduie necazuri de rând și neînsemnate. Să le îndurăm deci pe acestea. Treptele, măsurile și răsplata sunt de la Dumnezeu.

De unde v-ați putea aduna amărăciune pentru acestea? „*Mila și adevărul s-au întâmpinat, dreptatea și pacea s-au săturat*” (Ps. 84, 11), spune Sfânta Scriptură. Aceasta înseamnă: unde nu este „*milă*”, unde este „*amărăciune*”, acolo nu este „*adevăr*”. Unde nu este pace, acolo nu este „*dreptate*”. Și o stare a sufletului înstrăinată de Adevărul dumnezeiesc și Dreptatea dumnezeiască nu se poate considera „*o stare trimisă de Dumnezeu*”. Trebuie să vă eliberați sufletul de o astfel de stare și să-l îndreptați spre una dăruită de Adevărul și Dreptatea Dumnezeiască, o stare de „*Pace și Milă*”. Veți izbândi în aceasta dacă vă veți spune: „*Nu sunt fără de purtare de grijă a lui Dumnezeu cele ce mi s-au întâmplat. Binecuvântat fie numele Lui acum și pururea și în vecii vecilor!*”. Nu cercetați și iscodiți peste măsură asupra împrejurărilor vieții – nu este de folos. Ele apar, se desfășoară cu repeziciune, aleargă, gonesc, și se înlocuiesc una pe alta. Dar și noi alergăm spre fruntăriile veșniciei! Însă, pentru cel ce se adâncește în cercetarea și scormonirea împrejurărilor și amănuntelor vieții, acestea par ca neclintite și omul acela va cădea cu ușurință în disperare. Iar cel care vede cum zboară toate și se duc, va zbura și el însuși, inima-i va fi ușoară și fericită.

Hristos fie cu tine! Roagă-te pentru mine!

9. Despre mândrie (*o scrisoare adresată unui ucenic al său, ieromonah la mănăstirea Sfântul Sergiu*)

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin.

Încredințându-mă întru totul ajutorului de la Dumnezeu și puterii Sale, care se face desăvârșită în slăbiciunile noastre, m-am gândit să-ți răspund la scrisoare în felul acesta, prin scris. Este mai bine așa, mintea nemaifiind în primejdie de risipire (distracție) ca în timpul unei convorbiri directe și nici să obosească de zarva atâtor vorbe; dimpotrivă, în liniște și tăcere, retras în chilie, îmi pot păstra cugetul în pace, singura stare în care se poate primi și simți Adevărul. Am stat în fața Lui și, luminat de lumina Lui, mi-am cercetat sufletul și l-am confruntat cu cele ce am văzut în învinuirea de la tine. Și ce am văzut? Răni am văzut, în sufletul meu! Am văzut neputințe și infirmități, unele din fire, dar altele urmări ale rănilor și bolilor din trecut și din prezent. Am privit în trecuta mea viață și am văzut că este un lanț de greșeli, de căderi. Aproape la fiecare pas am fost batjocorit și înșelat de diavol din cauza lipsei mele de înțelepciune duhovnicească, din cauza prea multei mele mândrii, care nu este dispusă să ceară sfat aproapelui.

Într-o astfel de stare se află sufletul meu acum, când drumul vieții a ajuns deja la jumătatea zilelor mele. Între timp, trupul mi-a slăbit; mă pătrund tot felul de boli și mă scrijelesc încet-încet. Ele sunt vestitorii, sunt crainicii care anunță apropierea despărțirii sufletului de trup. Curând, curând, voi sta întins, dar nu pentru a da umpic de odihnă trupului obosit, ci culcat, alături, în coșciug, în sânul pământului din care am fost luat – și aceasta până la învierea de obște. Pomenește-mă Doamne, în Împărăția Ta, îndură-Te că sufletul mi-e rănit și trupul întinat de păcat.

Din pricina stării mele ar fi mai potrivit pentru mine să las toate și departe de toate și de tot, să mă predau plânsului nemângâiat – pentru că de ar fi totul pierdut, pocăința nu trebuie să o pierdem nicidecum. Dar pentru a ajunge la această așezare lăuntrică, despre care știu că ar fi cea mai potrivită mie, nu mă folosesc de alte mijloace în afară de slaba mea rugăciune prin care cer să se facă în mine voia lui Dumnezeu, iar această rugăciune îmi este inspirată de teama de a nu cere ceva peste puterile mele. Frica însăși este insuflată de experiența vieții: în toate împrejurările în care mi-a fost pusă la încercare tăria, s-a dezvăluit slăbiciunea mea. Când diavolii zugrăveau (proiectau) în fața minții mele tabloul unor succese strălucite, în cele din

urmă ele se dovedeau a fi pierderi. Apăreau primejdii, iar prăpastia ucigătoare era acoperită cu flori. Recunoșteam înșelăciunea după ce cădeam în amăgire, îmi dădeam seama de șiretlic pe măsură ce eram sedus și rănit prin el.

Acum mă tem să mai pornesc din propria mea voință orice lucru, chiar dacă după părerea mea îl socotesc, din obișnuință, ca ceva folositor sufletului. Ne învață Sfinții Părinți că este mai bine să ne luptăm împotriva noroiului, adică împotriva patimilor și a lăcomiei, decât împotriva trufiei, părerii de sine, semeției, mândriei și aroganței (purtarea disprețuitoare). Pentru că patimile acestea din urmă sunt subtile, viclene și greu de sesizat. Ele pătrund în minte pe nesimțite ca având înfățișarea unor gânduri drepte și sănătoase. Ele nu pot fi descoperite și văzute altfel decât prin lumina harului. Stau acum cu mintea în fața purtării de grijă providențiale a lui Dumnezeu, punând de o parte în clipa aceasta înțelepciunea lumească și dreptatea ei. Dumnezeu m-a creat fără ca eu să vreau sau să cer aceasta – într-adevăr, cum ar fi putut „*nimic*” să fi vrut sau, încă și mai și, să fi cerut ceva?!

Dumnezeu m-a răscumpărat și m-a mântuit pe mine, cel căzut și pierdut. El Însuși a fost prețul răscumpărării, și de vreme ce El îmbrăcat fiind în smerenie, nu este recunoscut drept Mântuitor de mințile trupești, carnale – minți care au încetat să se minuneze de lucrurile cele duhovnicești (care sunt înrudite cu ele) și aleargă după cele pieritoare (care sunt străine lor), El s-a milostivit de mine și mi-a dăruit mie, celui ticăloșit, să ajung să mă cunosc pe mine însumi. Pe când îmi erau ochii închiși, a frământat tină cu scuipat din sfânta Lui gură și mi i-a vindecat. Crucea lui Hristos a deschis ochii inimii mele. Crucea lui Hristos vindecă bolile și menține sănătatea acestor ochi. Dreptatea întru Hristos nu există în afara Crucii lui Hristos. Lumea și dreptatea ei vor pieri pentru că ele sunt de la diavol.

Am stat în fața Domnului meu și am văzut Sfânta Sa Purtare de grijă m-am minunat de îndelunga Sa îndurare, de cât de milos este El față de greșelile în care am căzut eu din cauza voinței mele neascultătoare și amăgirii. Mi-am încredințat sufletul în mâinile lui Dumnezeu. Ce îmi va da El, aceea voi primi! El știe silința și strădania mea, fiindcă El mi le-a dăruit! De îmi va dăruit El un talant, pe măsura silinței mele, nu voi dori cinci, ca să nu mă clatin și să mă slăbănogesc căzând sub greutatea lor, pentru că darul venit să ajute și să

spre o mai mare osândă. Voi fugi de la atât de păcătoasele mele căderi, dar nu în pustie, nu în sihăstrie sau zăvorâre, ci în învinuirea de sine, în spovedirea și mărturisirea păcatelor mele, în pocăință. Tulburătoarele mele îndoieli, cugetele, judecățile și voia mea le voi scufunda în adâncul fără de sfârșit al milostivirii și purtării de grijă a lui Dumnezeu.

Astfel mi-a apărut sufletul meu când l-am privit și cercetat cu mintea la lumina învățaturii Evangheliei.

Iar acum mă voi întoarce la cuvintele de învinuire din scrisoarea ta. Este cât se poate de firesc faptul că, privind la purtarea mea din afară, nu ai putut descoperi decât cu mult mai puține lipsuri și defecte decât sunt în realitate. Datoria mea este mare – o recunosc, dar nu pot da seama decât de o mică parte din ea, și îmi vine greu și pentru această mică parte! Nu-mi rămâne de acum încolo decât să te rog cu lacrimi să mă ierți și să cer sfintele tale rugăciuni pentru îndreptarea mea. Dacă, după spusele Sfântului Isaac Sirul, cuvintele de îndreptățire (ca justificare) nu țin de o viață în Hristos și nici nu apar nicăieri în învățătura Sa; dacă Domnul Însuși, stând în fața puternicilor lumii și întemeind dreptatea Crucii în fața întregului Univers, nu a dat nici cea mai mică atenție dreptății din afară (exterioară) – nici măcar un singur cuvânt, socotind-o praf și putreziciune -, atunci cine, privind în adâncurile inimii lui și privind cu dreptate, va mai îndrăzni să stea împotriva celui care îl învinuiește? De aceea, va spune săbiei ridicate amenințător asupra lui: „*Lovește, pentru că nu degeaba ai fost ridicată!*”. El va spune nenorocirilor și necazurilor: „*Cădeți pentru mine și copleșiți-mă, fiindcă pe bună dreptate va fi așa!*”. Va spune trupului său, istovit de boli și trimis în surghiun: „*Mergi pentru că ai păcătuit!*”. Fraților lui va spune: „*Rugați-vă pentru mine, scârnavul, o voi, cei ce sunteți ca îngerii lui Dumnezeu!*”. Și va cădea la picioarele curvarilor și ucigașilor și le va spune: „*Rugați-vă pentru mine, fiindcă sunteți mai dreپți decât mine*”.

Aceasta este starea mea, recunoscută atunci când mi s-au deschis ochii minții. Iar când ei sunt închiși, ea se face neasemănat mai rea, fiindcă rănila rămân, firește aceleași și la fel. Dar bolilor inimii mele se adaugă orbirea minții. Iar din orbire lipsa de simțire, împietrirea inimii, pierderea iubirii pentru aproapele, pierderea lacrimilor mângâietoare de căință și adăugarea de rană peste rană și rău peste rău. Într-un cuvânt, fie că văd, fie că sunt în orbire, starea mea, cu adevărat dezastruoasă, este de plâns și de jeliu pentru toți cei ce mă cunosc

și mă iubesc. Acesta este răspunsul meu față de oricine mă învinuiește, și așa îți răspund și ție. Iar dacă aş răspunde altfel aş păcătui.

M-aș fi oprit aici, aş fi fost de părere că sunt îndeajuns cele spuse, dacă nu aş vorbi fiului meu duhovnicesc, lui, care a ridicat aceste învinuiri împotriva mea, având inima împovărată și care nu le ține de adevăr neîndoielnic, ci le dă spre cântărire și judecată. Mă simt, așadar, obligat să duc mai departe cuvântul început. Cu toate că sunt slab, trebuie să dau și un răspuns potrivit, satisfăcător, cererilor din scrisoarea ta, împrumutând Lumină din Lumina Adevărată, Cuvântul lui Dumnezeu; și aceasta nu dând o atenție prea mare aparențelor, înfățișării din afară a gândurilor din scrisoarea ta, ci dezvăluind, în lumina învățăturilor Evangheliei, îndemnul tainice de la inimă, ale căror roade sunt tocmai peste cugete.

După învățătura Sfinților Părinți, cei care cer aproapelui să-și stârpească desăvârșit toate defectele au o înțelegere greșită în această privință. Dar găsim această învățătură a Părinților și la Apostoli. Unul din ei (Sfântul Apostol Ioan Teologul) spune: „*Dacă zicem că păcat nu avem, ne amăgim pe noi înșine, și adevărul nu este întru noi*” (1 Ioan 1, 8). Un altul (Sfântul Apostol Pavel) spune: „*Purtați-vă sarcinile unii altora, și așa veți împlini legea lui Hristos*” (Gal. 6, 2). Scripturile ne arată și ne dovedesc despre oamenii cei mai înflăcărați și virtuoși ceea ce pot scorni cei mai defăimători dintre apropiații celor cuvioși. Cine să fi fost mai sfânt decât Apostolii?! Dar citim în Fapte că între apostolii Barnaba și Pavel a avut loc o ceartă și după ceartă chiar și o despărțire. Fără îndoială că această împrejurare ne-a fost adusă la cunoștință de Scriptură cu scopul ca noi cei slabi să fim cu grijă și să nu ne lăsăm răpiți și târați de un părelnic zel, ci să purtăm sarcinile unii altora. În acest chip se împlinesc legea lui Hristos! Poartă slăbiciunile mele, iar eu mă voi strădui să le port pe ale tale, așa cum m-am străduit și până acum. Fără nici o îndoială, spui că tu nu ai nici o șubrezenie, nici un defect.

Slăbiciunile mele sunt mai grele pentru tine decât sunt ele pentru mine, iar ale tale sunt mai puternic resimțite de mine decât de tine însuși. Dar dacă povara ar fi fără nici o greutate atunci și purtarea ei ar fi fără de folos și nu ar avea nici un rost să se poruncească purtarea ei. Dar valoarea purtării sarcinilor unii altora este atât de mare, încât Scripturile spun că ea cuprinde în sine împlinirea legii lui Hristos, Care a luat asupra Sa păcatele întregii lumi.

Îți voi spune câteva cuvinte despre nestatornicie.

După învățătura Sfinților Părinți, nestatornicia sau neîncetata schimbare este o slăbiciune permanentă și sigură (inerentă) a omului cât timp el se află în țara surghiunului său, pământul. Statornicia întru neschimbare (imobilitatea) este o însușire a stării viitoare. Trăsătura aceasta a schimbării nu este proprie doar nouă, celor slabi, dar au cunoscut-o și recunoscut-o și cei mai mari sfinți. Îndură nestatornicia în mine și eu voi îndura în tine. Tu simți lipsa mea de statornicie, iar eu o simt pe a ta. Să ne purtăm slăbiciunile unul altuia și vom vedea cât de ușor este jugul lui Hristos; dar dacă lepădăm jugul lui Hristos, cărui jug ne vom supune oare? Cât de potrivit este cuvântul Sfântului Ilie Ekdikos (Presbiterul): „*Căminul sufletului este răbdarea: în ea locuiește! Iar hrana lui este smerenia; cu ea se hrănește!*”. Întocmai așa: cugetul smerit ține sufletul în pace. Și dacă este așa, urmarea neîndoielnică este aceea că nimic nu gonește sufletul din casa răbdării atât de repede ca gândurile trufașe. Ți-am spus de nenumărate ori, ca de altfel și multor altora cărora s-a întâmplat să împărtășesc învățătură folositoare sufletului; când îmi cercetez starea și purtările cu măsura din scrierile Sfinților Părinți, descopăr că într-o mănăstire veche eu unul ar trebui să mă număr printre începători. Iar în monahismul zilelor noastre, în care cunoașterea Sfinților Părinți și cugetarea înrăurită și cumva pecetluită de acea cunoaștere sunt așa de rare, încât este foarte greu să găsești pe cineva care să predea ascultărilor lui învățătura Părinților. În aceste împrejurări sunt eu Starețul vostru și vă am drept fii duhovnicești, tocmai spre a vă învăța felul evanghelic de cugetare, care este totodată felul de a gândi al Sfinților Părinți. Adevărat, adevărat îți spun: acum, când nu mai este deloc lucrare și nevointă, iar înțelepciunea duhovnicească s-a făcut deosebit de rară, diavolul urăște această înțelepciune atât de mult încât i-ar plăcea s-o nimicească desăvârșit de pe fața pământului, astfel încât Evanghelia să ne rămână doar spre osândă, nu spre zidire – fiindcă vom fi judecați după Evanghelie, așa cum ne-a proorocit Domnul nostru Iisus Hristos (Ioan 12, 40).

Diavolul este gata să ne întărească de zeci de ori puterea de a ne judeca în chip obișnuit, omenesc, lumesc¹ și să mărească de mii de ori cunoștințele noastre practice, dacă astfel ne poate răpi cunoașterea Crucii și după chipul Crucii, prin care noi putem sta de-a dreapta lui Dumnezeu. Cine se socotește pe sine ca fiind plin de știință și rațiune începe să se asemene diavolului, care dorește să fie recunoscut el însuși ca izvor de lumină. Dar el este izvorul luminii

mai mult, carnală, care nu se supune înțelegerii lui Dumnezeu, poartă în sine stigmatul trufiei și sămânța tuturor căderilor în păcat.

„*Ați văzut pe cineva că a căzut? Să știți că s-a condus de unul singur!*”, spune Avva Dorotei. Acest Sfânt spune despre sine însuși că alege să greșească în vreun lucru din afară ascultând de sfatul aproapelui, decât să lucreze potrivit vocii proprii. Și eu, cu puțină mea experiență, în fața oricărei greșeli și căderi am mângâierea că ele au urmat unor fapte săvârșite nu din propria mea voință.

De aceea, deși potrivit nevredniciei mele mi-ar fi de folos să iau aminte doar la slăbiciunile mele, totuși, din pricina îndatoririlor de stareț și duhovnic, trebuie să-ți spun cum apar lucrurile în păcătoșii mei ochi: le luptă patima trufiei. Când spune cineva că are pricepere și cunoștință practică, aceasta este îndreptățire de sine folosită ca acoperire. Răceala față de mine și față de cei ce mă înconjoară pe mine sunt roada ei. Pentru că după defăimarea aproapelui urmează secarea iubirii. Și de seacă iubirea este semn că au fost primite cugete diavolești, întrucât, pe de altă parte, semnul primirii semințelor harului este sporirea iubirii pentru semeni.

Patima trufiei lucrează într-altfel decât cea a poftei trupești sau a mâniei. Acestea două din urmă lucrează vădit, iar îndreptările ce și le aduc, precum și puterea acestor îndreptățiri sunt mai pe față. Dar trufia se furișează pe nesimțite. Este semănată de îndemânările omului, de purtările alese „*de ochii lumii*” și mai mult decât orice, de mândria omenească. Deși în aparență nu acceptăm trufia și nici laudele ce ni le aduc alții, pecetea tainică a trufiei ne rămâne în minte și în inimă: dacă se întâmplă ceva care ne smerește resimțim foarte dureros situația și cu cât am fost mai înbibați de trufie, cu atât mai dureros, mai „*de nesuferit*” ne va fi totul. Această stare dezvăluie tainica sălășluire a trufiei în noi și pecetea ei. Vai nouă! Plinele de har daruri făcute nouă pricină de trufiei, iar roadele lor căderi!

Semnele de căpetenie ale trufiei sunt răcirea față de aproapele și încetarea mărturisirii. De aceea pe ușa pe care a ieșit, pe aceea să reintre, cum spunea Sfântul Ioan Scărarul: *Pune-ți pravilă să-ți mărturisești gândurile, fie și numai de două ori pe săptămână! Și pentru că sufletul se mai ia și după trup, plecarea la pământ a trupului să-ți fie arătare a smereniei. Spune-ți și repetă minții tale despre frați:*

„*Aceștia sunt oițele lui Hristos; aceștia sunt îngerii lui Dumnezeu*”, se izgonește orice semeție față de ei, care este trufie.

Și nădăjduiesc în mila Domnului că astfel pacea și iubirea vor intra în inima ta și că lucrarea lor cea plină de Har îți va arăta că te afli în ispită și-ți va deschide ochii și vei ajunge să cunoști tu însuși amăgirea în care ai căzut.

Iar această împrejurare va intra în comoara experiențelor sufletului tău și te va face să fii pe viitor cu multă luare aminte și va fi îndrumare și pentru frați. Fiindcă omul neîncercat este nepriceput, dar de trece prin încercarea ispitelor „*poate și celor ce se ispitesc să le ajute*” (Evr. 2, 18), cum spune Scriptura. Fie ca Domnul să se milostivească și să-ți dea să poți urma această povață a Sfântului Ioan Scărarul: „*Iar după intrarea în stadionul evlaviei și al supunerii, să nu mai judecăm pe povățuitorul cel bun al luptei noastre în nici o privință, chiar dacă am vedea în el ca într-un om unele ușoare greșeli. Căci de om, judecându-l, la nimic nu ne va folosi supunerea. E de toată trebuința ca cei ce voiesc să aibă pururea o credință neîndoielnică în povățuitorii lor, să păstreze biruințele lor pururea pomenite și neșterse în inima lor; ca atunci când dracii le vor semăna necredința față de ei, să le închidă gura cu cele păstrate în amintirea lor. Căci pe cât înflorește credința în inimă, pe atâta se silește și trupul în slujire. Dar când se poticnește de necredință cade...*” (Sfântul Ioan Scărarul, *Scara dumnezeiescului urcuș*, Cuvântul IV, 7 și 6, pag. 81 în Filocalia vol 9, ed 1980, Trad. pr. D. Stăniloae).

Nu rareori, trufia încolțește și crește de pe urma lucrării de a da învățătura altuia, așa cum crește neghina din grâu. De aceea spune Sfântul Marcu Ascetul (Pusnicul): „*Când om pe om va folosi cu cuvinte sau cu lucruri să înțeleagă amândoi ca al lui Dumnezeu este darul*” (Sfântul Marcu Pustnicul, *Legea cea Duhovnicească*, cap. 74, pag. 113, Filocalia, ediția Doina Uricariu, ed Universalia, 2001). „*Căci nu ne propovăduim pe noi înșine*”, spune Apostolul Pavel, „*ci pe Hristos Iisus Domnul*” (2. Cor. 4,5). În cel ce se îngrijește și sporește în astfel de simțăminte, se va dezrădăcina alipirea pătimasă de oameni și va stăpâni în el iubirea în Hristos și va vedea chipul lui Dumnezeu în fiecare om. Când mintea este purtată de mângâierea acestei iubiri, omul se va vedea pe sine ca un vas prin miros urât și necurăție și se va uimi cum de trec prin el razele Dumnezeieștii învățături pentru a tămădui sufletul omului.

Mi se potrivește aici cuvântul Sfântului Ioan Scărarul repetat de Sfântul Nil de la Sora: „*Unii s-au împotmolit în mlaștină, dar i-au prevenit și învățat pe alții să se ferească de asemenea căderi și, salvându-i*

pe ceilalți, Domnul le-a dăruit și lor mântuire”. Astfel și eu, după răniri grele, am ajuns să știu că semnele trufiei sunt defăimarea sau disprețuirea aproapelui și lipsa de grijă la spovedanie. Dar mândria, ca atare, nu se observă la om, fiind patima cea mai subtilă, mai ascunsă; ea a înșelat un înger purtător de lumină și a fost pricina Căderii din Cer. Pe patima aceasta se sprijină celelalte patimi, așa cum stă casa pe temelia ascunsă sub pământ.

Și acum în încheiere îți poruncesc să nu arăți nimănui scrisoarea aceasta înainte de moartea mea. Te încredințez pe tine și mă încredințez pe mine însumi milei și harului lui Dumnezeu, Care, deși suntem cu totul nevrednici de aceasta, ne poate dărui mântuirea – dacă nu o respingem sau lepădăm noi înșine! Amin.

25 noiembrie 1842 - Sihăstria Sfântul Sergiu

(trad. Valentin Moga, din *The Orthodox Word* nr. 3-4 / 2002)

(Apărute în „Colecția scrisorilor sfântului Ignatie Briancianinov”, Moscova 1995. titlurile au fost date de traducătorul în engleză al „*The Orthodox Word*”).

¹ N. Trad.: termenul folosit în limba engleză este „common sense”, simțul comun, judecată comună, „practică”, „umanistă”

Valoarea creștină a bunurilor

Prof. Stelian Gomboș

În mai multe împrejurări, fie prin parabole, fie prin referire directă, Mântuitorul Hristos s-a pronunțat în privința bunurilor, a bogăției și a bogățiilor, și trebuie să recunoaștem că ori de câte ori a făcut-o, a avut o atitudine destul de severă față de aceștia, ba, am putea spune că a fost chiar foarte intransigent, dacă ar fi să amintim și numai acel avertisment *“mai lesne este să treacă o cămilă prin urechile acului decât să intre un bogat în împărăția lui Dumnezeu”* (Matei 19, 24). Pe mulți dintre noi îi sperie această intransigență, determinându-i să considere creștinismul o doctrină, dacă nu anacronică, atunci cu siguranță nerealistă, care vine în contradicție cu însăși realitatea firii omenești, care orice s-ar spune, este dependentă și condiționată de sfera lumii materiale, neputând exista în afara acesteia. O spune de altfel și

Cartea Sfântă, atunci când afirmă alcătuirea dihotomică a omului: trup și suflet. Prin trup omul fiind legat nemijlocit de materie, căreia îi aparține prin faptul că provine din ea și îi este tributar: hrana, adăpostirea, îmbrăcăminte etc., constituindu-se ca datorii firești și elementare, fără de care omul n-ar putea să trăiască și pe care trebuie să le îplinească pentru a-și putea asigura existența. *“Cele mai de seamă lucruri din viața omului sunt: apa, pâinea, haina și o casă pentru adăpost”* (Înțelep. lui Is.Sir. 29, 24). O recunoaște și unul dintre Sf. Părinți, deci un glas autorizat al Bisericii, atunci când se referă la aceeași problemă: *“nu este cu putință-omului să existe fără hrană care să-i susțină puterea”*. Aceasta fiind una din datoriile elementare pe care le avem de îndeplinit față de noi înșine: *“Ești dator să dai trupului tău o hrană modestă, dacă cauți numai ce îi este de trebuință”* (Sf. Grigorie de Nyssa, PSB, vol. 1, pag. 357 și 437).

Privite lucrurile în această perspectivă, s-ar părea că ne găsim într-o mare dilemă din care oricum vom face nu vom putea ieși decât păgubiți, căci sau dorim să ne mântuim, și atunci va trebui să ne debarasăm de bunurile pe care le avem, așa cum l-a îndemnat Mântuitorul pe tânărul din Evanghelie: *“Dacă vrei să fii desăvârșit, du-te, vinde-ți averile”* (Matei 19,21), ceea ce, de ce să nu o recunoaștem cu sinceritate, nu multora ne este la îndemână, și e cu anevoie de îndeplinit pentru că fiecare dintre noi avem câte ceva de care ne legăm și la care renunțăm nu chiar cu ușurință; sau păstrăm bunurile, care așa cum spuneam mai sus, ne sunt într-un anume sens indispensabile, și atunci înseamnă că ne excludem de la mântuire.

Socotesc că este numai în aparență o dilemă iar cheia ieșirii din ea ne-o oferă însuși Mântuitorul atunci când indică cele două căi prin care putem ajunge la mântuire. Una este cea prin care, păstrând bunurile - *“Dacă vrei să intri în Viață păzește poruncile!”* (Matei 19, 17) - iar cealaltă este renunțarea la ele - *“Dacă vrei să fii desăvârșit, du-te, vinde-ți averile”* (Matei 19, 21).

Majoritatea exegeților autorizați ai Sf. Scripturi, atunci când se referă la Evanghelia

28), sunt unanimi în recunoașterea că cele două căi la care se referă Mântuitorul îi privesc, pe de o parte pe cei care au renunțat la tot de bunăvoie, intrând în monahism, iar pe de altă parte la ceilalți, cei mulți, care dețin bunuri. Dar și unii și alții sunt chemați în final la dobândirea aceluiași scop: mântuirea; scopul fiindu-le comun, diferită e numai calea, modalitatea de a ajunge la ea. Nu putem spune că una este superioară și cealaltă inferioară, pentru că, finalmente ele trebuie să ducă la același scop. Păzirea poruncilor se justifică numai în măsura în care te va duce la cunoașterea lui Dumnezeu, care „*e ascuns în poruncile Sale și pe măsura împlinirii lor ni se face cunoscut*” (Sf. Marcu Ascetul), iar prin stăruința în cunoașterea lor poți ajunge la dobândirea dragostei: “*Cine are poruncile Mele și le păzește, acela este cel care Mă iubește*”, răsplata fiind pe măsura strădaniei: “*Îl voi iubi și Eu și Mă voi arăta lui*” (In. 14- 21), scopul ultim fiind acela de “*a curăți și sfinți inimile credincioșilor*” (Teoclit Dionisiatul, *Dialoguri la Athos*, vol. 2, pag. 36).

Dar, și dacă ai renunțat la bunuri, aceasta nu înseamnă că ai câștigat automat mântuirea, pentru că acesta este abia începutul, greu începe după aceea, iar simplul fapt că ai renunțat la ele, că ai depus votul sărăciei de bunăvoie nu-ți va aduce mântuirea: “*desăvârșirea nu vine odată cu lepădarea de avere și de bunuri, ci după dobândirea dragostei*” (Sf. Ioan Casian, *Filocalia*, vol. 1, pag. 164).

Așadar, fie că deținem bunuri și ne folosim de ele, dar păzim poruncile, fie că urmăm sfatul evanghelic, cel numit al sărăciei de bunăvoie, și ne debarasăm de tot, în final, prin ambele căi vom ajunge la același ideal: mântuirea. Cred că la aceasta s-a referit Domnul Iisus atunci când a spus: “*În casa tatălui Meu sunt multe locașuri. Iar de nu, oare v-aș fi spus Eu vouă că mă duc să vă pregătesc loc?*” (In. 14. 2)

În genere, creștinismul nu este împotriva bunurilor, a averii, dimpotrivă, atunci când aceasta este câștigată prin muncă cinstită și fără să fie în defavoarea celorlalți, este recunoscută și chiar consfințită de Dumnezeu: “*agonisită cu dreptate este dată omului de Dumnezeu, fiind un semn al*

24,35). Ceea ce ne aduce însă mereu aminte Cartea Sfântă este faptul că noi nu suntem proprietari de drept ai acestor bunuri, ci cel mult niște chivernisitori ai lor: *“Ce ai pe care să nu-l fi primit? Iar dacă l-ai primit, de ce te trufești ca și cum nu l-ai fi primit?”* (1 Cor. 4, 7). Ni se recomandă să păstrăm totdeauna măsura în agonisirea bunurilor, aceasta fiind confirmarea respectului pe care omul și-l datorează sieși, și implicit se respectă pe sine ca făptură a lui Dumnezeu. Sf. Scriptură ne îndeamnă în acest sens la cumpătare și păstrarea echilibrului în viață, ca măsuri sigure în vederea dobândirii mântuirii, și în virtutea acestor principii, nu condamnă bunurile materiale, care nu sunt dăunătoare în sine, dăunătoare este reaua lor întrebuințare, care duce la pervertirea sensului major al vieții umane - mântuirea. Este într-un tot legitim câștigarea bunurilor și împlinirea trebuințelor firești *“căci nimeni, niciodată, nu și-a urât trupul său, ci fiecare îl hrănește și-l încălzește, precum și Hristos Biserica”* (Ef. 5, 29), însă transgresarea anumitor limite duce la nimicirea a ceea ce are omul mai frumos în sine, provocând o gravă ruptură în însăși integritatea sa psiho-fizică: *“grija față de trup să nu o prefăceți spre pofte”*, citim în Sf. Scriptură.

Există o intercondiționare logică între bunurile materiale și existența umană, aceasta nefiind posibilă fără bunuri. La rândul lor, bunurile presupun viața, ele neputându-se justifica decât în măsura în care se raportează la om: *“Dacă pornești de la om spre exterior, nu ajungi niciodată la sensul lucrurilor, căci descifrarea sensului lor este ascunsă în omul însuși”* (N. Berdiaev, *Sensul creației*, pag. 67), și numai în măsura în care se raportează la om ele capătă un sens: *“prin om, cosmosul devine conștient de sine”* (P. Evdokimov, *Vârstele vieții spirituale*, pag. 69), ele având însă numai un rol funcțional. Viața umană înțeleasă în expresia ei majoră de *“îmbogățire în Dumnezeu”* este cauză și scop în sine, bunurile fiind numai un mijloc auxiliar prin care ne este dat să accedem spre știința finală: *“noi suntem pentru noi înșine un scop fără sfârșit, și scopul fără sfârșit al tuturor lucrurilor”* (Pr. D. Stăniloae, *T.D.O.*, vol. 1, pag. 15).

Nu bunurile sau deținerea acestora sunt condamnabile din perspectiva creștină, ci felul în care ne raportăm la ele. Modul în care le privim: *“Dumnezeu ne îngăduie să avem bunuri, cu condiția să le dăm o întrebuințare bună, nu să le depozităm”* (Mitr. A. Plămădeală, *Tâlcuri noi la texte vechi*, pag. 416). Dăunător cu adevărat pentru noi este efectul pe care acestea îl pot avea asupra noastră, monștrii pe care îi pot naște în noi: egoismul, lăcomia, desconsiderarea și disprețul față de ceilalți etc.: *“nu averea în sine devine marele obstacol, ci ceea ce naște în noi”* (idem pag. 415). Atunci este cu adevărat grav când te-ai rupt definitiv de Dumnezeu și te-ei afundat iremediabil în materialitate, nesocotindu-l purtarea de grijă, socotindu-te pe tine adevăratul stăpân, ceea ce de fapt nu ești, pierzându-ți capacitatea de a te aprecia așa cum ești și ce ești, atunci ți-ai pierdut însăși libertatea, căci *“cel ce are gândirea îngrijorată de lucrurile vieții nu este liber”* (Sf. Simeon Noul Teolog, *Filocalia*, voi 6, pag. 43).

Bunurile materiale nu se confundă cu răul, nici nu sunt izvorul acestora și nici nu conferă vreun plus de valoare celui ce le deține. Ele sunt doar simple mijloace care ne sunt încredințate ca prin ele să ne câștigăm mântuirea: *“stăpân trebuie să fii peste toate și nu sclavul lor; să-ți urmeze, să nu te târască după ele. Trebuie să-ți supui totul, cunoscându-te pe tine și recunoscându-Mă pe Mine, să recunoști cu alte cuvinte în toate lucrurile create desăvârșirea divină și să treci de la creaturi la Creator”* (Sf. Gracian, *Criticonul*, vol. 1, pag. 138). Folosite corect, ele ne pot chiar ajuta la câștigarea mântuirii; a abuza însă de ele devine o stavilă serioasă în realizarea acestui deziderat: *“tot ce este adunat în afară de trebuință, din pofta acestei lăcomii, se preface în ziua următoare, adică în viața următoare celui ce a adunat-o, în vierme. Prin viermele acesta, cel ce aude înțelege viermele cel neadormit, care prinde viață din lăcomie”* (Sf. Grigorie de Nyssa).

Creștinismul nu este antisocial, înțelegând prin aceasta să promoveze sărăcia, căci prin ea însăși aceasta nu este o virtute, după cum nu condamnă nici bogăția: *“nu totdeauna este*

lăudată sărăcia, ci numai aceea de bunăvoie, după sfatul Evangheliei. Mântuitorul nu fericește pe cei lipsiți de bunuri, ci pe cei ce îndepărtează din suflet sărăcia de fapte bune” (Sf. Vasile cel Mare), nici nu face vreo distincție între săraci și bogați, între oameni aparținând anumitor categorii sociale, ci toți deopotrivă au succes la darurile lui Dumnezeu. Cel *“sărac cu duhul”* să se laude cu înălțimea la care a fost chemat; bogatul să se folosească cuminte de avutul său, *“cei care au averi să fie ca și cum nu le-ar avea”* (1 Cor. 7, 29), după cum spune Sf. Apostol Pavel, să se ferească de îngâmfare și de încrederea prea mare în avuțiile lor, pentru că acestea sunt trecătoare, întocmai ca iarba, pe care cea dintâi arșiță o nimicește.

Niciodată Mântuitorul nu a condamnat bunurile sau agonisirea lor, ele fiind recunoscute ca o condiție indispensabilă a propășirii și emancipării omului; a condamnat însă cu severitate uzurparea ordinii naturale rostuită de Dumnezeu, transformarea lor în “idoli” și aservirea În fața lor: *“drept aceea, omorâți mădulele voastre - ale omului pământesc: desfrânarea, necurăția, pofta cea rea și lăcomia, care este închinare la idoli”* (Col. 3,5). Mântuitorul Hristos a indicat raportul real dintre om ca ființă cu vocația divinității, și bunuri, arătând că adevărata închinare și slujire o datorăm în exclusivitate lui Dumnezeu: *“Ori de mâncați, ori de beți, ori altceva de faceți, toate spre slava lui Dumnezeu să le faceți”* (1 Cor. 10, 31). Aceasta a fost în esența ei misiunea Mântuitorului, în ceea ce ne privește pe noi oamenii, și destinul nostru pământesc, să ne elibereze din robia păcatelor, arătându-ne că adevărata temelie a viețuirii creștine nu sunt bunurile vremelnice și atât de înșelătoare și nesigure (Prov. 27, 24), ci *“îmbogățirea în Dumnezeu”*; nici n-a contrazis nevoia firească de procurare a celor necesare pentru susținerea vieții, ci procurarea lor peste măsură, de multe ori înfrigurată, care duce la desfigurarea și deformarea persoanei umane, ci dimpotrivă, ne îndeamnă la încredere în purtarea de grijă a lui Dumnezeu față de lume și de oameni, încredere

și cumpătare în agonisirea lor: *“știe Tatăl vostru cel ceresc că aveți trebuință de ele”* (Matei 6, 23). .

Tânărul bogat din Evanghelie nu s-a făcut vinovat pentru simplul fapt că avea *“multe bogății”*, ci ceea l-a făcut cu adevărat să fie condamnat de Mântuitorul a fost prea multa sa grijă față de ele. Răul provenea din propria-i realitate interioară, tocmai din prea multa sa preocupare și alipirea cu tot sufletul de acestea, căci *“nu depărtarea externă de lume, ci detașarea lăuntrică de ceea ce este rău în ea, este lucru hotărâtor”* (Sf. Simeon Noul Teolog, *Filocalia*, vol. 6, pag. 83). Dacă Mântuitorul l-a îndemnat să *“vândă toate”*, a vrut ca mai întâi să-l scoată din stăpânirea lor, să-l situeze pe o poziție de detașare lăuntrică: *“să nu socoți că iubirea de argint stă numai în a avea aur sau argint, ci orice lucru de care se lipește sufletul”* (Sf. Isaac Sirul, *Filocalia*, vol. 5, pag. 70); să-l elibereze sufletește de sub stăpânirea lor: *“se cuvine a avea bunuri ca stăpân al lor și nu ca slugă a lor; să le stăpânești și nu să te stăpânească. Dumnezeu ți le-a dat, nu ca să le cheltuiești spre pieirea ta, ci spre a lucra la mântuirea ta”* (Sf. Ioan Gură de Aur). Referindu-se la sfatul evanghelic *“vinde tot ce ai”*, un mare teolog rus contemporan, îl interpreta tocmai în sensul celor afirmate mai sus: *“vinde tot ce ești”*, deci Mântuitorul voia să-l scoată din starea de identificare cu ceea ce avea. (P. Evdokimov, *Vârstele vieții spirituale*, pag. 101).

“Sufletul dezlegat de materie ajunge purtător de Dumnezeu” (Ilie Ecdicul, *Filocalia*, vol. 3), aceasta este starea la care l-a îndemnat Domnul Iisus pe tânărul bogat, de a se elibera de sub stăpânirea materiei, de a se elibera lăuntric: *“faptele nu îndreptează pe om, independent de dispoziția sa lăuntrică”* (Teoclit Dionisiatul, *op. cit.*, vol. 1, pag 99), lui lipsindu-i tocmai libertatea interioară, disponibilitatea sufletească de a se apropia de Dumnezeu, căci numai aceasta face posibilă sălășluirea harului dumnezeiesc în sufletul nostru, aceasta fiind condiția primă în realizarea mântuirii, care are nevoie *“de suflet slobozit de patimi”* (Sf. Maxim Mărturisitorul, *Filocalia*, vol. 3, pag. 124)

Minunata întâmplare din Bernalul...

Claudia Vasilevna

Eu am fost o atee (păgână), îl huleam pe Dumnezeu, prigoneam Sfânta Biserică, trăiam ca o păcătoasă și eram cu totul moartă în păcatele mele. Dar deodată, din mila lui Dumnezeu (căci nu i-a fost rânduit zidirii lui Dumnezeu să piară), Domnul m-a chemat la pocăință.

În anul 1962 m-am îmbolnăvit de cancer și am fost bolnavă trei ani. Eram bolnavă și munceam. Medicii mă tratau și trăgeau nădejde să mă vindece, dar nu aveau nici un rezultat sau semn de speranță, căci din zi în zi îmi mergea tot mai rău. Au fost chemați doi medici, profesori din Moscova, care m-au operat în 1965, în luna februarie, la orele 11 ziua. Cu acest prilej s-a descoperit că intestinele mele s-au descompus. În timpul operației eu am murit. Când mi s-a spintecat pântecul, sufletul meu se găsea între doi medici. O! mă uitam cu groază la boala mea. Tot stomacul era cuprins de rețeaua cancerului, la fel și intestinele cele mărunte. Priveam și mă gândeam: „*De ce sunt două? De ce eu stau în picioare și în același timp stau și culcată?*” Pe urmă medicii mi-au scos măruntaiele și le-au așezat pe masă și au spus că acolo unde trebuia să se găsească intestinul gros nu mai era decât lichid, căci intestinul gros putrezise de-a binelea. Când medicii au strâns tot putregaiul, au zis: „*Nu mai avea de ce să trăiască, căci nu mai avea nimic sănătos, totul era putrezit*”. Eu mă uitam cu

groază și mă gândeam: pentru ce suntem două, pentru ce stau culcată și stau și în picioare?! Apoi medicii au strâns burta mea în copci. Această operație mi-a făcut-o medicul evreu Israel Isavici Neimae, asistat de 10 medici. Atunci medicii au spus: „*Trebuie să o dăm medicilor tineri pentru practică*”. Și trupul meu a fost transportat la morgă și eu stăteam culcată goală, după care, m-au acoperit cu un cearceaf până la piept. În acest moment a intrat fratele meu cu băiatul meu Andrușca. Fiul meu, apropiindu-se, m-a sărutat pe frunte și a izbucnit în plâns, spunându-mi: „*Mămico, de ce ai murit, eu sunt mic, cum voi trăi fără tine?*” Eu, mama lui ieșită din trup, adică moartă cum zic oamenii (dar numai sufletul îmi era viu), l-am îmbrățișat și l-am sărutat, dar el nu m-a simțit deloc.

Eu vedeam pe toți ai mei cum plângeau și după aceea m-am pomenit acasă. A venit soacra mea de la primul meu bărbat, apoi sora mea cu bărbatul ei. Cu primul meu bărbat n-am trăit mult, pentru că el credea în Dumnezeu. În casa mea a început împărțirea lucrurilor. Eu fusesem bogată. Toate aceste bogății le-am dobândit nu prin muncă cinstită, ci prin desfrânare. Sora mea a început să aleagă lucrurile cele mai bune, iar soacra mea cerea și ea ceva pentru copilul meu. Dar sora mea a început să o ocărăscă pe soacră în tot felul și îi spunea: „Băiatul nu este al fiului tău și tu nu ești rudă cu el”. Când soacra mea se certa, eu vedeam demonii cum însemnau tot în zapisele lor, că scriau pe hârtie tot, fiecare cuvânt de ocară și se bucurau. Pe urmă, sora mea și soacra mea au plecat și au încuiat ușa. Sora mea s-a dus cu un balot mare.

Imediat, eu, păcătoasa Claudia, am zburat în sus și mă uitam și mă miram foarte mult cum de zbor. Zburam deasupra Bernalului. Apoi s-a întunecat; întunericul a ținut multă vreme pe calea mea. Cineva îmi arăta locurile pe unde am trăit în tinerețile mele. Nu știam pe ce zburam: pe aripi ori pe nori, nu-mi dădeam seama. Când am ajuns la primul loc de sub cer, acolo era o zi mohorâtă... Apoi se făcu o lumină mare, încât nu mă puteam uita. Cineva m-a așezat pe un loc înalt, deși în tot timpul zborului eu mă aflam culcată. Am intrat într-o uliță mare, iar de-a

lungul ei erau tufişuri, nişte vârguţe (crengi) nu prea înalte, iar pe ele frunzuliţe subţiri şi ascuţite. În depărtare vedeam copaci mari cu frunze frumoase în diferite culori. Între pomi erau căsuţe noi, dar n-am văzut pe nimeni în ele. În această vale era o iarbă frumoasă. Mă gândeam unde mă aflu, unde am ajuns, într-un sat sau într-un oraş. Nu se vedeau oameni aici. Oare cine trăieşte aici? Tor uitându-mă văd că se apropie de mine o femeie înaltă, frumoasă, îmbrăcată într-o haină lungă şi deasupra ei o pelerină. În urma ei mergea un tânăr. Acesta plângea tare şi parcă-i spunea ceva (era sfântul meu înger păzitor). Dânsa nu-i dădea nici o atenţie. Şi eu mă gândeam: o, ce fel de mamă o fi aceasta? Copilul cere, iar ea nici nu se uită la el! Când Fecioara s-a apropiat de mine, tânărul i-a căzut la picioare şi din nou cerea ceva de la ea. N-am înţeles nici ce vorbeau... am vrut să o întreb unde mă aflu, dar la un moment dat Fecioara s-a apropiat de mine spunând: "Doamne, unde s-o duc?" Şi ţinea mâinile pe piept, iar ochii-i ridica la cer.

Atunci eu am tresărit puţin şi am înţeles că am murit, iar sufletul meu se afla în cer, însă trupul meu se afla pe pământ. Dar totodată am înţeles că multe păcate am şi că va trebui să răspund pentru ele. Am început să plâng cu amar. Am întors capul ca să-l văd pe Domnul, dar n-am văzut pe nimeni; însă am auzit glasul Domnului. El a spus: *"Întoarce-o înapoi pe pământ, ea a venit prea devreme. Binevoitorul ei tată M-a milostivit prin rugăciunile lui neîncetate"*. Atunci am înţeles că această Fecioară era Împărăteasa cerului. Tânărul care plângea era îngerul meu păzitor. Domnul continua să vorbească: *"M-am săturat de hulele ei împotriva lui Dumnezeu şi de viaţa ei ticăloasă. Am vrut s-o sting de pe faţa pământului fără nici o pocăinţă, dar tatăl ei s-a rugat mult ..."*

Domnul i-a spus împărătesei: *"Trebuie să-i arăţi toate locurile pe care le-a meritat pentru faptele ei"*. Şi într-o clipă m-am pomenit în apă, iar pe mine s-au aruncat nişte şerpi înfricoşători de foc şi alte diferite târâtoare (dihănii) care scoteau o putoare nesuferită. Iar aceşti balauri s-au urcat pe grumaz. Tot felul de viermi, mai groşi decât

degetul şi lungi de un sfert de

metru, aveau coadă, iar pe coadă aveau ace. Acești viermi treceau prin partea dinapoi și dinainte în suflet, în ochi, în nări, în gură. Sau înfipt în mine. Erau groaznici, insuportabili. Am început să țip cu putere, nu cu vocea mea... acolo nu există nici o milă de ajutor de la nimeni... Tot atunci a apărut o femeie care a murit din cauza unui avort. O! Și ea a început să țipe groaznic și să ceară milă de la Dumnezeu. Însă i s-a răspuns: „Iată cum ai trăit tu pe pământ, fără să mă chemi pe Mine în ajutor. Tu ai omorât copii în pânțele tale și îi sfătuiai și pe oameni că nu trebuie să întindă sărăcia, că nu le trebuie copii. Pentru Mine nu sunt copii de prisos. Eu dau tuturor. La Mine sunt multe locașuri”.

Și Domnul mi-a zis: *”Eu ți-am dat boala ca tu să te pocăiești, iar tu ai trăit până la sfârșit hulindu-Mă pe Mine. Nu M-ai cunoscut până nu ai ajuns aici. Nici Eu nu te recunosc”*. Mi se părea că se învâрте pământul cu mine... Am zburat de acolo. Am simțit o putoare nesuferită. Pământul s-a îndepărtat. Era zgomot. Apoi am văzut biserica pe care o ocăram. Când s-a deschis ușa sfintei biserici a ieșit de acolo un preot îmbrăcat, înalt și cu raze strălucitoare. El stătea cu capul plecat. Atunci m-a întrebat Domnul: *”Cine este acesta?”* I-am răspuns: *”Este preotul nostru”*. Iar glasul Domnului îmi spunea: *”Dar tu spuneai că este trântor. Să știi că nu este trântor și nu este un neiubit de Mine. Așadar să știți că oricum ar fi el, este un slujitor al Domnului între cei mici și dacă preotul nu va citi asupra ta rugăciunea de dezlegare Eu nu te voi ierta”*. Preotul acela trăiește și azi și slujește.

Apoi am început să-l rog pe Domnul: *”Doamne, eliberează-mă să mă întorc pe pământ. Acolo am un băiat; fie-ți milă de el!”*. *”Iată, ție ți-e de unul singur, dar Eu am nenumărate ființe și mi-e milă de voi de mii de ori mai mult. Dar ce cale ați ales voi în viață? O cale nedreaptă. Voi vă străduiți să strângeți mari bogății din care cauză faceți tot felul de nedreptăți. Vezi acum cum îți răpesc bogăția ta cei rămași? Toate ți-au fost răpite! Pe copil l-au dus la casa de copii, iar sufletul tău păcătos a venit aici. Ai slujit unui idol și i-ai adus*

slobozesc de pedeapsă? Te duceai la dansuri și la petreceri, dădeai bani satanei, iar în biserica lui Dumnezeu nu vroiai să mergi. Eu am așteptat să te pocăiești de păcate și să te trezești”. Apoi a spus Mântuitorul: ”Aveți grijă de sufletele voastre că puține zile au mai rămas. În curând voi veni să judec lumea”.

Atunci l-am întrebat pe Domnul: ”Doamne, cum trebuie să mă rog?” Iar Domnul mi-a răspuns: ”Nu rugăciunea pe care o înveți pe de rost este scumpă, ci acea rugăciune are preț pe care o rostești dintr-o inimă curată, din adâncul sufletului. Spuneți mereu: ”*Doamne iartă-mă, Doamne ajută-mă, Doamne Iisuse Hristoase, milostiv fii mie păcătosul. Rostiți aceste cuvinte cu lacrimi...*”. Așa mi-a spus Domnul și apoi a apărut iar Maica Domnului și eu m-am pomenit din nou pe acea mică platformă, dar nu culcată, ci în picioare.

Atunci Împărăteasa cerului zise: ”Doamne cu ce s-o slobozesc? Ea are părul scurt”. Domnul a zis: ”Dă-i cosiță în mâna dreaptă, care să fie la culoarea părului”. Când Împărăteasa cerului s-a dus după cosiță, am văzut că s-a apropiat de niște porți mari construite și împletite într-o linie curbată, ca și ușile altarului, de o frumusețe de nedescris și din ele pornea o lumină la care era cu neputință să te uiți și pe care nu pot să o descriu în cuvinte. Împărăteasa cerului s-a apropiat de aceste uși, iar ele s-au deschis singure în fața ei. Ea a intrat în lăuntrul unui palat, iar eu stăteam la locul meu. Lângă mine se afla îngerul meu păzitor, iar el nu mi-a arătat fața sa.

Mi-a apărut dorința să-L întreb pe Domnul dacă vrea să-mi arate raiul. Domnul a tăcut. ”Doamne se spune că aici este raiul...”. Domnul a tăcut... Când Împărăteasa cerului a venit, Domnul i-a zis: ”*Arată-i raiul păcătoșilor*”. ”*Iată cum este raiul vostru*” și a ridicat ca un fel de cearceaf și am văzut pe partea stângă niște oameni negri, parcă pestriți, care erau ca niște schelete. Era o mulțime nenumărată, iar dintr-înșii ieșea o putoare nesuferită, încât simt și acum aceasta. Și mă tem să nu nimeresc acolo, căci ei toți s-au ridicat cu gâtlejurile lor uscate cerând să bea, măcar o picătură de apă să le dea cineva. Mă îngrozeam când ei spuneau: „Acest suflet vine la noi din raiul pământesc, printr-însul

vine un miros aromat”. Omul pe pământ are vreme și dreptul ca să poată dobândi raiul ceresc și să se ostenească pe pământ pentru Domnul, iar dacă nu vor osteni pe pământ pentru Domnul, nici sufletul nu va scăpa de chinuri.

Și Împărăteasa cerului mi-a spus: ***”La voi, în raiul pământesc, este în mare preț milostenia. Și această apă vie să o dați de pomană cât poate cineva, dintr-o inimă curată, precum a spus Domnul în Sfânta Evanghelia Sa: „Dacă cineva va da măcar un pahar de apă în numele Domnului, va primi răsplată de la Dumnezeu”. Iar la voi, nu numai că este apă multă, ci și alte lucruri aveți cu îndestulare - și de aceea trebuie să dați celor ce au nevoie. Iar apă să dați în chip deosebit, ca să se sature mulțimea nenumărată de oameni care se chinuiesc aici cu mari chinuri. De acest dar sunt pline râurile și mările la voi, care niciodată nu seacă”***.

Și dintr-o dată, într-o clipă, m-am pomenit în Tartar care este mai rău decât iadul. Acolo am văzut fum și foc. Spre mine au alergat demonii cu zapisele lor și-mi ziceau: *”Iată, noi am scris aici că tu ne-ai slujit nouă pe pământ”* – și eu însămi am citit păcatele mele cele rele, care erau scrise cu litere mari și m-am speriat de faptele mele. La diavoli era foc care zbura în sus și deodată au început să mă bată în cap și s-au înfipt în mine scânteile de foc, dar vai, numai ce auzeam gemetele slabe ca un fel de puiut de pușori, care cereau să bea. Când lumina focul îi vedeam pe toți. Erau îngrozitor de slabi și chinuiți și-mi spuneau: *„Noi am trăit pe pământ și n-am iubit pe nimeni, nici pe slujitorii Bisericii lui Dumnezeu, nici pe săraci, ci numai ne mândream și-i huleam, tăgăduind pe Dumnezeu, iar pe păstorii Bisericii îi ocăram și niciodată nu ne spovedeam și nu ne împărtășeam”*. Eu eram înspăimântată foarte tare și m-am cutremurat de groază. Mi se părea că mă găsesc acolo de un secol și aveam o stare foarte apăsătoare. Iar ei continuau să-mi spună: *”Tu vei fi cu noi, tu vei trăi și te vei chinui ca și noi, în veci”*.

Apoi a apărut Preaputernica Stăpână și Împărăteasa cerului, Maica Domnului, și locul s-a luminat. Toți diavolii au

căzut unul câte unul și toate sufletele s-au întors către Maica Domnului cu plângerile lor. Și au început s-o roage: ”Maica Domnului, nu ne lăsa aici singuri, e mult de când suferim”. Alții spuneau: ”Noi cât timp suferim ducem lipsă mare de apă, nu avem nici o picătură de apă, iar focul este de nesuferit” – și aceștia vărsau lacrimi amare, iar Maica Domnului plângea pentru ei și le spunea: *”Când ați trăit pe pământ nu m-ați chemat niciodată pe mine și nu mi-ați cerut ajutorul meu – și nici nu v-ați rugat Fiului meu și Dumnezeuului Celui viu. Acum nici eu nu pot să vă ajut, că nu pot îndupleca voia Fiului Meu, iar El nu poate trece peste voia Tatălui său Cel ceresc – și de aceea nu vă pot ajuta și nu pot mijloci pentru voi. Eu nu pot milui decât pe cei ce suferă în iad – aici este Tartarul sau Gheena -, căci pentru cei de la iad se roagă preoții și Biserica, pentru care se fac milostenii și fapte bune – și pentru care se dau Sfinte Liturghii, căci ei au fost vrednici de milă cât au trăit pe pământ”*.

Când am fost la iad mi se dădea să mănânc tot felul de viermi vii și morți descompuși și puturoși. Eu strigam și spuneam: ”Cum să-i mănânc?” Iar ei îmi ziceau: ”N-ai păzit postul cât ai trăit pe pământ, ci ai mâncat carne, dar în acele zile aveai impresia că mănânci carne, dar ai mâncat viermi și aici tot viermi să mănânci”. Iar în locul laptelui pe care îl mâncam în zilele de post mi se dădea să mănânc tot felul de spurcăciuni.

Apoi am început să ne ridicăm din nou, iar cei care au rămas la iad strigau cu putere către Preasfânta Fecioară și Maica Domnului nostru Iisus Hristos: ”Nu ne lăsa pe noi Maica Domnului”. Apoi se lăsă peste dâșii întunericul, iar eu mă aflam din nou pe platforma de pe care Împărăteasa Cerului îmi arătase toate acele locuri înspăimântătoare. Ea tot așa și-a așezat mâinile pe piept, a ridicat ochii către cer și a întrebat ce să facă cu mine, unde să mă ducă? Iar Domnul a spus: ”Las-o să se întoarcă pe pământ; slobozește-o de părul capului”. Eu am făcut cum a poruncit Împărăteasa Cerului care mergea alături de mine. Și când am ajuns la o prăpastie care nu avea sfârșit Împărăteasa Cerului mi-a zis: ”Întinde mai întâi piciorul drept, apoi piciorul stâng”. Eu

i-am răspuns: ”Îmi este tare frică, mi-e teamă să nu cad”. Ea mi-a răspuns: ”N-avem nevoie ca tu să caz!” ”Dar am să mor”. ”N-ai să mori!” Atunci mi-a dat în mână o cosiță pe care am luat-o în mâna dreaptă. Cosița era împărțită în trei rânduri. După aceea Împărăteasa Cerului a smucit, iar eu am zburat spre pământ. Vedeam cum pe pământ alergau mașinile și oamenii se grăbeau la lucru, iar eu stam culcată pe o platformă – și atunci, într-o clipă, m-am trezit pe pământ. Era la amiaza zilei a treia.

După lumina frumoasă ce era acolo sus nu mi-a mai plăcut pe pământ, dar n-aveam ce face. M-am dus la spital, m-am apropiat de morgă: era închisă. Am intrat înăuntru și am privit trupul meu care era mort, întins și nemișcat. Capul stătea într-o parte și o mână, de asemenea, atârna în jos și numai o coapsă era lipită de alte cadavre. Cum a intrat sufletul în corp nu știu, numai că am simțit un fel de frig. De îndată ce mi s-a eliberat coapsa ce era lipită de un cadavru mi-am strâns coatele lângă genunchi. În acest timp au adus pe năsalie un bărbat mort cu picioarele tăiate de tren. Am deschis ochii, m-am mișcat, dar ei m-au așezat în poziția pe care îi așezaseră pe toți morții. M-am îndoit și m-am mișcat și atunci au început să fugă de groază care încotro. După aceea a venit sanitarul și doi medici. Au spus că trebuie încălzit creierul cu becuțe. Aceasta s-a întâmplat la 25 februarie 1965 ora 9 dimineța. Pe trupul meu se aflau opt cusături, căci toți au făcut practică pe trupul meu. Când m-au încălzit, după două ore am deschis ochii și am început să vorbesc. Cadavruul meu era numai pe jumătate mort! Treptat se refăcea; de asemenea și creierii mei.

Eram hrănită artificial. După zece zile mi-au adus o gustare, pâine cu smântână și cafea. Dintr-o dată am spus că nu voi mânca; sora spunea și mă convingea să mănânc. Toți din salon și-au îndreptat atenția spre mine. În acel moment a venit la mine și medicul și a început să mă întrebe de ce nu mănânc? Atunci am răspuns: „Astăzi este vineri, nu voi mânca de dulce. Dacă vă veți așeza lângă mine vă voi povesti tot, unde am fost în această vreme – și ce am văzut”. El s-a așezat

nu respectă zilele de post și nu cinstește miercurea și vinerea precum și toate posturile, acolo i se dă să mănânce în loc de lapte tot felul de târătoare și șerpi și în loc de carne, viermi. Această hrană li se dă tuturor celor ce au murit fără pocăință, fără spovedanie în fața preotului și fără Împărtășanie... și de aceea eu nu voi mai mânca în zilele de post niciodată... cu smântână.

Medicii ascultându-mă făceau fețe – fețe, când se roșeau, când se făceau palizi. S-au mai adunat și alți medici și surori care, de asemenea, ascultau ce le spuneam și ce am văzut și auzit, precum și despre viața de dincolo de mormânt. Și le mai spuneam că nu mă doare nimic. După aceasta a început să vină la mine la spital multă lume și eu le spuneam toate cele ce văzusem în viața de dincolo de mormânt. Iar mai târziu miliția a început să-i alunge pe cei care se grămădeau să vină la mine și să mă cunoască; iar pe mine m-au mutat în alt spital, spitalul orășenesc, unde eu m-am făcut bine complet. Acum medicii erau curioși cu toții să vadă cum am revenit la viață odată ce mațele mele erau putrede și toate măruntaiele mele erau vătămate și intraseră în putrefacție când m-au operat. Și știau că după operație măruntaiele mele au fost aruncate pe unde s-a nimerit, iar eu cusută pe pânțele.

Pentru ca să se încredințeze ei au hotărât să mă opereze din nou. Când șeful medicilor a anunțat acest lucru în scopul de a deschide din nou abdomenul meu, Valentina Vasilievna a spus: ”Pentru ce să o mai tăiem? Toate măruntaiele ei sunt complet sănătoase”. Dar n-au vrut să asculte pentru că știința și religia se bat cap în cap. Și voiau să vadă și să pipăie căci nu credeau în minuni. I-am rugat să nu-mu închidă ochii, adică să nu mă adoarmă, căci pe mine nu mă doare nimic. Doctorii mi-au scos măruntaiele pe masă. Eu priveam în tavan totul prin oglindă. Eram adormită, întrebam pe cei din jur ce este cu mine? Ce boală am? Medicii au spus: ”La dumneata toate sunt sănătoase!”. În acel moment a sosit și medicul care mi-a făcut operația împreună cu alți medici. Ei s-au uitat la mine și la măruntaiele mele și au spus: ”Dar unde este boala? Ea a avut toate măruntaiele putrede, iar acum

sunt sănătoase” – și toți medicii erau cuprinși de mirare și de groază. În timpul acestei operații medicii întrebau: ”Claudia, te doare?” Am răspuns: ”Nu mă doare nimic!” Ei alergau plini de groază pe scări, se apucau de cap, își frământau mâinile și erau palizi ca niște cadavre. Eu le spuneam: ”Domnul și-a făcut milă de mine pentru ca să merg și să spun și altora. Iar dumneavoastră să vă fie o înțelepciune ca să credeți că deasupra noastră este puterea Celui Preaînalt. I-am spus medicului evreu: ”Dacă tu crezi toate acestea atunci du-te de te botează și cunună-te!”. El s-a făcut roșu de nedumerire. Valentina Vasilevna care m-a operat, a ieșit în coridor, s-a prăbușit pe un divan și a început să plângă cu hohote. A fost întrebată: ”De ce plângi? A murit Clava?” Ea a răspuns: ”Nu a murit, dar sunt uimită de această minune vădită – și i-a rugat să aibă grijă de mine personal, temându-se ca nu cumva cineva să mă omoare”. Ea îmi zicea Clava. Mă hrănea și îmi gătea mâncare personal. Directorul Institutului de Medicină s-a mirat, de asemenea, zicând că acesta este un caz unic în istoria universală.

Când am ieșit din spital am invitat pe preotul pe care totdeauna îl ocăram și-l batjocoream ca pe un trântor, dar care este un mare om și un bun slujitor al altarului Domnului. M-am spovedit la el, m-am împărtășit cu Sfintele Taine, a făcut o slujbă în casa mea și mi-a sfințit casa. Până atunci în casa mea nu era decât murdărie, bătaii, beții și se făceau ce nu se poate povesti. Am 40 de ani cu ajutorul Domnului și a Împărătesei cerului și cu mila Domnului merg la Sfânta Biserică și îmi trăiesc viața creștinește. Mă duc și unde am lucrat, propovăduiesc ce mi s-a întâmplat, ceea ce am văzut și am auzit în viața de dincolo de mormânt. Primesc acasă pe toată lumea și de asemenea le povestesc ce mi s-a întâmplat.

Iată cum îi sfătuiesc pe toți aceia ce nu vor să primească aceste întâmplări despre care am povestit: ”Pocăiți-vă de păcatele voastre și de purtările rele în fața preotului și veți primi dezlegarea păcatelor și viața cea veșnică”. Amin.

(*”Contemporanul”* 15 februarie 1965).

Tradiția spirituală de la Simonopetra

Arhim. Elisei

Nota Ed. Sourozh: Părintele Elisiaos, starețul Sfintei Mănăstiri Simonopetra din Muntele Athos a fost invitat să rostească un cuvânt de învățătură în fața adunării anuale a Prietenilor Muntelui Athos din anul trecut 2002. Adunarea a avut loc pe 28 septembrie la Colegiul Sfânta Ana, Oxford.

„Prietenii Muntelui Athos”, în număr de peste 600 în lumea întreagă, alcătuiesc o grupare iubitoare al cărei scop este de a-i ajuta pe călugării din Sfântul Munte să facă ceea ce ei realizează cel mai bine: a continua tradiția athonită de rugăciune. De curând, Prietenii au asigurat fondurile necesare restaurării Turnului Protaton; ei sunt angajați continuu într-un program pe lung termen pentru curățirea vechilor poteci de picior și pentru cărări care leagă între ele diverse mănăstiri. Cei interesați în informații suplimentare și aderarea la grupare pot scrie către Hon. Secretary, Milton, Banbury OX15 4HH.

După mulți ani și multe invitații, iubirea Prietenilor Muntelui Athos a reușit în cele din urmă să ne aducă din Grădina Maicii Domnului într-un loc prietenos: Oxford, sediul Prietenilor proprii Sale grădini. Vă mulțumesc în chip deosebit pentru aceasta.

Ne-am înțeles că ar trebui să vorbesc despre ceva foarte specific; dar care din cele ce ne sunt nouă foarte aproape ar fi în același timp cu adevărat interesant și pentru dumneavoastră? După multă chibzuire, am hotărât să aduc înaintea dumneavoastră „tradiția spirituală a Simonopetrei”. Nu va fi o istorie a mănăstirii – deja cunoscută de mulți – nici nu se va referi la crearea vreunei școli athonite de spiritualitate. Nu! Vă voi prezenta câteva detalii ale vieții noastre, detalii ușor de recunoscut pentru că ele poartă un anumit înțeles - ele sunt noi și în plină mișcare. Cineva a spus – și afirmația sa este în mod sigur adevărată – că memoria tinde să depoziteze și să prindă amintirile prin gusturi și mirosuri. Ceea ce am gustat și cele ale căror miros l-am simțit le vom aminti și rememora cu o mai intensă claritate decât simpla descriere a unor diverse stări sau mărturii ale istoriei mănăstirii.

Nu voi deprecia Sfântul Munte sau Simonopetra

descriindu-le drept locuri care păstrează admirabil de bine conservată cultura bizantină – un muzeu distins care ne oferă imagini ale unui trecut măreț. În loc de viața fiecăruia din noi, dinăuntrul sau din afara Sfântului Munte: imaginea călugărului care luptă și suferă pentru a apăra și păstra sfințenia ca tradiție vie.

Părintele Placide, într-o cuvântare intitulată „*Sfântul Munte din Europa*”, face un comentariu foarte potrivit pe care aş vrea să-l redau integral: „*Preocupările culturale și intelectuale ale călugărilor celți și anglosaxoni, care au răspândit Evanghelia în nord vestul Europei, au fost semnificative și de o considerabilă influență. Dar întreaga această activitate exterioară a izvorât dintr-o sursă mistică, intensă viață lăuntrică a acelor călugări: <<Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și toate celelalte vi se vor adăuga vouă>>*”.

Dacă mănăstirile la care se referă părintele Placide au produs o astfel de rodire; dacă, datorită lor, Europa medievală s-a modelat devenind un focar remarcabil de civilizație alimentat cu apa valorilor Evagheliei, nu a fost datorată în primul rând faptului că monahii lor au copiat manuscrisele lui Virgiliu sau Ovidiu, că au deschis școli, au construit bazilici sau au șlefuit bijuterii elegante. A fost pentru că unii oameni, silindu-se și stăruindu-se să-și stăpânească patimile și să fie curățiți de duhul *Fericirilor*, au dobândit astfel acea pace mistică, aceea liniște tainică a inimii pe care nu o poate da nici arta, nici știința. Ne răsună mereu acea cugetare familiară a Sfântului Serafim de Sarov: „*Întemeiază pace în sufletul tău și mii în jurul tău se vor mântui*”.

Firește, pe timpul Imperiului Bizantin, nu era nevoie ca tocmai călugării să pună în mișcare inițiative culturale și educaționale pe o arie atât de extinsă. Oricum, ei păstrau adânc înlăuntrul lor sensul prezenței tainice (mistice) a Domnului. Tradiție spirituală așadar, înseamnă o amintire vie, mistică și sacramentală, tainică și prin Sfintele Taine a vieții sfinților o gustare și o simțire, un contact palpabil cu viața Părinților, cu chipul lui Dumnezeu în om, cu locul, sudorile nevoițelor, veșmintele, cuvântul scris.

Neîndoielnic nu este decât o unică Tradiție! Dar există, totuși, o varietate de expresii locale și personale ale acestei Tradiții. Cum a scris cineva: „*Toate cele din viața ortodoxiei sunt un chip al Sfintei Treimi*”. O mănăstire poate fi foarte diferită de alta, dar toți călugării recunosc - care s-au retras de bună

voie din lume, din familiile lor,

și-au părăsit patria, viața dinainte pentru a devenii copii adoptivi ai Maicii Domnului - cea mai izbitoare trăsătură a monahismului athonit este aceea că el se constituie într-o mare familie ai cărei urmași recunosc obligația pe care o au față de înaintașii lor, față de Bătrânii lor din trecut, pe care îi numesc de obicei „*bunici*”. Acest simț al legatului spiritual, a moștenirii duhovnicești, este o extremă importantă.

Dacă tradiția mistică a Sfântului Munte a fost păstrată peste o mie de ani neîntinată și în plină putere, aceasta este pentru că grija de căpetenie a călugărilor a fost de a păstra, de a-și încorpora, de a trăi și de a cultiva această predanie. Afirmarea și susținerea acestei tradiții și moșteniri nu are nimic de a face cu un „*cult al personalității*”, static sau fundamentalist; aceasta este o idee vehiculată de anumiți oameni care aplică abuziv Ortodoxiei modele străine ei și criterii „*în vogă*” acum. De fapt, această râvnă și pietate sunt viața însăși, continuitatea organică a vieții, desfășurarea unei vieți autentice. În tradiția monastică, duhovnicia adevărată se trăiește desăvârșit în chip personal, ipostatic. Ea este asimilată liber de fiecare persoană, deși, ea este totuși, o comunitate!

În limitele creionate mai sus, care este așadar în mod precis tradiția spirituală vie, adică trăită, a Simonopetrei?

„*Topos*”-ul: adevărată stâncă pe care stă mănăstirea.

Mănăstirea noastră nu este nici cel mai vechi și nici cel mai important dintre așezămintele athonite. Dar pentru noi ea este cea mai remarcabilă, de o impunătoare semnificație atât prin edificii, cât și prin așezare. Suspendată între cer și pământ ea pare un turn care crește în înălțime în fiecare zi, sau o corabie aflată în mijlocul mării și lovită de valuri. Ambele imagini sunt simbolice pentru viața monastică, o viață care, după cum spune Sfântul Ioan Scărarul, este „*un continuu asalt împotriva firii*”.

Este o stâncă, asemeni unei coloane, rivalizând cu vârful Athosului, aflată la capătul peninsulei, purtându-și monahii „*spre o altă existență*”: spre împărăția cerului. Călugării noștri întăriți de această cetate pentru a desăvârși urcușul, înălțarea, pentru a cuceri iubita și așteptata Împărăție a lui Dumnezeu. Zidurile mănăstirii nu închid și străjuiesc orizonturile. Dimpotrivă, într-un fel misterios

deschid ferestrele și porțile cerurilor.

Acest loc de înaltă și impunătoare dificultate este prima trăsătură a vieții mănăstirii – ceva căruia se supun, dar se și impune asupra călugărilor. Trebuie neapărat să fi luat hotărârea să devii oarecum un stâlpnic pentru a fi gata să duci o astfel de viață atât de puțin „atrăgătoare” și monotona în vârful stâncii aceleia. Iar aceasta este o provocare, o îndrăzneală și curajoasă mare răsplată între prindere, dar având asigurată o mare răsplată.

Peștera lui Simon, întemeietorul Sfintei noastre Mănăstiri

Peștera întemeietorului mănăstirii noastre, Sfântul Simon, este o binecuvântare pentru călugări, un loc de odihnă și mângâiere¹. De fapt, toate mănăstirile Athosului au fost binecuvântate de existența unei peșteri – Simonopetra nu este o excepție. Aceasta înseamnă că toate au trăirea isihastă ca punct de plecare întemeietor.

Sfântul Simon a trăit la sfârșitul secolului al XIII-lea. A fost un pustnic a cărui peșteră, locul lui de viață, era – și încă este – față în față cu mănăstirea, vis-a-vis. Fără nici o îndoială că știți foarte bine și istoria monahismului pe Sfântul Munte. A început cu isihasti și, cu toată întemeierea de mari mănăstiri împărătești, caracterul isihast al Athosului a fost păstrat întotdeauna. Sfântul nostru și-a petrecut viața în peștera aceasta: o viață aspră, dar o viață liberă de agitații și neastâmpăr. S-a străduit să-și adune toată puterile sufletului și să nu aibă nici o legătură cu lumea din afară, ca să se înalțe spre cer în rugăciune. Pe cât se retrăgea în această peșteră îngustă și umedă, pe atât i se deschidea sufletul pentru mângâiere și pentru proștețimea cerului. Sfântul Simon ne-a lăsat nouă predania și moștenirea vie a vieții ascetice, de nevoință, hotărârea tare de a căuta și dori pe Dumnezeu. Acest om cucernic, un prototip pe care să-l urmezi, personifică (ipostaziază) pentru noi acea tradiție care, chiar și în zilele lui, fusese și a fost transmisă din generație în generație. Astfel că această viziune, grija noastră pentru peștera Sfântul Simon și luptele lui duhovnicești duse din iubire pentru Dumnezeu, rămân și în ziua de azi punctul de plecare, condiția probabilă și contextul, mediul vieții unui călugăr simonopetrin.

Lumina noului Betleem

Absorbit cu totul în rugăciunea minții, Sfântului Simon i s-a dăruit într-o zi de Crăciun o vedere dumnezeiască a Stelei de la Betleem, pe care el a văzut-o stând chiar deasupra stâncii pe care se află azi mănăstirea. Acest amănunt este de temelie pentru viața mănăstirii și a întregii chinovii: întemeierea așezământului Simonopetru este rezultatul direct al acestei descoperiri a lui Dumnezeu în lumină.

Dumnezeu este lumină și întru lumina Sa El Se descoperă pe Sine, nu numai eshatologic [la sfârșit], ci și mistic [în Taine]. Nenumărate sunt experiențele (trăirile directe) ale luminii necreate la athoniți, din vechime sau mai apropiați în timp. Această experiență a slavei lui Dumnezeu, așa cum ne este prezentată de Sfântul Grigorie Palama, rămâne măsura monahismului ortodox.

Sfântul Simon nu a primit descoperirea dumnezeiască fără să o probeze, sau fără să se îndoiască de ea; dar în cele din urmă s-a încredințat că era cu adevărat de la Dumnezeu; auzind o voce cerească care îl îndemna să construiască o mănăstire pe stânca aceea, să-i dea hramul Nașterii Domnului și să-i pună numele „*Noul Betleem*”. Lumina lui Dumnezeu ca revelație este îndreptarul vieții noastre, dar aceasta numai dacă ne-am lepădat cu totul de orice așteptare a vreunei vederi (viziuni) întemeiată pe noi înșine, pe puterile sau „*meritele*” noastre. Alături de alți sfinți care au fost învredniciți să vadă pe Dumnezeu întru lumina Sa, Sfântul Simon ajunsese mai înainte la o binecuvântată stare de smerenie adâncă, de lepădare de sine și de neîncredere în sine, în propriile puteri duhovnicești.

Dumnezeu se face văzut doar celor smeriți și săraci cu duhul – celor ce stăruie în locul lor având ca singură lucrare cea de a fii sub vederea lui Dumnezeu oferindu-I-se pe ei înșiși ca un vas gol, gata să primească în el mana cerească prin harul lui Dumnezeu. După cum spune Gheron (Bătrânul) Aimilianos „*numai stând aici și fiind văzut de Dumnezeu pot eu să înțeleg și să-mi măsoar nevrednicia, să cred eu adevărat că sunt nevrednic, dându-mi seama că în această stare plină de nădejde a fără-de-nădejdi, Îl voi vedea pe Dumnezeu*”.

Mănăstirea cu viață de obște (*coenobium-ul*)

Vederea Luminii de către Sfântul Simon a fost nu doar o descoperire a slavei lui Dumnezeu ca răsplată pentru nevoințele lui sihăstrești, dar și punctul de pornire al întemeierii mănăstirii. Înălțarea unui lăcaș mănăstiresc pe stâncă era strâns legat de porunca de a lăsa viața singuratică, pustnicească. Astfel, plin de ardoare dumnezeiască și de iubire pentru frații lui întru Hristos, Sfântul Simon și-a părăsit adăpostul din piatră și a ridicat mănăstirea ce se înalță spre cer, pecetluind-o cu acel caracter al vieții sale modelat de peșteră. Chiar și în prezent, mănăstirea este un complex de peșteri. Fiți atenți la următoarea înlănțuire de fapte: nevoințele Sfântului Simon – bunăvoința lui Dumnezeu și ivirea luminii ca răsplată pentru luptele lui Simon – porunca de la Dumnezeu ca Simon să lase viața sihăstrească din peșteră și să se străduiască să o treacă într-o obște pe stâncă.

Așadar, așezământul cenobitic al Simonopetri, la fel ca multe alte mănăstiri atât din răsărit cât și din Apus, are ca început arătarea și descoperirea luminii lui Dumnezeu. Totodată, călugării au din partea Sfântului lor întemeietor promisiunea că, adunați cu toții într-un singur loc, vor fi învredniciți, acum și aici, să se bucure de slava lui Dumnezeu. Sfântul Simon isihastul ne-a lăsat ca moștenire înțelegerea faptului că viața de obște este lumină; este trăirea Bisericii ca Taină, pregustare a lumii ce va să fie. Sau, pentru a ne exprima în alt fel de termeni, „*am primit în moștenire înțelegerea interioară că viața în comunitate este lumină; ea este experiența Bisericii ca taină, proiectată vizibil dinspre lumea care va fi*”.

Noi, fii spirituali ai Sfântului Simon, atât monahul în viață, cât și fratele nou venit, mergem în urma pașilor lui și după a sa pildă. Este de datoria noastră să facem să dea roadă o sinteză dintre viețuirea împreună cu bucuria fraților și intensă datorire în tăcere după Dumnezeu. Această dorire este cea despre care ne vorbește unul din cele mai vechi texte ale tradiției monahale (*Prologul la Istoria Călugărilor Egipteni*) folosind cuvintele: „*dulcea și armonia-sunătoare a așteptării lui Dumnezeu*”. După cum ne învață Bătrânul nostru Aimilianos: „*Călugării nu abandonează lumea și pe frații lor oamenii; ei lasă în urmă doar tulburarea și zăpăceala lumii pentru a alcătui o nouă comunitate, o împreună-locuire a lui Dumnezeu și a oamenilor, un semn al Noului Ierusalim și o pecete a lui*”.

Aceasta este <<diakonia>>

lor, slujirea lor pentru Biserică. Ei trăiesc împreună, într-unul și același loc; ei cultivă un fel de a trăi distinct, o cale de recunoaștere și înțelegere a acestei frățietăți articulată (modelată) de cuvintele Bătrânilor (*Gheronda*) care păstrează cugetul și duhul comun al tradiției Sfinților Părinți Ortodocși: „*Doar atunci când îmi asum acest fel de a gândi, când îl accept și îl cultiv, doar atunci simt în comunitatea părinților apropierea până la palpabil a lui Dumnezeu. În felul acesta trăiesc în fiecare zi în Lumină și toate îmi sunt noi în fiecare zi*”.

Moștenirea spirituală lăsată posterității de Sfântul Simon fiilor lui duhovnicești este formulată dintr-o făgăduință și o nădejde: aceea că ei se vor învrednici să guste din roadele vieții isihaste și ale rugăciunii lăuntrice înlăuntru adunării obștii. Iar această făgăduință rămâne cea mai puternică și vie legătură pentru regenerarea continuă și înaintarea duhovnicească a mănăstirii; ea este așadar caracteristica de căpetenie a frăției din prezent. De-a lungul diverselor etape ale istoriei mănăstirii, devotamentul și fidelitatea față de această tradiție a înregistrat fluxuri și refluxuri; dar ea nu a fost niciodată uitată! În veacul al XIV-lea, Sfântul Grigorie Sinaitul, un mare far al monahismului și desăvârșit învățător al rugăciunii lăuntrice, se retrăgea mereu și mereu în apropiere de Simonopetra pentru a găsi liniște și a ocoli mulțimea de oameni care-l căuta.

Dreptul Nicodim din Sfântul Munte ne furnizează o mărturie indiscretă asupra faptului că părinții de la Simonopetra citeau manuscrisele Sfântului Grigorie Palamas despre isihasmul și rugăciunea lăuntrică, pentru că ei le-au copiat și le-au dat Dreptului Nicodim pentru publicare. Din nefericire, această ediție nu a văzut niciodată lumina zilei, fiind distrusă într-o casă de editură din Viena.

Sosirea la Simonopetra în sec.XVIII a Sfântului Paisie Velicovski împreună cu ucenicii lui – cincizeci de călugări de la Schitul Profetului Ilie – a reînviat tradiția isihastă a mănăstirii. Este de regretat că ei erau urmăriți² de braconierii din Tesalonic, care cereau achitarea datoriilor mănăstirii – ca rezultat al crescândelor probleme economice, mănăstirea a trebuit să fie închisă. Călugării nu au reușit să găsească fondurile bănești necesare și după câteva luni au plecat.

Cu toate acestea, timpul petrecut de Sfântul Paisie în mănăstirea noastră a fost o mare binecuvântare pe care ne-o reamintește mereu o icoană murală din trapeza noastră, compoziție în care

Sfântul se află alături de întemeietorii și sfinții bărbați care au pecetluit viața mănăstirii. Așa cum o face și slujba, anume alcătuită de unul din călugării noștri (care se cântă în cinstea sfântului în fiecare an pe 15 noiembrie), chipul lui din icoană amintește cu stăruință ce a făcut Sfântul Paisie pentru reînvișorarea tradiției isihaste și a rugăciunii lăuntrice. Acest popas de la Simonopetra a dus la plecarea lui în România, unde, după cum se știe, a întemeiat la Neamț și Secu, în Moldova, o comunitate uriașă de o mie de călugări, care a devenit centrul de răspândire a isihasmului și a tradiției filocalice în țările slave.

S-au scurs multe vecuri pline de tot felul de evenimente până în zilele noastre, în care Bătrânul nostru Aimilianos, a început o reînviere a viziunii și vieții Sfântului Simon. Așa cum vă este cunoscut, anul 1963 a fost anul o mie al Sfântului Munte. S-au oficiat mari ceremonii de sărbătorire, cu toate că situația în Athos părea disperată. Mulți „presimțeau” că nu va mai trece mult timp și Muntele va fi greu lovit și va fi transformat în muzeu. Numai puțini dintre călugări gândeau altfel, știind că tradiția mistică nu se poate pierde niciodată. Printre aceștia se aflau atât sihaștrii cât și trăitorii în obște, ca de pildă Gheron (Bătrânul) Iosif Isihastul, Sfântul Siluan, Ioachim de la Schitul Ana, Athanasios de la Grigoriu, Kalinikos Isihastul, Gheron Abimelec, Daniel de la Katounakia, Nikonde de la Karoulia, Isaac de la Dionisin, Savva Mărturisitorul, Ignatie Mărturisitorul, Kodanatos de la Karakalon, Filaret de la Konstamonitou, Gherasim Menagias, părintele Paisie, Efrem de la Katounakia și încă mulți alții. Au rămas ascunși, dar ca tăciunii vii îngropați în cenușă, ei au dus mai departe tradiția Părinților, în tăcere și umbră. Și așa se pregătea în Sfântul Munte o minune. Dar ea s-a dezvoltat abia după trecerea câtorva ani.

Gheron Aimilianos – „*știe Domnul cum și de ce*”³ – a năzuit încă din copilărie să-și petreacă anii în legătură trăită, vie, cu Dumnezeu. Cu binecuvântarea episcopului Dionisios de Trikala, el s-a înrădăcinat la venerabila mănăstire Sfântul Visarion, dintr-un ținut pădușos al Tesaliei. Această mănăstire, încă activă și acum, este căminul unei obști frățești sub cărmuirea Bătrânului Ignatie, el însuși fiu duhovnicesc al Bătrânului nostru. În acea mărturisire i s-a dăruit părintelui Aimilianos o descoperire a vieții călugărești, sau, poate mai bine spus, o trăire de o tainică adâncime, o experiență profund mistică: lumina lui Dumnezeu – care s-a revărsat asupra lui la

atunci, fiecare Sfântă Liturghie slujită de el - pregătită de o lungă priveghere - este o trăire înaltă a slavei lui Dumnezeu, o mistagogie, rememorare a evenimentelor hotărâtoare de descoperire dumnezeiască ce au pecetluit istoria poporului lui Israel (el descrie acestea într-un mod ceșos într-una din scrisorile sale). Drept urmare s-a hotărât cu tot cugetul său să urmeze calea tradiției pustnicești și să nu-și ia asupra sa îndatoriri ecleziastice în lume.

Mitropolitul avea încredere în părintele Aimilianos și pe la începutul anului 1960 i-a dat stăreția mănăstirii Schimbării la Față da la Meteora. Pilda *Bătrânului* și viața lui aspră ne-a atras pe mulți pe stâncile locului aceluia. Erau doar câțiva călugări acolo, dar numărul celor ce au venit pe urmele *Bătrânului* creștea zi de zi. Noi, copii de pe la două colibe din jur, în vârstă de 14, 15 sau 16 ani, urcam adesea pe Meteora, pe jos, ca să-l vedem pe Gheronda (*Bătrânul*), să-i ascultăm cuvintele, să priveghem împreună cu el și să participăm la Liturghia slujită de el. Rezultatul a fost că o vâlvătaie monastică de mare putere s-a aprins în noi. Bărbați și femei, din cler sau laici, de pe tot cuprinsul Greciei, unii chiar și de peste hotare, veneau să-l viziteze pe Gheronda și cu adevărat mulți din ei, fiecare într-un fel personal, aveau parte de ajutorul lui.

Ne amintim cu drag și nostalgie, de anii petrecuți la Meteora: entuziasmul nostru copilăresc pentru sărbători și sfinți felul în care vestejeam și condamnam grijile pământești, slujirea liturgică plină de demnitate, bucuria vieții duhovnicești. Chiar și acum ne răsună cu emoție cuvintele ceremoniale rostite de *Bătrân*, binecuvântări cum ar fi „*Pace tuturor*” de la Liturghie, ceasuri, miezonoptici, vecernie. Acolo am învățat slujbele Bisericii, Psaltirea, utrenia, vecernia, ceasurile, pavecernița. Scrierile sihaștilor se aflau în ghiozdanele noastre, la un loc cu manualele de școală. Acolo râvneau la viețile celor doi sfinți Athanasie: cel din Meteora și cel din Athos. Acolo, pe stâncă, visam la vârful Athosului și pustia Sfântului Antonie și a Sfântului Pavel cel Simplu. Acolo rugămintea rămasă din vechime: „*Spune-ne un cuvânt, Avva*” se transforma în realitate concretă.

Poate fără să-i înțelegem consecințele, murmuram rugăciunea Sfântului Grigorie Palama: „*Doamne, luminează-mi întunericul; luminează-mi întunericul*”. Cât de inspirate erau îndemnurile bătrânului și care rămâneau gravate în sufletele tinerilor și adolescenților de atunci: „*Să aveți nădejde în Dumnezeu,*

Hristos Dumnezeuul nostru”.

„Alege ca mai bine să-i iubești tu pe ceilalți decât să fi tu iubit de ei”.

„Fiecare om are o chemare categorică de a deveni sfânt. Ținta vieții noastre de creștini este de a dobândi Sfântul Duh”.

„Bucuria este o condiție mergătoare vieții duhovnicești”

„Nu vorbi despre Dumnezeu, apropie-te de El prin trăire; nu scrie despre Dumnezeu, înțelege-L”.

„Deși puterile cugetului sunt încă necoapte, este de mare folos pentru tineri să înceapă să se străduiască pentru curăție, idealul monahal, precum și pentru multe, multe altele de acest fel”.

Doream să trăim în tradiția Sfântului Athanasie de la Meteora, un model, un prototip de viață isihastă în mănăstire de obște. Dar împrejurările nu erau întru totul potrivite. După câțiva ani, noi călugări și frați începători de la Meteora, urmând unei invitații, ne-am mutat în Sfântul Munte pentru a descoperi o tradiție mai dinamică. Această mutare în Sfântul Munte a marcat o nouă treaptă pentru noi. Nu întâmplător au ales Simonopetra: călătoria noastră era de la un munte de piatră la altul asemănător. Era reîntoarcerea Sfântului Arsenie de la Meteora la punctul sau de plecare, ceea ce devenise pentru noi un lucru de vitală urgență. Am sosit în anul 1973, într-un mediu nefamiliar – aș putea spune „mitic” – dar totodată ascetic. Ce am aflat acolo?

Maica Domnului

Maica Domnului apare drept al cincilea element al tradiției noastre spirituale despre care vă vorbesc astăzi. În scrisoarea adresată întâistăților Sfintei Obști cu prilejul întronării, părintele Aimilianos spunea: *„Aceasta este ziua înscrierii noastre oficiale sub Acoperământul Maicii Domnului în Sfântul Munte. Cântam căutare de biruință fiindcă am intrat în carul părinților atoniți. Ceea ce am dorit fierbinte mulți ani, iată, găsim acum la picioarele cuvioșilor voastre... Ne aflăm aici, în locul unei tradiții vechi de o mie de ani – dar mai bine zis veche de două mii de ani! – pentru că este cu neputință să tai legătura care unește Sfântul Munte cu întreg monahismul ortodox...”*

În Sfântul Munte noi am aflat și am întâlnit Tradiția Sfintei Maici Fecioare prezentă în fiecare loc. Am căutat-o fiindcă, citind pe Sfinții Părinți, am văzut limpede că dintre ei, toți cei care aveau darul unei trăiri lăuntrice, tainice sau

apropiere de Dumnezeu, aveam parte și de o comunicare lăuntrică din toată inima, de neasemănat și o legătură de nezdruccinat cu Persoana Preasfintei Maici a Domnului.

Așadar, am venit în Sfântul Munte și pentru a afla pe Prea Sfânta Stăpâna noastră. Și îmi amintesc acum cât de adânc mișcat m-am simțit când am ajuns la binecuvântatul izvor al Sfântului Athanasie Athonitul. Din aceeași cauză sunt deosebit de mișcat și de faptul că am primit stăreția de la un lavrior⁴. Pentru mine este mai de preț, aceasta decât dacă aș fi primit-o de la cel mai mare patriarh al tuturor timpurilor.

Cât de copleșitor a fost pentru mine să văd că acest izvor înseamnă o legătură și apropiere dintre Prea Sfânta noastră Stăpână și o persoană oarecare dintre lumea de dincolo și cea de aici și de acum, între ceruri și neamul omenesc, între cele la care putem ajunge și cele care sunt peste puterile noastre; acolo unde pășim dar nu înțelegem, deși acolo se află, tainic, ceva potrivit înțelegerii și poate fi pătruns prin ajutorul Prea Sfintei noastre Stăpâne, Maica Domnului. În acea zi când am fost la binecuvântatul izvor al Sfântului Athanasie, am spus că am devenit cu adevărat un athonit”.

Părinții mai vârstnici

A șasea trăsătură de spiritualitate pe care am găsit-o a fost prezența părinților mai în vârstă – „*bunicii*” noștri. Noi am „*moștenit*”, ca să zicem așa, cam zece călugări în vârstă care ne-au primit cu toată bunătatea și ne-au oferit tot ceea ce aveau ei mai bun, adică inestimabila tradiție orală athonită – o comoară ascunsă. Prin acei călugări simpli și fără învățătură de carte prin școli, ni s-au deschis ochii pentru un număr de patru lucrări și însușiri sufletești care aveau să fie importante pentru fiecare din noi:

- O credință simplă în Dumnezeu și în Sfinți.
- O conștiință adevărată, practică, a propriei noastre păcătoșenii.
- Răbdare în toate și față de toți oamenii.
- Credință deplină în rugăciune și lucrarea dumnezeieștilor slujbe.

Amintesc aici îndeosebi pe părintele Kallistos, care de 70 de ani nu a ieșit niciodată din Sfântul Munte, nici măcar pentru o singură zi...

Părintele Arsenie petrecuse 7 ani în deplină singurătate ca sihastru. Se ajuta cu niște cârlige de metal ca să nu adoarmă noaptea. Avea rugăciunea neîncetată. Ținea mereu aprinsă candela de

la icoana Sfântului Ioan Rusul care-l ajutase într-o noapte să biruie pe Satan. Spre sfârșitul vieții a suferit de glaucom; nu a vrut să se ducă la operație, socotind că e mai bine să orbească dacă aceasta este voia lui Dumnezeu cu el. Fruntea îi era mereu plină de răni și bube Dădea noaptea cu capul de podeaua chilie cerând îndurare de la Dumnezeu. Un om binecuvântat!

Părintele Ghelasie a fost cel numit să ne predea (juridic) întreaga mănăstire; din prudență, a hotărât ca el să se mute la Daphne – „*să nu se amestece în cele ce va alege și va face noua obște*”, spunea părintele. Cunoscându-și mai înainte vremea morții, a cerut îngăduința să bată toaca de vecernie în seara aceea și apoi și-a dat duhul curând după ce a revenit în chilie, în mai puțin de un sfert de ceas.

Și în sfârșit, voi aminti de părintele Simon, cel care avea totdeauna pe față un zâmbet ca de copil și era dăruit cu îndelungă răbdare. Nu îmbrățișa pe fiecare și era foarte îngăduitor cu noi toți – cu adevărat fiecare călugăr de la noi va trebui să-și ceară iertare pe lumea cealaltă pentru toate câte le-am greșit față de bunătatea lui. Părintele Simon a urmat tipicul Bisericii cu acrivie timp de 40 de ani. Dar nu a spus niciodată „*Eu știu*”, ci întotdeauna „*Am auzit...*”. Nu a vorbit de rău niciodată pe nimeni și nici nu s-a interesat în vreun fel de treburile lumești. Mintea lui rămânea neabătută între zidurile mănăstirii, în biserică, împreună cu sfinții, în fața icoanelor. În orice convorbire căuta pe cel ce va spune primul un cuvânt de binecuvântare. Pentru cei ce îl vizitau avea gata alune prăjite puse în cornete de hârtie, pregătite de el cu grijă și iubire. Păstrăm multe din cuvintele sale de învățătură. Se ruga zi și noapte ca să se păstreze credința în lume. Plecarea lui din lumea aceasta s-a asemănat cu adormirea Sfântului Efrem Sirul, așa cum ne este ca zugrăvită în icoanele bizantine. În doar câteva minute după moartea sa au venit toți părinții să-i aducă mărturia ultimei cinstiri.

Acești oameni modești erau păstrătorii marii tradiții bizantine pe care au transmis-o mai departe cu o excepțională fidelitate. Au învățat teologie din manuale și de la profesori, dar ceea ce ne-au predat și înmănat ei a fost un „*CUM*”: încrederea în cum să trăiești în comuniune neîntreruptă cu sfinții într-o lume transfigurată unde fiecare lucru este orânduit de Typikon (tipicul tradiției Sfinților Părinți ai Bisericii).

Gheronda (Bătrânul) Aimilianos: Focar și împlinire a tradiției spirituale de la Simonopetra

Partea cea mai recentă a istoriei și imaginii mănăstirii se identifică în prezent cu persoana Bătrânului [n. trad., termenul grec de reverență – *Gheronda*] Aimilianos. Este ceva cât se poate de firesc, întrucât într-o mănăstire starețul [n. trad., *bătrânul* în limba slavonă] este cel ce „*stă în locul*” lui Dumnezeu și prototipul său este Hristos – ceva ce se înțelege mai repede și mai ușor atunci când persoana respectivă are o experiență personală adâncă în cele ale lui Dumnezeu și darul povățuirii, al conducerii duhovnicești a sufletelor. Bătrânul însuși descrie aceasta astfel: „*Din pricina slăbiciunii noastre avem neapărat nevoie de un om apropiat, asemănător nouă și care ne va sta în locul lui Dumnezeu. Creatorul nostru vrea aceasta și dă făpturii Sale un bătrân ca ziditor, un tovarăș slujitor, asemenea nouă, spre a fi <<capătul bolții cerului>> - căpătâiul, sfârșitul, centrul și osia vieții. El devine criteriul, adâncul și înălțimea călugărului, astfel încât acesta din urmă să poată dobândi <<slăvita libertate a fiilor lui Dumnezeu>>. De aceea, cei ce se află sub ascultarea unui bătrân îi dezvăluie deseori cursul vieții lor, căderile și urcușurile lor și <<pătimirile binecuvântate>> ale nevoinelor lor și care li se fac obișnuință. Vorbesc și de înaintarea lor în rugăciune, prin care câștigă dorita <<cetate>>.*

Duhovnicia părintească este o armonioasă împreună lucrare între călugăr și Bătrânul (starețul) său și are drept scop lucrarea în libertate și cultivarea persoanei. Această ucenicie nu degenerază într-un fel de cult al personalității, ci se face purtătoare-de-Dumnezeu întru smerenie și curaj”.

Bătrânul este inspiratorul nostru, persoana care ne conduce în chip tainic înspre marea taina a vieții călugărești. El nu ne dă o învățătură sistematică, nici nu ne recomandă o metodă teologică. Cunoscând pe Dumnezeu pe o cale a descoperirii dumnezeiești, deci în manieră revelatorie, trăind, experiind cele dumnezeiești, el oferă tuturor celor ce doresc să-l urmeze cu fidelitate, posibilitatea de a participa pe un drum propriu, personal, în această viață duhovnicească, viața întru Duhul. În prezent el este bolnav, dar nu devine pentru aceasta mai puțin un adevărat părinte al nostru.

Cum se simte el în calitatea sa de părinte

duhovnicească? Întrucât starețul unei mănăstiri este tip și icoană vie a Cuvântului lui Dumnezeu întrupat, pe lângă pilda propriei lui vieți de rugăciune, nevoință și înfrânare, el împlinește ca o diakonia (*slujire*) rostirea cuvântului. „*Fără un cuvânt lucrător*”, obișnuiește să spună starețul nostru, „*este cu neputință înaintarea, progresul unei obști călugărești sau a unei comunități de credincioși*” și aceasta întrucât cuvântul lucrător, activ, este un tip de învățătură spirituală, teologică și etică în scopurile ei, care are drept țel îndrumarea și formularea părinților monahi pentru o trăire personală a apropierei de Tainele lui Dumnezeu. Este așadar sfat, îndemn, lucrare de convingere, judecată, observare, laudă și chiar părăsire [pedagogică]. În toate acestea, cuvântul lucrător ajută și împodobește sufletul, care poate deveni astfel vas pregătit pentru prezența lui Dumnezeu.

Bătrânul nu a urmărit niciodată să folosească puterea cuvântului spre a impune ucenicilor săi stereotipuri (șabloane) de viați monastice sau pentru a-i sili să uite propriul său mod de a se apropia de Dumnezeu. Dimpotrivă, într-un spirit de excepțională libertate și largă deschidere a minții el le pune la dispoziție o educație spirituală, o formare duhovnicească. Deși o autoritate în tradiția monahală și un om al desăvârșitei respectări a Tipicului Bisericii, el nu se oprește înghețat la categoriile pietății externe și ale unui ascetism de rutină. Scopul lui era ca fiecare din ucenicii săi să se arate în calitate de personalitate unică în fața lui Dumnezeu. Cu spirit larg și nepărtinitor, darnic cu timpul său și acomodându-se binevoitor la aspirațiile noastre tinerești, a creat o relație atât de unică și personală cu noi, încât fiecare din fii lui duhovnicești credeam că viața și cuvintele Bătrânului erau numai pentru el singur.

Tocmai pentru a putea oferi o astfel de educație, Bătrânul Aimilianos a primit de la Dumnezeu darul de a deosebi din primul moment al întâlnirii elementul central al personalității fiecăruia din noi. „*Sunt două – trei lucruri*”, ne spunea părintele, „*care ne pot uni cu Dumnezeu sau, dimpotrivă, dacă închidem ochii la ele, ne pot face să nu ne atingem țelul nostru*”. Și de multe ori, poate după ani de zile, se putea să ne reamintească un cuvânt care ni-l spusese odinioară, la prima noastră întâlnire și care era elementul crucial în întreaga noastră viață duhovnicească.

Respectul lui pentru integritatea fiilor lui duhovnicești era atât de mare încât nu a dorit niciodată să ia o hotărâre pentru ei, în

locul lor. Spunea că Bătrânul părinte duhovnicesc se cuvine să stea în spatele celui pe care-l ocrotește, să-l sprijine, să-l ridice atunci când se întâmplă să cadă, dar să-i lase întru totul inițiativa în cele ce privesc apropierea de Dumnezeu. În multe împrejurări, noi am fi dorit să ne spună ce să facem dar el, zâmbind, ne răspundea: „*Fiule, fă ceea ce vrei tu!*”.

Educându-ne și crescându-ne în acest fel, în plină bucurie și libertate, - dar nu și fără un anume grad de primejdie – Bătrânul Aimilianos putea să ne inspire și să imprime în noi, cu o curată acrivie monastică, curentul viu al minții Sfinților Părinți, și să ne inițieze și să ne introducă în inima Bisericii. Lucrând astfel el a atras, totodată, interesul tinerilor din zilele noastre care veneau la el chiar din mijlocul frământatei societăți seculare.

Familia spirituală mai largă

Relația părintesc-duhovnicească pe care părintele Aimilianos a legat-o cu fiii săi duhovnicești nu se îndrepta în exclusivitate spre călugări. A întreținut astfel de legături și cu cei care nu îmbrățișau vocația monastică ci își întemeiau o viață de familie cu binecuvântarea Bisericii. De aceea, atunci când vorbim despre tradiția spirituală de la Simonopetra nu putem nicidecum să separăm călugăriii de laici. Toți suntem fiii aceluiși Părinte și ca atare, ca o mare familie spirituală răspândită în cele patru colțuri ale lumii, fiecare din noi se străduiește în locul dat lui de purtarea de grijă a lui Dumnezeu să se facă bine plăcut lui Dumnezeu și să trăiască în viața sa învățăturile Bătrânului nostru.

Monah, monahii, bărbați, femei, copii – toți au același vis, aceeași năzuință și dreptar. Fiecare din noi crede că trecerea prin viața aceasta nu este nimic altceva decât un dor după Dumnezeu și că în viața de aici putem avea parte de o pregustare a slavei Împărăției Lui. Firește, această atmosferă poate fi regăsită și înalte mănăstiri din Sfântul Munte și oriunde se adună familiile spirituale în jurul unui părinte duhovnicesc. Putem spune de fapt că acest caracter familial, această căldură este cu adevărat o trăsătură comună tuturor mănăstirilor ortodoxe. Călugăriii au ieșit din mijlocul tuturor lucrurilor lumești și nu mai trăiesc decât pentru Dumnezeu, dar mănăstirea îi îmbrățișează pe toți – rude de sânge, prieteni, cei apropiați, dar și cei de departe – pentru a-i face să simtă o casă în apropiere de Dumnezeu

ca membrii prețuiți ai frățimii.

Dimensiunea universală, sobornicească, a mănăstirii

În lumina faptului că mănăstirea reprezintă pe copii lui Dumnezeu adunați laolaltă ca un singur trup⁵, este de la sine înțeles că o frăție monastică nu poate face loc unor restricții sau discriminări lingvistice, etnice, sociale sau de nivel al educației. Totuși, datorită circumstanțelor istorice, lucrurile nu se prezintă chiar așa pretutindeni în Sfântul Munte și nici în alte locuri. Ca și alte diverse aspecte ale tradiției monahale, abia în ultimii ani s-a întreprins o reînnoire și în acest sens. Întrucât deosebiriile sau conflictele rasiale și etnice trebuie depășite; călugări de proveniențe diferite pot trăi acum împreună în armonie, în bună parte din mănăstirile Sfântului Munte. Este și situația din propria noastră casă, unde trăiesc călugări de opt naționalități diferite. Pentru a păstra unitatea, toți sunt vorbitori de limbă greacă și urmează tradiția mănăstirii, contribuind în cadrul obștii cu experiența și geniul propriilor lor culturi.

Nimic din toate acestea nu a fost „*planificat*”. Din propria lor hotărâre, oameni de naționalități diferite au venit în mănăstire, iar starețul, Bătrânul, determinat de o profundă conștiință eclezială și urmând pildă Sfântului Theodosie din Palestina și a Sfântului Athanasie Athonitul (care la vremea sa, secolul X, a făcut din Sfântul Munte un microcosmos al *oikoumenei* bizantine, a universalității Bizanțului), nu i-a respins nici el.

Atunci când, într-o anume împrejurare, a apărut la Simonopetra un grup de călugări francezi cerând să fie primiți în ortodoxie și în Sfântul Munte, starețul și-a asumat un risc – nu numai riscul de a-i primi în obștea monahală, dar, după mai mulți ani, și pe acela de a-i trimite înapoi în Franța pentru a întemeia, pentru prima dată în istorie un metoc athonit, un așezământ monahal dependent de o mănăstire mai mare, în Europa de Vest!

Nu ne pare deloc rău de acest imbold. În condiții dificile, aceste metoc [*metochia* în grecește] a dat în ultimii douăzeci de ani Franței și Apusului o modestă, dar autentică mărturie a monahismului ortodox veritabil. Așadar, întemeierea metocului francez, precum și alte activități sau, mai bine spus, lucrării ecleziale înfăptuite de părinții de la Simonopetra – de pildă în Albania – au adus o notă nouă

anumitor trăsături particulare de mănăstiri, dar fără să altereze orientarea ei ascetică și isihastă.

Monahismul feminin

La această imagine a universalității Simonopetrei, trebuie să adăugăm importanța pe care o dă starețul creării unor așezăminte monahale feminine aflate sub ocârmuirea și ocrotirea mănăstirii noastre – așa este de pildă mănăstirea Bunei Vestiri din Ormylia, unde trăiește în prezent o obște de peste o sută de călugărițe; și două metocuri feminine în Franța, cea a Schimbării la Față și cea a Sfintei Orânduiri. Nu a fost plănuită din timp întemeierea nici unuia din ele, ele au apărut ca o urmare firească a mersului vieții obștei noastre. În urma strămutării comunității în Sfântul Munte, devenise foarte important să se găsească o mănăstire pentru surorile care începuseră să formeze o adunare în apropiere de Meteora.

După ce mănăstirea Vatopedi ne-a cedat cu toată bunătatea metocul sau rural de la Ormylia, primele noastre surori s-au putut instala în condiții destul de rudimentare și au început să pună în practică de îndată cu bucurie și entuziasm modul de viață athonit, adaptându-l însă situației concrete. Pentru această nouă comunitate, starețul Aimilianos a scris o *Regulă* inspirată din tradiția Părinților. Într-o manieră atât tradiționalistă cât și înnoitoare, el și-a prezentat principiile spirituale, așezarea sa duhovnicească. Acest „*tipic*” (typikon, în grecește în textul original), care a fost deja publicat în engleză în cuprinsul primului volum al „*Învățăturilor și omiliilor*” părintele Aimilianos, a devenit pentru noi cei de la Simonopetra un text de referință și cheie de boltă.

Remarci finale

Prin urmare, am putea sintetiza esența Simonopetrei prin aceste zece trăsături. Dar ce înțeles pot avea toate acestea pentru dumneavoastră care trăiți atât de departe de noi, atât în termeni geografici, cât și în ceea ce privește stilul de viață? Ne dăm seama că interesul dumneavoastră pentru Sfântul Munte nu se limitează la moștenirea lui culturală, care, desigur, face parte din moștenirea comună a întregii Europe. Căutați și doriți altceva, ca de altfel miile de pelerini ce se revarsă în fiecare an asupra Sfântului Munte. Este setea arzătoare a omului

contemporan pentru ceva mistic și spiritual, de taină și duhovnicesc, un ceva care le poate reaminti de Paradis...

Experiența noastră de aproape 30 de ani, începută pe când noi înșine soseam în Sfântul Munte cu aceeași sete, ne-a descoperit un adevăr sfânt. În pofida schimbărilor istorice și sociale prin care a trecut, Sfântul Munte este și astăzi, așa cum a fost mereu, o adevărată „*Grădină a Maicii Domnului*”. Pentru noi, el este o fereastră deschisă, o fereastră prin care și dumneavoastră puteți avea mărturia a ceea ce un Înger – un chip hristic – a arătat odinioară Apostolului Ioan Teologul: Ierusalimul ceresc, locul eshatologic al împreunăslășluirii oamenilor cu Dumnezeu.

Noi smeriții fii ai Sfântului Simion Izvorătorul de Mir, aducem mărturie pentru acest adevăr. Nu s-a pierdut nimic din minunata moștenire a Părinților Bisericii; creștinismul nu a îmbătrânit, el doar a crescut! O dovedește întreaga sa putere de a transfigura viața omului într-o comunitate îngerească chiar aici pe acest pământ și pe lumea aceasta. Iar lumina de taină (mistică) ce iradiază din Athos este pentru toți o nădejde a slavei.

Vă mulțumesc pentru iubirea și răbdarea dumneavoastră!
(din „*Sourozh*”, nr. 90 / noiembrie 2002; Traducere din limba engleză: *Valentin Moga*)

¹ N. Trad: în sens de consolare, mângâierea harului

² N. Trad: textul englez se poate citi chiar mai dur: „hăituiți”

³ 2 Cor. 12, 2

⁴ Nota editurii engleze: călugăr din Marea Lavră

⁵ Nota Autorului: „Risipiții copii ai lui Dumnezeu sunt adunați împreună ca un singur trup și îi găsesc mângâiere sub aceleași aripi, lucrând împreună în bună înțelegere pentru casa lui Dumnezeu, potrivitându-se pe ei înșiși acelei armonii care este de la Sfântul Duh” – Sf. Grigorie Teologul, Prima rugăciune pentru pace.

OMAGIU ADUS SLUJIRII LA SFÂNTUL ALTAR PREOTULUI ȘTEFAN POPICA

A trecut la cele veșnice Preotul Iconom Stavrofor Ștefan Popica, de la Sâmbăta de Sus, după ce a slujit pe Dumnezeu în Sfântul Altar timp de 34 de ani, personalitate religioasă a locului în vremurile tulburate de necredință.

Biografia lui pământească adună în datele sale evenimentele unei vieți încercate, dar împlinite în idealul și vocația sa religioasă.

Originar din satul Sadu, județul Sibiu, vede lumina zilei în data de 26 mai 1940, în familia numeroasă cu șapte copii a lui Nicolae și Eva Popica. După terminarea Școlii generale din satul natal, urmează cursul de croitorie de 3 ani, de la Cislădie, însușindu-și o meserie de care s-a folosit mult în viață.

Ulterior absolvent al Liceului “Radu Negru” din Făgăraș, Ștefan Popica își urmează arzătoarea vocație teologică care îi îndreaptă pașii către Facultatea de Teologie “Andrei Șaguna” din Sibiu, pe care o termină în anul 1969, an în care s-a și căsătorit.

La hirotonisirea sa ca preot are privilegiul de a primi darul sfânt al preoției din chiar mâinile Patriarhului Iustinian Marina, prezent în acea vreme în Transilvania cu prilejul sfințirii Bisericii din Vlădeni, aflat aici împreună cu Înalt Preasfințitul Mitropolitul Nicolae Mladin și cu profesorul Dumitru Stăniloae, originar din această localitate.

A slujit în altar în parohiile de la Pojorta și în principal la Sâmbăta de Sus, timp de 28 de ani.

Au fost anii cei mai grei ai misiunii sale preoțești, dar și cei mai frumoși. Deși vremurile acelei perioade nu erau favorabile credinței, părintele Ștefan Popica a știut să-i adune pe credincioși la biserică și să le transmită Cuvântul Domnului cu tact pastoral și mai ales trăind adevărat un cult al românismului întreținut prin credință și apărut cu demnitate, chiar și dincolo de hotarele țării.

În 1997 câștigă “Loteria vizelor” și emigrează în Statele Unite ale Americii unde din 26 octombrie același an a slujit în Parohia ortodoxă “Sfânta Treime” din Troy

dăruiește energia, dragostea și devotamentul credincioșilor pe care îi unește în biserică și pentru care nu încetează să se roage și să cânte, umplând sufletele oamenilor de bucurie și speranță, dovedindu-se cu toate prilejurile primitoarea gazdă românească din totdeauna, preotul pasionat de misiunea sa de păstor de suflete.

Anul acesta se pregătea să se reîntoarcă în țară. Moartea fulgerătoare i-a oprit, însă, cursul vieții pământești la 26 august. S-a întors neînsuflețit pe meleagurile atât de îndrăgite ale vechii parohii din Sâmbăta de Sus, ca să fie înmormântat în locurile atât de dragi lui, la Sfânta Mănăstire “Constantin Brâncoveanu”.

5 septembrie 2003: Au răsunat îndelung clopotele măreței ctitorii voievodale de la Sâmbăta de Sus și s-a umplut toată preajma de tristețe. Natura lăcrimează. O ploaie mohorâtă, din nori întunecați, jelește înmormântarea unui frate de-al nostru care se desparte cu părere de rău de viață și de cei dragi.

Prohodit de corul de femei îmbrăcate în portul popular românesc al locului, cor instruit chiar de cel trecut la cele veșnice, vârstnici și copii s-au strâns în jurul familiei preotului Ștefan Popica: Preoteasa Mioara și cei doi fii, care – iată, ce minunat!- au urmat și ei vocația tatălui și sunt azi Preotul Ștefan Popica cu soția și cei doi copii și Doctorandul în Teologie Laurențiu Popica.

Într-o atmosferă de religiozitate sfântă, un sobor de 56 de preoți au înfăptuit slujă de înmormântare, uniți în același sentiment de Sfântă Taină a trecerii la viața de veci. Lipsea sau își avea ecoul printre nori vocea minunată a părintelui Ștefan Popica, care la fel răsunase odinioară la Liturghii.

Măreția slujbei a emoționat fiecare suflet prezent nu numai prin tristețea conducerii pe ultimul drum a unui muritor ca noi toți, dar mai ales și prin evocarea fericitei căi a pătimirii pământești pentru aflarea odihnei și a păcii în viața de dincolo.

S-au rostit cuvinte de prețuire și meritată recunoaștere a activității Preotului Ștefan Popica.

Înalt Preasfințitul Visarion Rășinăreanu de la Sibiu a vorbit despre datoria confrăților de a se ruga pentru odihna celui care <<” a slujit cu timp și fără timp”, cum spunea Sfântul Apostol Pavel>> pe credincioșii lui din Sâmbăta de Sus și care l-au purtat în suflet și după ce părintele lor a plecat peste mări și țări.

S-a dat citire scrisorilor de condoleanțe adresate familiei de către Înalt Preasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit al Transilvaniei Antonie Plămădeală, la care se alătură și scrisoarea Întâi-stătătorului Arhiepiscopiei Române Misionare din America, Înalt Preasfințitul Arhiepiscop Nicolae Condrea.

Înalt Preasfințitul Laurențiu Streza, Episcop de Caransebeș, a evocat în cuvântul său măreția preoției și importanța slujirii lui Dumnezeu, preotul fiind un mijlocitor între Pământ și Cer, atunci când se roagă pentru ceilalți. <<Cuvânt de învățătură pentru

fiecare: “Datori suntem noi cei

rămași să ne rugăm lui Dumnezeu, Cel care l-a rânduit aici pe Pământ pe Preotul Ștefan Popica ca să slujească lui Dumnezeu, ca să-l rânduiască a-L sluji pe Domnul și dincolo.”>>.

Părintele Arhimandrit Teofil Părăian și-a amintit de anii în care împreună cu Preotul Ștefan Popica a urcat muntele spre Creastă până la chilia Părintelui Arsenie, de omenia și prietenia strânsă, care îl leagă de întreaga sa familie.

Cuvintele Preotului Marcel Ivașcu, colegul de la Sâmbăta de Sus cu care Preotul Ștefan Popica a crescut întru preoție ”ca doi frați dintr-o tulpină” au vorbit cu însuflețire despre oficierea cu atâta plăcere împreună a slujbelor în sat, de muzeul părintelui din Casa Parohială care cuprindea icoane pe sticlă, cărți religioase rare și obiecte folclorice sau de cult religios. Părintele Ștefan Popica își prezenta muzeul cu vădită mândrie și pasiune vizitatorilor de pretutindeni, iar primirile festive pe care le organiza la Sâmbăta de Sus se transformau în adevărate serbări folclorice. Excursiile cu credincioșii pe la mănăstiri prelungeau activitatea din biserică, fiindcă așa înțelegea Preotul Ștefan Popica să-și instruiască fiii duhovnicești și să prețuiască credința neamului.

Amintirea de neuitat a preotului, a duhovnicului, a iubitorului de folclor românesc care a fost Părintele Ștefan Popica se fixează în sufletul tuturor mai vie, mai puternică, mai grăitoare, paradoxal prin chiar această despărțire de “A FI” aici, pentru “A FI” dincolo.

Bat clopotele și în prelungul lor răsunet se scurg către cimitir mulțime de oameni triști și îngândurați: enoriași, prieteni, cunoscuți.

Mă alătur și subscriu în versuri rândurilor dragi de amintire, omagiu de suflet mării prietenii dintre familiile noastre:

Când decupai în stofă haina,
Să-mbraci pe omul păcătos,
Aveai în gând modelul unic:
Inima lui Iisus Hristos.

Chiar El ți-a dat apoi croiala
Ca să-i slujești și în Altar,
Căci numai Dumnezeu cunoaște,
Ce este potrivit ca Dar.

Din cealaltă vreme-a vieții,
A Judecății de Apoi,
Azi taci la rânduieli rămase
Ca să ne judece pe noi!

Profesor **Maria Gabor**

Religii și popoare.

Ecumenism și globalizare

Invităm pe cititorii noștri mai în vârstă să împărtășească și celor mai tineri din amintirile lor despre propaganda și presiunile antireligioase din România postbelică. Ar fi un sprijin pentru profesorul de religie hărțuit uneori în cancelarie de victimele educației ateiste.

În 1948, fostul lider comunist Vasile Luca îi spunea rabinului Rosen: „*Totul se poate lua omului, pământul, uzina, fabrica, atelierul, școala. Dacă se opune, ai la dispoziție tancul și cu aceasta îl convingi. Un singur lucru nu se poate smulge din sufletul omului cu tancul: aceasta este religia. De aceea, rușii au trebuit să bată în retragere, iar noi nu vrem să repetăm greșeala lor*” („*Rabinul Moses Rosen nu știe cine l-a salvat*”, un remarcabil articol de d-l Teodor Wexler, publicat în Magazin istoric, nr. 5, mai 2003, pg. 51 – 55).

Sine ira et studio, ne punem întrebarea: într-o „*epocă*” în care orice consecvență religioasă de sine este efectiv reprimată, cel puțin intelectual, drept „*fundamentalism*”, de ce nu se aplică același tratament și ateismului mai vechi sau mai nou? Nu cumva fundamentalismul antiteu și mai ales cel antihristic este bârna din ochiul zeloșilor „*corectitudinii politice*”?

Prigoana împotriva Bisericii în Fosta Uniune Sovietică

Nasi Agbrian

La începutul lunii martie din anul 1953 murea Iosif Visarionovici Gîngașvili, care va rămâne în istorie cu pseudonimul său de revoluționar „*Stalin*”, adică „*din oțel*”. Moartea lui a însemnat sfârșitul unei mari perioade, care a costat mari suferințe pentru popoarele Uniunii Sovietice, pentru minoritățile lor și pentru înșiși membrii de partid, ca și pentru opozanți. Victimele lui proveneau și din Biserică. Politica îndreptată împotriva Bisericii a început odată cu acapărarea puterii de Partidul

Bolșevicilor iar Stalin i-a dat un mare având. Repercursiunile politicii staliniste s-au resfrânt și asupra populației grecești. În sudul U.R.S.S. trăiau în perioada interbelică un număr de aproximativ 450.000 de greci. Stalinismul a nimicit efectiv elita comunităților grecești, precum și organizarea bisericii grecești locale (care a fost silită să intre sub jurisdicția Patriarhiei Rusești). Pagina persecuțiilor staliniste împotriva laicilor și clericilor greci rămâne încă și în prezent foarte puțin cunoscută în Grecia.

Separarea între stat și Biserică

Prin decretele leniniste din anul 1918 se introducea separarea Statului de Biserică. Se stipula că fiecare grup de oameni are dreptul să practice orice cult religios dorește. Inițial se exprima explicit și obligația de a lupta împotriva „*asupririi religioase*”.

Foametea din anul 1920 a fost folosită drept pretext pentru începerea persecuțiilor împotriva Bisericii. Este emis un decret de confiscare a averilor Bisericii și se ia decizia arestării Patriarhului Rus. Drept urmare, persecuțiile împotriva clericilor au ajuns la o intensitate nemaivăzută. Ierarhi, laolaltă cu adversari politici ai bolșevicilor, cu adepții democrației burgheze, cu anarhiștii și cu menșevicii umplu lagărele de concentrare.

A doua fază a luptei dure împotriva religiei a început la 8 aprilie 1929, când s-a dat publicității o lege asupra cultelor revizuită de Stalin. Potrivit acestei legi, orice gen de propagandă religioasă era considerat delict penal. Articolul 17 al legii, interzicea orice fel de activitate filantropică sau pedagogică a Bisericii. Măsurile împotriva Bisericii cuprindeau închideri masive de lăcașuri de cult, impozite samavolnice asupra veniturilor puținelor parohii rămase, expulzări de preoți, arestări, exilări și execuții fără motiv și fără explicații.

Dar valul cel mare al persecuțiilor împotriva Bisericii s-a dezlănțuit în anul 1930. A fost interzisă manifestarea simțămintelor religioase iar mulți ierarhi au fost condamnați la muncă silnică în lagărele din Siberia. Între anii 1929 – 1934 au fost distruse mii de lăcașuri de cult, multe dintre

În 1929, anul începerii atacului împotriva Bisericii „*Uniunea Combatanților pentru Ateism*” – o organizație a puterii politice din stat care activa în domeniul luptei antireligioase sistematice și care fusese întemeiată încă din 1925 – a primit un plan cincinal cu obiectivul desființării totale a religiei. Planul prevedea ca până în anul 1933 să se realizeze dispariția tuturor elementelor exterioare ale religiozității. Până în 1934 urma să dispară orice rest de religiozitate care ar mai fi supraviețuit în familie sau în creațiile literare. În 1935 se planifica o intensificare a propagandei ateiste, iar pentru 1936 dispariția ultimelor biserici. Ultimul an al cincinalului era anul completei nimiciri a religiei.

Poliția antireligioasă a puterii sovietice i-a lovit și pe greci. În 1929 s-a aflat în Grecia că preoților greci din U.R.S.S. le-a fost interzis să mai officieze slujbe religioase. Pe 20 și 21 noiembrie 1929, ziarul atenian „*Kathimerini*” (Cotidianul) aducea la cunoștință că „*Se intenționează confiscarea bisericii grecești din Moscova și transformarea ei în depozit de brânzeturi și cereale*”. Diplomații greci din Moscova semnalau „*știrile despre samavolniciile îndreptate împotriva clericilor greci*”. Grecii din Uniunea Sovietică încep să săvârșească în secret slujbele religioase de botez și căsătorie.

„Reacționarele Colinde”

Interdicția religiei și punerea sub urmărire a cultului creștin în regiunile locuite de grecii din Caucaz și sudul Rusiei au constituit orientări de bază ale Partidului [comunist]. Organizațiile de partid grecești ca și presa sovietică în limba greacă, considerau drept cea mai înaltă îndatorire a lor propaganda antireligioasă sistematică și împotriva prejudecăților [religioase]. Editura grecească de stat „*Kommunistis*”, care își avea sediul în Rostov pe Don, publicase deja o carte de propagandă antireligioasă cu titlul „*Manual antireligios pentru săteni*”.

Atitudinea antireligioasă s-a exprimat în articolele din ziarele regimului, care „*demonstrau caracterul reacționar al religiei*” și folosirea oricărui

împotriva manifestării sentimentelor religioase.

Prin publicarea de articole anticlericale, dar și a unor lucrări literare în proză sau inversiuni pe astfel de teme, se urmărea înlocuirea credinței religioase prin ideologia socialistă. Teza – slogan că religia ar fi „*opiu pentru popor*”, prezentată constant în asociere cu cele despre proprietatea privată pentru a demonstra urmări nenorocite pentru „*oamenii muncii*”, devenea refrenul repetat insistent cu privire la religie.

Pentru a dovedi comunității grecești consecințele nocive ale religiei, s-a făcut uz de argumentul că din cauza slujbelor și sărbătorilor din perioada pascală, țăranii nu participau la muncile agricole și se țineau de chefuri fără sfârșit. Linia de bază, osia luptei antireligioase era combaterea tuturor obiceiurilor și datinilor religioase, ca de pildă: folosirea aghiasmei, colindele, liturghia, îngrijirea și întreținerea bisericii, etc. Trebuia de asemenea combătută influența preoților drept „*ghicitori*”.

Atacul împotriva tradițiilor religioase a atins culmea excesului de zel prin măsurile de a interzice copiilor să colinde, colindele fiind considerate reacționare [dușmănoase împotriva regimului politic]. Se susținea că ar fi niște tradiții dăunătoare ale „*vechii societăți*”, rămășițe ale „*regimului burghez*”, „*manifestări reacționare ale capitalismului bătând în retragere*”, o insultă pentru U. R. S. S. și o piedică în calea construirii socialismului. Partidul [comunist] a început să organizeze în regiunile locuite de greci „*sărbători antireligioase*”.

„Campania Anti-Paști”

În vederea luptei împotriva sentimentelor religioase au fost organizate cercuri sau grupuri speciale de ateism în școli, la sate și la „*locul de muncă*”. Cercurile acestea se aflau în subordinea organului central sovietic de resort, „*Uniunea Combatanților pentru ateism*”. Ele desfășurau o activitate antireligioasă sistematică în scopul creării unei „*tinere generații ateiste*”. Uniunea ateistă dispunea de un ziar propriu, trupă de teatru

specializată pe spectacole antireligioase, conferențieri. Cercurile Uniunii organizau și promovau activitatea antireligioasă [locală]. O metodă de impulsionare era organizarea de concursuri, binecunoscutele „întreceri socialiste” între diferite cercuri de ateism, pe tema activității antireligioase. În toate acestea era implicată direct și școala.

Educația care se făcea acolo în limba maternă, avea pe lângă scopul însușirii materiilor de învățământ și pe cel antireligios – ca să poată merge copii mai ușor „pe drumul socialismului”. În școli se organizau conferințe antireligioase însoțite de spectacole de teatru, expuneri prin stația de radiodifuziune, etc. Organele de partid aveau obligația să acorde tot sprijinul acțiunilor întreprinse de „*Uniunea Combatanților pentru Ateism*”.

În zilele de sărbători religioase, organele de partid [comunist] organizau echipe speciale denumite „*brigăzile ateiste*”, în scopul executării unei campanii antireligioase, mai ales de Crăciun și Paști. Ziarul „*Kókkinos Kapnós*” („*Fum roșu*”), redactat la Suhumi (1930 – 1937), enumera toate sărbătorile religioase care trebuiau urmărite cu atenție, aflate în „*vizorul*” luptei antireligioase. Erau menționate sărbătoarea Profetului Ilie, a Sfântului Pavel, Sfântul Ioan, Sfântul Pantelimon și firește, Crăciunul și Paștele.

Organizațiile de partid aveau sarcina ca în zilele de sărbători religioase să aducă la lucru pe oameni în colhozuri sau fabrici. Sau erau mobilizați la teatru, unde prezentau piese antireligioase, ca de pildă drama „*Minciuna*” de P. Xolidhi. În mod special de Paști, cea mai importantă sărbătoare religioasă, se organiza o acțiune propagandistă intitulată „*campania antipascală*”. Lozincile campaniei erau de exemplu: „*Înainte, pentru edificarea științei și tehnicii!*” și „*Înainte, pentru întărirea bolșevică a calhozurilor!*” și „*Înainte, pentru prezența la muncă 100% în zilele de Paști!*”.

Școlile erau pline de lozinci antireligioase iar profesorii le vorbeau elevilor despre „*consecințele nefaste ale religiei*”. „*Esența reacționară a sărbătorii de paști*” și „*Crăciun și paști*” erau temele curente ale acestor lecții. Scopul

tuturor acestor acțiuni era

acela de a convinge tineretul să respingă religia și să o înlocuiască total ca „*partidul proletarilor*”. O altă metodă de a rupe elevul de sărbătoarea religioasă era aceea de a-l pune să citească în ziua respectivă cu glas tare din biografiile conducătorilor Revoluției.

Cu toate aceste eforturi, populația grecească a fost influențată doar superficial. De altfel, mare parte din locuitorii greci erau refugiați din Asia Mică, oameni care cu puțin timp înainte căzuseră victime epurărilor etnice și genocidului aplicat de naționalismul turc susținut de concepțiile religioase ale turcilor. Astfel că au trecut cu ușurință la oficierea în secret a diferitelor slujbe religioase cum ar fi botezul și nunta.

Odată cu persecuțiile staliniste împotriva minorităților începute în anul 1937, zeci de preoți greci din Uniunea Sovietică și-au pierdut viața ca „*dușmani ai poporului*”. Ironia istoriei a fost că adversarii și acuzatorii lor, grecii, membri de partid, au ajuns ei înșiși ținte ale regimului stalinist. În perioada 1937 – 1938, când începe să se materializeze noua teorie politică a lui Stalin, potrivit căreia etniile se împărțeau în „*progresiste*” și „*reacționare*”, grecii au fost trecuți la cea de-a doua categorie pe considerentul că patria lor, Grecia, se afla în lagărul occidental. Drept urmare, toți grecii, inclusiv membrii de partid (comuniștii) au căzut în dizgrație și au fost destinați anihilării politice și exterminării fizice; un mare număr din ei au fost trimiși cu domiciliul forțat în Asia Centrală. Chiar și în prezent se mai primesc aici, în Grecia, cereri de azil și repatriere din partea unor persoane aflate în acele ținuturi de surghiun (Kazahstan, Siberia, ș. a.).

Învățămintele

Desfășurarea evenimentelor [în istorie] a arătat zădărnicia înverșunării antireligioase. Doar câțiva ani mai târziu, Stalin însuși a ajuns să caute sprijin în sentimentele religioase ale poporului, în efortul de a face față agresiunii hitleriste, creând o „*biserică*” paralelă, comunistă, total aservită autorităților de stat. Dura prigoană stalinistă nu reușise să facă să dispară simțămintele

religioase, nici să înlocuiască structurarea tradițională religioasă cu altceva. Iar în prezent se pune problema eliminării mausoleului lui Lenin din inima Moscovei.

Eșecuri similare au înregistrat și alte încercări de politică antireligioasă ale unor regimuri totalitare în Turcia, Germania nazistă, Italia fascistă, în întreg lagărul comunist, precum și în țările din lumea a treia.

Atât de bogata experiență istorică referitoare la eșecul tentativei atâtor ideologii diverse de a concura credința religioasă a poporului și de a se substitui unor simboluri și paradigme adânc gravate, ar trebui să conducă la stingerea acestei himere din civilizația noastră.

(extrase din *Peiraiki Ekklesía*, nr. 137 (244), aprilie 2003, pg. 37)

Pelerinaj în ocupatul Kosovo

(iunie 2001)

Rasoforul Andrew

(St. Herman of Alaska Monastery, Platina, California)

Datorită atmosferei tensionate și nesigure (din regiune) nu a avut de ales: a călătorit într-un convoi de vehicule blindate italiene și spaniole din trupele KFOR („Kosovo Forces” – forțe armate susținute de NATO)

Într-un trecut nu prea îndepărtat albanezii și sârbii au coexistat relativ pașnic. Din punct de vedere istoric, mulți din albanezi au împărtășit aceeași credință ortodoxă ca și vecinii lor sârbi. Chiar și după ce au trecut la islamism (sub presiunea cuceritorilor turci), mulți albanezi au continuat să viziteze altarele sfinților ortodocși, unde erau vindecați de boli în chip minunat prin moaștele sfinților. Uneori albanezii apărau mănăstirile ortodoxe și cimitirele de turci, sub stăpânirea cărora s-au aflat și ei și sârbii timp de aproape 400 de ani. Conflictul etnic între albanezi și sârbi s-a născut într-o epocă mult mai recentă, după sfârșitul dominației turcești și a fost provocat de interferențe externe.

Bombardarea regiunii Kosovo a azvârlit fosta Republică a Yugoslaviei într-o situație de criză. Războiul a făcut-o să vadă că este zadarnic să-și pună speranțe în bunăstarea materială, pământească. Atacul dat de forțele NATO i-au alungat și ultima rămășiță de nădejde că eliberarea îi va veni din partea Occidentului. Pierderea prietenilor și a familiei a reamintit tuturor că viața este într-adevăr foarte scurtă. Ca flori pe un mormânt, ceva frumos a încolțit și a crescut prin aceste încercări. Departe de a fi stăpâniți de ură și dorința de răzbunare, oamenii s-au îndreptat în altă direcție – spre Domnul nostru Iisus Hristos „adevăratul Mântuitor”.

Și chiar dacă sârbii ar dori totuși, ca la nivelul comunității internaționale să se recunoască nedreptatea făcută împotriva țării lor, în cele din urmă ei aleg mereu calea autoacuzării. Urmând învățătura moștenită de la eroul național și poetul înduhovnicit Sfântul Nikolai Velimirovici (1880 – 1956), sârbii consideră că vina principală pentru necazurile lor din trecut și prezent este îndepărtarea lor de Dumnezeu. În cele patru zile pe care le-am petrecut în Kosovo și în cele două luni din Serbia, am remarcat un lucru cu adevărat uimitor: ei nu au nici ură nici resentimente față de americani. Având în vedere recentul război în care S. U. A. și N.A.T.O. au echipat și au susținut K.L.A. (Kosovo Liberation Army), acest fapt mi s-a părut inexplicabil iar în termenii judecății omenești chiar imposibil. Dar aceasta înseamnă să fii un popor creștin drept măritor (ortodox) – un popor a cărui conștiință a fost înzestrată cu simțul căinței. Nu este ceva ce au găsit doar în scrierile Sfântului Nikolai (Veliminovici) căci am auzit și din gura tinerilor, generația nouă, care s-a folosit de criza națională ca de un prilej pentru ași reevalua propriile vieți.

Un sârb reflectând la semnificația recentei lor crize a scris: „*I-a învățat pe mulți necesitatea de a căuta motivele și i-a învățat lecția că nimic nu se întâmplă fără o cauză. Dacă i-a învățat ceva, atunci a fost faptul că astfel de răspunsuri stereotipe ca <<nebulie>> sau <<mizerie>> sau <<răutate>> nu sunt deloc potrivite. Și tot așa, dacă au*

<<degetul acuzator>> nu este ultimul răspuns la îndemână. În sfârșit, oamenii liberi și popoarele libere nu pot accepta ideea că motivul fericirii sau nefericirilor s-ar afla undeva în afara lor înșiși”.¹

Constatând direct această pocăință la nivel național voi spune că ne putem aștepta ca și în viitor să ne vină din Serbia „bogată roadă duhovnicească”, iar noi americanii, avem multe de învățat de la creștinii sârbi din trecut și din prezent.

¹ Din „Un mesaj din Serbia către întristații americani”, scris de Aleksander Povici doar la două zile după atacurile teroriste din Washington și New York. Aleksander Povici, absolvent U. C. Berkeley, s-a reîntors în Yugoslavia în 1990. Pentru mesajul complet vedeți <http://www.worldnetdaily/news/prINTER-friendly.asp> Article ID: 24461.

Kosovo – „călcâiul lui Ahile” al Europei (nota redacției)

Episodul Kosovo a marcat începutul războaielor pentru realizarea intereselor proprii în numele drepturilor omului! A urmat Afganistan și Irak și așteptăm episoadele următoare. Adevărul este că, în condițiile politice actuale, nici nu se poate imputa realizarea unor interese proprii dacă însă sunt realizate într-adevăr condițiile respectării drepturilor omului. În Kosovo însă, este mai rău ca înainte. Mafia albaneză (ce realizează un uriaș trafic de droguri) este la fel de puternică iar organizația teroristă UCK (finanțată de mafie) a fost transformată în Corpul de Protecție al Kosovo. În 4 ani de guvernare internațională (NATO, KFOR, ONU) au fost 6645 de atacuri teroriste, 1194 de morți (din care peste 900 de sârbi), 1136 de răpiri, iar despre 839 de civili sârbi nu se știe nimic. Cimitirele și bisericile au fost distruse (dinamitate). 180.000 de sârbi au părăsit Kosovo. Astfel, situația s-a inversat: sârbii au devenit minoritate (oprimată și reprimată). De abia pe 18 august 2003 premierul sârb Zoran Zivkovici a avut posibilitatea să ceară ONU o anchetă privind crimele și pentru prima dată, în plenul ONU, să afirme că administrația internațională favorizează teroriștii albanezi.

Noi, cei de pe margine, ce concluzie am putea trage? Că americanii sunt parteneri ai mafiei în traficul de droguri, obținând câștiguri uriașe și - în același timp – decid asupra stabilității viitoarei Europe Unite.

Big Brother

-Fratele cel Mare -

Pregătirea omenirii pentru dictatura universală

Pr. Mihai Ciprian

Imediat după Revoluție a avut loc o schimbare radicală în cadrul televiziunii. Producătorii de emisiuni au găsit în mass-media occidentală o sursă de inspirație foarte atrăgătoare, ce deschidea drumul spre o "campanie de cucerire" a telespectatorilor. Ceea ce se oferea acum pe micul ecran era ceva cu totul nou în comparație cu ce se difuzase înainte de 1989. Mirajul noilor emisiuni oferite de tot mai multe posturi de televiziune, a pus stăpânire treptat pe telespectatorul dornic de divertisment. Mai ales și pentru faptul că noile emisiuni îi ofereau posibilitatea de a câștiga sume de bani considerabile.

Au apărut astfel **concursurile televizate**, la care câștigi dacă știi, **extragerile norocoase** (pentru unii), la care participă oricine trimitea prin poștă un talon, **show-urile** cu multe Vip-uri, la care aveai ocazia să devii pentru o seară un vip și de unde puteai pleca acasă într-o mașină luxoasă sau cu o sumă impozabilă, și lista poate continua. Toate acestea pentru „binele” telespectatorului. Dar oare numai pentru al lui? Dacă stai și te gândești la urnele imense, pline cu taloane trimise de muritorii cu nădejde de câștig, înțelegi că au avut de câștigat și Ei. Adică acei care au organizat parada. Și câștigul lor e mult mai mare!

Tot în legătură cu aceste emisiuni se mai poate observa încă un lucru. Fondul (invitația de a câștiga) rămâne același, dar forma se schimbă. Dacă la început mai exista bun simț, treptat acesta dispare, pentru a-i lua locul vulgaritatea, obscenitatea, exhibiționismul. Vorba aceea : *scopul (câștigul) scuză mijloacele*. Ce mai contează,

dacă ți se cere să faci strip-tease sau dacă vorbești ca în cartier, atâta vreme cât la mijloc sunt sume destul de mari.

Un exemplu, în acest sens, îl constituie noua emisiune importată din occident, numită nu întâmplător (și vom vedea de ce!) **BIG BROTHER** – *Fratele cel Mare*. Despre ce este vorba? Doisprezece tineri, fete și băieți, care au trecut de o preselecție sunt închiși într-o casă ce are și un mic teren adiacent, unde sunt supravegheați non-stop prin intermediul camerelor de luat vederi. Grupul este izolat de lumea exterioară, neavând televizor, telefon, radio, presă sau acces la Internet. Tinerii trebuie să se integreze în viața de grup și să efectueze diverse activități la cerința redactorilor. Grupul, în unele privințe, se administrează singur. La fiecare două săptămâni, fiecare membru al grupului nominalizează doi colocatari, care ar trebui eliminați. Decizia o iau telespectatorii, alegând prin vot electronic cine rămâne și cine iese din joc ⁷. Persoana care reușește să rămână în casă, în urma eliminărilor, primește 50.000 \$.

După cum aflăm din revista **Lumea Magazin**, „*acest concept de emisiune a fost pus la punct în Olanda (începând din septembrie 1999) de societatea Endemol, unde a avut o audiență extraordinară ... Ulterior modelul de emisiune a fost exportat (în variante mai mult sau mai puțin sordide) în circa 20 de țări, din Brazilia în Polonia, din SUA în Spania, din Argentina în Suedia sau Australia. Aproape peste tot a avut un mare succes.*”⁸

Dar de ce emisiunea este numită **BIG BROTHER**? Denumirea își are ca sursă de inspirație romanul intitulat „**1984**”, scris de *George Orwell*, în care personajele trăiesc sub supravegherea permanentă a camerelor de luat vederi și a microfoanelor, șeful regimului dictatorial fiind numit ... **BIG BROTHER (FRATELE CEL MARE)**).

Acestea sunt doar câteva informații despre „*concursul de supraviețuire*”⁹, așa cum este numit de producătorul executiv.

Dar să ne aruncăm puțin privirea asupra FRATELUI CEL MARE și să vedem care sunt implicațiile morale, ce im-

pact are asupra publicului telespectator și dacă există vreun scop care trebuie atins după difuzarea emisiunii:

1. BIG BROTHER este o emisiune voyeuristă și exhibiționistă. Cuvântul **voyeurism** vine din francezul *voyeurisme*, care reprezintă satisfacerea patologică a libidoului prin privirea unor lucruri și acte obscene. Exhibiționismul constă în găsirea satisfacției sexuale, în a te arăta gol, în așa fel încât să determini obiectul iubit să procedeze la fel. În cartea sa **Iubire și senzualitate**, scriitorul *Georges Habra* arată că atât voyeurismul cât și exhibiționismul fac parte din gama perversiunilor sexuale.¹⁰ Înainte de a intra în Casă, concurenții au semnat că sunt de acord să fie filmați în orice situație. Inclusiv când fac duș!!! Și mă întreb: ce au avut ei în cap când au acceptat această cerință? Iar răspunsul nu întârzie să vină: în cap le răsună zgomotos sunetul banilor pentru care au călcat în picioare orice regulă a bunului simț, acceptând regulile dezmățului. Oare chiar atât de mult poate să se înjosească un om pentru dorința de a fi bogat? Nu s-au gândit, sărmanii, că la televizor ar putea privi chiar părinții lor? Dar la așa copii, așa părinți! Și spun asta, pentru că mama unei concurente, care făcea duș cu o pelerină specială, atunci când FRATELE CEL MARE a propus să i se fure pelerina, a venit cu ideea ca realizatorul emisiunii să-i ceară fetei sale pelerina, pentru motivul că va fi scoasă la licitație, iar banii vor fi donați unui copil sărac¹¹. Fraților, a înnebunit lumea! Cu asemenea părinți și copii se va împlini cu siguranță partea a doua a aforismului lui Andre Malraux : ... *secolul XXI nu va fi deloc* (religios).

Și pentru ca „*tacâmul*” să fie complet, bineînțeles că nu lipsesc gesturile obscene sau expresiile vulgare. Oare ce fel de bulină ar fi putut stabili C.N.A. pentru această emisiune? Dacă ei nu au știut, vin eu cu o idee: una neagră și mare cât tot ecranul, asemenea calificativelor pentru pozne, de la grădiniță.

2. Înainte de a vorbi despre **impactul** asupra telespectatorilor, trebuie amintită replica: spune-mi ce emisiune privești, ca să-ți spun cine ești! (în ceea ce mă privește, 99% din cele ce s-au

petrecut la BIG BROTHER le-am aflat din ziare; doar întâmplător am văzut câteva secvențe la televizor).

În alte țări **BIG BROTHER** a avut succes. De exemplu, în S.U.A. peste 50 de milioane de telespectatori au urmărit această emisiune. Încă nu am aflat care a fost *ratingul* la noi. Dar ceea ce știu este că unii telespectatori au fost nemulțumiți pentru că cei din Casă nu au făcut... sex (!?). Iată ce scria o ziaristă în cotidianul **Evenimentul zilei** : „...*dacă în alte zone s-a făcut sex după numai trei zile, nu ne poate surprinde decât pe noi*”. De ce să ne surprindă ? Să ascultăm în continuare : „ *În alte locuri tinerii sunt mult mai dezinhibați și cu mult mai multă educație sexuală* ”.¹² Iată, de ce la noi lipsește ceea ce mulți așteaptă cu sufletul la gură: românii sunt mai inhibați și fără educație sexuală! Poate nu știe autoarea textului citat, dar una dintre cauzele care a dus la degradarea morală a lumii occidentale este tocmai rău înțeleasa educație sexuală. Printr-o astfel de educație, tinerii sunt învățați să-și înceapă viața sexuală înainte de căsătorie, să folosească în favoarea plăcerii criminalele metode contraceptive și avortive, să accepte perversiunile sexuale ca fiind normale ș.a.m.d. După cum merg lucrurile în lume, cred că într-o zi Uniunea Europeană ne va cere, pentru a intra în țarcul său, să alungăm inhibarea printr-o „*benefică*” și „*înfocată*” educație dintr-aia pomenită mai sus. Ferească Dumnezeu!

3. A mai rămas de vorbit despre unul dintre **scopurile** emisiunii. Nu e chiar greu să-l intuiești, dacă știi câte ceva despre planurile Noii Ordini Mondiale. După părerea mea, prin difuzarea emisiunii se urmărește pregătirea psihologică a oamenilor, pentru vremea când întreaga lume va fi un fel de Casă Big Brother.

Să ne reamintim cum au fost pregătiți telespectatorii, cu ceva timp înainte de începerea emisiunii. Atât în presă cât și la televizor se putea citi și auzi atenționarea următoare: „*în curând televizorul se va uita la tine!*”. Când am auzit prima dată aceste cuvinte, mi-am adus aminte de ceea ce a spus Cuviosul Paisie Aghioritul în cartea *Trezire duhovnicescă* (

că există deja televizoare care au incorporate mici camere de luat vederi, prin care se pot supraveghea mișcările din camera unde este situat televizorul.¹³ Și de ce toate acestea? Pentru că se încearcă prin **Noua Ordine Mondială** supravegherea oamenilor prin toate mijloacele tehnologice.

Atunci când supraveghezi lumea, poți să o stăpânești mai ușor. Deja în S.U.A., după atentatele din 11 septembrie 2001, s-a pus la punct un sistem de supraveghere totală a cetățenilor, protagonistul principal fiind Pentagonul.¹⁴ (pentru mai multe informații, vezi revista Lumea Magazin din ianuarie 2003).

Iată, deci, că înainte de a se trece la punerea în practică a programului diabolic de supraveghere a întregii omeniri, se încearcă pregătirea psihologică a maselor, prin emisiuni de genul Big Brother. Oamenii trebuie obișnuiți cu ideea de a fi supravegheați, pentru ca astfel să nu se opună atunci când se vor simți urmăriți. Mai mult decât atât, trebuie să se arate din timp că supravegherea este necesară, mai ales după cele întâmplate în 11 septembrie 2001. Teroriștii și hoții vor fi prinși chiar înainte de a săvârși acte criminale și fărădelegi. Bine ar fi să fie numai așa! Dar mă tem că acest lucru este doar un paravan, după care se ascund diabolice intenții de înrobire a lumii. Omenirea este călăuzită spre una dintre devizele imperiului creat de personajul lui Orwell : „*libertatea înseamnă sclavie* ”.

Și în final mai pun niște întrebări: este oare întâmplătoare inversarea numelui Dracula, inversare ce reprezintă titlul unei parodii realizată în Casă de către concurenți? ***A lu' carD*** este cumva o altă pregătire psihologică pentru viitoarea pecetluire antihristică? Cred că răspunsul îl vom primi în viitorul apropiat. Dragă cititorule, să nu fii a lu' carD, să fii ***a lu' Dumnezeu!***

1.Lumea Magazin, An VII Nr. 6 (86) 2000, p. 24-25.

2.Lumea Magazin, An IX Nr. 7 (99) 2001, p. 24-25.

3.Evenimentul Zilei, Nr. 3364- miercuri, 7 mai 2003, p. 20.

4.Iubire și senzualitate, Habra, Georges, Editura Anastasia, 1994, p.266.

5.Evenimentul Zilei, Nr. 3358, joi , 1 mai 2003, p.16.

6. **Evenimentul Zilei**, Nr. 3369, luni, 12 mai 2003, p.24.

7. **Trezire duhovnicească**, *Cuviosul Paisie Aghioritul*, Schitul Lacu, Sfântul Munte Athos, 2000, p.180.

8. **Lumea Magazin**, An XI Nr.1 (117) 2003, p.12-15.

Big brother-i suntem noi, fraților!

Supravegherea Internetului. Românii au cunoscut un “Big Brother” la televizor ca un concurs dotat cu premii dar această idee pare a nu fi chiar așa de nouă și se pare că inițial nici nu a fost concepută ca și distracție. Cum reiese din cartea lui George Orwell, scrisă în urmă cu 100 de ani - carte numită “1984” – ar fi vorba de o metodă eficientă de spionaj în scopul manipulării maselor naive. Oare de ce Bill Gates, participând recent la o conferință pe teme de securitate, care a coincis cu aniversarea lui Orwell, a ținut să asigure opinia publică că viziunea acestuia nu o să fie niciodată pusă în practică? De ce Microsoft intenționează să colaboreze cu agențiile guvernamentale în vederea combaterii terorismului, în ce va consta această colaborare? Cert este că nu realizăm ce tehnici de monitorizare există și cum o să se dezvolte ele în viitor.

Statisticile arată că 47% dintre companiile americane își monitorizează angajații iar practica supravegherii pe Net este frecventă în peste 60 de țări, unele cu tradiție democratică solidă. Parlamentul European a votat o lege prin care obligă companiile de telefonie și Internet să pună la dispoziția statului toate informațiile legate de clienții lor.

Prin conectarea computerelor din toată lumea la Internet informația s-a mondializat și toți cetățenii au acces la ea. În acest fel s-au creat unele deprinderi ale “consumatorilor” față de informație. Pentru mulți a devenit limpede că fără Internet nu se poate trăi. Nu de mult 170 de companii producătoare de aparatură electronică informațională s-au reunit într-o congregație

numită TCPA (Ziua, 14martie 2003) în scopul construirii cât mai repede a unei tehnologii noi; este vorba de sistemul Palladium. Pe placa de bază a calculatorului se va atașa un modul supranumit “chip-ul Fritz” care va lua sub control întregul sistem de calculatoare, până și tastatura și imprimantele. Acesta va fi capabil să blocheze orice soft dacă nu are permisiunea autorului (de calculatoare), să modifice fișierele calculatorului, ba mai mult, acest lucru va putea fi realizat *de la distanță*. Pretextul acestor măsuri îl constituie pirateria programelor și spărgătorii de coduri. Această nouă generație de calculatoare va fi introdusă obligatoriu, prin lege (în Statele Unite există o astfel de lege); ***ele nu vor putea funcționa dacă nu sunt conectate la Internet***. Până în 2005 se preconizează crearea unui sistem global, “Congregația Palladium”, prin care toți posesorii de calculatoare vor fi condiționați economic și politic, vor fi supravegheați.

Supravegherea video. Tot în Statele Unite au început să se introducă în marile orașe camere video care legate la un sistem creează posibilitatea identificării persoanei după configurația facială. Autoritățile motivează folosirea acestei tehnologii pentru găsirea urmărilor general, copiilor fugiți și a celor dispăruți, garantând că nu se îngreșește în nici un fel libertatea omului. Orice american poate, la cerere, să verifice aceste înregistrări care oricum vor fi șterse în cazul în care nu se potrivește cu persoanele ce sunt căutate. Până în prezent nu a fost prins nici un urmărit, în schimb au generat numeroase alarme false creând panică. Mergând pe această idee, Bruce Steinhardt care face parte din Sindicatul Libertăților Civile Americane, spune că “*Această tehnologie nu are nici un efect asupra ratei criminalității, dar afectează comportamentul oamenilor*” (Ziua, 23 ianuarie 2003).

Supravegherea video a luat o așa de mare amploare în țările dezvoltate încât, spre exemplu, s-a ajuns ca un londonez să fie fotografiat de cel puțin 300 de ori pe zi, iar New York – ul nu este departe. Față de aceste metode, sistemul electronic de recunoaștere facială, folosit experimental de poliția din Virginia Beach,

se așteaptă să fie mai performant deși unii oameni de știință au demonstrat că el este eficient doar în proporție de 30 la sută. Grav este faptul că se așteaptă promulgarea unei legi care să dea posibilitatea agențiilor de informații americane să dispună în voie de aceste informații ceea ce ar duce la crearea unei baze de date imensă care ar ajuta oficialitățile să lupte împotriva terorismului internațional și a crimei organizate.

Crearea la scară largă a unor astfel de sisteme în locuri publice ar duce la o situație alarmantă, cetățenii se vor simți permanent urmăriți, ceea ce va afecta comportamentul lor în societate și va diminua activitățile politice. Cu toate acestea, mulți specialiști susțin că metoda are carențe și fiind inexactă poate fi păcălită ușor.

Supravegherea cumpărăturilor, cheltuielilor. Pe lângă acest sistem, tot experimental, americanii încearcă să introducă în magazine așa numita *etichetă inteligentă*. Această nouă tehnologie poartă denumirea RFID (identificare prin radiofrecvență) și a intrat în vizorul organizațiilor pentru protecția libertății individuale pentru că riscă să eticheteze orice cumpărător drept hoț și permite comercianților ca fără știrea consumatorului să realizeze profiluri de consumatori.

Despre ce este vorba? RFID este un microcip care atașat unui produs poate oferi informații despre acesta, teoretic ajutând la lansarea de comenzi, plata automată sau prevenirea furturilor. Însă, au apărut voci care susțin că tehnologia în cauză implică și alte operațiuni decât se spune sau se vede. Ori de câte ori un cumpărător ridică de pe raft respectivul produs, el va fi pozat pe loc, ba chiar de două ori, și la ieșire dacă va cumpăra produsul. Se dorește a se ști dacă persoana care a luat produsul este identică cu cea care plătește. Dacă a doua poză nu se potrivește cu prima sau nu există, atunci prima persoană pozată va fi dată în urmărire, chiar dacă ea a renunțat la produs așezându-l înapoi pe raft. Practic, cumpărătorii vor fi “*vinovați până la proba contrarie*”, spune Aibrecht (*Evenimentul Zilei*, 27 iulie 2003). Mai devreme sau mai târziu toți cumpărătorii vor fi

“securitate”.

După cum mărturisesc creatorii acestui sistem botezat AutoID, urmăresc să stabilească o infrastructură globală, cumva peste cea a Internetului, care să permită computerelor identificarea produselor oriunde pe glob, putându-se identifica un cumpărător chiar dacă plătește cu bani gheață, lucru posibil până acum doar în cazul plății cu cardul. Numai că, este de părere Albrecht, *“o dată ce începi să urmărești produsele, începi să urmărești oamenii”*.

Dar au nevoie comercianții și producătorii de astfel de etichete? Compania Gillette a cumpărat 500 de milioane!

Supravegherea telefonului. Supravegherea telefoanelor fixe este veche de zeci de ani. Dar și telefonია mobilă este vulnerabilă. Unele modele de aparate telefonice GSM au servicii ascunse ce pot fi activate în secret. Apelând un asemenea aparat mobil, el va răspunde imediat fără să afișeze starea activă, putând astfel asculta ce discută purtătorul aparatului. Chiar dacă în sistemele GSM, DCS și CDMA se asigură o oarecare protecție conform unui algoritm, putându-se intercepta doar cu aparatură adecvată, pe o rază de câțiva kilometri în jurul vorbitorului, totuși nici o rețea de telefonie nu poate asigura o securitate deplină a convorbirilor. Chiar și sistemul CDMA promovat recent este depășit, existând deja alternative mai performante. Au apărut echipamente performante de interceptie care se comercializează ilegal. Datorită prețului foarte ridicat al lor și condițiilor de interconectare cu centralele de comutație GSM, doar serviciile guvernamentale beneficiază legal de toate beneficiile acestei aparaturi.

Principalele vulnerabilități ale telefoniei mobile sunt legate de identitatea abonatului care poate fi descoperită destul de ușor. Fiecare aparat telefonic și fiecare cartelă SIM au câte un cod unic (IMEI – Identitate internațională a aparatului și respectiv IMSI – Identitate internațională a abonatului). O pereche de astfel de coduri IMEI-IMSI definesc la un moment dat un utilizator de servicii GSM, cu toate datele ce țin de el.

Se pare că păstrarea confidenței cu privire la datele despre abonați a rămas o reclamă ieftină, atâta timp cât în presa publicitară sau pe site-urile de pe Internet abundă anunțurile unor “specialiști” care, pentru câteva sute de dolari, modifică orice cod pentru orice telefon mobil ori vând compact-discuri cu bazele de date ale operatorilor (*Ziua*, 6 martie 2003).

Autosupravegherea! Prin concursul televizat „Big Brother”, omul de rând (cetățeanul) ce privește la televizor devine complicele lui Big Brother, adică un „frate mare” mai mic. Are puterea (democratică!) de a elimina un concurent, are puterea de decizie, este un adevărat „**big brother**”. Dar concurenții sunt tot cetățeni de rând! Fiecărui cetățean îi va veni rândul, mai devreme sau mai târziu, să fie „concurrent”. Cu alte cuvinte **cetățenii se supraveghează pe ei înșiși, se judecă pe ei înșiși (ca o judecată publică) și se elimină pe ei înșiși**. Totul se face democratic, oricine poate să voteze. În acest timp... adevăratul Big Brother își vede liniștit de afaceri! El trebuie să asigure doar supravegherea și executarea deciziilor luate democratic.

Acum totul se petrece doar într-o singură casă (de film), experimental, în viitor însă această Casă va fi România, Anglia, Franța, apoi UE, apoi...

Cam acesta este scenariul viitorului. Dar oare nu-i este teamă lui Big Brother că cetățeanul de rând se va trezi. Nu, căci el crede și gândește astfel despre **votul democratic**: *„În lume sunt mai mulți proști decât deștepți, sunt mai mulți răi decât buni, mai mulți fricoși decât curajoși, mai mulți care doresc siguranța decât libertatea”*. Aceștia suntem noi, fraților!

Țigăncile vrăjitoare (sau false vrăjitoare) au o armă secretă: îi pun pe clienți (victime) să facă un *act de umilință sau de intimitate* (de exemplu, le cere câteva fire de păr pubian, fără de care vraja sau ghicirea viitorului nu se pot face). Dacă clientul se execută imediat, înseamnă că el crede cu tărie în vrajă și atunci poate fi jecmănit de mulți bani. La fel se întâmplă și prin „big brother”-izarea lumii, acum

ment TV: unii au stat legați câte doi timp de o săptămână, fiind nevoiți să-și facă nevoile împreună; toți sunt filmați în timp ce fac duș; alții au fost îndemnați să fure pentru a primi un minut de convorbire la telefon cu cei dragi și multe-multe-multe altele. În plus, sunt încurajate jocurile sexuale, sunt încurajați să bârfească, se bagă dihonie între participanți. Totul este un spectacol-experiment, un spectacol de vulgaritate **a cărui finalitate va fi, peste ani, nu jecmânirea de bani, ci de libertate**. Căci cei ce-și pierd rațiunea și conștiința, își pierd și virtuțile, îl pierd și pe Hristos – libertatea noastră.

„Dumnezeu vede tot” ce facem, iar dacă mai vrea cineva să vadă tot, acesta nu poate fi decât cel ce vrea să fie ca Dumnezeu, maimuța lui Dumnezeu, adică satana. Sub inspirația lui satana se fac toate acestea. El ne ispitește la păcat și tot el ne „filmează” și ne părăște la Dumnezeu. Pentagonul realizează acum proiectul „LifeLog”, ce constă în monitorizarea, stocarea și analizarea fiecărei experiențe umane, absorbind ca un burete absolut toate aspectele vieții unui individ. Orice lectură (cărți, ziare, scrisori, e-mailuri), orice discuție (directă, la telefon etc.), orice mișcare va fi înmagazinată în uriașa bază de date a „LifeLog”. Un sistem de senzori va înregistra fiecare senzație, va urmări sistemul cardiac și celelalte semnale vitale. La experiment participă numai cine vrea. Scopul declarat: realizarea unui robot cât mai uman! Numai să nu-l realizeze pe antihrist!

Buletinele electronice și 666

Dorin Simfton

Pentru cei ce nu au nici o preocupare de ordin religios sau au preocupări de acest gen doar în mod accidental, primirea buletinelor electronice va fi doar un simplu act de rutină prin care în viața lor va mai intra un element ce o va face să funcționeze mai rapid și mai modern. Cei ce sunt la polul opus, cei ce au mintea trează și ochii deschiși la ce se petrece în jurul lor, au știut demult că va urma pasul acesta. Ei sunt deja pregătiți și știu ce au de făcut.

Privind acum înapoi, mult, în istorie, să ne oprim asupra câtorva detalii din firul epic al evenimentelor în urma cărora a avut loc căderea omului în grădina Edenului. Astfel, după ce Adam a fost așezat în ea, a primit porunca de la Dumnezeu: *“Din toți pomii din rai poți să mănânci. Iar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci, căci, în ziua în care vei mânca din el, vei muri negreșit!”* Însă cel rău, în chipul șarpelui, o ispitește pe femeie zicând: *“Dumnezeu a zis El oare să nu mâncați roade din orice pom din rai?”*, iar la replica Evei că vor muri dacă vor mânca din acest pom, îi răspunde: *“Nu, nu veți muri ! Dar Dumnezeu știe că în ziua în care veți mânca din el vi se vor deschide ochii și veți fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul”*.

Dacă analizăm felul în care ispititorul și-a organizat tactica prin care a împins omul la cădere, vedem că s-a folosit de:

- **un adevăr spus pe jumătate:** *“Dumnezeu a zis el oare să nu mâncați roade din orice pom din rai?”*, omițând că tot Dumnezeu a spus că doar din pomul cunoștinței binelui și al răului să nu mănânce,
- **o minciună,** când la obiecția Evei îi răspunde acesteia: *“Nu, nu veți muri!”* S-ar putea replica că nu este o minciună, că într-adevăr au mâncat și nu au murit. Nu au murit fizic atunci, dar acela a fost gestul prin care moartea avea să intre în viața lor și să-i

răpună peste mulți ani. Iar dacă Dumnezeu a spus că în ziua în care vei mânca din el vei muri, în ziua aceea a fost într-adevăr o moarte, dar o moarte sufletească, o cădere din harul ce îl aveau.

- **un adevăr:** *“Dumnezeu știe că în ziua în care veți mânca din el veți deschide ochii și veți fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul”*. Acum ispititorul spune un adevăr, dar un adevăr de care se folosește pentru a pune în practică o înșelăciune.

Tatăl minciunii nu duce o luptă dreaptă, cinstită, nu-ți spune: *«Acolo e Dumnezeu, aici sunt eu, vino cu mine!»* Nu-ți arată ceea ce într-adevăr ți-e bun și ceea ce într-adevăr ți-e rău, ci te îndeamnă la rău. Te înșală ...

Păstrând proporțiile între situația luată ca exemplu și ceea ce ne interesează acum și luând pe de o parte doar învățătura despre modul în care trebuie să păzim poruncile și să fim atenți la avertismentele date de Domnul și, pe de altă parte luând aminte la felul în care ispititorul ne *“servește”* o cădere, să ne întoarcem la problema noilor buletine de identitate. Iarăși *“stăpânitorul lumii acesteia”* după cum însuși Iisus îl numește, prin slujitorii lui cei mai de vârf, ascunși în organizații secrete și pe care foarte puțină lume îi cunoaște, cei ce gândesc și ticluiesc toate cele pentru prăbușirea credinței și a omului, și venirea lui Antihrist, aceste capete *“iluminate”* prin slujitorii lor cei ce sunt la vedere, au gândit demult, au organizat, au făcut să fie viabil și acum se pregătesc să ne ofere ceva. Suntem îndemnați din nou să primim ceva. Ceva ce ni se va spune că nu pricinuieste nici un rău, că e doar spre folosul și binele nostru: buletinul de identitate ce conține în el și semnul Antihristului, numărul 666! Și iarăși aceeași tactică. Pentru a primi noile buletine, din nou ni se servesc:

- **adevăruri spuse pe jumătate:** nu se putea fără codul cu bare! Da, așa a fost gândit, să fie nevoie de el. Dar nu se spune că se putea gândi acest cod și fără bara din mijloc, și foarte bine s-ar fi putut pune oricare altă cifră în locul cifrei 6.
- **minciuni:** că cele trei bare nu au vrut să reprezinte numărul fiarei, că e doar o

exaltați (“Nu, nu veți muri!”). Dacă este așa, atunci de ce țin cu atâta tărie să rămână așa cum e? De ce nu se schimbă să zicem, cu 333? Într-o lume în care se tot trâmbițează libertatea omului, drepturile omului, în care se arată grija pentru tot felul de libertăți dintre cele mai dubioase, de ce nu se iau în considerare niște cereri prin care grupuri mari de oameni cer niște revendicări ce nu afectează statul, sau pe alți semeni. Când în Grecia, de exemplu, au avut un antecedent privind felul în care adevărații ortodocși primesc noile buletine, aceștia cu demonstrații de stradă de sute de mii de oameni și-au arătat poziția, de ce nu se ține acum cont de aceasta? Dacă se vrea o Europă unită, în care să trăiască alături milioane de ortodocși pentru care introducerea numelui alături de 666 echivalează cu o batjocură aruncată asupra lor, de ce nu suntem scutiți de aceasta? Nu au cum să ne scutească, fiindcă pentru acele minți luminate tocmai acesta este scopul. Minciuna e când se spune că nu a fost gândit de la bun început așa: că în noile buletine alături de numele nostru și multe date despre noi, să stea și semnul fiarei, 666.

- **adevăruri.** Adevărul ce ni se spune e că primirea buletinului nu e tot una cu pecetluirea pe mâna dreaptă sau pe frunte. Corect! E trist însă că o afirmație ca aceasta nu vine din partea celor ce au conceput sistemul, ci din partea noastră, a credincioșilor. Și ea e născută din neștiință sau ignoranță, ori comodate în a nu aprofunda acest subiect. Poate chiar din frică. Frica de a nu cerceta și descoperi că e o mare primejdie.

Paisie Aghioritul (1924-1994), preocupat mult de aspectul introducerii noilor buletine ce au pe ele înscrise numărul 666, și luminând oamenii în legătură cu etapele ce ni se pregătesc pentru venirea Antihristului, ajunge să spună că în cei trei ani și jumătate de domnie ai Antihristului oamenii ce nu se vor pecetlui, în chip minunat vor fi ajutați de Dumnezeu : “ *Să vezi, Dumnezeu știe un mod [de a ne ajuta], îl știi și eu. Așadar ... m-a preocupat mult subiectul acesta și mi-a trimis după aceea ... o „telegrama”. Măi, măi, cum ne economisește Dumnezeu!*”.(

Trezire

duhovniceasca, pag.180).

Alte cuvinte ale Părintelui Paisie în legătură cu buletinul cu 666:

- * După furtuna diavolească, va veni însorirea dumnezeiască.
- * Ce ne va spune Hristos? “Fățarnicilor, fața cerului știți s-o judecați, dar semnele vremurilor nu puteți” (Mt. 16, 3).
- * De asemenea, sub stăpânirea lui Deciu, s-a poruncit creștinilor să mărturisească religia închinătorilor la idoli și creștinii care au mărturisit și au jertfit idolilor, au primit un certificat scăpând astfel de mucenie. Dar nu numai aceștia s-au lepădat de Hristos, ci și cei care au dat bani închinătorilor la idoli și *au luat certificatul* fără să se lepede de Hristos, așa numiții “libellus”. Și pe aceștia Biserica noastră i-a considerat lepădați, căzuți.
- * Dar cu toate cele pe care le-am arătat, auzi, din păcate, o grămadă de neghiobii ale minții unor “gnostici” de astăzi. Unul spune: “Eu voi primi buletinul cu 666, și voi pune și o cruce alături”. Altul spune: “Eu voi primi pecetea cu 666 pe frunte și voi face și o cruce pe cap...”. Iar alții spun o grămadă de alte neghiobii, crezând că se vor sfinți în felul acesta. Dar toate acestea sunt înșelări.
- * Numai cele care primesc sfințire, numai acelea se sfințesc. De pildă, apa primește sfințire și se face agheasmă. Însă urina nu primește sfințire. Piatra se poate face pâine prin minune, dar necurăția nu primește sfințire. Prin urmare, diavolul, antihristul, atunci când este pe buletin, pe mână sau pe fruntea noastră prin simbolul lui, nu se sfințește chiar și o cruce de ai face.
- * - Părinte, unii spun: “*Ceea ce este scris de la Dumnezeu, aceea se va face. Ce ne mai interesează altceva?*”
- Da, o spun, dar nu este așa, bre copile! Și eu aud pe unii spunând: “*Evreii nu sunt așa de proști să se trădeze cu 666, când Sfântul Ioan Evanghelistul o spune clar în Apocalipsă. Dacă ar fi fost așa, ar fi făcut-o într-un mod mai inteligent, mai ascuns*”. Ei bine, cărturarii și fariseii nu știau Vechiul Testament? Anna și Caiafa nu știau mai bine ca toți că era scris că Hristos va fi trădat pentru “*treizeci de arginți*”? De ce n-au dat 31 sau 29 de arginți și au dat “*treizeci*”?

Codul cu bare și 666

Să primim sau nu buletinele electronice?

ing. *Joan Cișmăleanu*

În ultimul timp, o problemă de viață și de moarte (a sufletului) îi preocupă pe tot mai mulți dintre credincioși: să primească sau nu buletinele electronice? Biserica Ortodoxă Greacă s-a pronunțat împotriva lor. Biserica Ortodoxă Română încă nu și-a spus cuvântul, dar din afirmațiile unor ierarhi și consilieri, teologi și duhovnici, cu deschideri euro-atlantice, rezultă că se prea exagerează cu codul de bare.

Și în general, cei ce fac legătura dintre codul cu bare și numărul Fiarei sunt văzuți ca niște teoreticieni ai conspirației universale, niște aiuriți. Se uită că de fapt Dumnezeu, prin cuvântul „*Aici e înțelepciunea! Cine are pricepere, să socotească acest număr*”, ne îndeamnă pe toți creștinii să rezolvăm această problemă de matematică sufletească, pentru a înțelege mai bine legătura noastră păcătoasă cu „stăpânul acestei lumi” și pentru a rupe această legătură.

Nu știm să socotim numărul Fiarei, dar știm care este: 666 (Ap. 13, 18). Creștinii nu știu să citească codul cu bare (este făcut pentru a putea fi citit automat de către mașini), dar știu minimul necesar: că el conține numărul de care trebuie să ne ferim, ca Adam și Eva de „pomul cunoașterii binelui și răului”.

Codul cu bare este deja un instrument standardizat folosit în toată lumea și se poate deci demonstra dacă el conține sau nu numărul Fiarei. În România, standardele ce se ocupă cu codul cu bare EAN sunt SR 13163/1 și SR 13163/2 și se pot găsi la Institutul Român de standardizare – IRS și la librăria Editurii Tehnice din București, iar inscripționare etichetelor se poate face cu orice program de grafică care are inclus un subprogram pentru coduri cu bare (ex. Corel)

Ce este codul cu bare?

Este un sistem internațional de *codificare* a bunurilor și serviciilor (la bunuri intră și animalele și oamenii!), pentru a *identifica* fără ambiguitate, în timp și spațiu, oricare tip de produs sau serviciu (și orice om). Este folosit la marcarea mărfurilor, marcarea *ce poate fi citită automat în ambele sensuri* (nota 1). Are o structură foarte precisă, fiind compus doar din bare (negre) și spații (albe). Aceste bare și spații au grosimi diferite, fiind formate dintr-un număr întreg de module (un modul are grosimea de 0,33 mm). Barele și spațiile au o singură funcție: prin combinații diferite să codifice numerele de la 0 la 9 (fig 1).

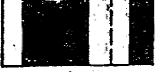
	Grupa A	Grupa B	Grupa C
Cifra 0			
Cifra 1			
Cifra 2			
Cifra 3			
Cifra 4			
Cifra 5			
Cifra 6			
Cifra 7			
Cifra 8			
Cifra 9			

Fig. 1

Observăm că **toate cifrele sunt codificate prin 4 elemente: 2 bare (negre) și 2 spații (albe) de grosimi diferite** funcție de numărul de module (unități) ale barei/spațiului. Fiecare element conține de la 1 la 4 module și fiecare cifră este formată din 7 module și are 3 codificări diferite, în cele trei grupe: A, B și C.

Reprezentările cifrelor din grupa C sunt inversul (negativul) celor din grupa A. Cele din grupa B sunt imaginea în oglindă a celor din grupa C și în același timp imaginea inversă (negativă) și răsturnată a celor din grupa A.

Dacă fiecărui modul negru îi alocăm cifra 1 și fiecărui modul alb îi alocăm cifra 0, reprezentarea cifrelor de la 0 la 9 va fi cea din tabelul de mai jos. Semnele din grupele A și B se folosesc numai în jumătatea *stângă* a codului de bare iar cele din grupa C numai în *dreapta* (fig. 2).

Reprezentarea semnelor de bază

Cifra	Grupa A aliniată la dreapta	Grupa B	Grupa C aliniată la stânga
	Impare	Pare	Pare
0	0001101	0100111	1110010
1	0011001	0110011	1100110
2	0010011	0011011	1101100
3	0111101	0100001	1000010
4	0100011	0011101	1011100
5	0110001	0111001	1001110
6	0101111	0000101	1010000
7	0111011	0010001	1000100
8	0110111	0001001	1001000
9	0110111	0010111	1110100

În tabel, semne **pare** sunt semnele care conțin un număr par de module negre, iar semnele **impare** cele ce conțin un număr impar de module negre. Semn „*aliniat la dreapta*” înseamnă semn ce este delimitat în partea dreaptă cu o bară (deci cu modul negru, cu cifra 1), iar semn „*aliniat la stânga*” înseamnă semn delimitat cu o bară (modul negru, cifra 1) în partea stângă.

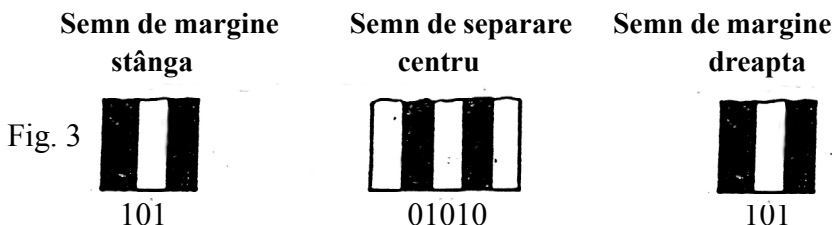
Fig. 2

Codul cu bare EAN 13 (European Article Numbering)) conține 13 cifre de la 0 la 9 codificate prin bare și spații (pentru citire automată). Aceste 13 cifre sunt însă tipărite și sub codul cu bare, putându-se citi cu ochiul liber (fig. 2). Prima cifră din cele 13 nu se introduce în codul barat ci se scrie separat ca un număr arab, la stânga codului barat, în timp ce celelalte 12 cifre ale numărului se scriu în două subcâmpuri (jumătăți), unul la stânga și unul la dreapta cu caracterele codului barat (nota 2). Codul Numeric Personal – CNP de pe buletinul electronic, format tot din 13 cifre, va putea fi citit și cu ochiul liber, sub codul cu bare (nota 3). Se observă din figura 2 că cifra 6 cu ochiul liber se vede ca 2 linii negre, iar semnele de la margini (stânga și dreapta) și de la centru (prelungite mai jos decât celelalte) se văd tot ca 2 linii negre, deci cifra 6 se află de trei ori: la începutul, la centrul și la sfârșitul codului cu bare. Trei de 6! S-a spus că este doar o iluzie optică, dar vom demonstra mai jos că nu este așa.

Pe lângă cele 13 cifre codificate, codul cu bare conține deci și aceste 3 **semne auxiliare**: două semne de margine identice (în stânga și dreapta) și un semn de separare în centru (fig. 3).

În realitate însă, codificarea binară nu este cea de mai sus (101, 01010, 101) pentru semnele de margine deoarece întreg codul cu bare este înconjurat obligatoriu de o *margine albă* pe care aparatul de citit o percepe ca un spațiu (alb = 0). Astfel, semnul din stânga (101) va fi reprezentat binar **0101**, iar semnul din dreapta (101) va fi **1010**.

Codul cu bare conține într-adevăr numărul Fiarei

Vom arăta deci că **semnele auxiliare reprezintă fiecare în parte cifra 6 și deci, împreună, numărul 666** și că nu este numai o iluzie optică. Toate cifrele sunt codificate prin 4 elemente (2 bare și 2 spații) care împreună conțin 7 module. Dacă cunoaștem 3 elemente, al 4-lea rezultă implicit (atât ca număr de module, cât și în ce privește „culoarea” 0 sau 1). De aceea, **computerul aparatului de citire este programat să citească doar 3 elemente și anume grupul de elemente *bară-spațiu-bară* (negru-alb-negru)**, pentru elementul al 4-lea, *spațiu* (alb), determinându-se doar poziția față de celelalte 3 (înaintea lor sau după ele) prin sesizarea **alternanței** de culoare. Practic nu contează câte module albe (zerouri) conține acest *spațiu*. De exemplu, *marginea albă* (din dreptul semnelor de margine) ce este luată drept *spațiu*, este formată din 7 module în dreapta și 11 în stânga. Este ca în logica binară, unde indiferent câte zerouri se pune în stânga numărului, valoarea lui rămâne aceeași.

Computerul aparatului de citire nu va mai citi deci al 4-lea element. Aparatul va sesiza doar alternanța de culoare. Cifra 6 este singura cifră care realizează toate cele 4 alternanțe (schimbări de culoare) în *numai* 4 module, ceea ce ne ajută să o descoperim ușor și cu ochiul liber (**două linii negre** egale ca grosime și egale cu distanța albă dintre ele).

Astfel, toate succesiunile **0101** (semn de margine - stânga), sau **1010** (semn de margine - dreapta), sau **0000101**, sau **1010000**, sau **1111010**, reprezintă aceeași cifră: **6**. Și la fel, **01010** (semn de separare – centru) realizează cele 4 alternanțe doar cu primele 4 module, indiferent dacă e citit de la stânga sau de la dreapta și reprezintă deci tot cifra **6**.

„Codul cu bare” îl introduce pe antihrist în identitatea noastră, în «semnătura» noastră electronică

Oamenilor li se va cere să primească numele sau numărul Fiarei **pe mână și pe frunte**, numai atunci când Antihrist va fi la conducerea lumii, iar proorocul său mincinos va face semne mari și minuni, convingând pe mulți să se închine lui Antihrist și să accepte pecetea lui. Acum suntem doar pregătiți, educați.

Și **banii** pot avea numărul 666 într-o formă simbolizată, dar totuși îi folosim, inclusiv pentru binele aproapelui nu numai al nostru. Dar banii nu conțin identitatea noastră. Ei circulă de la un om la altul. **Cardul bancar**, deși conține și numele persoanei, îl poate folosi oricine cunoaște codul PIN. Cardul este ca orice obiect al nostru ce poate fi furat și folosit (dacă afli și codul).

Buletinul însă, ca și **pașaportul** și **cardul medical**, ne identifică ca persoană. În acest caz **codul cu bare conține elementele de identificare ale persoanei** și nu un cod PIN sau altceva. De aceea nu trebuie să le acceptăm. Am accepta astfel ca **antihrist să facă parte din identitatea noastră!** Creștinii care din motive de credință, de conștiință religioasă, refuză să

primească un astfel de buletin, pot primi buletine de tip vechi (conform ordinului cu numărul 1190 din 31 iulie 2001, al Ministerului de Interne). Pentru aceasta este suficient să depună o cerere la Poliție când se preschimbă buletinul. Nu se știe cât timp va mai fi valabil ordinul. Iar pentru pașapoarte acest lucru nu este posibil căci în puține alte țări va exista probabil un ordin asemănător.

În viitor însă, cardul bancar se va uni cu buletinul și pașaportul, iar dacă, pentru a nu putea fi furat, se va impune să ni le încorporăm pe mână sau pe frunte, atunci am ajuns în situația descrisă în Sfânta Scriptură. Adică, cine nu va accepta să primească acest act antihristic pe mână și pe frunte **nu va putea vinde și cumpăra nimic** (Ap.13, 17). Dar această situație nu va dura mult și va avea chiar și un revers. „Cetatea cea mare a Babilonului”, cetatea cea tare, desfrânata cea mare, va cădea într-un singur ceas „*și neguțătorii pământului plâng și se tânguiesc asupra ei, căci **nimeni nu mai cumpără marfa lor, marfă de aur și argint... și mir și tămâie și untdelemn și făină de grâu curat și grâu de vite și oi și cai și căruțe și trupuri și suflete de oameni... Iar neguțătorii de aceste lucruri, care s-au îmbogățit de pe urma ei, vor sta departe, de frica chinurilor ei, plângând și tânguindu-se***” – Ap.18, 11-15.

O înțelegere mistică a numărului 666

Plecăm de la următorul înțeles al numerelor 6, 7 și 8:

- **6** este număr de **om** fără Dumnezeu (mai aproape de animal, de Fiară);
- **7** unește pe **om cu Dumnezeu** (Iisus Hristos fost și om și Dumnezeu; rugăciunea este un dialog al omului cu Dumnezeu);
- **8** este numărul numelui lui **Dumnezeu**, Împărăției lui Dumnezeu (în ziua a 8-a, *numele Lui* va fi pe *frunțile lor*, când însuși Hristos va fi lumină și noapte nu va mai fi – Ap.22, 4-5; Lc.17, 24).

Și deducem că Hristos este:

- 7 – Om și Dumnezeu;
- 77 – Împăratul împăraților și Domnul domnilor (1Tim.6, 15; Ap.17, 14);
- 777 – Stăpân pe pământ și în cer (Mt.28, 18).

Iar Antihrist va reuși să fie doar:

- 6 – Om fără Dumnezeu;
- 66 – Împăratul împăraților (nu și Domnul domnilor);
- 666 – **stăpân pe pământ** (nu și în cer) - Ap. 13, 8.

Antihrist va fi deci un om fără Dumnezeu, un hristos fără cruce (6), care va ajunge conducătorul unei uniuni de state (66) ce dețin puterea în lume și prin care va stăpâni astfel întreaga lume (666). Unii cred că el va fi papa, dar mai sigur va fi ‘*Mesia*’ așteptat de evrei (sau, simultan, papa și mesia, urmare a ecumenismului, a realizării unei religii unice). «Rege al Israelului» (HA-MELEK-LE-IȘRA’EL) are valoarea numerică 666. În plus, mulți evrei sunt hotărâți să reconstruiască templul și să adopte monarhia.

Mai rămâne **888**, care este o reprezentare simbolică a Sfintei Treimi.

Ce semn vrea Dumnezeu să avem pe mână și pe frunte

Dumnezeu le-a transmis oamenilor ce semn - sau ce nume, ce cuvinte - să pună la mână și pe frunte: «*Ascultă Israele, Domnul Dumnezeul nostru este singurul Domn. Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău, din toată inima ta; din tot sufletul tău și din toată puterea ta. Cuvintele acestea, să le ai în inima ta și în sufletul tău ... să le legi ca semn la mână și să le ai ca pe o tăbliță pe fruntea ta*» (Deut:6, 4-8).

Un alt semn pe mână și pe frunte este semnul sângelui mielului, semnul de aducere aminte a Paștelui, a ieșirii lui Israel din Egipt (Ieș. 1, 9-16) și apoi semnul Învierii, a biruinței asupra morții (**Sf. Cruce**).

Rolul semnului este, deci, acela de neîncetată aducere aminte a celui mai important lucru din viață (comoara vieții tale) și cum se poate realiza aceasta dacă nu marcând cu el toate gândurile noastre (fruntea) și toate faptele noastre (mâna).

Rugăciunea este și ea un astfel de semn. Ea trebuie să marcheze atât gândurile noastre (fruntea) cât și toată munca noastră, toate faptele noastre (mâna). «Ora et labora» - Roagă-te și muncește. Pentru aceasta rugăciunea trebuie să fie neîncetată, gândul la Dumnezeu trebuie să fie permanent. «*Rugați-vă neîncetat*» (ITes.5, 16-17) ne îndeamnă Sf. Ap. Pavel. Icoanele, troițele, crucile, ziua Domnului, citirea Sf. Scripturi, Sf. Liturghie, sărbătorile, au tocmai această menire: să ne aducă aminte de Dumnezeu.

«Cuvintele acestea, ... să le sădești în fii tăi și să vorbești de ele când ȣezi în casa ta, când mergi pe cale, când te culci și când te scoli... să le scrii pe ușorii casei tale și pe porțile tale» (Deut.6, 6-9). Trebuie deci, să-l vedem pe Dumnezeu în tot ce ne înconjoară și în tot ce facem, căci toate sunt create de El și toate le facem cu ajutorul Lui. Ori azi se încearcă să ni se impună să vedem numele de hulă al fiarei (din codul cu bare) pe toate produsele create de om și chiar pe omul însuși. «*Cine se închină fiarei și chipului ei și primește semnul ei pe fruntea sau pe mâna lui, va bea și el din vinul aprinderii lui Dumnezeu, turnat neamestecat în potirul mâniei sale și se va chinui în foc și pucioasă, înaintea sfinților îngeri și înaintea Mielului*» - Ap. 14, 9-10. Își vor dori moartea și nu vor putea muri - Ap.9, 6. Căci mâna și fruntea sunt (porți spre) **trupul** (templul Duhului Sfânt) și **sufletul** nostru.

NOTE:

(1) Marcarea se face cu o etichetă tipărită. Poate fi de asemenea “imprimat” pe bandă magnetică, așa cum sunt cele aflate pe spatele mai tuturor card-urilor comerciale (Eurocard, Etno-cash, Cashcard etc.); în ultimul caz, numărul de cod nu este vizibil pentru că altfel oricine ar putea transcrie foarte ușor numărul care corespunde altei persoane, putându-l folosi pentru el însuși în locul celui alt atunci când scoate bani etc. (Pe benzile magnetice codul barat există sub forma unor linii magnetizate și nemagnetizate și citirea se face de către mașini speciale)

(2) Pentru mărfuri, primele 3 cifre indică țara de proveniență și instituția din acea țară care atribuie codurile cu bare, următoarele 4 producătorul, următoarele 5 indică produsul, iar

cu care se verifică dacă calculatorul ‘‘a citit’’ corect codul barat.

(3) Ce reprezintă cele 13 cifre din CNP? Exemplu:

CNP 1570115082417 conține:

1 – bărbat (pentru femei – 2)

57 – anul nașterii: 1957

01 – luna nașterii: ianuarie

15 – ziua nașterii: 15

08 – județul: Brașov

24 – orașul de domiciliu: Făgăraș

1– nr. dat de serviciul local de evidență a populației

7 - cifra de control (se obține printr-un calcul din celelalte 12 cifre)

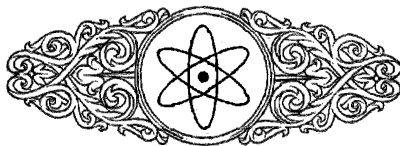
Bibliografie

1. **Standardul român SR 13163/1** – Cod cu bare EAN (cu aplicare din 1 noiembrie 1993);
2. **Apocalipsa 13. Sfârșitul libertății umane** – *ing. Mircea Vlad*
3. **La apusul libertății** – *Hristodul Aghioritul*

Imagini sugestive folosite de cei ce luptă împotriva traficului de ființe umane

Predică la o vindecare

Mitropolit Antonie de Sourozh.

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh,
Zi de zi auzim în sfintele Evanghelii povestindu-ni-se cum au fost vindecați oamenii de bolile lor. În Evanghelii, apare clar un lucru: unde este o nevoie, Dumnezeu răspunde. Se ridică însă o întrebare: *De ce nu primesc răspuns toți?* Fiecare dintre noi are nevoie să fie vindecat fizic sau sufletește. De ce numai unii sunt vindecați?

Când citim Evangheliile, noi pierdem din vedere că Hristos nu vindecă pe toți. O persoană din mulțime putea fi vindecată, dar mulți alții, bolnavi în suflet și în trup nu erau vindecați. Acest lucru se întâmpla pentru că, spre a primi acțiunea harului divin spre vindecarea trupului sau a sufletului sau a amândurora, noi trebuie să ne deschidem inima spre Dumnezeu. Nu spre vindecare, ci spre Dumnezeu! Adeseori dorim să eliminăm boala din viața noastră, nu numai pentru că ne face traiul greu sau pentru că boala merge mână în mână cu suferința, ci, mai ales, pentru că boala ne amintește de fragilitatea noastră. Este ca și cum ne-ar spune: *Nu uita că ești muritor!* Trupul îți spune: *Tu n-ai putere să-mi redai sănătatea, nu pot face nimic. Eu pot să mor, să mă sting, să mă ofilesc și asta înseamnă sfârșitul vieții tale.* Nu este oare acesta motivul pentru care noi ne zbatem din toate puterile să ne vindecăm, să devenim sănătoși?

Și astfel, dacă din aceste precondiții îi cerem Domnului să ne vindece, să ne aducă din nesănătate întru sănătate, înseamnă că noi îi cerem numai uitarea, să

noastră de muritori, în loc să facem din boala noastră un deșteptător al inimii, care să ne amintească că zilele trec, că timpul se scurtează și că, dacă noi vrem să atingem în această viață statura la care suntem chemați să ajungem, trebuie să ne grăbim să scuturăm tot ce este rău în noi. Pentru că boala și moartea nu au numai cauze exterioare. Purtăm în noi înșine păcatele amintirii relelor săvârșite, amărăciunile, ura, lăcomiile și multe alte răutăți careucid în noi viața duhului și care nu ne îngăduie să trăim acum, în timpul prezent, viața eternă care înseamnă viața în adevăratul înțeles al cuvântului, viața în plinătatea ei.

Și atunci ce trebuie să facem? Atunci să ne punem nouă înșine și în mod foarte serios, câteva întrebări și, atunci când venim la Dumnezeu și-I cerem să ne vindece, să fim pregătiți deja pentru vindecare. A te vindeca nu înseamnă să devii cum ai fost, adică să te întorci sănătos la același fel de viață pe care ai trăit-o înainte; a fi vindecat înseamnă să fii întreg și gata să începi o viață nouă ca și cum am muri în acest act al vindecării noastre de către Dumnezeu, că boala a fost a omului celui vechi, adică a trupului celui stricăcios de care vorbește Sf. Apostol Pavel (1 Cor. 15: 53). Omul vechi trebuie să moară pentru ca cel nou să înceapă a trăi. Să fim pregătiți pentru a deveni acest om nou, prin moartea omului vechi din noi, pentru a începe o viață nouă, asemenea lui Lazăr care a fost chemat din mormânt, nu pentru a se întoarce la viața lui dinainte, ci trăind prin ceva care nu poate fi exprimat prin cuvinte omenești, să poată re-entra într-o viață, cu temelii noi.

Suntem noi vrednici de a fi vindecați? Suntem gata? Suntem pregătiți să ne asumăm răspunderea unei noi sănătăți pentru a ne întoarce iarăși în lumea în care trăim având conștiința înnoirii noastre? Să fim sarea pământului, să fim lumina lumii, să fim bucurie, să fim nădejde, să fim dragoste, să dăm înapoi lui Dumnezeu și omului?

Să începem să gândim despre toate acestea, pentru că suntem bolnavi toți, într-un fel sau altul. Suntem fragili, suntem slabi, nimeni dintre noi nu este în stare să trăiască deplin,

nici măcar în această viață care ne-a fost dată pe pământ. Să ne gândim bine la toate acestea și să fim în stare să ne deschidem spre Dumnezeu în așa fel încât El să-și poată începe lucrarea de vindecare, prin care ne înnoiește. Dar să ne înnoim în așa măsură, încât să fim în stare să purtăm această lucrare, care este cu adevărat, înnoirea de către Dumnezeu a acestei lumi în care trăim. Amin!

(Material trimis la redacție de Părintele Gheorghe Calciu-Dumitreasa)

De ce caută omul contemporan semne, minuni și vindecări paranormale?

de Ieromonah Mihail Stanciu

Precum știm, diavolul, în setea lui neostoită de a amăgi pe toți oamenii, își întinde mereu răutățile sub masca binelui, încercând prin această stratagemă să-i abată de la calea Adevărului și a Vieții, pe căile multe ale minciunii și ale pierzării. Și nu sunt puțini cei ce-l urmează spre iad, atrași de seducătoarele lui viclenii.

Să luăm aminte: “... **mulți prooroci mincinoși se vor scula și vor amăgi pe mulți**” (Matei 24.11)!

Cuvintele Mântuitorului nostru Iisus Hristos avertizează întreaga omenire despre pericolul căderii în amăgirea spirituală pe care diavolul de la început s-a străduit să o instaureze pe pământ. Cu atât mai actuale sunt aceste cuvinte în zilele noastre, cu cât diavolul și-a înmulțit proorocii și metodele satanice de amăgire, căci “*diavolul umblă, răcnind ca un leu, căutând pe cine să înghită*” (1 Petru 5.8).

În general, „*experiențele spirituale*” circumscrise falsului misticism și oferite omului contemporan de tot felul de prooroci reprezintă o reală sfidare și chiar o profanare adusă credinței creștine cu care sunt amestecate, deseori sfidând logica și chiar bunul simț elementar. De aceea, se cuvine nouă a le recunoaște și a le combate, demonstrându-le iraționalitatea lor de principiu și inutilitatea lor într-o viață duhovnicească echilibrată.

Dar pentru că în mass-media **senzaționalul** (atât în formă cât și în conținut) reprezintă cheia succesului la public, promovarea noului și în domeniul spiritualității reprezintă expresia aceleiași politici de dezinformare și de deturnare a atenției omului de la legea lui Dumnezeu. Așa încât discernerea experiențelor religioase autentice de cele contrafăcute devine și mai anevoioasă acolo unde educația creștin-ortodoxă este incompletă și redusă doar la ceva superficial. Dacă viața spirituală autentică se înscrie în hotarele unei purificări morale și intelectuale profunde, drumul pocăinței și al sfințirii, centrat pe unirea omului cu Dumnezeu - Omul Iisus Hristos în Biserică, continuând din lumină în mai multă lumină, din iubire în mai multă iubire. În opoziție cu aceasta, experiențele spirituale contrafăcute nu se regăsesc în tradiția Bisericii, ba chiar aduc inovații (și ideologice și practice) centrifuge, îndepărtându-l pe omul neinformați și nepregătit duhovnicește de Hristos și de Biserica Sa.

Din cauza confuziei în care se zbate într-o cultură desacralizată, omul contemporan s-a îndepărtat de Dumnezeu, nu mai păzește poruncile Lui și nu mai percepe corect înțelesurile dreptei credințe în Hristos. A pierdut simțul, valoarea și educația iubirii de Dumnezeu și de semenii și le desconsideră în detrimentul acceptării unor experiențe noi, senzaționale, care exaltă mândria și idolatria omului.

Iar când nu mai are frică de Dumnezeu, când nu mai vrea să se smerească răbdător sub mâna binecuvântării lui Dumnezeu, când nu mai vrea să iubească sincer pe alții dăruindu-se, atunci omul caută alte căi de „*spiritualitate*”, de fapt alte

căi de fugă de la fața lui Dumnezeu, încercând să-și satisfacă aspirația naturală după Dumnezeu, după iubire și după o fericire eternă prin metode mecanice sau magice, ori prin alte minuni și puteri paranormale, pe care diavolul (prin proorocii lui) i le oferă cu mână largă. Pentru că nu minunile sunt dovada că cel ce le săvârșește e de la Dumnezeu, ci sfințenia vieții și a gândirii lui. Acesta și este semnul adevăratului om duhovnicesc: învierea cu Mântuitorul Hristos din păcat și din neadevăr. Să nu ne lăsăm înșelați! „*Neam viclean și desfrânat cere semn, dar semn nu i se va da, decât semnul lui Iona proorocul. Că precum a fost Iona în pântecul chitului trei zile și trei nopți, așa va fi și fiul Omului în inima pământului trei zile și trei nopți*” (Matei 12, 39-40).

Omul contemporan, antrenat în procesul secularizării mondiale, întunecat de păcate și de necredință uită că cele mai mari valori umane sunt **persoana și iubirea**, întrucât omul a fost creat de Dumnezeu după chipul și asemănarea Lui; le disprețuiește și le înlocuiește în gândirea sa cu alte lucruri sau „*performanțe*” individualiste. Sfințenia iubirii dintre persoane, normalitatea ei, jertfa de sine pentru mântuirea altora, toate valorile creștine sunt năruite aproape în conștiința omului contemporan sub tăvălugul agresiv al minunilor paranormale pe care le propagă, spre slava lor deșartă și spre pierzarea celor ce-i urmează, toți „*iluminații*” care nu-L au pe Iisus Hristos ca lumină a vieții lor.

Însă numai iubirea lui Dumnezeu și a semenilor îi pot da omului contemporan starea de pace, de fericire interioară și de sănătate trupească și sufletească. Numai o viață creștină, o viață în sfințenie, numai trăirea reală a învierii din păcat și a unirii cu Iisus Hristos – Dumnezeu, în Biserica Lui Dreptmăritoare, îi poate descoperi omului bogăția infinită a vieții veșnice, a experienței fericirii dumnezeiești, în normalitatea ei plină de lumină și de har.

Debut școlar la Făgăraș

RUGĂ

Pune, Doamne, timpu-n lanțuri grele
Și-l ascunde undeva departe,
Sus acolo-n ceruri, printre stele,
În nemărginiri de univers și noapte.

Și ne dă atâta bucurie,
Celor ce pășim abia în viață,
Să rămânem în copilărie.
Să ne răsfățăm în dimineață.

Să ne-avem părinții veșnic tineri,
Grijulii și dragi și cu povețe,
S-așteptăm mereu câte o vineri,
Când bunicii vin să ne răsfețe.

În bănci de școli cu ochii peste carte,
Sorbind pilduitoare-nvățămintе,
S-avem de roade bune veșnic parte,
Și nu doar de aducerile aminte.

Cu gând curat să ne iubim colegii
Și dascălii și tot ce ne-nconjoară,
Iubirea să domnească, nu toți regii,
Mă rog, Părinte, azi și mâine iară,

Ascultă-mi ruga, Doamne, că-i fierbinte,
În ea îmi pun speranța, bucuria,
Voi fi cum vrei și crezi Tu că-i cuminte,
Dar lasă-mi cât mai mult copilăria!

GHERGHE IOANA MIHAELA,

Clasa a V-a B , Școala Generală nr. 1 , FĂGĂRAȘ

O, DOAMNE!

Pocal cu apă vie din care beau mereu,
O, tu, Lumină Sfântă! O, Dumnezeuul meu!
O, armonioasă cântare ce în ceruri îngerii o
cântă!
O, dulce rugăciune sfântă!

O, dulce alinare!
O, speranța mea când n-am scăpare!
O, Dumnezeuul meu cel sfânt!
Ascultă-mi iar îndureratu-mi cânt.

Căci o iarbă rea în sufletu-mi a încolțit
Și vreau un înger să-mi trimiți,
Pentru a mă învăța cele cerești.
O, Doamne, iarba rea să o stârpești!

Și-n locul ierbii, florile să crească
Și să mă-nveți legea cerească,
Și-atunci când voi muri,
Eu sper că veșnic voi trăi!

IOANA RUGIUBEI

Clasa a IX - B, Liceul “ Ion Codru Drăgușanu”, VICTORIA

MAI LASĂ-MĂ O CLIPĂ!

Armonios este gândul ce mă-nalță la cer,
Frumos este visul pe care îl zăresc,
Dar este oare acesta un vis?
Sau este drumul spre Dumnezeu?

Sufletu-mi tânjește după voi...
“VOI” , ce bine sună!
Voi sunteți sălașul de iubire, de căldură,
De aici din universul care mă-nconjoară.

Parcă aş vrea să nu visez...
Conștiința mă apasă,
Îmi spulberă gândurile, păcatele ...
Dumnezeu se apropie, El mă caută!

Mă simt copleșită de frumusețea
Ce-mi este dăruită, de El,
Totul este auriu, strașnic și ideal
Dar în același timp atât de subtil!

Mi-aș dori să mai stau o clipă,
Aș vrea să dau timpul înapoi,
Să vă mai văd o dată pe VOI.

Domnul îmi împacă gândul, dorința,
Lăsându-mă să iau cu mine cea mai frumoasă
amintire:
Chipurile voastre...
Îmi mai îngăduie să mai șoptesc pentru ultima
oară:
- Mamă, tată, vă iubesc!

Acum, în sfârșit, îmi simt sufletul împlinit,
 Acum pot, Doamne, să-ți mulțumesc
 Și să plec...
 Să mă îndrept mirific
 Spre zarea îndepărtată, liniștită,
 De care mă simt îndrăgostită,
 Pentru că ea e grădina visurilor mele,
 Unde știu că veșnic mă voi regăsi în ele.

NAN ANCA – OCTAVIA

Clasa a IX –a C, Colegiul Național “ Doamna Stanca”, FĂGĂRAȘ

ÎNDEMÂN

Când viața pic cu pic se scurge
 Și se revarsă în păcat,
 Omule bun, ai o speranță:
 Iisus Hristos a înviat!

Când clopotele la vecernii
 Te cheamă, tu, ne-ntârziat,
 Îți lasă lucrul tău și vino:
 Iisus Hristos, El te-a chemat!

Te roagă, cere îndurare,
 Și pentru cel mai mic păcat
 Pentru a lumii mântuire,
 Iisus Hristos a înviat!

CRISTINA BOROIANU

CLS. A XII-a , Grupul Școlar de
 Arte și Meserii - Făgăraș

MAICA DOMNULUI

Privirea-i ne-nconjoară lin,
 Precum o creangă de măsline,
 Ea, Porumbița preacurată,
 Dintr-o icoană ni se-arată.

Întinde mâinile, ne-ajută,
 În orice seară ne sărută,
 Pe frunte pune-ncetîșor
 Imaculatul omofor!

OANA AFLOAREI

Clasa a VII –a B, Școla Generală
 Nr.1, Făgăraș

IERTARE ȘI SPERANȚĂ

Rege Sfânt, Altar ceresc,
Prinț al inimilor noastre,
Sfântă-avere, Tată scump,
Soarele iubirii noastre.

Ție toate-ți datorăm,
Zilnic soarele răsare,
Luna luminează-n noapte,
Timpul curge cu-ndurare.

Tu îmi potolești aleanul,
Inima mi-o liniștești,
Și, în orice întâmplare,
Tu cu mine-aproape ești.

În tot drumul meu pe lume
Călăuza mea mereu,
Fără Tine, Doamne Sfinte,
Ce m-aș face singur eu?

Doamne, -ndură-TE de lume,
Suntem cuie-n trupul Tău,
Iartă azi mândria lumii
Și ne apără de rău!

ALEXANDRA FOGOROȘ

Liceul Teoretic
“ Ion Codru Drăgușanu”
Orașul VICTORIA - BRAȘOV

E ZIUA TA

Ești mamă duioasă
O, Sfântă Fecioară!
Și-n inima noastră
Ești dragoste rară!

Tu ești cheia vieții
De-a pururi în lume,
Și-a ta frumusețe
Cântăm azi pe strune.

E ziua ta, Fecioară
Regină -ntre flori,
E ziua Ta, Fecioară
Cu ochi surâzători!

E ziua Ta Mamă
Minune-ntre minuni!
E ziua Ta Mamă,
Comori de-nțelepciuni!

ALINA BACIU

cl. a VII-a
Grupul Școlar di Chimie
Orașul Victoria
Jud. Brașov

Poezii primite de la cititorii - poeți

S P O V E D A N I E

Cu-atâtea neguri împrejur și-n tine,
Urci pe poteca aspră printre stânci,
În minte, pătimirile divine
Ți-aduc aminte că ești viu și plângi.

La o răscruce, peste-un hău de gânduri,
Păcatele atârnă mult prea greu...,
Zorești strâns pasul peste-atâtea rânduri,
Să te-ntâlnești odat' cu Dumnezeu!

Știi că-n căsuța albă de sub stâncă
Părintele tău bun stă în pridvor.
Îi înțelegi tăcerea lui adâncă:
E tată drept, tu – fiu risipitor!

Privirea lui te-nseninează iară,
Și negurile ți se risipesc,
Sub patrafir, îți lași a ta povară,
În tine toți ai tăi se spovedesc.

Cu capul lui se-apeacă întreg cerul
Și, arcuită peste nori, o punte
Aduce-n preajmă pe Iisus – Misterul,
Urechea Lui Te-atinge peste frunte.

Te-aude Dumnezeu și-L simți aproape,
Iar inima se strânge de durere,
Păcate lăcrimează, grele ape...
Domnul preface jalea-n mângâiere!

PREOT FLORIN MOLDOVAN

(R O D N A , BISTRITA NĂSĂUD)

CA PRUNCUL..

Ca pruncul gânguresc să deprind graiul,
Încurec silabe de pământ cu raiul
Și mă târăsc de-a bușilea spre Tine
Mă ia în seamă, Doamne, și pe mine!

Ca pruncul gânguresc să deprind glasul,
Nu știi de-mi va fi dat să merg cu pasul,
Dar fericit mă simt c-am învățat,
Să aflu ușa Ta, să cer, să bat!

SCARA

Pribeag, ca Iacob, mi-am plecat
Genunchii pe o piatră,
Și mintea scară s-a-nălțat
Lumina ne'nserată să o vadă.

Spre frumusețile din rai
Dorea un capăt aninat,
Iar celălalt, pe-al minții plai,
Căta, ca porumbelul, loc curat.

Într-un târziu de priveghere,
Minunea blând s-a împlinit:
Lumina raiului, lină vedere
Casa de lut a văruit.

“ACESTA-ILOCULPĂRINTESC!”
Răpit de frumusețe, am strigat,
Și-am început să ctitoresc
Lăcaș LUMINII-n gând curat.

PR. FLORIN MOLDOVAN

POMUL VIEȚII

DOAMNE!
nu-mi lua dragostea
ce-o port în suflet,
ci lasă să crească din ea
rădăcini
până-n călcâie
și ramuri
până la ceruri
și fă din ea
POMUL VIEȚII!

RALUCA OPRÎȚA
(FĂGĂRAȘ)

LA LITURGHIE

Ne cheamă toaca-n rugăciune,
E tainic totul pe pământ,
Deschide-ți inima, creștine,
Primește-n ea pe Duhul Sfânt!

Făclii aprindem la altare
Și pacea sfântă cu noi fie,
Că Domnul e cu fiecare
La ceas de Sfântă Liturghie!

Se frânge pâinea pe Altar:
“Mâncăți! ACESTA-Î TRUPUL
MEU!”
Luăm cu frică Sfântul Dar,
Ne-mpărtășim cu Dumnezeu.

“Beți! ACESTA E SÂNGELE
MEU!”,
Șine-nchinăm cu SFÂNTACRUCI
Ne miluiește Dumnezeu,
Și-n inimi pacea ne aduce.

La ceasul sfânt de rugăciune
Cu Dumnezeu e-ntreg pământul,
Deschide-ți inima, creștine,
Să între Dumnezeu – Cuvântul!

ION DUȚĂ – NOVACI
NOVACI, JUD. GORJ

AL VIEȚII TREN

Pornește trenul ca vântul,
Îmi spulberă orice cuvânt,
Ca-n fulger pierе migdalul...
Ore, luni, ani, unde mai sunt?
Rămâneți cu toate în urmă...
Și-n toate
Din inimi se frânge-o fărâmă.
Prin beznă-n tunel ne ducem
năvală-nainte,
Ce pală-i lumina ce-n felinar ni
se-aprinde!...
Ne strânge teama în chingi ne-
ndurătoare:
Când oare...
Vedeă-vom iarăși Lumina zilei
în zare?

Au fost odinioară, rămân
aidoma și-acum,
Mereu istovitoare peripețiile pe
drum...
Ne însoțește însă, nădejdea vie
din străbuni:
Fiul cel Mare, Fiul cel Bun
Ne-așteptă-n stația de la Sfârșit
de Drum....

Traducere din limba greacă
realizată de Valentin Moga
după poemul Nausika' Iessai-
Kasimatei

Rugăciune către Dumnezeu

Cobori, Doamne, -n România
Vezi ce mare-i sărăcia!
Cobori, Doamne, -n astă țară,
Vezi că viața-i tot amară!
De-i coborî, Doamne, azi
În Oltenia nu-i praz,
În Moldova nu-i mălai,
În Ardeal e-amar și vai.
De-i coborî, Doamne. mâne,
În Moldova nu e pâne,
În Oltenia nu-i lapte,
În Ardeal criză de toate.
De cobori în București,
Nimica nu mai găsești.
Dar, pe la cîte-un privat,
Gumă e de mestecat.
Ne rugăm, Doamne, de Tine
Ajută-ne, dă-ne bine!
Am suferit cât am putut,
Tot regimul din trecut,

Am pornit pe altu drum,
Dar nu-i bine nici acum.
Zece ani am așteptat,
Dar nimic nu s-a schimbat,
Ajută-ne, Doamne Sfinte,
Baremi de-acum înainte!
Dă-ne zahăr și ulei,
Că și noi suntem ai tăi!
Dă-ne carne, dă-ne lapte,
Fă-le ieftine pe toate!
Să trăim și noi mai bine
Cu-ajutorul de la Tine.
Dinspre cei de la guvern
Nu-i de bine nici un semn.
Guverne schimbăm mereu,
Dar ne merge tot mai rău.
Doamne, ce ți-am fi greșit
De-așa rău ne-ai pedepsit ?!

GHEORGHE TULBURE

RAPSOD POPULAR

DIN ȚARA FĂGĂRAȘULUI

CONCURSUL DE POEZIE RELIGIOASĂ “CER NOU- PĂMÂNT NOU”

Ediția de anul acesta a concursului de poezie religioasă
“CER NOU - PĂMÂNT NOU”, organizat de revista
“PORUNCA IUBIRII”, va avea ca etapă finală luna decembrie
a anului 2003, cu ocazia sărbătoririi NAȘTERII DOMNULUI.

Așteptăm poeziile dumneavoastră până în preajma
Crăciunului la ADRESA REDACȚIEI sau pe adresa MARIA
GABOR, STR: TRANDAFIRILOR NR. 61- FĂGĂRAȘ.

PAGINĂ REALIZATĂ DE PROF. MARIA GABOR

**Dumnezeu este iubire.
Dragostea dintâi**

Îndumnezeire – Iubire - Rugăciune

Pr. Miron Mihăilescu

*„Să nu te duci între oameni până nu ai luat tu foc,
ca să poți aprinde inimile” – Pr. Miron Mihăilescu*

Provocat fiind de voi toți, mă simt obligat să fac această mărturisire de credință despre adevărul că omul are menirea de a fi îndumnezit. Îndumnezeirea este starea lui firească, după cum a și mărturisit Mântuitorul în solemnă Lui dare de seamă, în rugăciunea înălțată la Cina cea de Taină către Tatăl (Ioan, 17). El exprimă în rugăciunea Sa această taină a omului în care El a intrat cu dumnezeirea Lui pentru a-l înfățișa pe om în mod normal, dumnezeiesc. Spune în rugăciunea către Tatăl: *Părinte, Eu am poruncă de la Tine, menire, să le dau oamenilor viață și M-am dăruit lor, să le fiu viață, suflet ...* În felul acesta El zice despre Sine (de fapt își zice sieși): *Eu mă sfîntesc, Părinte, cu Tine. Te primesc pe Tine în Mine, Viață, și Mă fac ce ești Tu. În aceasta, Eu mă îndumnezeiesc cu Tine!*

O spune clar, ca pe un fel de raport între El și Tatăl, pentru ca din acesta să înțelegem și raportul între om și Hristos: omul care se îndumnezeiește prin acceptarea lui Hristos, prin primirea lui Hristos ca viață în el, deoarece pentru asta Hristos a fost trimis în lume, să-i fie omului viață, suflet. Și zice: *Eu mă sfîntesc, mă îndumnezeiesc cu Tatăl...* Ne punem întrebarea: cum are El nevoie să spună că se îndumnezeiește, doar nu e și El Dumnezeu? Are nevoie să se

îndumnezeiască cu dăruirea, cu înălțarea Lui în Tatăl, în dragostea Tatălui. El acceptă dragostea Tatălui, devin una cu ea și spune că se sfințește, făcându-se prin aceasta icoană a faptului îndumnezeirii ce ne privește pe noi. Zice: *Eu, slava Mea, sau starea Mea de îndumnezeire, cu care M-am îndumnezeit în Tine, Părinte, făcându-mă una cu tine, în dragoste, le-o dau lor, oamenilor ... Eu mă situez în ei, cu această legătură pe care o am cu Tine, Părinte, îndumnezeindu-i pe oameni cu această îndumnezeire a mea cu Tine. Oamenii acceptă dragostea Mea, pe care o am de la Tine și, acceptând dragostea Mea, ei se îndumnezeiesc cu Mine și, prin Mine, cu Tine, Părinte!* Se fac UNA cu Sfânta Treime, prin acceptarea de a-și înțelege inima lor, ca trăire a lui Dumnezeu, ca trăire a dragostei, așa cum o trăiește Hristos, după modelul Tatălui.

Mântuitorul iubește ca Tatăl și noi încercăm să iubim ca Hristos, cel ce iubește ca Tatăl. Și această unime, unire de acceptare, de trăire, cum o exprimă Mântuitorul în mărturisirea Lui, aceasta e îndumnezeirea noastră. Despre ea, în finalul aceleiași rugăciuni de mărturisire a lui Hristos față de situația noastră de a fi unime de viață, de suflet cu Dumnezeu, El zice: *Părinte, eu Te voi face cunoscut oamenilor, ca iubire, că Tu îi iubești pe oameni; și iubirea cu care-i iubești Tu, Eu i-am învățat și-i învăț s-o aibă și ei, iubindu-se și ei unii pe alții așa cum îi iubești Tu.*

Când iubesc pe aproapele meu, îl iubesc cu iubirea lui Dumnezeu, care mi se face mie viață. Și mai adaugă în cuvântul Său (din cap. 17 al Ev. după Ioan): *Părinte, pentru ca oamenii să devină dragoste ca și Tine , Eu mă voi situa în ei, Eu personal, să le fiu inimă iubitoare cum ești Tu iubindu-i, așa încât ei să se poată iubi unii pe alții, cu iubirea Mea în ei, iubire adevărată, garantată.* Și când există această unime de sens al vieții, ca dragoste întocmai cum e a Fiului față de Tatăl, cum e a Tatălui față de Fiul și cum e a oamenilor, ca a Tatălui și ca a Fiului, unii față de alții , această unime - repet - de tensiune, continuitate, stare de dragoste, constituie ființa omului adevărat, sufletul omului îndumnezeit.

Sufletul omului e dumnezeire, e activul dragostei

lui Dumnezeu acceptată de oameni la care ei fac efort negreșit să se înalțe și să o aibă, așa cum și-a dorit Maria Magdalena să și-L aibă drept suflet și viață pe Hristos. Iar Mântuitorul i-a sugerat că prin asta se îndumnezeiește, fiindcă, pe El dacă-L dorește să-i fie suflet, pe El îl are, cu Tatăl cu tot în inima ei. Are toată dumnezeirea, toată sfințenia dumnezeirii în ea, dacă aspiră să se ridice în așa fel cu inima sa la unica dorință fierbinte de a trăi numai în El, numai cu Domnul vieții, numai cu duhul stăpânirii în inima ei, a lui Dumnezeu, care-i stăpânirea dragostei. Stăpânirea dragostei este dăruire încontinuu, în care se manifestă dragostea. Așa cum se dăruiește Hristos Tatălui, acceptând dragostea Lui de oameni și însușindu-și-o, tot așa o fac și oamenii, dăruindu-se unii altora împreună cu Hristos, Cel care le-a pus în mișcare această dăruire.

Aceasta e viața omului cea adevărată, sufletul adevărat al omului: unime perfectă a inimii, întru dragoste, cu Sfânta Treime. Iubind ca Dumnezeu, omul este OM. Și în privința aceasta Mântuitorul ne sugerează să fim atenți în tot momentul la faptul că, după Înviere, viața pe care El o are de la Tatăl o instalează, instalându-Se pe sine cu lucrarea Lui de dragoste în inima omului.

În ce fel să înțelegem inima aceasta, ce înseamnă și ce este ea, nu o știm. Lăcaș ... “ *Eu voi face în oameni lăcaș, împreună cu Tatăl* “. Și lăcașul pe care-L face în noi împreună cu Tatăl, făcându-Se pe Sine o unime, lăcașul acesta, deci, e sufletul omului, activ în împreună-înțelegere a vieții, cum o înțelege Dumnezeu. Este foarte greu de acceptat lucrul acesta, ca omul să se declare liber, odihnit că el este îndumnezeit, pătruns, e unime de putință, trăire ca a lui Dumnezeu, că el poate cu inima lui să fie dumnezeiesc. Și această stare Mântuitorul o propune la tot pasul: “ *Uitați-vă la Mine!* ” și uitându-vă la Mine *Îl vedeți și pe Tatăl Meu, iubind. Uitați-vă la iubirea Mea; și voi, aieva, ca și Mine, ca și Tatăl Meu sunteți.*

Omului nu-i vine să creadă și nici nu se angajează la o atenție fermă: că în noi Îl avem pe Iisus Hristos, cu Tatăl, lucrându-ne în taină dragostea la care noi

întocmai, dumnezeiește. Nu ne vine să credem, însă Mântuitorul a afirmat-o clar: *Părinte, Eu în oameni voi avea grijă ca să fie dragostea Ta, s-o trăiască ei cum o ai Tu, iar pentru a se garanta lucrul acesta, Eu voi fi în ei!*

Practic, dimineața când mă trezesc, văzându-mă viu și aducându-mi aminte, prin credință, că Mântuitorul a zis: *Eu, cu Învierea Mea, cu viață de la Tatăl, voi locui în voi, Eu sunt viu în voi și să vă luați în primire de la Mine și de la Tatăl ...*, mă încadrez în El, sau cum am zice: ne punem în priză. Când văd că sunt viu, prin credință, pun intenționat inima în mișcare, să se emoționeze de această stare de fapt, și anume că în mine lucrează Dumnezeu. Cutremurat mă urc cu intenția mea, desăvârșit, în duhul pe care-l știu, al dragostei lui Dumnezeu, despre care am aflat că lucrează în inima mea. Și mă pun în priză, voluntar, făcând efortul de a fi atent numai la ținta unde trebuie să ajung. Și, în urma conștientizării situației în care ne aflăm noi dimineața, știind că suntem așteptați să colaborăm tainic cu dragostea lui Dumnezeu ce stă gata a fi luată în primire, se impune ca de la sine efortul de a învăța rugăciunea inimii, de a ne însuși această rugăciune tainică, după cuvântul Mântuitorului: *Fiiți neîncetat atenți la Mine și vă rugați cu Mine, că Eu în voi sunt, continuu, viața voastră, împreună cu Tatăl. Sunt dragoste în voi în mod continuu, iar voi vă încadrați în acest duh al dăruirii cu care Eu împreună cu Tatăl mă dăruiesc vouă și ne facem inima voastră. Să vă încadrați în duhul unimii Tatălui cu Fiul, în dragostea pe care ei o instalează când se instalează în noi, lucrând. Rugăciunea inimii este o tensiune de duh: când mă trezesc dimineața, îmi dau seama că sunt viu prin Învierea lui Hristos în mine : Voi aveți Învierea mea în voi, ca viață. O aduc în voi, cu Tatăl venind. Să vă aduceți aminte de această Înviere, căci voi știți că am înviat și că am viață de la Dumnezeu. Și dovedind-o prin însăși situația Mea, întru care am înviat, veți deduce (prin credință) că acest lucru îl dobândiți și voi: învierea prin punerea în legătură a inimii voastre cu Sfânta Treime. Văzându-mă viu, îmi*

dau seama fără tăgadă că sunt

așteptat să mă încadrez în însăși activitatea dragostei dumnezeiești ce lucrează în mine, ținându-mă viu.

Această dragoste a Lui, pe care o iau în primire eu, o folosesc drept fel de a fi al meu, cu semenii. Eu, trăind încontinuu în unimea lui Dumnezeu cu mine, această unime o realizez și cu aproapele meu, în care mă cobor, mă instalez în valoarea vieții lui cu cea iubire cu care simt că se instalează El în mine, cu iubirea lui lucrătoare... Iar eu lucrez așisderea, dând viață aproapelui meu, jertfîindu-mă și eu pentru el, așa cum s-a jertfit Dumnezeu, făcându-mi-se suflet. Instalând în inima mea duhul dragostei dumnezeiești, pe aceasta o instalez și eu mai departe. Dăruirea aceasta o fac, de fapt, împreună cu Dumnezeu, nu singur. De aceea a zis Mântuitorul: *Pentru ca oamenii să se poată iubi ca Dumnezeu, Eu voi fi în ei iubirea*. Eu mă instalez drept viață în inima omului, dovedindu-mi dragostea, cum mi-a arătat Mântuitorul că trebuie să o am, ca a lui Dumnezeu. Să nu-i contrazic Mântuitorului viața pe care mi-o dă mie prin nepăsare față de aproapele meu.

Mă silesc, mă cuceresc în a trăi printr-o tensiune de recunoaștere a acestei realități, că sunt o Unime cu Dumnezeu... Dimineața când mă trezesc realizez deja, fulgerător, că sunt o unime de viață cu Dumnezeu, viață în fața căreia sunt uimit că o am și eu, sunt pătruns de o uimire și de o bună-dorire de a mă dovedi că primesc această situație de a fi dumnezeiesc cu inima mea. Și o exprim aceasta într-un duh de intimă tensiune de a căuta să mă înțeleg cu Dumnezeu, intim întrebându-L: *Ce să fac eu cu viața aproapelui meu, cu tot ce mă înconjoară? Cum să fac?* Ca Tine fac, Doamne, pe care Te știu. Știu că ai înviat și Te văd înviat, în mine. Cu învierea Ta mi-ai dat viața. Mă văd înviat cu Învierea Ta. Ce fac eu cu Învierea Ta în mine - mă întreb într-o intimă înțelegere, întreb Duhul lui Dumnezeu despre care știu în mod sigur, prin credință, că lucrează în mine. Mă concentrez în a-L înțelege pe Dumnezeu, cel ce în inima mea lucrează, pentru a-L urma și eu în atitudinea mea față de aproapele, atitudine care trebuie să fie identică cu a lui Dumnezeu, pe

Mântuitorul a spus-o limpede: *Așa cum vă iubesc eu, deci dumnezeiește, să vă iubiți și voi unii pe alții...* Omul acceptă greu acest adevăr și de aici rezultă mizeria din noi. Omul nu se poate dumiri că e în situația, că are posibilitatea de a fi unime de gând și de simțire cu Dumnezeu.

Avem nemărginita putere de a căuta binele, pentru că o facem cu duhul lui Dumnezeu care lucrează în noi; cu duhul Lui ne sondăm adâncurile. De fapt, sondându-ne pe noi, sondăm adâncurile lui Dumnezeu, adâncurile Lui de frumos și bine absolut, și ne inspirăm. Avem, doar, însușirea de a le pipăi. Suntem în posesia acestui pipăit al binelui desăvârșit. Deja, în faptul dimineții, trezindu-te, știi că Domnul Hristos împreună cu Tatăl lucrează binele, căutându-l chiar în inima ta și tu; căutându-l, îl pui în valoare. Ni s-a făcut recomandarea: *Privegheați neîncetat ca să nu cădeți din gândirea și simțirea dumnezeiască care trebuie să fie activă în inima voastră. Pentru a nu cădea, fiți continuu atenți la această gândire dumnezeiască existentă în voi, pe care o simțiți și cu ea să lucrați...* Rugați-vă neîncetat, fiți atenți la duhul Meu din voi ce lucrează, căutând binele și punându-l în valoare cu Mine împreună! Mântuitorul de aceea s-a făcut țintă spre care să ne îndreptăm atenția în așa fel încât omul să fie pentru el însuși, să-și fie țintă de gândire permanentă la ceea ce se petrece în inima lui, ca viață.

Omul să fie atent el însuși: că este duh din lucrarea dumnezeiască în el. Nu mă duc mai departe, mă opresc la mine, căci eu îmi sunt țintă; să fiu atent, căci sunt dumnezeiesc! Să devină inima ta, emoțional, cutremurată de situația de a se pune direct în legătură cu însuși izvorul vieții ... *“Doamne!”*. Te trezești cu: *“Doamne...eu sunt dumnezeiesc !”*, te trezești gândind: *Doamne, Tu îmi ești mie tot ce sunt. Eu sunt unime cu Tine, eu, care-s viu datorită Ție, sunt unime cu Tine, Doamne și Ține-mă în această unime, încât să fiu și eu dăruire de viață pentru tot ceea ce mă înconjoară.* Nu se dumirește omul să-și creadă sieși că el este dumnezeiesc; prin faptul că se vede trăind, înțelege că trăirea sa este rezultatul dragostei lui Dumnezeu. Tu ești trăire

dumnezeiască , El te cheamă să devii una cu El, în această stare de trăire: *Cine vrea să vină după Mine, cine vrea să Mă accepte pe Mine ca viață - că numai așa e omul om -, cine vrea să vină după Mine ca împreună cu Mine să-și înțeleagă viața, să se lepede de orice altă atenție și să-și îndrepte numai spre Mine atenția. Să nu-și mai permită a se uita la altceva decât numai la duhul minunat al dragostei lui Dumnezeu. Să te lepezi de orice risipire, rupi orice fel de legătură spre alte țeluri de atitudine vitală, orice formă de altă atitudine s-o anulezi, păstrând-o doar pe aceasta: de a fi una cu Duhul lui Dumnezeu care se află în tine. Ești viu, deci această atenție a lui Dumnezeu este îndreptată spre tine, cu care te unești, și tu, și tu. Mântuitorul a lăsat cu limbă de moarte această taină, spunând: *EU voi fi în ei, le voi fi viață în trăirea dragostei tale, Părinte, pe care tu ceri să o aibă și ei ...**

Să fie, așadar, atent omul: ființarea lui este a se încadra în ceea ce a spus Mântuitorul, înainte de a muri: *Voi face din sufletul omului iubirea Ta, punându-mă pe Mine lucrare de dovedire a acestei iubiri, în unime ... Oamenii cu Mine și, prin Mine, cu Tine, Părinte, și Tu cu Mine în ei ..., iată taina pentru care m-am dus la oameni. Asta e ființarea lor, în această unime în care trebuie să creadă!*

Mântuitorul spune că se poate, deoarece omul are putința de a intui aceste frumuseți ale căutării binelui lui Dumnezeu. Avem acest pipăit al căutării. Așadar, să încercăm dimineața să ne proiectăm: uite, azi ; hai să văd, să mă dumiresc eu însumi cât bine pot scoate la iveală din inima mea, pentru a-l realiza în viața mea, printre oameni! Să fii tu curios de cât bine vei fi în stare în toate actele tale, de cât frumos și bine ai putea găsi și pune în aplicare.

Într-un singur fapt, al salutului de exemplu; în salutul oferit primului om întâlnit în cale pun tot ce am, tot ceea ce sunt, îl salut cu pătrunderea în mine - emoțională, că sunt una cu Dumnezeu care a creat viața. Pun în salutul meu, în inima mea, nevăzut, atâta duh și atâta intenție de a-l prețui pe omul din fața mea. Nu i-o pot arăta, dar în inimă se produce o explozie de bună-dorire pe care însuși Dumnezeu mi-o împinge dinlăuntru.

Ce capodopere se pot crea în tine, în simțirea cu care învălui atent totul, trecând de la un om la altul, conștient că treci de la o minune la alta. Nu mai zic de bună-dorirea de a face pentru om ceea ce faci cu o gingășie tot mai mare, cu deschidere tot mai mare, mai autentică, cu tensiunea de a fi tot mai perfect, clipă de clipă, până seara. Să trăiești de dimineața până seara în această tensiune de încântare, de a trata dumnezeiește tot ceea ce am înaintea ochilor. Și asta nu numai în afară, în comportamentul tău exterior, ci și lăuntric. Noi gândim întotdeauna în legătură cu vreo față de om. Și-atunci, gândind despre un om, trebuie să am grijă și să pun în gândul meu câte ceva din frumusețea gândirii lui Dumnezeu, așa cum o are El pentru noi. **Cum aștept eu să se gândească Dumnezeu la mine, așa să mă gândesc la toți;** să mă gândesc frumos la dușmanul meu, făcând tainic experiența aceasta de a scoate binele din mine și a-l îndrepta spre aproapele meu.

Pentru a realiza aceasta, e nevoie de efort, efortul de a ne învăța să facem apel la Mântuitorul cu o anumită rugăciune. “Doamne!”, încontinuu să-l port cu mine acest “Doamne!”, orice văd să știu că se datorează existenței lucrării lui Dumnezeu și mă adresez adresându-mă lui Dumnezeu. Pornind din însăși existența mea, Dumnezeu, El este activ în mine. Și eu mă încadrez în activul gândirii lui, în gândirea cu El. *Doamne...*, pornesc cu *Doamne ...*, continuu, și în gând și în faptă să ruleze un fel de bătaie a inimii cu acest *Doamne...!* E adevărat, trebuie un efort, e o măiestrie, o artă la care e necesar a ajunge să o învățăm pentru a pipăi tot mai mult farmecul acestei stări de suflet, de a nu gândi nimic fără căutare din adânc a frumosului dumnezeiesc în tot ceea ce concep. *Doamne, Doamne, ca Tine vreau să fac, să mă gândesc la cine mă gândesc ca Tine, Doamne, suntem împreună, ce facem azi? Doamne, dă-mi inspirație să scot și eu, din adâncul de nespus al binelui, o înțelegere desăvârșită a binelui, cu Tine, în așa fel încât acest bine, perfect înțeles, să-l pot aplica în relațiile mele cu lumea.*

Dimineața trăiesc o revărsare a inimii mele spre ceea ce am de făcut cu Dumnezeu - îl iau pe Dumnezeu împreună-

lucrător cu mine. El mă așteaptă, dar eu sunt chemat de fapt să accept a lucra ce lucrează El. Să-L accept pe Dumnezeu care prin mine vrea să facă tot binele. Repet: să -L accept pe Dumnezeu lucrând în mine; și în felul acesta El se asociază cu mine. Unimea aceasta de duh, de scoatere din adânc a binelui pentru a-l pune în valoare: acesta e sufletul omului, rulând neîncetat de dimineața până seara - **Ca Mine, cu Mine**: aceasta o preconizează Mântuitorul. *Cu Mine împreună să gândești, ca Tatăl Meu și nu altfel! Cine vrea să vină după Mine, aceasta s-o facă, numai aceasta: să se lepede de sine și să se unească cu Mine în toată clipa.* Mântuitorul spune: *Iubiți-mă pe Mine, intrați în duhul dragostei Mele și atunci Tatăl Meu se angajează să lucreze ceea ce doriți voi, tot ceea ce puneți la cale.* O spune în textul acestei rugăciuni-spovedanie. E ceva copleșitor, dar e o realitate; *Tatăl Meu va face ce vreți voi, cei care ați căutat împreună cu Mine adâncul binelui.*

Dimineața te pui în priză cu bunătatea lui Dumnezeu. El se angajează dimineața la lucrul meu, deci să-i dau de lucru lui Dumnezeu, să mă angajez că voi lucra cu El. Știm că El vrea să lucreze. Acesta-i duhul colaborării mele cu Dumnezeu: *Fiți atenți, privegheați să nu pierdeți din vedere acest lucru, că Tatăl Meu vrea să lucreze lucrul vostru în voi!* Cine oare e atent? Rămâne de ales... Să-L angajăm, asta dorește Dumnezeu, să-L angajăm la lucru la noi, pentru a putea lucra astfel și noi în mod valabil - numai cu EL lucrăm valabil! Și Îl angajăm prin acest apel: *Doamne, vino că vreau să fac voia Ta, vreau să fac ce gândești Tu, vino și lucrează-mi lucrul tău, în mine, Doamne !* Te înțelegi pur și simplu cu El. E palpitarea continuă a inimii. *Hai, Doamne!...* dorul acesta, explozia aceasta de duh al binelui, la care Îl chemi pe Dumnezeu să ia parte. Așa-i zicem lui Dumnezeu: *Vino, Doamne și lucrează că am găsit ce să-ți dau de lucru, după gustul și dorința Ta !* Sunt realități dumnezeiești ce se cuprind în această taină a rugăciunii lui Iisus Hristos, ca mărturisire de credință despre El, despre cum lucrează în noi, în care s-a în-

îndumnezeiască. El a spus că se poate!

Să facem apel, neîncetat, de dimineața când ne trezim: *Vino, Doamne la mine ... Ce frumos e ceea ce lucrezi Tu cu mine!* Când mă trezesc, să fac apel cu toată ființa mea: *Doamne, astăzi vino la lucru la mine, că am pregătit un plan de a-ți înfățișa frumusețea Binelui Tău în ceea ce am eu astăzi de gând să fac. Haide și vezi, Doamne, să vezi cât de frumos pot realiza eu aceasta! Și toată ziua, în taină, frumos și luminos pe dinăuntru, luminoasă să-ți bată inima în acest apel: Doamne, ce frumos e ce lucrăm noi, ce lucrezi Tu cu mine, Doamne. Doamne, ce frumos e! Și mă întreb, dacă am face așa, unde ar mai încăpea răutatea, odată pus în aplicare acest lucru mare!?* Unde ar mai încăpea coborârea de la gândirea dumnezeiască?

Haide, chemați-Mă la lucru! Până când să tot aștept după voi să mă chemați pe Mine, să vă dați seama că Eu sunt în voi posibilitate reală de trăire? Până când să vă tot aștept, văzându-vă umblând bezmetici, fără nici un plan, fără lumină, fără un bine real? Până când să văd această inimă goală de interesul Meu, pe care-l am în voi, pus la îndemână să-l realizați?

Știm cuvintele Lui spuse atunci când ucenicii i l-au adus pe acel bolnav pe care ei nu-l putuseră vindeca: *Până când să vă tot sufăr pe voi, ducându-vă în altă parte, la altceva sau altcineva decât la Mine? Aduceți-l la mine, ca să vieze, ca să se lucreze viața în voi.* Acesta e doar un accent. La tot pasul Mântuitorul suspină după acest lucru: *De ce nu veniți la Mine? Dacă ați ști voi, ați face în voi izvor de apă vie.* Femeii samarince, acelei femei risipite (cu mintea împrăștiată) îi atrage atenția: *Eu M-aș face în tine izvor, încât nu ți-ar mai trebui să te duci nicăieri după vreun alt bine!*

Repet și repet: apelul acesta îl așteaptă Mântuitorul dimineața: să-L chemăm la lucru, să desfunde izvorul binelui din noi (pentru că avem acest izvor) și să se reverse apă curgătoare, de viață veșnică. Să se desfunde acest bine dumnezeiesc și să curgă în neîncetate șuvoaie de gând și de tensiune, de bună-voință!

Asta socotește Mântuitorul a fi realitatea noastră: *Eu cu voi lucrând!* Asta suntem noi, e unimea noastră, e taina noastră.

E prea mare această taină pentru a mă putea opri, așa cum s-ar cuveni, căci e târziu. M-ați chemat cu dragoste să fac o mărturisire de credință. Toată viața am urmărit să pot dibui această problemă: *Părinte, mă rog pentru aceștia, să-i primești împreună cu Mine, să te uiți la ei ca la Mine și, împreună, Părinte, să lucrăm ... Eu voi fi în ei, Părinte, pentru a-i trezi la dragostea Ta. Îi voi trezi, Părinte, dimineața, voi dormi la ei și-i voi trezi, Eu, pentru a începe lucrul Tău, pe tot parcursul zilei. Îi voi pune la cale, îi voi pregăti să Te accepte pe Tine, în locul lor.* El o spune înainte de a se răstigni. Și în acest duh acceptă Mântuitorul moartea, să se îndumnezeiască cu viața Tatălui, viață pe care i-a și dat-o, căci L-a înviat în stare de lucrare cu inima noastră (omenească) împreună, dându-ne și nouă înviere. Cum a stat Mântuitorul la Cina cea de Taină, El cu ucenicii, până târziu, vorbindu-le despre aceste lucruri, întorcând și pe o parte și pe alta taina aceasta: *Eu cu ei, Eu în ei, Tu în ei și ei în Noi...*

Așa cum femeia frământă aluatul, așa frământă și El taina aceasta, pentru ca în final să iasă taina vieții din acest aluat care se va coace în acceptarea ardorii, doririi de bine a lui Dumnezeu. Le-a tot spus ucenicilor: *Acum nu Mă înțelegeți, dar după Înviere vă voi trimite pe Duhul Sfânt, Mângâietorul, care să vă dumirească, să vă convingă că EU voi fi în voi. Atunci nu mă veți mai vedea, dar Îl voi trimite pe Duhul Sfânt să vă trezească la realitatea că Eu sunt în voi viață și să nu umblați după alte surse, să vă trezească din somnolența neștirii.* Le-a tot spus, le-a tot spus până în cele din urmă când a hotărât: *Hai să ne ducem!* Și s-a rugat apoi cu sudori de sânge, gândindu-se la acest proiect minunat: că omul este chemat să trăiască dumnezeiește. Și tot El avea să le arate cum se trăiește așa, prin felul dăruirii Sale, pe Cruce, descoperindu-ne cum se dăruiește omul cauzei lui Dumnezeu.

Omul este, deci, chemat să trăiască dumnezeiește și Mântuitorul avea să arate

Cruce. Se ruga (pe cruce fiind) să nu dea cumva greș în a le arăta oamenilor perfect această taină : *Părinte, de se poate, să treacă peste mine această probă! E primejdios, Părinte, de a greși în această acceptare a tainei Tale de Bine, în a nu o primi sau a o dovedi incomplet.* S-a rugat cu sudori de sânge, adică în felul acesta de teribilă îngrijorare pentru examenul pe care avea să-L dea înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, în a arăta că viața este de a fi total dragoste. Și aude un glas, al tâlharului: “ *Pomeneste-mă și pe mine...* ” Și se trezește cu acesta ca fiind primul care, vrea să fie ca El, jertfitor al inimii pentru bine. Și îi răspunde: *Vino ... acum!* Într-o singură clipă el a și ajuns la țintă. *Acum ești cu Mine, în împlinire, îi spune Domnul, în rai.*

Raiul este împlinire a împreunei-lucrări cu Dumnezeu a Binelui. *Acum, că tu ai strigat; dacă ai reușit să te trezești la această minune de taină, că viața constă în a face ceea ce fac Eu - dăruire totală pentru Bine- Eu, iată, stau după tine.* Sau să ne gândim la Maria Magdalena, cum se va fi bucurat Mântuitorul și de ea când a văzut cum Îl caută la mormânt, neconcepând ca Domnul ei să nu mai fie (acolo unde ea îl caută); “*Unde L-ați pus pe Domnul meu?*”. Ce „noroc” pe ea că nu a putut concepe să se lase de Domnul ei!!! *Eu mă sui la Tatăl Meu ...Vino, că mergem la Tatăl și-L luăm împreună cu noi pe Tatăl, care ne garantează tot binele. Să te bucuri și tu, Marie, pentru ceea ce ai dorit: ca Eu să-ți fiu suflet. Vino, să-L vezi pe Dumnezeu cum se bucură de tine!*

Chemarea dumneavoastră am simțit-o semnificativă pentru viața mea. Câtă vreme mai ai de trăit, spune cuiva ceea ce ai aflat! În clipa de față asta mă simt îndemnat să fac. Să nu te duci cu secretele acestea în mormânt; că L-ai înțeles cât L-ai înțeles pe Mântuitorul, cu tot ceea ce a făcut printre oameni, în Grădina Ghețimani, pe Cruce și mai departe... **Nu mai e timp, dar măcar spune-le; căci poate va fi ceva - ca tâlharul de pe cruce - să le pună la inimă,** să ia aminte că sufletul e dragoste dumnezeiască, în esența lui, e dragoste lucrătoare, e punere la cale a Duhului lui Dumnezeu lucrând în noi. Faci loc, faci cale pentru

Dumnezeu în ei, să lucreze.

Îmi spunea pe vremuri părintele Stăniloae: *“Ai grijă, să pui în aplicare tot ceea ce ai învățat. Bagă de seamă ca nu cumva să neglijezi a-ți folosi talantul, și anume talantul descoperirii a ceea ce ai descoperit și cu mine. Această dorință de a realiza, să nu o lași moartă, ci ea să devină activă!”* Și pe fundalul acestui îndemn am început a face **slujbe de trezire a oamenilor la realitatea că sunt cu inimă dumnezeiască în ei**. Asta trebuie să deștepte preotul în oameni. Niciodată, ca acum, n-am ajuns să-l înțeleg pe Păr. Stăniloae. Mereu, mereu am fost la dispoziția oamenilor, căutând să prind pulsul acestui adevăr: **noi suntem cu Dumnezeu direct în inima noastră!** Mă tot întrebam cum de nu se poate baza realitatea aceasta pe un citat anume, până când mi-a sărit în ochi această spovedanie a Mântuitorului (Ioan, cap. 17), în care El își arată toată taina Lui. Și am văzut că în această rugăciune Mântuitorul se dă de gol, cu întreg pământul, cu spaimele Lui, ca om. Spaima ca nu care cumva să greșească cu ceva în cele grăite oamenilor din cele ale lui Dumnezeu. Și asta mă determină și pe mine acum să mai atrag atenția, pe unde pot, să nu pierdem din vedere ce suntem noi ca viață înaintea lui Dumnezeu. De aceea am și răspuns la această chemare a dumneavoastră.

Va înțelege, oare, cineva ceva? De 60 de ani am căutat să pipăi mai real, mai cutremurat, misiunea pe care o avem noi, preoții, de a-L înțelege pe Mântuitorul în îngrijorarea Lui de a nu greși cumva în a arăta oamenilor, de la Dumnezeu, cine sunt ei sau de a nu-i lipsi în vreun fel sau altul de bucuria totală. Preotul se zbuțumă, tot așa cum s-a zbuțumât și Mântuitorul, cu sudorile Lui de sânge, în fața examenului pe care-l avea de dat: să nu lase ceva afară din ceea ce era de comunicat oamenilor, cu propriul Lui exemplu, să nu greșească, să nu lase afară nimic din ceea ce era pus să se arate.

M-ați chemat să arăt ce am învățat. E o provocare dumnezeiască frumoasă. Inimile voastre tinere mă

provoacă să spun ceva, de aceea și suntem aici. E atât de important acest lucru, e singurul important acela de a ne sfătui sincer, ce avem de făcut dimineța... *Doamne, atâtea lucruri minunate m-am gândit azi să fac, vino cu mine, să le facem împreună, că Tu știi până unde trebuie să lucrez, să merg, Tu știi măsurile lucrului.* De aceea mi-a fost drag și de, poate, inconștienta declarație a lui Noica: *"Cuiva care ne cuprinde în fiecare zi, la începutul zilei, să-i zicem: ființa mea (ființarea) cea de toate zilele, dă-ne-o nouă, astăzi, astfel ca iubirile și lucrurile noastre să aibă sens și ziua de astăzi, să țină cu adevărat ..."* În toată teologia n-am găsit, parcă, atâta concentrare de sens, care ne invită efectiv la rugăciunea inimii care, dis-de-dimineță, trebuie să înceapă să vibreze în noi. Să-i zicem Celui care ne cuprinde să ființeze El în noi: *Ființează în noi, TU, cu voia Ta, Doamne, pentru ca viața noastră să aibă sens și să țină, să dureze, să nu te oprești, așa precum e dragostea care nu scade, nu se schimbă, nu se împutinează niciodată. Dragostea durează, se ține, e garanție a vieții.*

Vă spun că asta m-a preocupat, să nu mor înainte de a vorbi cu câteva suflete tinere, pregătite a deștepta lumea la realitate, cum eram și eu când, în anul IV, mi-a spus părintele Stăniloae: *"Ai grijă de ce-ai găsit, ai grijă!"* Să vă însușiți și voi ceva din această taină de a vă fi frică să nu greșiți ceva din ceea ce aveți de a arăta din ce ați învățat, de a nu lăsa afară ceva, de a nu arăta oamenilor, voi care ați aflat, care ați avut „norocul” să aflați despre **taina lui Dumnezeu**. Asta mă frământă și pe mine. **Să nu te duci între oameni până nu ai luat tu foc, ca să poți aprinde inimile.** Aceste sudori de sânge trebuie să apară și pe frunțile noastre gânditoare, gânditoare la ceea ce avem de făcut pentru a-L descoperi pe Dumnezeu cu Taina Lui pe care o are cu noi.

Sudorile acestea încep să curgă pe noi când începem a pricepe. Ce să pricepem? Că trebuie să avem grijă a nu greși lăsând ceva nepătruns și neînvățat. Pentru că, rămânând ceva neînvățat, așa îi vom învăța și pe oameni, incomplet. Din necredința văzută la noi îi zăpăcim pe oameni (necredință prin faptul că nu

insistăm îndeajuns, ne delăsăm). Să nu greșim în a lăsa afară neînvățate lucrurile. Dacă le lăsăm afară, nu știm și n-avem ce să-i învățăm, nu ne putem mobiliza pe noi dacă nu am prins taina, duhul acesta al Mântuitorului, duh ce l-a făcut să-i curgă sudori de sânge.

Dragii mei, cele spuse sunt sfărâmarea unui suflet ce se vede atât de păcătos pentru faptul că nu a prins mai devreme aceste lucruri. Ardoarea cu care totuși le-am prins în vremea din urmă s-a datorat dragostei dumneavoastră; ea m-a determinat să caut mai bine în Sf. Evanghelie și, căutând, am văzut și aflat ceea ce nu văzusem atât de clar până acum. Nu mă obligase nimeni, până la voi, cei câțiva prieteni care nu v-ați mai lăsat de mine. Mă socotesc păcătos, pentru că nu am văzut asta desăvârșit, din prima zi când m-am aflat în fața oamenilor și-n fața altarului. Simțeam ceva dar n-a fost destul, recunosc asta. N-au vină ei, credincioșii (că n-au înțeles Taina), ci eu, noi avem vină că nu ne-am dat foc ființei noastre ca, vrând-nevrând, să vină să vadă ce-i cu tine, de ce arzi, și să le poți spune secretul. Să facem deci efortul de a ne smulge din noi și în a ne lansa în Taina Învierii Lui în noi, pe care o vedem când ne găsim vii, dacă vom ajunge vii dimineța.

N-am gândit că-mi voi permite această nebunie în fața dumneavoastră, dar iată că n-am avut încotro. Trebuie să zic: nu cumva a lucrat Dumnezeu anume prin inimile voastre tinere care m-au provocat, așa cum provocați și pe alții? Nu cumva o fi izbutit în seara asta să-și împlinească dorința de a ști inimile aprinzându-se real pentru viața cea adevărată, care să înceapă de mâine, nu mai târziu! În fiecare zi, pe baza de credinței în Înviere, să pui în aplicare acest duh al angajării; aceasta e finalitatea! Nu mă întreb eu ce sunt; Dumnezeu menține dăinuirea cu folos a împreunei-lucrări cu El, nevăzut; noi nu vedem ce lucrează Dumnezeu prin colaborarea mea cu El. Dacă eu colaborez cu El, Dumnezeu poate lucra prin mine, poate lucra lucrurile Lui bune pe care le are împrăștiate în toată clipa în tot.

F i n a l i t a t e a Îndumnezeirii: o trăire

luminoasă numai în dragoste, să nu mai fie moment și loc unde să nu se desfășoare viața numai ca dragoste! L-am prins pe Dumnezeu; ce vrea să-mi spună? Am și văzut, m-am și văzut în mine. Nu mă mai poate opri nimeni în a colabora cu El. Și toate lucrurile care vor ieși din mâna mea, din gândirea mea, vor fi lucruri minunate, lucruri acceptabile, lucruri care oglindesc frumosul. Și asta este o finalitate! Să lucrez numai binele. Scopul binelui este în el însuși; binele este el însuși scop. Binele se lucrează și se trăiește rezultatul în bucuria de a-l vedea realizându-se. Că tot Mântuitorul spune în rugăciunea Sa: *Părinte, vreau ca bucuria Mea, pe care o am lucrând cu Tine în oameni, s-o aibă și oamenii, lucrând cu noi, în ei înșiși.*

Asta a dorit El: să reușim să ne bucurăm și noi de Dumnezeu cum se bucură Dumnezeu de noi, lucru care se va dovedi în faptele noastre, pe care nu putem concepe a le face fără colaborare intimă, atentă, nevăzută dar reală cu gândul lui Dumnezeu. Finalitatea este realizarea în fiecare moment. Înaintea lui Dumnezeu nu este timp, nu există durată, ci doar un prezent arzând în lumina Lui. Finalitatea este în însuși momentul întâlnirii duhului meu cu duhul lui Dumnezeu, în înțelegerea binelui și frumosului.

Deja eu am finalul, deja eu am bucuria de a mă vedea pe mine proiectând ce gândește Dumnezeu. Să-L bucur pe Dumnezeu! Noi trăim bucuria lui Dumnezeu, începând a lucra. De la începutul lucrului, deja suntem în final. Deja de la început eu văd totul, ca și făcut. Nu concep să las ceva afară din ce-am înțeles, din ce mi-a pus la inimă Dumnezeu. Aceasta e perfecțiunea concepției inimii mele, de a nu lăsa afară nimic din binele pe care l-am înțeles! Când duhul acesta se instalează în mine, eu văd deja și rezultatul, că nu concep să mă îndepărtez de acest proiect; e ca și făcut! Eu sunt realizat lucrând dumnezeiește, în momentul în care am prins duhul lui Dumnezeu cu binele Lui. De aceea Mântuitorul zice: *Eu voi locui în ei ca să izvorăsc în ei duhul binelui în tot momentul. Și să nu se depărteze omul de acest duh al binelui cu inima. De aceea Eu locuiesc acolo, să nu-l las pe om să se risipească în altceva decât numai în duhul*

Duhul lui Dumnezeu, care acum ia legătură cu noi, de care ne-am lipit acum, spune că nu concepe ca dimineată să ne vadă pe vreunul făcându-se că nu știe sau că a uitat. Nu știu ce fel de trezire să ne impunem să avem dimineată, ce fel de trezire care să se instaleze în noi, cum zicea Noica: *Ființarea noastră dă-ne-o să fie în Tine, Cel care ne cuprinzi când ne trezim din somn! Fii cu noi la lucru, să nu umblăm degeaba, că noi te vrem pe Tine!* Să-i zicem lui Dumnezeu: *Te vrem pe Tine lucrând, ca să avem sens și ziua noastră să fie zi, trăită de om.* Altfel ziua noastră n-ar fi zi, ci tot noapte. Ziua-i zi în măsura în care omul o trăiește cu Dumnezeu. Aceasta-i **ziua**: trăirea cu Dumnezeu, în desfășurarea ei. Ne-am proiectat de dimineată și Dumnezeu ne dă lumina în care să ne desfășurăm cu El împreună inima noastră.

Trebuie să ne macine îngrijorarea ca nu cumva să mai bage de seamă cineva la noi vreo lipsă de bine în gândurile și intențiile noastre cu care ne cunoaștem unii pe alții. Să nu dăm ocazie nimănui să se întristeze văzând în noi ceva neomenesc, nefiresc, nenatural, nedumnezeiesc. Că Mântuitorul ne-a spus: *Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, încât toți să aibă prilejul să-L preamărească pe Dumnezeu, să se minuneze de Dumnezeu!* Să nu fie vreo fisură în felul de a dovedi frumusețea lui Dumnezeu, prin faptele voastre, care să conturbe pe cineva și să-l determine să spună: *Acolo nu e bine ceva.*

Să nu se găsească nimic din ce nu-i bine, din ce nu trebuie să fie în viața noastră, nimic! Asta ar fi! Căci El ne-a zis: *Eu sunt în voi pentru a se realiza bucuria Tatălui că ne are ca El.* Așa ușor zicem: noi suntem după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Acest lucru se cere realizat. Și El a spus că se poate, *pentru că Eu sunt în voi; Eu sunt în voi viață*, zicea către ucenici, *Eu sunt în voi, Eu sunt! Nu voi sunteți vii ci Eu sunt viu în voi!* Dar oamenii clatină din cap: păi da, da... Dar Mântuitorul ne-a atras atenția: *Vedeți cum auziți! Eu vă spun: cine are urechi de auzit, să audă!* Eu vă spun tainele Mântuitorului, dar cine are urechi de auzit, **să audă!**

(7 aprilie 1998 - Aula Facultății de Teologie din Sibiu)

Barbaria în petrecere la Prom

(*prom* ? dans studentesc – americanism)

Naștere și moarte de prunc la toaletă

ce ar trebui să le dea de gândit perceptorilor oficiali de morală, chiar
în cadrul de azi al culturii avortului!

George Will

După cum povestea un prieten, Melissa Drexter, o tânără de 18 ani, s-a oprit o clipă în fața oglinzii de la toaletă să-și retușeze machiajul înainte de a-și relua locul lângă partenerul ei în sala de dans. Tocmai aruncase în lada de gunoi de lângă boxa mânjită cu sânge băiețelul ei de 6 livre și 6 unci (~2,89 kg) pe care îl născuse chiar acolo. *“Părea foarte mulțumită de sine”*, a remarcat un coleg de clasă în legătură cu dansul postpartum (după *“boală”*) al Melissei Drexter.

Examenle medicale au putut stabili cu certitudine că fătul era în viață în timpul procesului de naștere prematură intervenită la *prom*. Copilașul a fost descoperit curând de un îngrijitor căruia i s-a părut cam grea lada de gunoi. Încercările de reanimare au eșuat complet. Siguranța concluziilor expertizei depinde mult de posibilitatea de a determina dacă fătul a murit înainte de tăierea cordonului ombilical sau dacă alveolele pulmonare erau umflate, ceea ce indică faptul că fătul a respirat fie chiar și scurt timp, independent de mama sa. Melissa Drexter ar putea fi învinuită de ceva: de asasinat sau de punerea în primejdie a vieții unui copil (*sau de efectuarea fără aprobare legală a unui avort parțial la un prom?*).

Cine a învățat-o pe Melissa Drexter să gândească sau să nu gândească, într-un fel în care a făcut-o; să-și privească noul născut ca pe un gunoi aflat la bunul ei plac?! Multă lume și multe lucruri fără nici o îndoială.

Probabil că provine dintr-un mediu familial lipsit de cea mai elementară atenție. Un jurist care instrumentează cazul spune că membrii familiei nici nu știau că e însărcinată. A crescut și a fost educată într-o societate care nu pune nici un preț pe vreo amânare a satisfacției și plăcerii imediate și așa, nu din vina ei, copilul acela a venit în timpul unei petreceri de dragul petreceri. Ea a ajuns la vârsta adolescenței într-o lume unde școlile distribuitoare de prezervative au ca obiect de învățământ „sexul în stil modern”, ceea ce foarte potrivit s-a definit drept *“instalatorul de hedoniști”*.

Dacă este și ea ca atâtea alte milioane de tineri și de mai puțini tineri, atunci a risipit mii de ore de vizionare a unor filme și programe de televiziune în care nu se face simțită nici o intenție de a sugera măcar că sexualitatea are complexe dimensiuni morale și cele mai grave și serioase consecințe. Dacă este și ea ca atâtea alte milioane de tineri adulți, atunci și-a îndesat în urechi mii de ore de muzică vulgară. Și în mod cert a crescut și a fost educată într-o atmosferă socială saturată cu opiniile atâtor lideri în sprijinul programului politic de reeducare a actului avortului la nivelul unei “alegeri” la fel cu cea de a fuma o țigară.

Dar, în fruntea perceptorilor de morală care au pregătit-o pe Melissa Drexter să facă așa ceva este Curtea Supremă de Justiție. Pretinzând în declarația Roc V. Wade că nu știe momentul în care începe viața, Curtea a încurajat atitudinea de a ocoli cu privirea faptul dur că avortul ucide. Ignorând (intențional) o cunoștință elementară, Curtea a spus, fără nici o noimă, că fetusul este “viață potențială”.

Așa cum a scris Walker Percy, doctor în medicină și talentat scriitor, pentru biologia modernă este bine cunoscut faptul că viața începe *“atunci când cromozomii spermei*

fuzionează cu cromozomii ovulului spre a forma noul complex DNA care din acea clipă conduc desfășurarea ontogenezei organismului”. Și Percy continuă astfel: “Inițierea vieții individuale nu este o învățătură absurdă și arbitrară a Bisericii, ea este un fapt confirmat de științele naturale. Mult mai comod ne-ar fi fost să trăim în secolul al 13 – lea, când nimeni nu știa nimic despre aceasta și orice argumente despre punctul de început al vieții erau perfect legitime”.

Biologia nu mai permite nici un fel de justificare a avortului și nici nu mai îngăduie nimănui să spună că nu știe când începe viața. Pot apărea discuții în contradictoriu asupra statutului moral și legal care ar trebui acordat vieții pe care o curmă avortul. Dar științele naturii complică, pentru a nu spune ceva mai răspicat, proiectul mișcării “*pro-choice*” (în favoarea liberei alegeri), care urmărește să scape de orice grijă pe cele ca Drexter, proiectul prezentând sfârșitul unei vieți care le incomodează, perfect similar cu o contracție a intestinului, de aceeași natură cu defecația.

Graviditatea este un continuum. Ceea ce începe în momentul concepției, dacă nu intervine un accident natural sau o agresiune deliberată, devine un copil gata să se nască. De se nimereste tocmai la un prom.... trebuie atacat rapid altfel e ratată toată noaptea...!!!

Barbaria de la prom a fost catalogată drept o “*tragedie*” ce trezește “*compasiune generală*”. Nu, nu-i adevărat! Un cutremur, da, este o tragedie. Dar acesta a fost un act de ticăloșie, o nemernicie conștient înfăptuită iar o societate incapabilă de o atitudine în fața ei este pur și simplu decadentă.

Poate că scurtimea vieții fiului doamnei Drexter va grăbi transformarea vagii neliniști a naturii într-o conștiință vie, tăioasă, a următorului fapt: cultura contemporană a avortului, cu această creare și distrugere fără scrupule și nepăsătoare a vieții, este funestă.

Nota redacției: În acest moment într-o mare mare țară occidentală parlamentul discută aprins o

de a întreține **actul sexual în toalete**. Lămurit lucru: oamenii sunt tratați ca niște animale și vor sfârși prin a se comporta chiar ca animalele.

Doamne, scapă-ne!

Prof. Ion Lazăr

“În vremile din urmă veni-vor vremuri grele. Că oamenii vor fi iubitori de sine, trufași, neascultători de părinți, cruzi, trădători, iubitori mai mult de plăceri decât de Dumnezeu.” (II Tim.3,1-5)

Cred că cei mai mulți dintre oameni au trecut, măcar o dată în viață, printr-o mare primejdie, o vreme în care nervii întregului organism au palpitat, când toate măduarele s-au înfiorat cu disperare, iar gura a izbucnit într-un geamăt scurt implorând ajutor.

Însuși apostolul Petru, cel mai dârz și mai cutezător dintre ucenicii Mântuitorului, cel care scoțând sabia a tăiat urechea lui Malhus, sluga arhiereului, cel care a îndrăznit să umble pe crestele apelor involburate; pentru că doar un moment și-a întors privirea de la Iisus a trăit cea mai înspăimântătoare clipă din viața sa. Când s-a lepădat cu jurământ că nu-L cunoaște pe Cel bat batjocorit, , scuipat și încununat cu spini, a făcut-o din lașitate. Atunci însă, în a patra strajă din noapte, când a simțit săgețile vântului puternic și valurile înspumate vuind în jurul său, cutremurat de moarte năpraznică, cu glas sugrumat, n-a mai putut rosti decât două cuvinte: *“Doamne, scapă-mă!”*

Hristos Cel Atotputernic, singurul care-i putea veni atunci în ajutor n-a ezitat nici o clipită, ci întinzându-i mâna l-a apucat cu putere și i-a salvat viața.

Mai cred că nu greșim afirmând că fiecare dintre cei care am făcut un legământ sincer cu Mântuitorul Iisus Hristos am trăit o asemenea vreme de spaimă când existența ființei noastre era pe marginea prăbușirii în prăpastie și când asemeni lui Petru am strigat cu ochii șiroid de lacrimi: Doamne, ajută-mi! Doamne nu mă lăsa să pier înghițit de năpraznica furtună a păcatelor! Și la fel ca în urmă cu două mii de ani, aceeași mână iubitoare și atotputernică a Celui ce umbla pe ape, ne-a ridicat; și-i va ridica pe toți cei ce-L vor chema cu credință.

Privind acum cu atenție la tot ce se întâmplă pe suprafața pământului, dar mai ales asupra țării și neamului nostru, observăm cu neliniște că abia scăpați de dictatura ateo-comunistă, libertatea aceasta obținută cu preț de sânge, a fost și este încă atât de greșit înțeleasă. Rămânem uluiți, aflând cum în fiecare zi, atât radioul, presa, cât și celelalte mijloace mas-media, relatează fapte de necrezut: înșelăciuni, furturi, violuri, răpiri de femei și copii, batjocorirea însemnelor și demnității naționale, trafic de droguri și ființe umane, copii agresați de pedofili străini - și până la sinucideri sau crime făcute cu sânge rece chiar pe stradă și în plină zi.

Nu putem și nu vrem să credem că democrație înseamnă doar libertatea tuturor de a face orice.

Când a trecut prin însângerații decembrie '89, când a ieșit în stradă cu dorința nestrămutată de-a trăi în libertate, poporul român nu-și putea închipui că abia după un deceniu, va rămâne profund dezamăgit de sărăcia și nesiguranța în care va fi nevoit să-și ducă zilele.

Părinții și strămoșii noștri au trăit în frica de Dumnezeu, au avut o viață echilibrată, tolerantă față de străini și cu bun simț atât în vorbă, în comportament, cât și în ținuta vestimentară.

Astăzi tresărim de amărăciune văzând tineri cu părul zburlit și unsuros vopsit în verde sau alte culori țipătoare, purtând cercei în urechi, pe buze, pe nas, limbă sau în arcada ochilor; fete cu brățări metalice la gleznă ori biluțe strălucitoare în jurul

ombilicului.

Majoritatea adolescenților fumează, beau și „rumează” asemeni necuvântătoarelor, mestecând gumă; sunt irascibili, obraznici, iar limbajul folosit cu glas mare este plin de cuvinte obscene. Băieții și-au pierdut armonia și vigoarea trupului. Aproape toți sunt înalți, cu gâtul subțire, palizi și bolnăvicioși, cu dinții stricați și gălbui, inapți pentru serviciul militar, iar la vârsta maturității, incapabili să-și întemeieze o familie. Nu mai ascultă de părinți, nu-i interesează școala; devin violenți, frecventează numai baruri, discoteci și cluburi de noapte, iar unii dintre ei consumă droguri.

Dacă este adevărat că începând cu acest an școlar și celor mici, în locul unei educații moral-patriotice, li se vor face și o temeinică pregătire sexuală, atunci totul este pierdut!

Cei ce promovează o astfel de orientare a învățământului au uitat probabil că din cauza aceleiași porniri Adam și Eva au devenit muritori și au fost alungați din Eden; că oamenii din vremea lui Noe au murit înecați de ape; iar mai târziu, locuitorii cetăților Sodoma și Gomora au pierit în flăcări.

Dacă din primele zile, după apariția semnelor pubertății, tinerii noștri sunt stimulați spre stihia desfrânării și instruiți doar spre tehnicile evitării sarcinii, atunci marea taină a iubirii curate lăsată de Creator pentru înmulțirea oamenilor, se preschimbă într-o deprindere mecanică uzuală, o glumă abjectă fără nici o semnificație moral-responsabilă, o banalitate asemănătoare cu consumul unei gogoși sau înghețate.

Atâta doar că efectele acestui joc obișnuit au efecte devastatoare ireparabile; adeseori încheiate cu moartea.

Cauza fundamentală a tuturor nenorocirilor care existența este una singură: îndepărtarea tinerilor de credința în Dumnezeu.

Sărăcia, nesiguranța și celelalte nevoi economico-sociale sperăm că se vor rezolva totuși într-un viitor apropiat; însă întoarcerea la Hristos și îndeplinirea poruncilor Sale devine prioritate vitală de maximă urgență.

Într-una din conferințele sale, Nicolae Iorga spunea că acolo unde este inima tineretului, acolo va fi și viitorul țării. Ne întrebăm acum cu îndreptățită îngrijorare: *Cum vor arăta meleagurile țării noastre și ce se va întâmpla cu cei ce vor veni după noi?*

Marele scriitor și patriot român Vintilă Horia, la scurtă vreme după revolta din decembrie '89, conștient de efectele demenței democratice și influenței occidental-liberale, a afirmat profetic: ***“Dacă minoritatea românească nu învinge, atunci poporul român, în mai puțin de o jumătate de secol dispare.”***

Minoritatea, la care s-a referit scriitorul este formată din românii temători de Dumnezeu; din părinți care și-au dat seama de influența nefastă a idolului TV., a băuturii, fumatului sau discotecilor, de incitarea prematură la sexualitate și care i-au deprins pe copiii și nepoții lor cu rugăciunea, cu frica de Dumnezeu și respectul față de semenii; și care i-au obișnuit de mici ca în fiecare duminică și sărbătoare să meargă la Sf. Biserică și să participe la Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie.

De-a lungul a două mii de ani, nici unul din înverșunații dușmani ai neamului nostru n-a reușit să ne zdrobească; acum, însă, în aceste vremuri din urmă, dacă nu ne vom întoarce cu hotărâre și credință puternică spre Dumnezeu, atunci într-adevăr vom pieri. Răpuși nu de săgeți, gloanțe sau arme nucleare, ci de propriile noastre patimi..

Până nu-i încă prea târziu, să ne venim în fire; să-ngeunchem cu inima zdrobită și lacrimi de pocăință înaintea Mântuitorului Cel Atotputernic și să strigăm din adâncul sufletului: Doamne, scapă-ne!

Homosexualitatea

Pr. Prof. Marius Ioan Turcu

Nu intră în atenția noastră să revedem motivele pentru care Creatorul a decis exterminarea prin ardere și ploaie de foc a Sodomei și Gomorei. Biblia vorbește clar și neinterpretabil în această direcție: păcatul a trebuit eliminat pentru a nu infesta restul creației, pentru ca duhul spurcăciunii să nu infesteze pământul, cu tot ce are pe el, sub el, peste el și în văzduh. Firesc este să ne punem întrebarea: *Ce L-a deranjat pe Dumnezeu încât a acționat radical?*

Homosexualitatea a fost rea de la bun început pentru că s-a opus poruncii dumnezeiești: *“creșteți și vă înmulțiți”*. Ea este încoronarea mai multor neascultări, este **egoismul** care ucide sufletește în ambele spații: văzut și nevăzut, este crima contra **împlinirii**. Scârboșenia acestui păcat s-a întins peste pământ. Este împotriva firii create, reprezintă neacceptarea creației, a ordinii și scopurilor lui Dumnezeu în și pentru această lume. Cain a avut totuși remușcări pentru ceea ce a făcut, după săvârșirea crimei el realizând că nu a făcut de fapt nimic bine, și-a creat lui însuși nemulțumire sufletească - pentru el iadul a început pe pământ: a rămas singur, ros de viermele conștiinței, conștiința lui căutând ulterior răspuns logic la ceea ce el nu înțelesese din logica manifestării (fumul jertfei lui se împrăștiase, nu urcase către cer, Dumnezeu nu iubește nesinceritatea...).

Făptuitorul primei omucideri a avut încă puterea de a conștientiza diferența dintre împlinire-neîmplinire. La homosexuali problema e mai gravă, eiucid pe altul ucigându-se simultan pe ei înșiși, lumina minții nu mai reușește să-i dumirească ca **nimic** din ce fac nu mai e bine, ei nu mai disting ce e corect și natural în relația împlinire - neîmplinire.

Dumnezeu se împlinește continuu în iubirea perihoretică, noi am apărut ca rod al dragostei dumnezeiești, suntem unicii peste care Dumnezeu a suflat "*suflare de viață*", iar suflul acesta s-a dat omului: bărbat și femeie, ca să se împărtășească de împlinirea energiei iubirii, prin taina viețuirii unuia în raport cu altul. Pentru om echilibrul se păstrează prin imitarea trăirii dragostei perihoretice în familie: tata, mama, copilul/copiii. Este o dragoste creatoare.

Homosexualii nu se pot împlini deoarece nu lucrează legile dragostei cerești și nici celei pământești. Tragedia lor constă în faptul că **confundă** dragostea cu manifestarea unor anumite sentimente și senzații. "*Dragostea*" lor se limitează la anumite trăiri de ordin psihic care se cuplează cu anumite trăiri de ordin fizic, se pare că creierul (mintea) lor nu poate controla acel punct G răspunzător de împlinirea satisfacției sexuale (deși în ultimii ani medicii nu mai sunt de acord asupra acestei explicații), ci sexul "*ștampilează*" creierul. Trăiesc o dragoste incompletă, neîmplinită. Păcatul constă în faptul că ei știu și mențin această limitare. Le lipsește acea lumină interioară care să evidențieze clar diferența între împlinire-neîmplinire și să le lucreze mințile și inimile spre realizarea împlinirii. Nu numai satana e vinovat ci și societatea, alimentația, legile, sistemul educațional! S-a constatat statistic că marea lor majoritate suferă de puternice complexe de inferioritate, au avut părinți ori mult prea severi ori mult prea indulgenți, care nu s-au ocupat de educația copiilor, de menținerea unei relații sufletești durabile între ei și copil. Timiditatea lor anormală, lipsa voinței de a lupta - în cazul eșecurilor sentimentale între ei și persoane de sex opus credem noi că sunt, cu excepția violurilor și coruperii, firișoarele care duc spre păcatul acesta. S-a

constatat că dintre cei mai mari criminali ai lumii ei dau cei mai mulți reprezentanți, lucru care demonstrează tarele lor psihice, gelozia lor bolnăvicioasă (gelozia este de fapt neîncrederea în tine însuși!) asociindu-se cu o imaginație bolnavă care provine, din sentimentul de neputință și inutilitate a existenței. Dragostea părintească de care au fost privați duc la frustrare, pustiire sufletească și adunate în timp aceste trăiri provoacă nașterea altor sentimente contra unor persoane care întruchipează motivul “nereușitei”, neîmplinirii lor în viață. Criminalii în serie (dintre ei) sunt, de exemplu, la fel ca și cei care manifestă “*sindromul prezidențial*” în America (președintele Americii este vinovat de nereușita în viață a subiectului), de aceea trebuie studiați din punct de vedere teologic și psihologic foarte atent, concluziile ar putea înlătura multe păcate mari: de la pedofilie la orgiile homosexuale. Ei “*se răzbună*” contra sexului opus și societății (începând cu familia!) care nu le-a înțeles, remarcat și încurajat sensibilitatea, nevoia de a fi băgați în seamă conducându-i spre grupul celor cu experiențe asemănătoare. Însă fiecare dintre ei au șansa de a demonstra că poate redeveni o ființă normală, cel mai bun exemplu îl constituie asociațiile americane ale foștilor homosexuali reîncadrați în viața de familie, socială etc. Ei sunt cea mai bună mărturie că păcatul acesta nu este ireversibil ci că poate fi lepădat prin voința proprie - așa cum încerci să te lepezi de droguri, alcool, fumat - reeducarea spiritului și trupului, ajutați fiind de *iubirea* oamenilor normali (începând cu cei din biserică până la cei din baruri). Recomand întotdeauna Psalmii, pentru că provoacă curgerea lacrimilor, iar curgerea lacrimilor provoacă smerenia și începerea gândirii în Hristos. Ca preot creștin ai obligația să te depărtezi de acest soi de oameni numai **după** ce ai încercat posibilul teologic și laic de a-i redresa, în acord cu lucrarea unor psihologi, medici etc.

La acest tip de om lumina, energia nu se reunește cu cea a femeii spre a se înmulți în duhul iubirii, bucuriei, ci se risipește inutil. Satana și-a întors spre el lumina și frumusețea pe care

le *promise* și ulterior a transmis și omului acest sentiment egoist: *totul pentru mine, în loc de totul către celălalt*. Raiul este populat de ființe care-și comunică dragostea către altele, nemaifiind vorba de influențe trupești, carnale și se bucură că pot produce bucurie în duh, imitând modelul dragostei treimice. Lumea iadului este cuprinsă de lipsa luminii, căci nimeni nu comunică, fiecare își urlă singurătatea, învinovățirea și păcatele neascultării de pe pământ. Homosexualii sunt niște însingurați. Consideră că sensibilitatea lor nu o poate percepe ființa feminină (Dumnezeu a creat-o pe femeie tocmai ca pe o ființă cu multă sensibilitate), că nu poate fi împărtășită de femeie. Își croiesc propria lume, în care Dumnezeu nu mai există, pentru că nici EL nu poate înțelege cât de sensibili sunt ei, cât de frumoși, cât de buni... Au stări de manifestare (tremurături, mișcări necontrolate ale anumitor părți ale capului și trupului: ochi, limbă, mâini, picioare etc.) precum cei care caută raiul nirvanic. Aceste manifestări sunt ușor vizibile, mai ales dacă îi urmărești în emisiuni TV cu subiecte de genul: “*ceartă între iubiți*”, “*dulcea împăcare*” etc. Din nefericire raiul nirvanic este apropiat iadului creștin: lumina gri, cețoasă, rece, fără “*lăcașuri*”, este lumina în care apar “*fantomele*” uneori, este o lumină a suferinței neexprimate în care stai ca într-o pustietate. Nirvana este o stare și un loc de izolare, nu de comunicare. Lumea modernă încearcă prin teoriile *new-age*-iste să “*științificeze*” prin intermediul fizicii nevoia de a cunoaște și experimenta contactul cu acest rai nirvanic - cum multora le place să creadă - in facto fiind drumul către iadul efectiv!

Lumea științei a încercat de-a lungul secolelor să motiveze nu numai necesitatea acceptării nirvanei ci și a homosexualității, ultima explicație acceptată fiind “*boala genetică*”. Ar însemna ca urmând firul genetic până la Protopărinți să afirmăm că și Adam a suferit de această boală genetică, ceea ce contrazice adevărul. Ori satana e cu duhul minciunii, este tatăl ei. Mai mult, după 1860, pedagogul german W. Stekel arată clar într-una din lucrările sale că ***homosexualitatea este***

Personal cred că revoluția franceză a jucat un mare rol în îndepărtarea forțată a omului de ceea ce numim educație, atât religioasă cât și laică, prin aceste arme numite:

1. *“conomie de piață”* - care raportează absolut toate domeniile vieții la dobândă și câștig financiar: ai bani - înveți, ești operat; nu ai - nu înveți, nu ești operat;

2. *“libertatea”* omului: teoretic e doar o lozincă, practic e libertinaj dus la granițele absurdului și grotescului iar omului îi este îngrădită libertatea prin legile economiei *“moderne”*. Statisticile mondiale confirmă criza spirituală, realitatea o demonstrează din plin.

3. *“europenizarea”* națiunilor de sute de ani europene, prin aducerea la putere în guvernele liberal-democrate a politicianilor care s-ă ajute legalizarea păcatului (avort, homosexualitate, pornografie, droguri) în loc să protejeze cel puțin prin mijloacele mass-mediei copiii și familia! Să nu uităm că principiul democrației impune respectarea părerilor majorității de către minoritate, acum însă este impusă ordinea inversă a lucrurilor, majoritatea trebuie să. suporte desfrâul minorităților. Se pare că politicienii nu cunosc sau nu vor să recunoască că orice lege impusă prin fals și în neacord cu personalitatea bio-etnică a unui popor își va întoarce efectele în primul rând chiar asupra celor care au promovat-o, dacă până atunci nu-i va ajunge mânia poporului - care e tare greu de controlat!

Omul a fost făcut bărbat și femeie, realitatea este incontestabilă. Bărbatul și femeia se completează reciproc, încercând să rămână în armonia pre-căderii, este cazul ideal. Satana s-a iubit foarte mult pe el însuși și pe nimeni altcineva, de aceea în căderea lui a căutat să atragă și pe alții, să le facă rău și altora, de ce să sufere numai el - atrăgând după el atât îngeri cât și oameni. Îngerii nu au trup fizic, dar pot să gândească și au sentimente, de aceea noi vedem homosexualitatea provocată de acest gând demonic care se sălășluiește în sufletul și apoi în trupul omului. A început cu ceea ce psihologii numesc narcisism și s-a continuat cu trăirea într-un mod ciudat a

persoane de același sex. Omul s-a dovedit foarte sensibil la sugestiile demonului, demonul însuși știind aceasta, de aceea a căutat să influențeze psihicul și sentimentele umane excitând simțurile omului, făcându-l să nu le mai poată controla.

Credem că drumul spre homosexualitate este condiționat de mai mulți factori, pe care-i putem împărți în trei categorii: 1. fizici; 2. psihici; 3. sentimentali.

1. Fizic bărbatul și femeia nu sunt înzestrați cu același aparat reproducător, excitația nefuncționând identic. Probabil contactul între doi masculi este însoțit de senzații mult mai intense, ceea ce înseamnă o excitare nervoasă mai puternică, activare a mai multor centri nervoși pe meridiane, urmată de memorarea ei de către creier, iar dorința de retrăire a senzației avute acționează ca un drog, persoana devenind dependentă. Bărbatul se încarcă și consumă mult mai repede decât femeia, obține satisfacție intensă într-un timp scurt. Nerăbdarea bărbatului de a pregăti femeia se leagă probabil de anumite disfuncționalități fizice - de care probabil au râs și femeile jignindu-l dar și de disfuncționalități psiho-volitve, intervenind numai lipsa unei voințe de a cuceri femeia ci și lipsa unei educații sentimentale în conformitate cu vârstele evoluției omului.

2.a) La femei contactul fizic este direct influențat de nevoia psihică de a se simți ocrotită, alintată, de a i se vorbi romantic, de excitația provocată mai lent, într-un timp mai lung, fără brutalitate, de nevoia profundă de afecțiune și a senzației de ocrotire pe care nu le primește nici din familie, nici din partea sexului "*tare*". b) Refuzarea cu obstinție a sarcinii.

O categorie de pervertiți se naște și din dorința de a se îmbogăți, prostituând trupul; sunt ființe fără scrupule și conduse de instincte animalice.

Altă categorie devin așa datorită "*nereușitei*", nereușita în sensul afectiv: descoperă sensibilitatea și cultura extraordinară în semenul său și crede că se îndrăgostește de ființa respectivă, îndrăgostindu-se de fapt de

în mod tăcut darurile, trăsături fizice ori intelectuale pe care - probabil - și le-ar fi dorit pentru el). Mulți homosexuali au “*rasă*”, sunt foarte talentați și inventivi, își “*deschid*” creierul prin excitație nu prin rugăciune sau meditație. Exemplele confirmă ceea ce vă scriem: Leonardo da Vinci, Michelangelo Buonarroti, Nikolai Gogoi (scrie așa de frumos despre Liturghie...), Peter Tchaikovsky, Alexander von Humboldt, Oscar Wilde etc. (Bild, 2000).

După cum Theodor Mommsen spunea: “*fără pasiune nu există genialitate*”... Nu e vorba aici de pasiune pentru sex, mai facem și noi haz de necaz...

Problema e că în homosexualitate cei trei factori nu conlucrează armonic, credem că pasiunea este lipsită de suportul sentimental real: orientarea către celălalt din dragoste. De ce scriem asta? Deoarece se știe că sunt foarte geloși ori gelozia vine din invidie, nicidecum nu e provocată de dragoste. Dragostea creștină nu provoacă pasiuni dementiale, ucigătoare, deoarece dragostea creștină nu este însoțită de neputință și disperare, de teama de a fi abandonat (lectură: Epistolele către Corinteni, Efeseni). Subiectul dragostei între oameni de același sex și ceea ce îi animă stă pe mesele multor oameni de știință, răspunsul va veni prin conlucrarea acestora cu teologii ortodocși, când acestei demonizări i se va acorda creditul seriozității depline din partea laicilor.

Dacă se poate ieși din acest păcat? Se poate, cu multă voință în a persevera pe drumul *ascezei și rugăciunii* minții, sub îndrumarea destoinică a unui preot. Cel ce vrea sincer să plece pe drumul curățirii, mântuirii, trebuie să știe că nu *trebuie să se rușineze* în a se arăta preoților, această rușine nu vine din el, ci este impusă de demonul desfrâului, spre a nu-l pierde de “*client*”. Nicăieri în lume și niciodată nu a fost ușor să se lucreze cu sufletul omului, iar homosexualitatea este rodul lipsei de educație a sufletului peste care a tăbărit un duh demonic. Cel posedat nu știe/nu vrea să lupte să-l găsească pe Dumnezeu și să se bucure de El, de viața creștină, cu toate urcușurile și coborâșurile ei. Nu o poți încadra într-un anume tipic de boală sau diagnostic

deoarece este direct influențată de duhurile demonice iar acestea sunt cu miliardele! Să încercăm să o rezumăm: singurătatea unuia în doi, iresponsabilitate creștină, nerăbdare, insuficiență, perseverența fals orientată, nestăpânirea caracterului, plăcere brută, necreare, îndoială, ruperea brutală de darurile Duhului Sfânt ...

Iar sufletul nu se poate alinia pe linia normalității dacă a ieșit din matca Duhului Sfânt!

Notă: Studiul făcut de americani acum peste 15 ani în urmă a fost reluat de profesorii din Germania și s-a «*reajuns*» în acest an, 2003, la concluzia că homosexualitatea **NU** se datorează unei greșeli/erori genetice, ci este «*ceva*» care se practică cu insistență, fără a se putea explica clar ce îi face pe oameni să insiste asupra ei: nemulțumiri, răzbunare, educație? Studiul a fost derulat pe canalul PRO 7, la emisiunea “*Galileo*”, un fel de magazin științific.

În această rubrică se dezbate:

1. probleme deosebite privind sfârșitul (Ω): sfârșitul lumii, moartea și sufletul după moarte
2. probleme prioritare privind mântuirea sufletului:
 - **mijloacele de mântuire** (Biserica și Sfintele Taine, Sfânta Scriptură, postul și rugăciunea neîncetată, iubirea și jertfa creștină, părintele duhovnic, etc.)
 - **pedicile din calea mântuirii** omului ca persoană și ca neam.Subiectele Ω rămân deschise. Așteptăm completări și de la cititori.

Biserica Mileniului 3

(9)

Unitatea Bisericii și primatul papal

Mitropolitul Serafim Ioanță

1. Introducere

În Enciclica sa “Ut unum sint”, Papa Ioan Paul al II-lea invită “responsabilii eclesiali și teologii lor” să instaureze împreună cu el “un dialog fratern și răbdător” referitor la exercițiul primatului în Biserică „în care să ne ascultăm în afara polemicilor sterile, neavând în suflet decât voința lui Hristos pentru Biserica Sa”.

În timp ce citeam această Enciclică, credeam că în curând Vaticanul va iniția o serie de întâlniri între episcopii și teologii celor trei mari familii creștine pentru a transcrie în fapte această dorință a papei. Dar nimic până azi. Suntem primii în a

dezbate în spiritul fratern care caracterizează întâlnirile episcopilor apropiați de mișcarea Focolari, un subiect extrem de delicat și controversat, conștienți că acesta reprezintă pentru mișcarea ecumenică *“piatra de poticnire cea mai importantă și mai disputată”* (Patriarhul Bartolomeu I), anume cunoașterea slujirii papei în Biserică.

Suntem, în egală măsură, conștienți că exercițiul papalității s-a dezvoltat la sfârșitul primului mileniu și mai mult a contribuit în al doilea mileniu la schisma dintre Orient și Occident (debutul a avut loc în 1054, iar ruptura definitivă a avut loc în 1204 în timpul cuceririi Constantinopolului de către cruciați) și în interiorul Occidentului a provocat o nouă ruptură, săvârșită de Reforma lui Luther. Contra - Reforma a provocat, la rândul ei, o altă ruptură, de data aceasta în interiorul Ortodoxiei, de fenomenul uniatismului cu scopul atragerii ortodocșilor la obediența față de papalitate.

Toate aceste rupturi au condus la respingerea papalității înseși și a denaturat conștiința despre unitatea Bisericii, de vreme ce comuniunea Bisericilor locale cristalizate în primul mileniu în jurul Romei, ce *“prezida harul”*, după cum spunea Ignatie al Antiohiei (107). În plus, schisma, Reforma și uniatismul au dat naștere la lupte intense și la veritabile războaie religioase a căror consecințe noi le mai trăim încă. Memoria istorică se lasă cu greu uitată. Mai ales în Europa de Est unde prozelitismul agită din nou spiritele și pune pe primul plan adversitățile mai vechi.

În prima parte a acestui scurt expozeu, vreau să prezint viziunea ortodoxă despre unitatea Bisericii, să găsesc locul episcopului Romei în Biserică din punct de vedere al eclesiologiei ortodoxe, pentru a concluziona cu câteva propoziții.

2. Viziunea ortodoxă asupra unității Bisericii

2.1. În profunzimea sa, Biserica este o taină care reflectă misterul trinitar în sine. Astfel, fiecare persoană umană, fiind ea însăși *“chipul și asemănarea”* lui Dumnezeu, poartă în sine misterul trinitar care este iubire și relație. De aceea Noul Testa-

ment descrie Biserica cu termeni ca “*trup al lui Hristos*”, “*Templu al Duhului Sfânt*” și “*casă a Tatălui*”.

Biserica este înainte de toate “*Trupul lui Hristos*” care potențial îi include pe toți oamenii pentru a face din ei “*un singur om nou*” și pentru “*a-i împăca cu Dumnezeu – într-un singur trup, cu ajutorul crucii*” (Efeseni 2, 15-16). Din punct de vedere istoric, Biserica include și unește pe toți cei ce cred în Hristos pentru a le comunica acestora Viața Sa care este înviere, victorie asupra morții. Prin urmare, Biserica este “*taina vieții*”, “*un mijloc de a renaște*” sau “*Hristos Cel întreg în capul și trupul Său*” (Sfântul Augustin). Practic, Biserica se constituie în celebrarea liturgică, “*misterul misterelor*”, unde Cuvântul lui Dumnezeu este citit și comentat, dar și mâncat sub chipul pâinii și vinului devenite, prin rugăciunea comunității și invocarea Duhului Sfânt, Trupul și Sângele Domnului. Euharistia ne încorporează în Hristos. “*Pentru că este o singură Pâine, noi suntem toți un singur trup; pentru că toți facem parte din această unică Pâine*” (1 Corinteni 10, 17).

Trup al lui Hristos, Biserica este în același timp “*templu al Duhului Sfânt*”, deoarece această taină a lui Hristos este inseparabil legată de misterul Duhului. În experiența Sa pământească, Hristos a fost în mod constant legat de Duhul. El primește toată puterea Duhului care constituia ungerea Sa mesianică. Duhul Sfânt este Cel care inaugurează, prin Pogorârea Sa în ziua Cincizecimii, prima comunitate creștină la Ierusalim, ci și sub inspirația Sa predică Apostolii. Ei săvârșesc totul sub inspirația Duhului Sfânt: botează, șterg păcatele, stabilesc episcopi și diaconi prin punerea mâinilor, se roagă și fac minuni. Totul se face în Duhul și prin puterea Sa! Biserica este cu adevărat “*Biserică a Duhului Sfânt*”.

Biserica este de asemenea “*casa Tatălui*”. Ea participă așadar la modul de existență a Sfintei Treimi. Biserica este Împărăția lui Dumnezeu pe pământ, dragoste și libertate în Sfântul Duh. Viața divină, ce vine de la Tatăl, prin Fiul în Duhul Sfânt, este comunicată oamenilor, îi cheamă pe aceștia la o comuniune analogică celei trinitare. La fel și în Hristos,

Duhului, există un singur Om și o multitudine de persoane (Olivier Clement). Pentru că descrie taina trinitară, teologia ortodoxă este “personalistă” și nu “esențialistă” - tendință care a prevalat în Occident. Pentru Părinții Bisericii, unitatea divină nu pune accent pe esența divină, ci pe Persoana Tatălui. “Un singur Dumnezeu, un singur Tată”, așadar “numele este superior el însuși celui de Dumnezeu” (Sfântul Chiril al Alexandriei). De asemenea, Tatăl este singurul principiu al Trinității.

2.2. Apostolii, în peregrinările lor și-au pus mâinile asupra bătrânilor (“prezbiterilor”) numiți curând “*episcopi*”, adică “*păzitori*” ai comunității credincioșilor. Epistola către Timotei la fel ca și cea către Tit arată foarte bine relația dintre apostol și episcop, pe de o parte, și între episcop și comunitate, pe de alta, Apostolul era un itinerant. Episcopul era în permanență în acel loc și putea fi recunoscut ca interlocutor și responsabil regulat al Bisericii locale.

La fel s-a născut ceea ce numim “*episcopatul monarhic*”: într-un oraș un singur episcop conducea o singură comunitate euharistică. Ansamblul format de episcop, colegiul preoților, cel al diaconilor și cel al laicilor constituie Biserica în sine: vorbim așadar, potrivit principiului concret al “*teritorialității*”, despre Biserica Corintului de exemplu, adică Biserica lui Dumnezeu, care este în Corint, ca și la Ierusalim sau la Roma.

Toată viața sacramentală a Bisericii, adică toată viața Trupului lui Hristos, este și ea în unitatea pe care episcopul o atestă în permanență. Acesta este adevărul originilor noastre până azi. Episcopatul nu este sursa unității vieții în Hristos, Aceasta este Tatăl ceresc, de unde vine darul desăvârșit, care comunică unitatea în Duhul Sfânt, în “*comuniunea în Duhul Sfânt*”, potrivit expresiei Sfântului Apostol Pavel. Dar el comunică acest har al unității în Trupul eclezial al Fiului Său, structurat în episcopate.

Pluralitatea episcopilor repartizați în mai multe orașe nu concretizează prezența unică a lui Hristos Însuși, astfel

episcopii nu sunt decât icoane ale slujirii lor.

Pentru aceste motive, Biserica locală, adică biserica din orașe sau diocenze, este toată Biserica, Biserica în totalitatea ei, Biserica “catolică”. Cuvântul “catolică” desemnează plenitudinea credinței, a doctrinei și a vieții în Hristos Însuși, a Bisericii Sale și a fiecărui creștin. Fiecare comunitate și fiecare om botezat se află în această catolicitate când participă la plenitudinea darurilor Tatălui date de Duhul Sfânt comunității euharistice prezidate de episcop: darul credinței, darul traiului potrivit poruncilor divine, darul rugăciunii, darul dragostei fraterne, darul iubirii săracilor, darul unanimității eclesiale. Biserica catolică nu este suma Bisericilor locale. Ea este plenitudinea “*Celui ce este totul în toate*”. Și în această plenitudine, care este cea a sfârșitului timpului și unificarea tuturor lucrurilor în Hristos, episcopul legitim este mărturisitorul, garantul și expresia ei.

Unitatea Bisericii nu este contrazisă de dezvoltările care apar în istorie. Acestea au originea în structura politică a Imperiului care a format Pentarhia, cele cinci patriarhii unite între ele: Roma, Constantinopol, Alexandria, Antiohia și Ierusalim. Existența mai multor diocenze nu separă Biserica, fiecare diocenză fiind Biserică catolică, cu condiția ca episcopul ei să fie în deplină comuniune de credință și sacramentală cu ceilalți. Pe de altă parte, când diocenzele dintr-un teritoriu mai mare se grupează într-o formă de “*primat între egali*” ca arhiepiscopie, mitropolie sau patriarhie, nu înseamnă că această alăturare are drept scop formarea unei Biserici unice. Ba chiar mai mult: Biserica Una există deja în plenitudine, cum am mai spus, în fiecare diocenză. Dar **comuniunea sacramentală a episcopilor și coordonarea lor sub forma unui “primat” exprimă natura specific divină a unității.**

Această taină teologică cu adevărat a unității Bisericii unice în multiplicitatea de legături și-a găsit expresia istorică în a treizecea regulă apostolică. Acest canon al Bisericii vechi spune că episcopii fiecărei țări să-și aleagă un primat și să nu facă nimic fără acesta, în afară de treburile referitoare

nu trebuie nici el să facă nimic fără consensul lor; la fel va trebui să existe unanimitate și *“Dumnezeu va fi lăudat de Domnul în Duhul Sfânt”*. Colegialitatea episcopală nu cunoaște nici subordonare, nici adăugare, nici confuzie. Aceasta la toate nivelurile: mitropolitan, patriarhal și universal. La fiecare nivel, există un primat ca *“primus inter pares”* pentru *“a prezida cu dragoste”*. Acesta este primatul care convoacă și prezidează sinoadele episcopale de sub jurisdicția sa pentru a dezbate problemele comune. Totuși, nu poate interveni în nici o diocază decât în caz de erezie. Are dreptul de apel în cazul învinovățirilor aduse unui episcop, pe care nu-l judecă de unul singur, ci prin sinod. După Schismă, „*primus inter pares*” între patriarhii ortodocși este patriarhul de Constantinopol (Istanbul), al doilea scaun al Pentarhiei timpurilor Bisericii nedespărțite.

Născută efectiv la Cincizecime, Biserica primește de la Tatăl în Duhul Sfânt harul de a fi condusă de un singur cap. Hristos, în care fiecare episcop este nu delegat, ci icoană sacramentală. Iar Hristos, *“Unul din Sfânta Treime”*, deschide prin Trupul Său, Biserica, calea spre viața trinitară. El, Care nu este nicicând fără Tatăl și Duhul, El, Cel ce, în planul economiei, este *“născut din Duhul Sfânt”*, comunică nu numai prin episcop, ci și oricărui botezat harul vieții trinitare, adică *“consensuale”*, în comuniune cu toți ceilalți episcopi și cu ceilalți creștini. Aceasta este taina euharistică care ne inițiază în această viață nepieritoare în Dumnezeu.

3. Locul episcopului Romei în Biserică din punctul de vedere al eclesiologiei ortodoxe

3.1. Originalitatea teologiei ortodoxe ține mai întâi de faptul că ea nu se confundă cu apostolatul sau cu episcopatul: distincția între slujirea apostolică și slujirea episcopală a fost făcută cu mult timp în urmă. Este adevărat că Sfinții Apostoli și-au pus mâinile asupra celor botezați pe care i-au făcut *“episcopi”* sau *“presbiteri”*, adică păstori având funcția,

vieții lor, de a veghea asupra poporului botezat în ce privește adevărata credință și felul de viață. Ei au dat episcopilor, cum am mai spus deja, harul de *“a prezida cu dragoste”* una sau alta dintre adunările locale, adică *“municipale”*, orașul sau satul în care se afla în antichitate referința politică sau administrativă. Episcopul era legat prin har, nu administrativ, la o comunitate liturgică și unui scaun, dar apostolul însuși avea o slujire pastorală particulară, caracterizată de misiune și călătorie: doar moartea reușea să-l fixeze geografic pe apostol! Cel mai celebru pentru călătoriile sale a fost fără îndoială Sfântul Apostol Pavel, dar cunoaștem și călătoriile curajoase, ce au dus la martiraj, ale altor apostoli, ca Toma (până în India!), Andrei (mort pe cruce), Ioan (mort în exil în Patmos) etc. În ceea ce privește Apostolul Petru, el și-a vărsat sângele la Roma, cum a făcut și Sfântul Pavel, la vremea sa, și unul și altul finalizându-și peregrinările lor apostolice și misionare. Dar Sfântul Petru n-a fost episcop la Roma, cum n-a fost episcop de Ierusalim sau Antiohia. Potrivit listei episcopale transmise de Sfântul Irineu de Lyon, primul episcop de Roma, instituit de însuși Apostolul Petru, a fost Lin.

Din punct de vedere al conștiinței teologice ortodoxe, distincția între Apostolul Petru sau Apostolul Pavel, mort de asemenea în capitala Imperiului, și episcopatul acestui oraș, este clară.

3.2. Primatul Apostolului Petru în colegiul apostolic reiese din textele evanghelice înseși. Numai statistic, acest apostol este cel al cărui nume este cel mai mult citat. El vorbește în numele apostolilor; Hristos i Se adresează ca unui conducător al grupului apostolic, ca și cum el ar fi apostolul prin excelență sau purtătorul de cuvânt al acestora. Mai târziu, el ia cuvântul în ziua Cincizecimii și vorbește în numele Bisericii. Tot el este cel ce prezidează alegerea lui Matia sau care conduce Sinodul de la Ierusalim și exprimă conștiința Bisericii ce se naște în ce privește botezul celor proveniți dintre păgâni. Primatul său constă în aceste ocazii în faptul că el exprimă punctul de vedere al apostolilor și ucenicilor, în

faptul că el exprimă credința Bisericii (în Matei 16, 16). Iisus este Fiul lui Dumnezeu! Dar Petru mărturisește această credință eclesială ca o porta-voce a comunității, credință pe care o mărturisește orice creștin. Remarcăm că primatul său este interior colegialității apostolilor: vedem că Hristos li se adresează la plural, ca și cum acesta era cu adevărat un ansamblu ce avea harul apostolic. Ceea ce Hristos îi spune lui Petru le spune și celor doisprezece: lui Petru îi spune: “*Ceea ce tu vei dezlega pe pământ va fi dezlegat și în ceruri*”; colegiului apostolic El le spune: “*Celor ce le veți ierta păcatele, ierta te vor fi*”. Apostolul Petru are primatul primei voci, dar nu și pe cel al unei puteri asupra celorlalți. Și, în același sens, alte forme de primat existente: cel al Apostolului Ioan, de exemplu, sau cel al miroforului care este primul ce a văzut și mărturisește Învierea! Putem cita în egală măsură numeroase cazuri unde Hristos face apel nu numai la Petru, ci la sfatul lui Petru, Ioan și Iacob, Petru fiind citat întotdeauna primul.

Nici un ortodox nu va nega existența unui primat al Apostolului Petru în sânul colegiului apostolic: dar nici unul nu poate vedea aici o putere a acestui apostol asupra celorlalți. Este vorba aici de acest primat între egali, asemănător imaginii trinitare, în care nu există subordonare.

3.3. Primatul episcopului Romei în cadrul colegiului apostolic universal nu este în conștiința teologică ortodoxă unul de genul “*episcop între episcopi*”. Tendința de a face apel la episcopul Romei pentru rezolvarea problemelor pe care episcopatul local nu putea să le rezolve singur, caracterizează viața eclezială a comunităților occidentale ale primelor secole. Totuși, independent de abuzuri, prin faptul că este episcopul capitalei, cu o mai mare importanță în Imperiu, ca episcop al orașului martirilor, episcopul Romei și-a dobândit o anumită autoritate în episcopatul universal și acest fapt este perfect acceptabil. Această funcție de regularizare și de arbitraj este de altfel necesară; ea este în echilibru cu funcția conciliară căreia ea nu se

Biserică autocefală patriarhul prezidează reuniunile sfintelor sinoade și nu ia nici o decizie el însuși, la fel în plan universal, patriarhul, și prin urmare și cel al Romei, poate prezida sinodul patriarhilor și al tuturor episcopilor. Dar acest fapt nu include în nici un moment vreo subordonare a celorlalți episcopi; aceasta nu antrenează în mod forțat dreptul de a numi episcopi locali, de exemplu. Ne imaginăm un papă la Roma ce se abține de a se substitui altor episcopi, care să se supună dimensiunii sinodale a Bisericii și să o coordoneze. Tradiția, care exprimă conștiința conciliară a Bisericii, este pentru noi normativă: patriarhii înșiși îi sunt supuși; nici un episcop, chiar și cel al celui mai mare oraș nu au drepturi și putere asupra ei.

Ideea că episcopul Romei ar avea o harismă specială, transmisibilă succesorilor săi la scaun, este greu de acceptat pentru Ortodoxie. Aceasta înseamnă că episcopatul roman este el însuși o slujire specială: papalitatea ar fi un fel de slujire distinctă de episcopat. Viziunea ortodoxă a teologiei Bisericii este în principal inspirată, pe viziunea teologică a Sfintei Treimi. În mod cert, există un Tată ceresc de neînlocuit; dar există de asemenea un Fiu și un Duh de neînlocuit. Fiecare este divinitatea întreagă. La fel, fiecare episcop posedă plenitudinea episcopatului. Nu există diferențe între episcopi cum nu există diferențe în cadrul divinității. Dar, în cadrul sfatului trinitar, Cel ce este Tată Își asumă această funcție. S-a susținut de către ortodocși că fiecare episcop, prezidând colegiul preoților, posedă această paternitate. În opoziție, este interesant de reprezentat ceea ce ar putea fi funcția unui primat între primați, ce nu se amestecă niciodată în responsabilitățile colegilor săi.

3.4. În concluzie, putem prelua termenii a numeroși Părinți care au acceptat primatul episcopului Romei în măsura în care acesta era, așa cum a fost Sfântul Leon cel Mare, păzitorul tradiției apostolice: *“Latinii spun că episcopul Romei este primul; trebuie însă să-i contrazicem”*, spunea Sfântul Simeon al Tesalonicului în secolul XV. *“Acesta nu*

arată numai că rămâne în credința lui Petru și a succesorilor săi și că posedă ceea ce vine de la Petru și, prin urmare, va fi primul, conducătorul tuturor, pontiful suprem. Pentru că toate acestea au fost spuse de patriarhii Romei în trecut. Scaunul său este apostolic, și pontiful care este înscăunat, învățând adevărata credință, este numit succesorul lui Petru”.

4. Câteva propoziții

Prin câteva propoziții putem valoriza următoarele puncte:

- stabilirea într-un mod peremptoriu a mărturisirii trinitare conformă crezului niceeo-constantinopolitan;
- definirea unității Bisericii și a primatului în Biserică după modelul privilegiat al Sfintei Treimi;
- redefinirea infailibilității ca infailibilitate a Bisericii și a Tradiției cu care ea se identifică;
- disocierea totală și definitivă a slujirii episcopului Romei de funcția de șef de stat;
- revalorizarea dimensiunii ascetice a vieții creștine;
- eliberarea teologiei sacramentale de orice interpretare juridică;
- revalorizarea tradiției liturgice a Sfinților Părinți: practica liturgică actuală a Bisericii latine este mult prea distanțată de propria sa tradiție și a pierdut mult din substanța sa mistică.

Ortodocșii cred că unitatea Bisericii există într-o comunitate a Bisericilor ortodoxe. În același timp trebuie să recunoaștem că exercițiul primatului în Biserica Ortodoxă funcționează dificil din cauza păcatului uman. De aceea chemăm din toată inima ziua în care papa de la Roma va regăsi locul care a fost al lui în primul mileniu, adică acela de “*primus inter pares*” în ierarhia Bisericii. Atunci el va fi recunoscut de ortodocși ca patriarh al Occidentului. (*Deisis, nr. 10-11 / 2001*)

Declarația vaticană

Dominus Iesus

Arhid. Ioan I. Ică jr.

În atmosfera sfârșitului de pontificat al lui Ioan Paul II, evident tot mai slăbit și incapabil de inițiativă și reacție personală, pe fondul unei nedeclarate, dar explicabile lupte pentru succesiune, conducerea Bisericii Romano-Catolice pare a fi fost preluată de un grup de orientare evident conservatoare. Acesta este coagulat în jurul Cardinalului Joseph Ratzinger, prefectul Congregației pentru Doctrina Credenței (fostul Sfânt Oficiu al Inchiziției), al cărei scop este acela de a asigura *“poliția doctrinară”* în Biserica Romano-Catolică. În toate luările de poziție ale acestui cardinal e evidentă tendința de a *“revizui”* deschiderile ecumenice reale ale Conciliului Vatican II (1962-1965) și ale epocii post-conciliare, precum și de a tempera gesturile spectaculoase adeseori ale Papei Ioan Paul II, cu scopul de a arăta că *“deschiderile”* Conciliului Vatican II și gesturile ecumenice ale actualului pontif nu numai că nu contrazic vechile poziții autoritare și exclusiviste exprimate de Conciliul Vatican I (1870) și de teologia celui de-al doilea mileniu catolic, ci, mai mult chiar, că acestea trebuie interpretate prin prisma *“închiderilor”* Conciliului Vatican. Mesajul transmis este limpede, iar strategia binecunoscută: Vaticanul nu abandonează nimic din dogmele trecutului, pe care le reafirmă cu energie și radicalism ori de câte ori i se pare că *“deschiderile”* ecumenice au mers prea departe sau că n-au dus la rezultatul scontat, acela de a convinge toate celelalte Biserici și toate religiile lumii să se unească cu și sub *“succesorul lui Petru”*.

Trei evenimente și luări de poziții confirmă această evoluție neliniștitoare, dar previzibilă, dat fiind că dintotdeauna politica Vaticanului a fost aceea de a alterna *“deschiderile”* și

dialogul (“unionismul”) cu “închiderile” și monologul papal (“uniatismul”).

1. Beatificarea simultană, pe 3 septembrie 2000, a lui Ioan XXIII și Pius IX, cu alte cuvinte a papilor care au inițiat Conciliul Vatican II (1962-1965, conciliul deschiderilor și dialogului) și, respectiv, Conciliul Vatican I (1870, conciliul închiderii și monologului papal).

Evenimentul a provocat deja un larg ecou mediatic și nu mai are nevoie să fie comentat. Mesajul teologic și ecleziologic al gestului simbolic al canonizării lui Pius IX (1846-1878) este transparent: deschiderile Conciliului Vatican II se interpretează nu ca o depășire reală a închiderilor Conciliului Vatican I, ci numai în prelungirea și continuarea acestuia. Mai mult, prin beatificarea lui Pius IX primatul și infailibilitatea papală sunt nu numai dogmatizate, dar chiar canonizate. Cu alte cuvinte, prin dialog ecumenic, ele nu pot fi revizuite sau reinterpretate în esența lor, ci doar în ce privește modalitatea practică a exercitării lor, ele trebuind să fie, așadar, fie acceptate ca atare, fie respinse integral. Ortodocșii nu trebuie să uite un aspect esențial legat de Conciliul Vatican I, aspect care îi privește în mod direct, și anume faptul că cele patru capitole ale Constituției dogmatice *Pastor Aeternus* (18 iulie 1870) se încheie fiecare cu câte o anatematismă, după cum urmează:

Capitolul 1: “*Despre instituția primatului apostolic în fericitul Petru*”: Dacă cineva ar spune că fericitul Petru nu a fost așezat de Domnul Hristos drept cel dintâi “*principe*” dintre toți Apostolii și cap văzut (*visibile caput*) al întregii Biserici luptătoare, ci că el a primit în mod direct și nemijlocit de la Domnul nostru Iisus Hristos doar un primat de onoare, iar nu de jurisdicție adevărată propriu-zisă - să fie anatema (*anathema sit*) (DS 3055).

Capitolul 2: “*Despre perpetuarea primatului fericitului Petru în pontifii romani*”: Dacă cineva ar spune că faptul ca

fericitul Petru să aibă unnași perpetui în primatul asupra întregii Biserici nu este din instituirea lui Hristos Domnul Însuși sau de drept divin (*de iure divino*), sau că pontiful roman nu este urmașul fericitului Petru în acest primat - să fie anatema (*anathema sit*) (DS 3058).

Capitolul 3: “*Despre puterea și extensiunea primatului pontifului roman*”: Dacă cineva ar spune că pontiful roman are numai un oficiu de inspecție sau direcție, iar nu o putere de jurisdicție deplină și supremă în întreaga Biserică, nu numai în lucrurile ce țin de credință și moravuri, dar chiar și cele ce privesc disciplina și guvernarea Bisericii împrăștiate în toată lumea; sau că are numai părți mai mici, iar nu toată plenitudinea acestei puteri supreme; sau că această putere nu este ordinară și imediată atât în toate Bisericile și în fiecare dintre ele, cât și în toți păstorii și credincioșii și în fiecare din ei - anatema să fie (*anathema sit*) (DS 3064).

Capitolul 4: “*Despre magisteriul infailibil al pontifului roman*”, potrivit căruia “definițiile pontifului roman să fie *ex sesse, non autem ex consensu Ecclesiae*”: Dacă cineva ar îndrăzni în chip prezumțios să contrazică această definiție a noastră - lucru de care să-l ferească Dumnezeu! -, să fie anatema (*anathema sit*) (DS 3075).

Întrucât - așa cum au arătat răspunsurile Patriarhiei Ecumenice din 1848, 1868 și 1895 la pretențiile Vaticanului și la aceste acte unilaterale - Biserica Ortodoxă nu poate accepta aceste inovații doctrinare - pe care le socotește în contradicție cu Evanghelia și învățăturile Sfinților Părinți -, este limpede că, deși nu sunt numiți în mod explicit, ortodocșii sunt de fapt anatematizați implicit de Biserica Catolică caeretici. Nu numai că aceste anateme n-au fost suprimate niciodată - ceea ce a făcut ca întotdeauna asupra sincerității ecumenismului catolic să plutească o ambiguitate, care a ieșit însă acum la iveală -, dar prin beatificarea lui Pius IX ele au fost practic canonizate, devenind “*actele unui sfânt*”. Ortodocșii nu au voie să rămână indiferenți la acest gest, ci trebuie să tragă consecințele care se impun.

2. La două zile după beatificarea lui Pius IX, marți 5 septembrie 2000, a fost prezentată oficial la Vatican Declarația Sfintei Congregații despre Doctrina Crediței cu titlul **Dominus Iesus. Despre unicitatea și universalitatea mântuitoare a lui Iisus Hristos și a Bisericii**. Semnată de cardinalul Joseph Ratzinger și arhiepiscopul Tarcisio Bertone, prefectul și, respectiv, secretarul acestei congregații, scrisoarea e datată 6 august 2000 (de praznicul Schimbării la Față). În finalul ei se precizează: *“Pontiful Suprem Ioan Paul II, în audiența acordată pe 16 iunie 2000 sus-numitului cardinal prefect al Congregației pentru Doctrina Crediței, a ratificat și confirmat cu certă cunoștință și cu autoritatea sa apostolică această declarație hotărâtă în sesiune plenară și a poruncit publicarea ei”*. Declarația Dominus Iesus e alcătuită din 23 de paragrafe grupate în 6 capitole precedate de o introducere și o concluzie. Scopul ei explicit (§ 4) e acela de a răspunde pericolului la adresa misiunii Bisericii, reprezentat de teoriile teologice de tip relativist care încearcă să justifice pluralismul religios nu numai *de facto*, ci și *de iure*. Aceste teologii recente contestă și pun la îndoială cu argumente filozofice și ideologice caracterul definitiv și complet al Revelației lui Iisus Hristos, caracterul inspirat al Scripturii, unitatea personală între Logosul unic și Iisus din Nazaret, unitatea între iconomia Logosului întrupat și cea a Duhului Sfânt, unicitatea și universalitatea mântuitoare a lui Iisus Hristos, mijlocirea mântuitoare universală a Bisericii, inseparabilitatea între Împărăția lui Hristos și Biserică, precum *“subzistența unicei Biserici a lui Hristos în Biserica Catolică”*.

Într-adevăr, în ultimii ani unii teologi romano-catolici - ca Hans Küng, Tissa Balasuryia (Sri Lanka), Jacques Dupuis, Raimundo Pannikar, Aloysius Pieris și Carlo Molari - susțin fiecare în felul său o separație între Cuvântul veșnic și desăvârșit al lui Dumnezeu neîntrupat activ în toate religiile lumii, pe de o parte, și limitarea și nedesăvârșirea istorică și culturală, precum și caracterul incomplet al revelației în Iisus Hristos. Potrivit acestor teologi, eclezio- și hristocentrismul Bisericii trebuie depășite

astăzi de teocentrismul pnevmatologic mai larg al Împărăției lui Dumnezeu, în care s-ar justifica și toate religiile necreștine. Acestea din urmă pot chiar exprima mai bine valori care în creștinism sunt trecute sub tăcere, și pot fi mijloace ordinare de mântuire, creștinismul fiind un mijloc “*extraordinar*” de mântuire (teza unor discipoli radicali ai lui K. Rahner). Pentru astfel de teze suspendat (ca și H. Küng mai înainte).

Declarația **Dominus Iesus** oferă răspunsul magisteriului Bisericii Romano-Catolice la aceste teze relativiste și reafirmă cu claritate atât “unicitatea”, cât și “universalitatea mântuitoare a lui Iisus Hristos și a Bisericii Sale” în 6 puncte: **1.** “plenitudinea și caracterul definitiv al Revelației în Iisus Hristos” (§§ 5-8); **2.** unitatea dintre “Logosul întrupat și Duhul Sfânt în opera de mântuire” (§§ 9-12); **3.** unicitatea și universalitatea misterului mântuitor în Iisus Hristos (§§ 13-15); **4.** “unitatea și unicitatea Bisericii” (§§ 16-17); **5.** unitatea dintre “Biserică, Împărăția lui Dumnezeu și Împărăția lui Hristos” (§§ 18-19) și **6.** “Biserica și religiile în legătură cu mântuirea” (§§ 20-22). Teoria caracterului limitat, incomplet și imperfect al revelației lui Iisus Hristos, care ar fi complementară cu cea care se găsește în alte religii, este declarată fără echivoc contrară credinței Bisericii. Creștinul adevărat nu poate susține echivalența dintre mântuirea adevărată realizată în Hristos și mijlocită de Biserică și căile de mântuire propuse și mijlocite de celelalte religii. De aceea “este limpede că e contrar credinței catolice a considera Biserica drept *o cale* de mântuire pe lângă cele constituite de celelalte religii, care ar fi complementare Bisericii, ba chiar substanțial echivalente cu ea, convergând împreună cu aceasta spre Împărăția eshatologică a lui Dumnezeu” (§ 21). “Dacă e adevărat că și adepții celorlalte religii pot primi harul divin, e însă sigur că în *mod obiectiv* aceștia se găsesc într-o situație grav deficitară în comparație cu cea a celor care în Biserică au plinătatea mijloacelor mântuitoare și a Revelației. Acest fapt justifică misiunea Bisericii, care își păstrează intactă validitatea și necesitatea

interreligios. “Dialogul face parte din misiunea evanghelizatoare și e doar una din acțiunile Bisericii în misiunea ei *ad gentes*. Egalitatea pe care o presupune dialogul se referă la egala demnitate personală a părților, nu la conținuturile doctrinare, și cu atât mai puțin la Iisus Hristos, Care e Dumnezeu făcut Om, față de întemeietorii celorlalte religii”. De aceea Biserica, ghidată de iubire și respectul libertății, “e obligată să vestească tuturor oamenilor adevărul definitiv revelat de Domnul și să proclame necesitatea convertirii la Iisus Hristos și a adeziunii la Biserică prin Botez și celelalte Taine pentru participarea în mod deplin la comuniune cu Dumnezeu Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt” (§ 22).

Toate aceste precizări ale declarației sunt binevenite, ele reafirmând în fața sincretismului și relativismului religios actual adevăruri fundamentale ale tradiției Bisericii. Problematică sunt tezele afirmate în capitolul 4, “Unicitatea și unitatea Bisericii”. Paragraful 16 afirmă următoarele:

“Credincioșii sunt ținuti să mărturisească că există o continuitate istorică, înrădăcinată în succesiunea apostolică, între Biserica întemeiată de Hristos. *«Aceasta e unica Biserică a lui Hristos pe care după Înviere Mântuitorul nostru a dat-o spre păstorire lui Petru (...). Această Biserică constituită și organizată ca societate subzistă în (subsistit in) Biserica Catolică, guvernată de succesorul lui Petru și în episcopii în comuniune cu el»* (**Lumen Gentium** § 8). Prin expresia **subsistit in**, Conciliul Vatican II vrea să armonizeze două afirmații doctrinare: pe de o parte că, în ciuda diviziunii creștinilor, Biserica lui Hristos continuă să existe pe deplin numai în Biserica Catolică și, pe de altă parte, *«existența a numeroase elemente de sfințire și adevăr în afara limitelor ei»* (**Lumen Gentium** § 15; **Unitatis Redintegratio** § 3), adică în Bisericile și comunitățile ecleziale care nu sunt încă în deplină comuniune cu Biserica Catolică. *«Valoarea acestora însă derivă din însăși plenitudinea harului și adevărului încredințate Bisericii Catolice»* (**Unitatis Redintegratio** § 3).

Nota 56: De aceea interpretarea celor care din formula **subsistit in** deduc teza potrivit căreia unica Biserică a lui Hristos ar putea subzista în Biserici și comunități ecleziale necatolice e contrară sensului autentic al textului conciliar. Conciliul a ales cuvântul **subsistit** tocmai pentru a clarifica că există o unică «subzistență» a adevăratei Biserici, în timp ce în afara hotarelor ei vizibile există numai «elementa Ecclesiae» care fiind elemente ale aceleiași Biserici - tind și conduc spre Biserica Catolică.

§ 17 precizează: “Există deci o unică Biserică a lui Hristos care subzistă în Biserica Catolică guvernată de succesorul lui Petru și de episcopii în comuniune cu el ” (cf. Declarația **Mysterium Ecclesiae**, 1973, § 1). În afara Bisericii Catolice există două categorii de comunități creștine, al căror statut e precizat în continuare:

- “**Biserici**”, adică Bisericile Ortodoxe și Vechi Orientale. “Deși nu stau în comuniune perfectă cu Biserica Romei, rămân unite cu ea prin legături foarte strânse, cum sunt succesiunea apostolică și Euharistia validă; acestea sunt Biserici particulare adevărate (**Unitatis Redintegratio** § 14-15; **Comunionis Notio** § 17). De aceea și în aceste Biserici e prezentă și lucrătoare Biserica lui Hristos, chiar dacă lipsește comuniunea deplină cu Biserica lui Dumnezeu, Episcopul Romei îl are și exercită în mod obiectiv asupra întregii Biserici” (cf. **Pastor Aeternus**, 1870, DS 3053-3064; **Lumen Gentium** § 22);

- “**Comunități ecleziale**”, adică Bisericile protestante. Fiindcă “nu au păstrat Episcopatul valid și substanța autentică și integrală a misterului euharistic (**Unitatis Redintegratio** § 22), ele nu sunt Biserici în sens propriu; totuși prin Botez credincioșii botezați în aceste Biserici sunt incorporați în Hristos și, de aceea, sunt într-o anume comuniune, deși imperfectă, cu Biserica “.

După care, paragraful 17 citează din nou paragraful 1 din faimoasa Declarație **Mysterium Ecclesiae** (criticată pe larg de Mitropolitul Antonie al Transilvaniei în “Ortodoxia”,

nr.1/1975, pp. 5-69, text reluat în **Ca toți să fie una**, București, 1979) cu următorul pasaj care critică faimoasa **“teorie a ramurilor”**: *“Așadar credincioșii nu-și pot imagina Biserica lui Hristos ca pe o sumă de Biserici: comunități eclesiale, nici nu pot gândi că Biserica lui Hristos nu mai subzistă azi nicăieri și, de aceea, trebuie să fi doar obiect de căutare din partea tuturor Bisericilor și comunităților”*.

În concluzie:

- Există deci o unică Biserică și aceasta este Biserica Catolică *“în care elementele Bisericii există în plinătate lor, în celelalte Biserici ele existând fără o atare plinătate”* (cf. **Ut unum sint** 14).

- Lipsa de unitate între creștini e o rană pentru Biserică Catolică, dar nu în sensul că ea ar fi lipsită de unitatea ei, ci *întrucât diviziunea e obstacol în calea realizării depline a universalității ei în istorie*: (**Comunionis Notio** 17).

Cu alte cuvinte, avem de-a face cu vechea afirmație *“clasică”* potrivit căreia unitatea și unicitatea Bisericii sunt deja date în Biserica Romano Catolică, ecumenismul ei fiind doar un mod actual de realizare a universalității ei (în trecut ele au fost cruciadele, uniatismul etc).

3. Aplicarea practică a acestei teorii - reprezentând totodată dezvăluirea explicită a fundamentului eclezialogic și adevăratului obiectiv al ecumenismului catolic promovat după Conciliul Vatican II - o reprezintă însă un alt document semnificativ și importantissim, respectiv **“Nota”** internă secretă despre expresia **«Biserici surori»**, datată 30 iunie 2000 - deci înainte Sesiunii a VIII-a a dialogului teologic ortodox-catolic de la Baltimore din 9-19 iulie 2000 - și trimisă tuturor președinților Conferințelor episcopale romano-catolice din lume. În scrisoarea însoțitoare, Cardinalul Ratzinger explică motivul acestei note: precizarea terminologiei teologice corecte față de *“ambiguitatea”* utilizării expresiei *“Biserici surori”*, folosite de ecumeniștii catolici în ultimii 40 de ani cu referire la Bisericile Ortodoxe, dar și

la cele anglicane, reformate sau luterane, și care ar fi creat neînțelegeri în spațiul catolic, respectiv devieri de la doctrina catolică oficială potrivit căreia Biserica Romano-Catolică poate fi numai “*Biserică mamă*”, iar nu “*Biserică soră*” propriu-zisă. Un aspect inedit îl oferă procedura: scrisoarea însoțitoare a lui Ratzinger afirmă că nota a fost aprobată de Papa Ioan Paul II pe 9 iunie 2000, deci e un text “*autoritativ*”, dar cu toate acestea nu va fi publicată oficial în *Acte Apostolicae Sedis*, rămânând o instrucțiune secretă - probabil pentru evitarea scandalului ecumenic pe care aceasta a început deja să-l genereze.

Stranie, dar semnificativă prin procedură (document autoritativ, dar nepublicat oficial, ci difuzat secret) și devenită deja un scandal ecumenic, *Nota* despre uzul expresiei “*Biserici surori*” a Congregației cardinalului Ratzinger nu e tocmai ceva neașteptat. Ca stil de gândire ea se integrează perfect în continuitatea altor documente ale aceluiași cardinal (*Comunionis notio: Despre câteva aspecte ale Bisericii ca și comuniune*, 29 mai 1992, sau *Primatul succesorului lui Petru în misterul Bisericii*, decembrie 1998), toate situate în descendența limpede a aceleiași ecleziologii universaliste, juridice și monologice a Bisericii Romei din cel deal doilea mileniu creștin. Aceasta și-a celebrat triumful în bulla *Unam sanctam* (18 noiembrie 1302; DS 870-875) și în bulla *Laetentur ca eli* (6 iulie 1439, DS 1307) care a încheiat rușinoasa capitulare ortodoxă de la Conciliul pseudo-unionist de la Florența, ecleziologie care a stat la baza tuturor cruciadelor, unionismelor și uniaticismelor, pentru a culmina în apoteoza dogmelor papale din 1870 (*Pastor aeternus*, 18 iulie 1870, DS 3050-3058) proclamate de “*fericitul*” acum Papă Pius IX, beatificat pe 3 septembrie 2000. Pentru această ecleziologie universalistă, Biserica este un singur popor distribuit în Biserici *particulare*, toate create și supuse ca Biserici fiice unei unice Biserici mame universale, Biserica Romei în același timp locală și universală, o unică dieceză fără frontiere, al cărei cap, episcopul universal al Romei, e investit *de iure divina* cu “*autoritate episcopală*

